

UCHWAŁA NR XLIX/603/22
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 27 czerwca 2022 r.

w sprawie oceny zasobów pomocy społecznej województwa świętokrzyskiego za rok 2021.

Na podstawie art. 16a ust. 1 i ust. 4 w związku z art. 21 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 547 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego za rok 2021, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa.

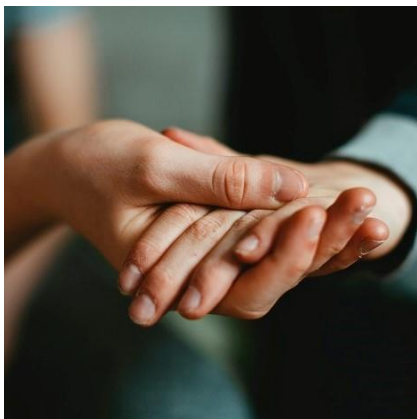
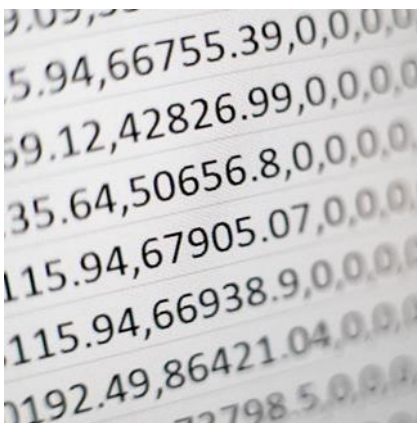
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku

Andrzej Pruś

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO ZA 2021 ROK

Wykaz skrótów

60+	60 lat i więcej
BDL	Bank Danych Lokalnych
CAS	Centralna Aplikacja Statystyczna
CIS	Centra integracji społecznej
CUS	Centrum usług społecznych
DI	Deinstytucjonalizacja
DPS	Dom Pomocy Społecznej
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IPiSS	Instytut Pracy i Spraw Socjalnych
JOPS	Jednostka organizacyjna pomocy społecznej
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
k.k.	Kodeks Karny
KIS	Klub integracji społecznej
KWP	Komenda Wojewódzka Policji
m.	miasto
MOPR	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
MRiPS	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MRiPS-03R	Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach
MRiPS-06	Sprawozdanie Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO	non-government organization – organizacja pozarządowa
OIK	Ośrodek interwencji kryzysowej
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
OWES	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
OZPS	Ocena Zasobów Pomocy Społecznej
p.p.	punkt procentowy
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PES	Podmiot Ekonomii Społecznej
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PRZEMOC	Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RPRES	Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
ŚDS	Środowiskowy dom samopomocy
ŚUW	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki
WOTUW	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia
WRiSPZ-G	Sprawozdanie z obszaru Wsparcia Rodziny i System Pieczy Zastępczej - GMINY
WRiSPZ-P	Sprawozdanie z obszaru Wsparcia Rodziny i System Pieczy Zastępczej - POWIATU
WTZ	Warsztaty terapii zajęciowej
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
ZAZ	Zakład aktywności zawodowej
ZOL	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy
ZOP	Zespół Obsługi Placówek

Spis treści

Wykaz skrótów.....	2
1. Wprowadzenie	4
2. Charakterystyka demograficzna i społeczna województwa świętokrzyskiego	5
3. Pomoc społeczna w województwie świętokrzyskim	23
3.1. Świadczenia z pomocy społecznej – ogółem	32
3.2. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami	52
3.3. Inne rodzaje pomocy i świadczeń.....	55
4. Piecza zastępcza.....	62
5. Zjawisko przemocy w rodzinie	71
6. Zasoby infrastruktury społecznej.....	74
7. Kadra pomocy i integracji społecznej.....	90
8. Aktywność projektowo-konkursowa JOPS oraz współpraca z NGO's w obszarze pomocy społecznej.....	94
9. Wydatki na pomoc społeczną	99
10. Działania na rzecz wsparcia i rozwoju systemu pomocy i integracji społecznej realizowane na szczeblu samorządu województwa	106
11. Wartość wskaźników realizacji Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030	122
12. Rekomendacje.....	128
Aneks.....	131
Spis.....	151

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ustawy o pomocy społecznej samorząd województwa jest zobowiązany do przygotowania oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Na podstawie zapisów ustawy pojęcie zasobów obejmuje w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący. Ocena dotyczy osób w rodzinach i rodzin korzystających z pomocy społecznej, rodzajów ich problemów oraz ich rozkładu ilościowego. Ocena wraz z rekomendacjami może być podstawą do planowania przez samorządy budżetu na zadania szeroko rozumianej pomocy społecznej na rok następny. Jednakże należy zaznaczyć, iż Raport z oceny opracowywany na szczeblu regionalnym obejmuje zagadnienia w sposób „szerszy”, tj. wykracza poza system pomocy społecznej.

Ocena zasobów pomocy społecznej opracowywana na szczeblu regionu oparta jest na cząstkowych sprawozdaniach poszczególnych samorządów gminnych oraz powiatowych. Zakres prezentowanych danych w dokumencie oparty jest również na Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz statystykach Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach. Ocena zasobów pomocy społecznej stanowi podstawowe narzędzie w zakresie monitorowania Strategii Polityki Społecznej, wojewódzkich programów z obszaru polityki społecznej, a także jest użyteczna w zakresie diagnozowania dostępności usług społecznych świadczonych w ramach systemu pomocy społecznej. Raport z oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2021 rozszerzony został o badanie ankietowe realizowane przez ROPS, które obejmowało zagadnienia związane z obszarem współpracy z organizacjami pozarządowymi, aktywnością projektowo-konkursową JST, zapotrzebowaniem na usługi społeczne i zidentyfikowanie deficytów w tym obszarze.

Na podstawie analiz danych zawartych w ocenie opracowane zostały rekomendacje zmian w prowadzonych działaniach. Ocena zasobów pomocy społecznej to merytoryczny dokument niezbędny do kreowania polityki społecznej w regionie na wszystkich szczeblach samorządu.

2. Charakterystyka demograficzna i społeczna województwa świętokrzyskiego

Województwo świętokrzyskie zaraz po woj. opolskim jest najmniejszym regionem – jego powierzchnia wynosi 11 711 km², co stanowi 3,7% terytorium kraju. Natomiast pod względem liczby ludności plasuje się zaraz za trzema województwami o najniższej liczbie mieszkańców (podlaskim, lubuskim, opolskim). Gęstość zaludnienia w województwie wynosi 104 osób/km².

Dane demograficzne

Województwo świętokrzyskie w 2021 roku liczyło 1 218 089 mieszkańców wg danych GUS, stan na I półrocze 30.06.2021 r.), co stanowi 3,2% ludności kraju. W 2021 roku w odniesieniu 2020 roku liczba mieszkańców zmniejszyła się o 11 955.

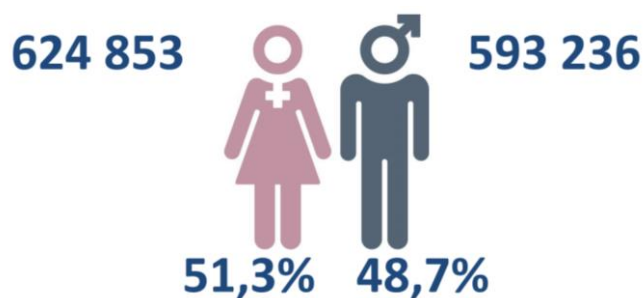
Tabela 1. Charakterystyka demograficzna województwa świętokrzyskiego (stan w dniu 30 VI).

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba mieszkańców stan na pierwsze półrocze	1 244 383	1 237 369	1 230 044	1 218 089
Przyrost naturalny na 1 000 ludności	-3,6	-3,9	-4,6	-8,9
Ogólne saldo migracji na 1 000 ludności	-1,7	-2,8	-1,8	-1,8
Osoby w wieku przedprodukcyjnym <18 lat	206 406	204 405	202 392	200 216
Osoby w wieku produkcyjnym	756 164	744 513	732 958	721 841
Osoby wieku poprodukcyjnym (60+ kobiety, 65+ mężczyźni)	281 813	288 451	294 694	296 032
Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym	22,3%	23,7%	24,1%	24,3%
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	136,5	141,1	145,6	147,9
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	37,3	38,7	40,2	41,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

W województwie świętokrzyskim w pierwszym półroczu 2021 roku odnotowano 4 284 urodzenia żywe, o 8,8% mniej w odniesieniu do analogicznego okresu w 2020 roku. Wzrosła natomiast śmiertelność mieszkańców regionu. W 2021 roku odnotowano 9 712 zgonów, o 29% więcej w odniesieniu do liczby zgonów w 2020 roku. W związku z powyższym w 2021 roku odnotowano ujemny przyrost naturalny wynoszący -5 428, co odpowiada przyrostowi naturalnemu -8,9 na 1000 mieszkańców.

W 2021 roku saldo migracji wewnętrznych (różnica liczby osób przybyłych w danym roku do województwa świętokrzyskiego z innych regionów i liczby osób, które opuściły województwo, przenosząc się do innych miejscowości w kraju) było ujemne i wynosiło -1 117. Natomiast saldo migracji zagranicznych było dodatnie, lecz wynosiło zaledwie 8. Ogólne saldo migracji dla województwa świętokrzyskiego w 2021 roku było ujemne i wynosiło -1 109, co odpowiada ogólnemu saldu migracji -1,8 na 1000 mieszkańców.

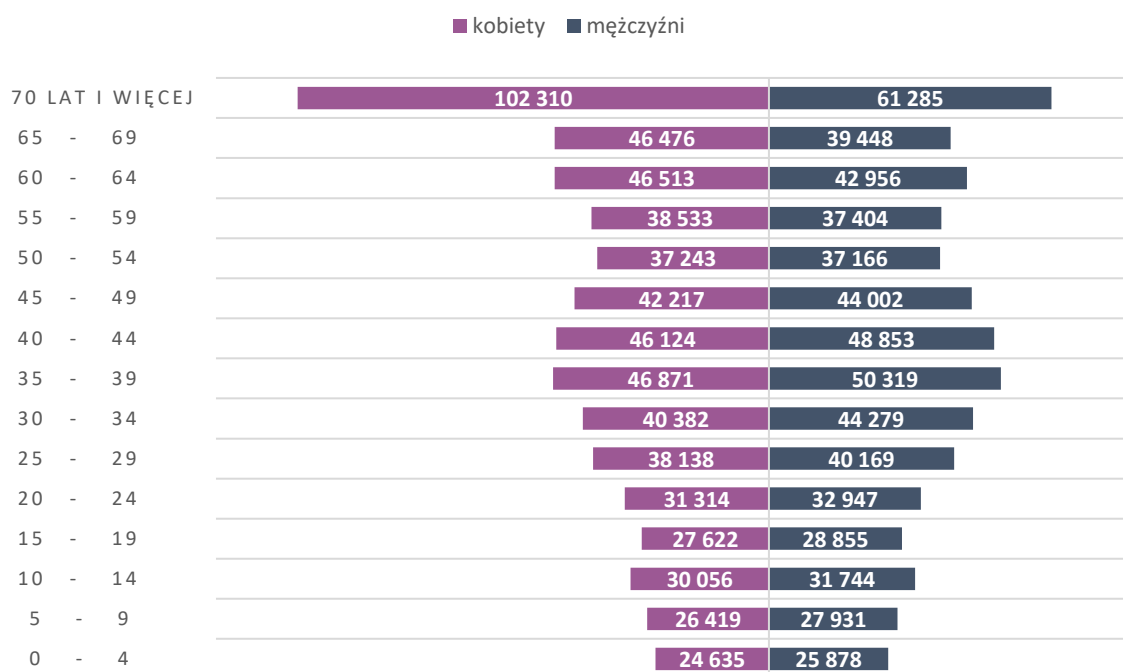

Grafika 1. Liczba i odsetek kobiet i mężczyzn zamieszkujących woj. świętokrzyskie w 2021 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Na terenie województwa świętokrzyskiego tak jak w latach poprzednich zamieszkiwało więcej kobiet – 51,3% (w kraju 51,7% kobiet) niż mężczyzn – 48,7% (w kraju 48,3%). W 2021 roku liczba kobiet w województwie wynosiła 624 853, natomiast liczba mężczyzn 593 236 (Grafika 1).

Piramida wieku

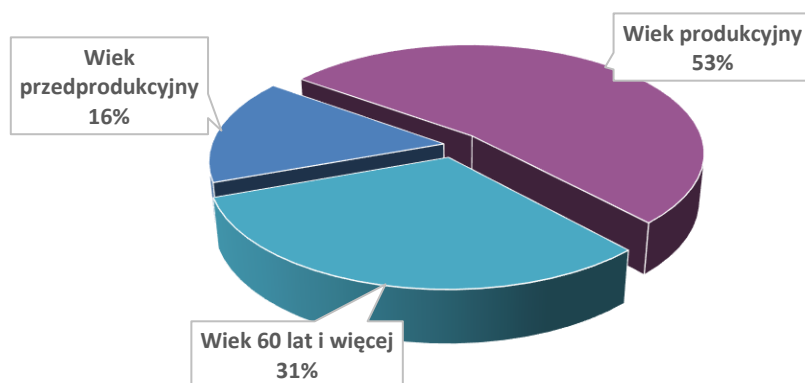

Grafika 2. Piramida płci i wieku dla woj. świętokrzyskiego stan na 30 VI 2021 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Analizując populację województwa świętokrzyskiego według struktury wiekowej i płci obserwuje się przewagę mężczyzn wśród mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) oraz w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59, mężczyźni 18-64). Zdecydowana przewaga liczby kobiet występuje wśród osób w wieku poprodukcyjnym (tzw. zjawisko feminizacji starości). Szczegółowe zestawienie danych zawarte jest w piramidzie wieku opracowanej dla województwa świętokrzyskiego (Grafika 2).

Struktura populacji kobiet

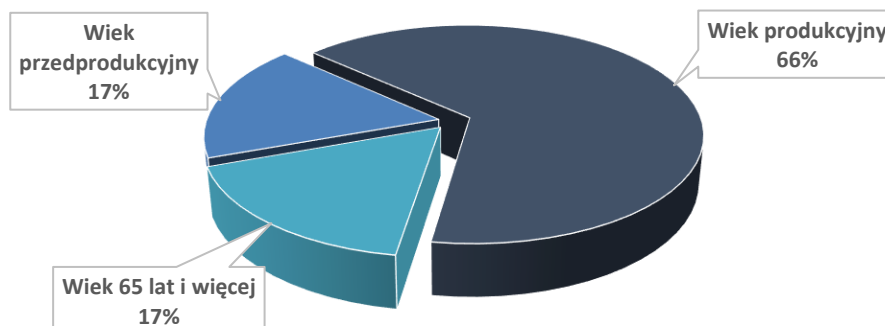

Wykres 1. Struktura populacji kobiet wg ekonomicznych grup wieku w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Wśród populacji kobiet mieszkających w województwie świętokrzyskim w 2021 roku 16% stanowiły kobiety w wieku przedprodukcyjnym, 53% w wieku produkcyjnym, ponad 31% kobiet było w wieku poprodukcyjnym 60 lat i więcej (Wykres 1).

Struktura populacji mężczyzn

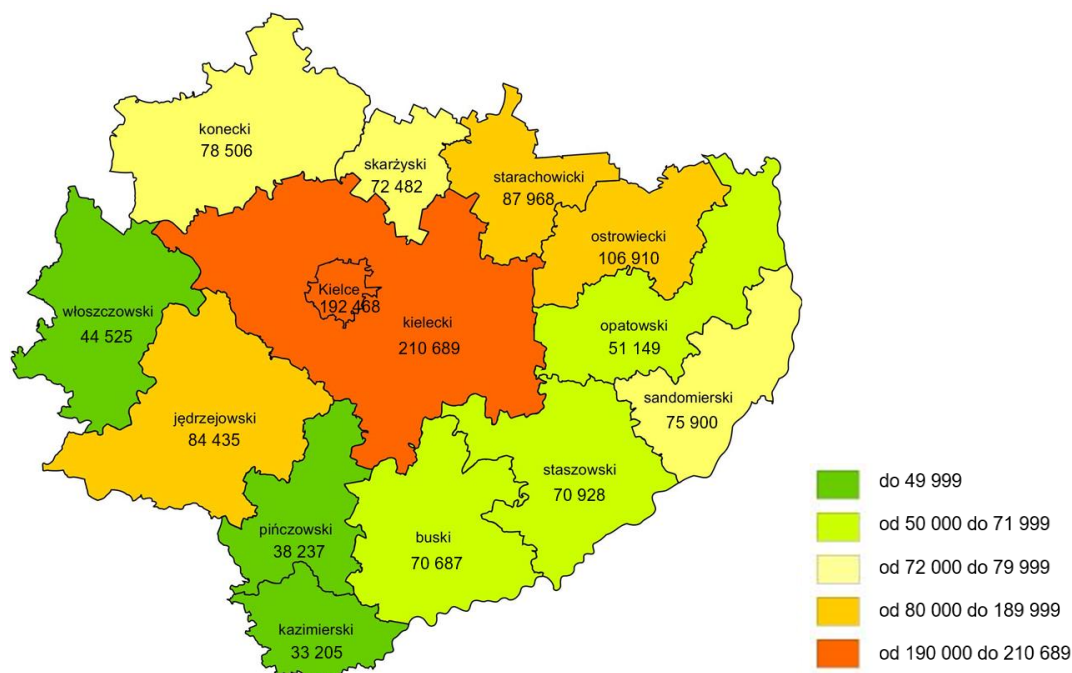
Wykres 2. Struktura populacji mężczyzn wg ekonomicznych grup wieku w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Struktura populacji mężczyzn w województwie świętokrzyskim kształtuje się następująco: w wieku przedprodukcyjnym 17%, w wieku produkcyjnym 66%, natomiast w wieku poprodukcyjnym 17% (Wykres 2).

Mapa 1. Liczba mieszkańców woj. świętokrzyskiego w ujęciu powiatowym stan na 30 VI 2021 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Tabela 2. Liczba mieszkańców woj. świętokrzyskiego w latach 2018-2021 (stan na 30 VI).

Powiat/miasto na prawach powiatu	VI 2018 r.	VI 2019 r.	VI 2020 r.	VI 2021 r.	różnica
buski	72 131	71 807	71 451	70 687	-764
jędrzejowski	86 335	85 757	85 179	84 435	-744
kazimierski	33 921	33 740	33 489	33 205	-284
kielecki	210 333	210 940	211 259	210 689	-570
konecki	81 015	80 154	79 525	78 506	-1 019
m. Kielce	196 335	195 266	194 218	192 468	-1 750
opatowski	52 758	52 336	51 834	51 149	-685
ostrowiecki	110 565	109 512	108 436	106 910	-1 526
pińczowski	39 373	39 100	38 691	38 237	-454
sandomierski	78 109	77 352	76 736	75 900	-836
skarżyski	75 208	74 343	73 567	72 482	-1 085
starachowicki	90 574	89 925	89 152	87 968	-1 184
staszowski	72 318	72 000	71 574	70 928	-646
włoszczowski	45 408	45 137	44 933	44 525	-408
woj. świętokrzyskie	1 244 383	1 237 369	1 230 044	1 218 089	-11 955

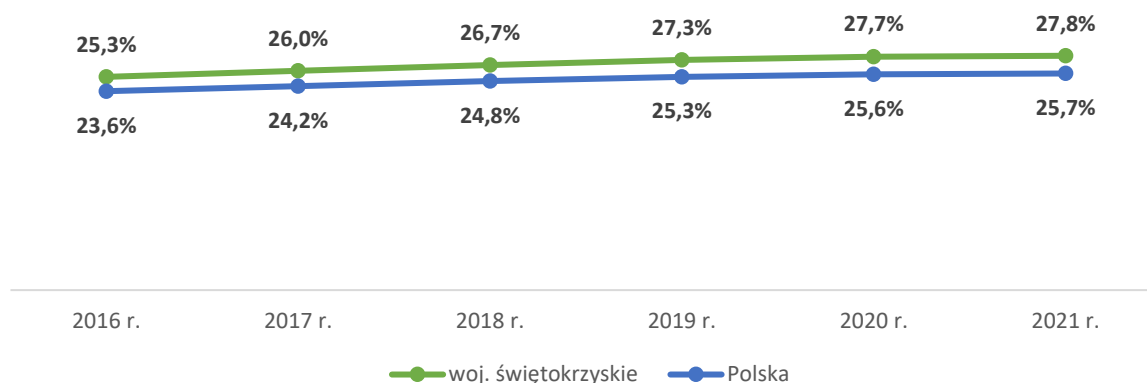
Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

W 2021 roku odnotowany został spadek liczby ludności zamieszkującej województwo świętokrzyskie. Spadek liczby ludności odnotowano we wszystkich powiatach. Największy spadek liczby mieszkańców odnotowano w mieście Kielce (-1 750) oraz w powiatach: ostrowieckim (-1 526), starachowickim (-1 184), skarżyskim (-1 085), koneckim (-1 019). Najmniejsze spadki populacji odnotowano w powiatach najmniej zaludnionych tj. powiaty: kazimierski (-284), włoszczowski (-408), pińczowski (-454). Powiat kielecki jak dotąd z dodatnim przyrostem, w 2021 r. zanotował -570 mniej mieszkańców.

Seniorzy

Wraz z obserwowanym trendem wydłużającego się czasu trwania życia, coraz istotniejsze staje się projektowanie polityki społecznej wobec osób starszych oraz wdrożenie rozwiązań, które zapewnią im godną, bezpieczną i aktywną starość.

Procentowy udział seniorów 60+ w ogóle mieszkańców

Wykres 3. Procentowy udział seniorów 60+ w ogóle mieszkańców w latach 2016-2021.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W województwie świętokrzyskim w 2021 roku procentowy udział osób 60+ w ogóle mieszkańców regionu wynosił 27,8% i jest większy o 2,1 p.p. od średniej w kraju (25,7%). W regionie odnotowujemy systematyczny wzrost udziału osób starszych w populacji. W 2021 roku udział mieszkańców w wieku 60 lat i więcej (27,8%) zwiększył się o 2,5 p.p. w odniesieniu do 2016 roku (25,3%) i jest większy od przyrostu odnotowanego w Polsce (2,1 p.p.). Województwo świętokrzyskie charakteryzuje się wyższym przyrostem udziału mieszkańców w wieku 60 lat i więcej w odniesieniu do średniej krajowej.

Tabela 3. Liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego w wieku 60 lat i więcej.

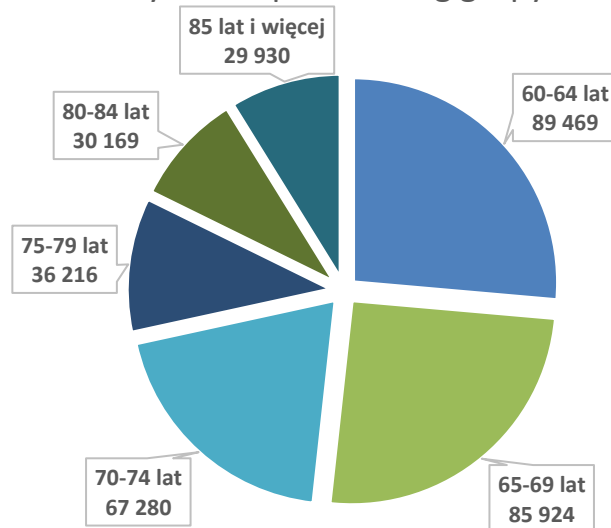
Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba mieszkańców 60+	330 893	337 130	339 406	338 988

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W pierwszym półroczu 2021 roku liczba ludności województwa świętokrzyskiego wyniosła 1 218 089, w tym 338 988 mieszkańców stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej. W latach 2017-2021 liczba osób w wieku 60+ w regionie zwiększyła się o 14 766 osób tj. o 2,4%.

Społeczność senioralna jest subpopulacją wewnątrznie zróżnicowana. Rozpiętość wiekowa dla zbiorowości osób starszych jest znaczna i sięga kilkudziesięciu lat. Dlatego zazwyczaj dzieli się ją wewnątrznie na podgrupy wiekowe.

Mieszkańcy 60+ w podziale wg grupy wiekowej

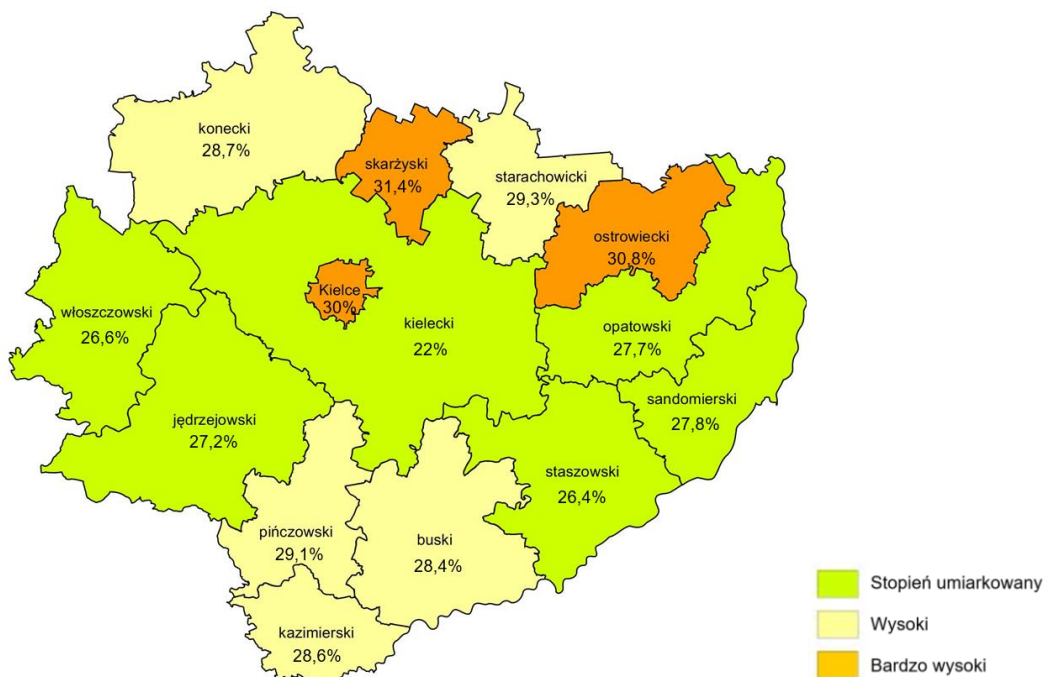

Wykres 4. Liczba mieszkańców 60+ w podziale wg grupy wiekowej w 2021 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W subpopulacji osób starszych (60 i więcej) najliczniejszą grupę stanowią najmłodszy seniorzy (89 469), czyli osoby w wieku 60-64 lat. Drugą pod względem liczebności grupę stanowią osoby w wieku 65-69 lat (85 924), wzrost o 0,2 p.p. Następnie grupy osób w wieku: 70-74 lat (67 280), 75-79 lat (36 216), 80-84 lat (30 169), 85 lat i więcej (29 930).

Mapa 2. Procentowy udział mieszkańców w wieku 60 lat i więcej w populacji wg powiatów w 2021 r.

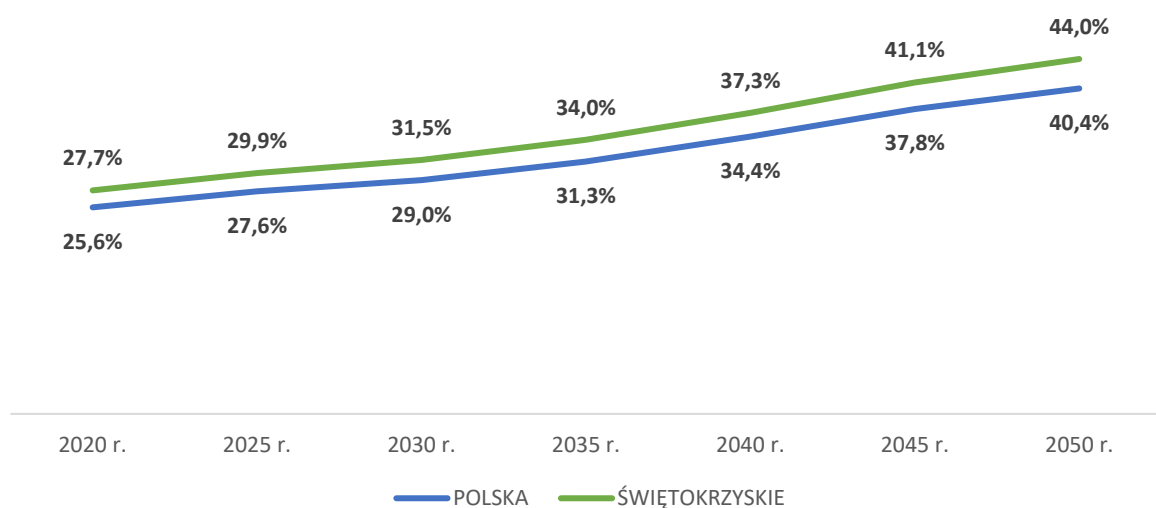

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W województwie świętokrzyskim mieszka 338 988 osób w wieku 60+, co stanowi 27,8% ogółu mieszkańców województwa. Na potrzeby analizy przyjęto trzy poziomy procentowego udziału seniorów w populacji: stopień umiarkowany nie przekracza średniej województwa (<27,8%), wysoki nie przekracza 29,9%, natomiast bardzo wysoki to udział osób starszych przekraczający 30% ogółu populacji.

W skali całego regionu obserwujemy systematyczny wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w populacji. Sytuacja ta występuje we wszystkich powiatach naszego regionu. Bardzo wysoki udział osób w wieku 60+ w stosunku do liczby mieszkańców odnotowano w mieście Kielce (30%) oraz powiatach: ostrowieckim (30,8%), skarżyskim (31,4%). Stopień umiarkowany nieprzekraczający średniej, zaobserwowano w powiatach: kieleckim (22%), staszowskim (26,4%), włoszczowskim (26,6%), jędrzejowskim (27,2%), opatowskim (27,7%), sandomierskim (27,8%).

Prognozowany % udział osób w wieku 60 lat i więcej do 2050 r.

Wykres 5. Prognozowany procentowy udział osób w wieku 60 lat i więcej do 2050 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Według prognoz demograficznych GUS do 2050 r. wystąpi znaczny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym w populacji województwa świętokrzyskiego. Do końca horyzontu prognozy (2050 r.) w województwie świętokrzyskim spodziewany jest przyrost osób w wieku poprodukcyjnym o 16,3 p.p., natomiast w Polsce o 14,8 p.p. Na podstawie prognozy udział osób w wieku 60 lat i więcej w regionie osiągnie 44% tj. więcej o blisko 4 p.p. w odniesieniu do prognozowanej średniej dla kraju.

Rynek pracy

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie świętokrzyskim na 31 grudnia 2021 roku ukształtowała się na poziomie 7,3% i była wyższa o 1,9% od stopy bezrobocia odnotowanej w tym okresie w Polsce (5,4%).

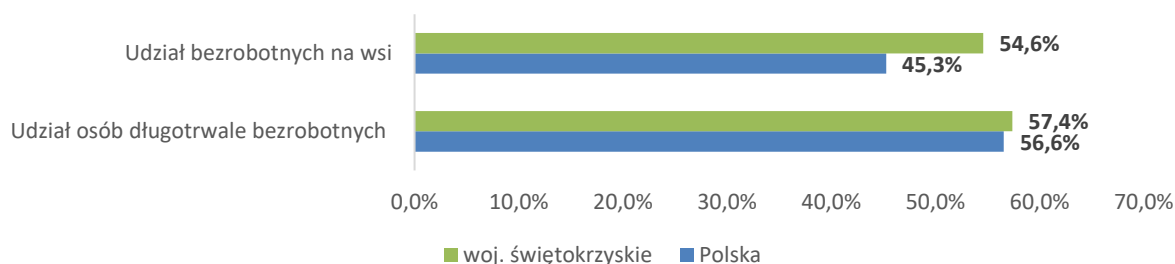

Wykres 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego w woj. świętokrzyskim w odniesieniu do kraju.

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

Na koniec 2021 roku stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim była niższa o 1,2 p.p. w odniesieniu do grudnia 2020 roku, natomiast w Polsce stopa bezrobocia w badanym okresie była niższa o 0,8 p.p. W związku z powyższym w województwie świętokrzyskim odnotowano większy spadek bezrobocia w odniesieniu do spadku średniej krajowej.

Charakterystyka osób bezrobotnych w 2021 r.

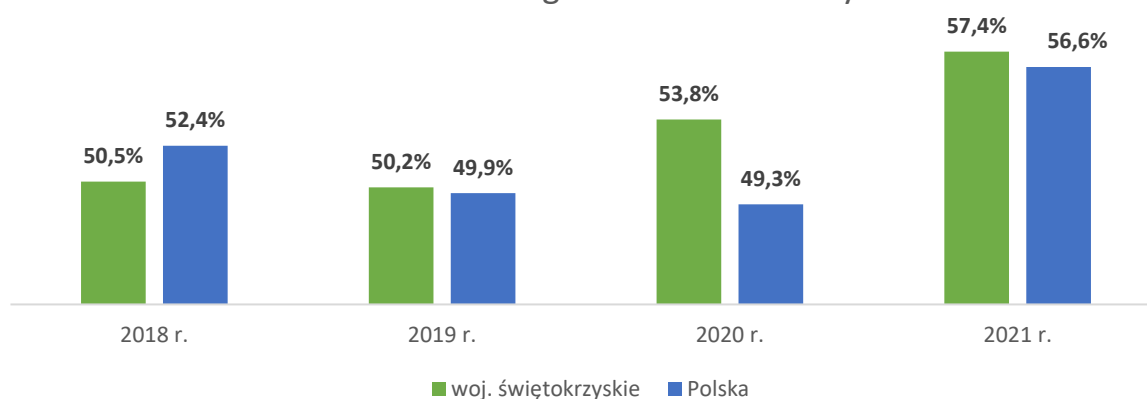

Wykres 7. Bezrobotni mieszkający na wsi i długotrwale bezrobotni w woj. świętokrzyskim w odniesieniu do kraju.

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

Udział osób zarejestrowanych jako bezrobotni zamieszkujący na wsi w województwie świętokrzyskim w 2021 roku wynosił 54,6% i był wyższy o 9,3 p.p. od danych krajowych (45,3%). Natomiast udział osób długotrwale bezrobotnych z ogółu bezrobotnych w województwie świętokrzyskim wynosił 57,4%, o 0,8 p.p. więcej niż w Polsce (56,6%).

Odsetek osób długotrwale bezrobotnych

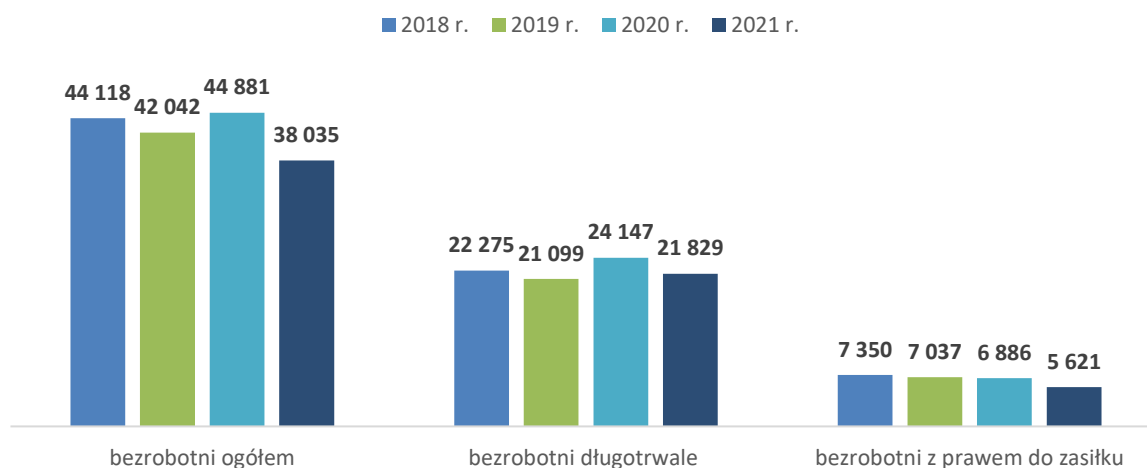

Wykres 8. Procentowy udział osób długotrwale bezrobotnych z ogółu bezrobotnych w latach 2018-2021 w woj. świętokrzyskim w odniesieniu do kraju.

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

Na przestrzeni lat 2018-2021 obserwujemy systematyczny wzrost procentowego udziału osób długotrwale bezrobotnych. W 2021 roku w województwie świętokrzyskim odnotowano wzrost udziału tej grupy osób o 3,6 p.p. w odniesieniu do 2020 roku. W przypadku danych krajowych w analogicznym okresie w Polsce wzrost był większy i wyniósł 7,3 p.p.

Struktura osób bezrobotnych

Wykres 9. Liczba osób bezrobotnych w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

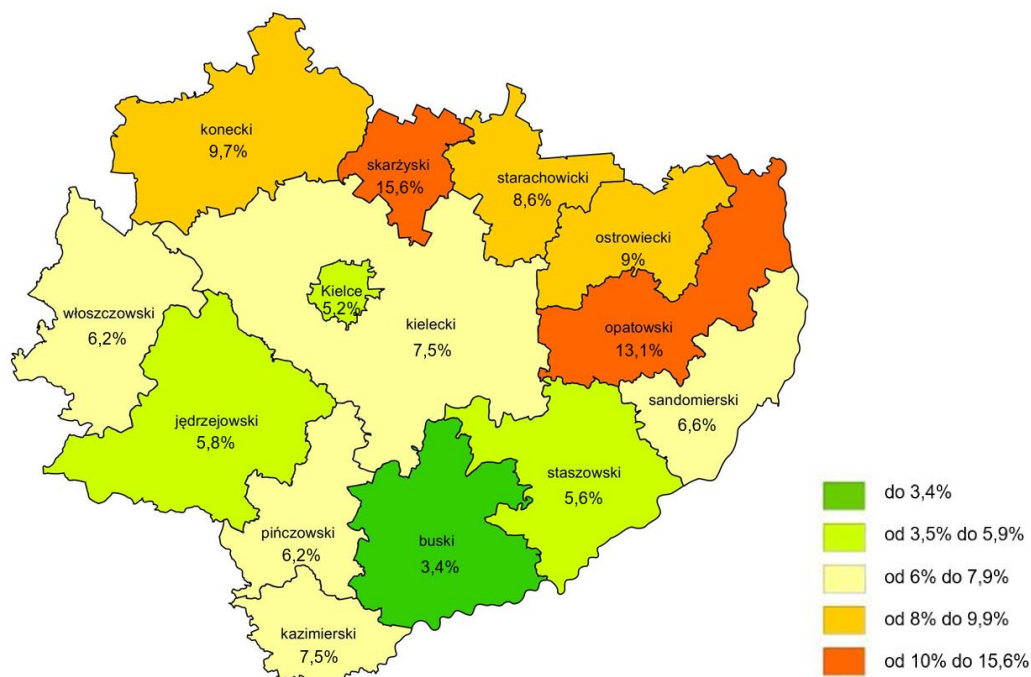
Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

Liczba osób bezrobotnych niezatrudnionych i niepodjemujących innej pracy zarobkowej, zdolnych i gotowych do podjęcia pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, nieuczących się w szkole w systemie dziennym oraz zarejestrowanych we właściwym powiatowym urzędzie pracy w województwie świętokrzyskim według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 38 035 osób, w tym:

- 21 829 to osoby długotrwale bezrobotne, czyli pozostające bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy¹;
- 6 886 to osoby bezrobotne z prawem do zasiłku (osoby zarejestrowane w urzędzie pracy, dla których nie ma propozycji pracy czy stażu).

W 2021 roku w województwie świętokrzyskim po wzroście stopy bezrobocia w 2020 roku nastąpił 15% spadek ogólnej liczby osób bezrobotnych, 9,6% spadek osób długotrwale bezrobotnych oraz 18,4% spadek bezrobotnych z prawem do zasiłku. Dynamikę zmian liczby osób bezrobotnych na przestrzeni lat 2018-2021 prezentuje powyższy wykres 9.

Mapa 3. Zróżnicowanie stopy bezrobocia w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2021 r.

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

W regionie utrzymuje się znaczne zróżnicowanie terytorialne natężenia bezrobocia. W 2021 roku stopa bezrobocia w stosunku do 2020 roku zmniejszyła się w każdym z powiatów.

Najwyższą stopę bezrobocia w 2021 roku odnotowano w powiatach: skarżyskim (15,6%), opatowskim (13,1%), koneckim (9,7%), ostrowieckim (9%), starachowickim (8,6%), kieleckim (7,5%), kazimierskim (7,5%). Wartość stopy bezrobocia poniżej średniej dla województwa świętokrzyskiego (7,3%) odnotowano w powiatach: buskim (3,4%), m. Kielce (5,2%), staszowskim (5,6%), jędrzejowskim (5,8%), pińczowskim (6,2%), włoszczowskim (6,2%), sandomierskim (6,6%).

¹ Art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia (...).

Opieka nad dziećmi do lat 3

Rozwój systemu opieki nad dziećmi, które nie ukończyły 3 roku życia, jest istotnym elementem polityki rodzinnej. W województwie świętokrzyskim w ostatnich latach odnotowujemy wzrost liczby placówek opieki nad dziećmi do lat 3.

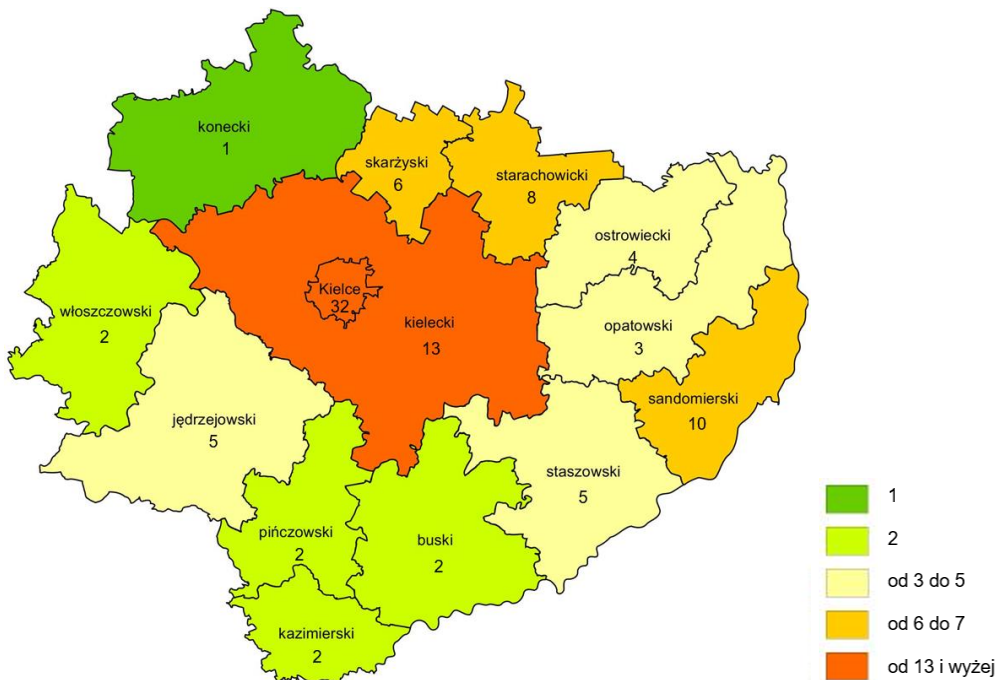
Tabela 4. Zapewnienie opieki żłobkowej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba żłobków, oddziałów żłobkowych i klubów dziecięcych	65	78	83	95

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

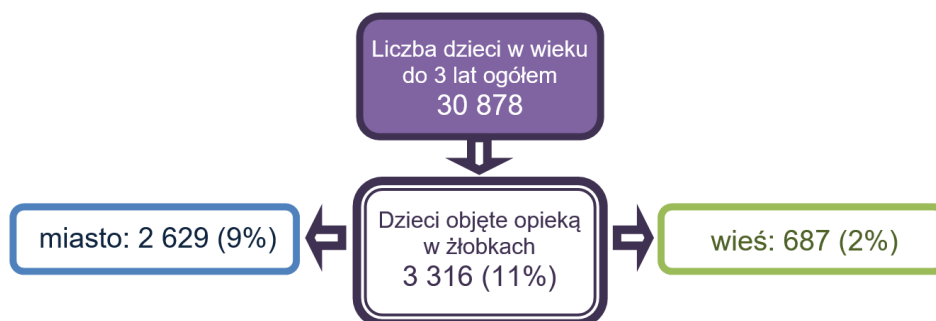
Na terenie województwa świętokrzyskiego odnotowano 95 podmioty świadczące opiekę nad dziećmi do lat 3 tj.: żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce (publiczne i niepubliczne). Liczba tego typu placówek zwiększyła się o 13 placówek w odniesieniu do 2020 roku.

Mapa 4. Żłobki, oddziały żłobkowe i kluby dziecięce w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Dzieci objęte opieką żłobkową w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Grafika 3. Dzieci objęte opieką żłobkową w woj. świętokrzyskim wg miejsca zamieszkania.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2021 roku w województwie świętokrzyskim żyło 30 878 dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat. Z omawianej grupy wiekowej 11% dzieci zostało objęte opieką żłobkową o 3 p.p. mniej w odniesieniu do średniej krajowej (14%). Zdecydowanie więcej dzieci objęto opieką żłobkową w mieście (9%) niż na terenach wiejskich (2%).

Wychowanie przedszkolne

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

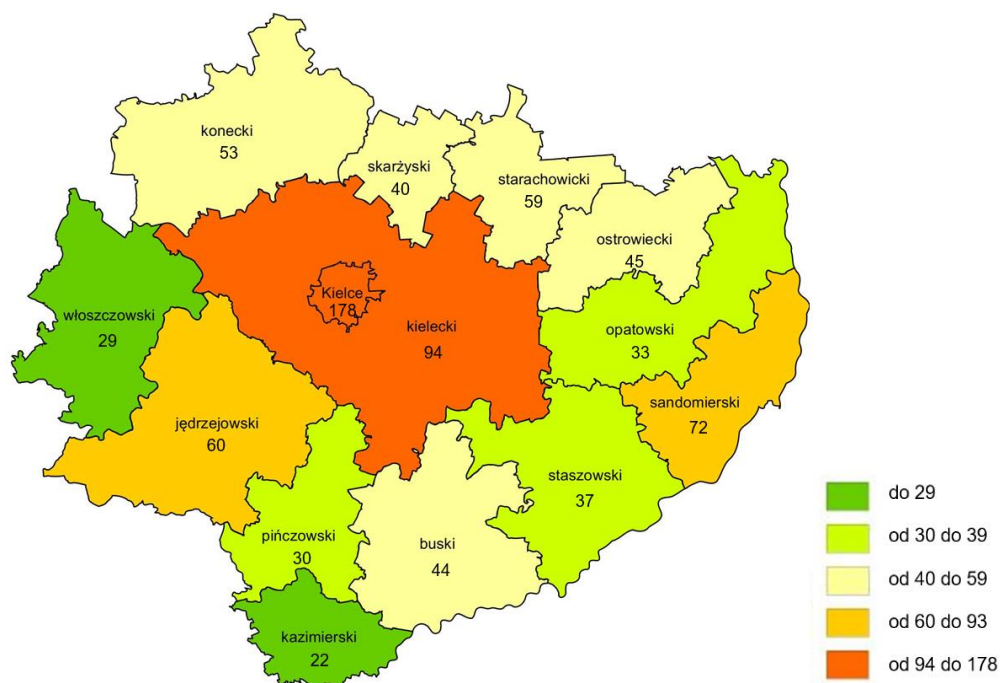
Tabela 5. Infrastruktura wychowania przedszkolnego w woj. świętokrzyskim wg roczników szkolnych.

Rok szkolny	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Liczba przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach	806	808	803	796

Źródło Bank Danych Lokalnych GUS.

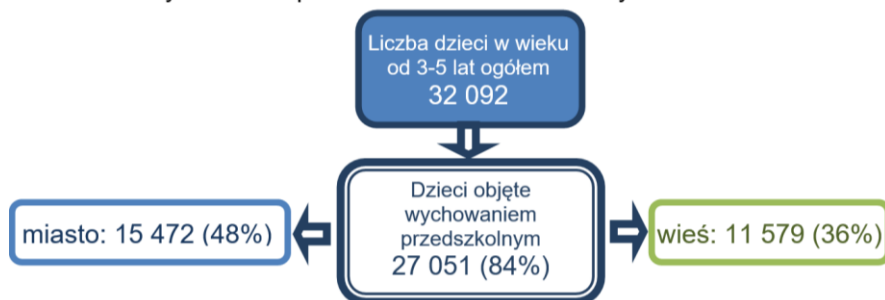
W roku szkolnym 2020/2021 w województwie świętokrzyskim funkcjonowało 796 placówek wychowania przedszkolnego: 359 przedszkoli, 340 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, 1 zespół wychowania przedszkolnego oraz 96 punktów przedszkolnych. W stosunku do poprzedniego roku liczba placówek wychowania przedszkolnego ogółem była mniejsza o 7.

Mapa 5. Placówki wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2020/2021.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2020/2021

Grafika 4. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w woj. świętokrzyskim wg miejsca zamieszkania.

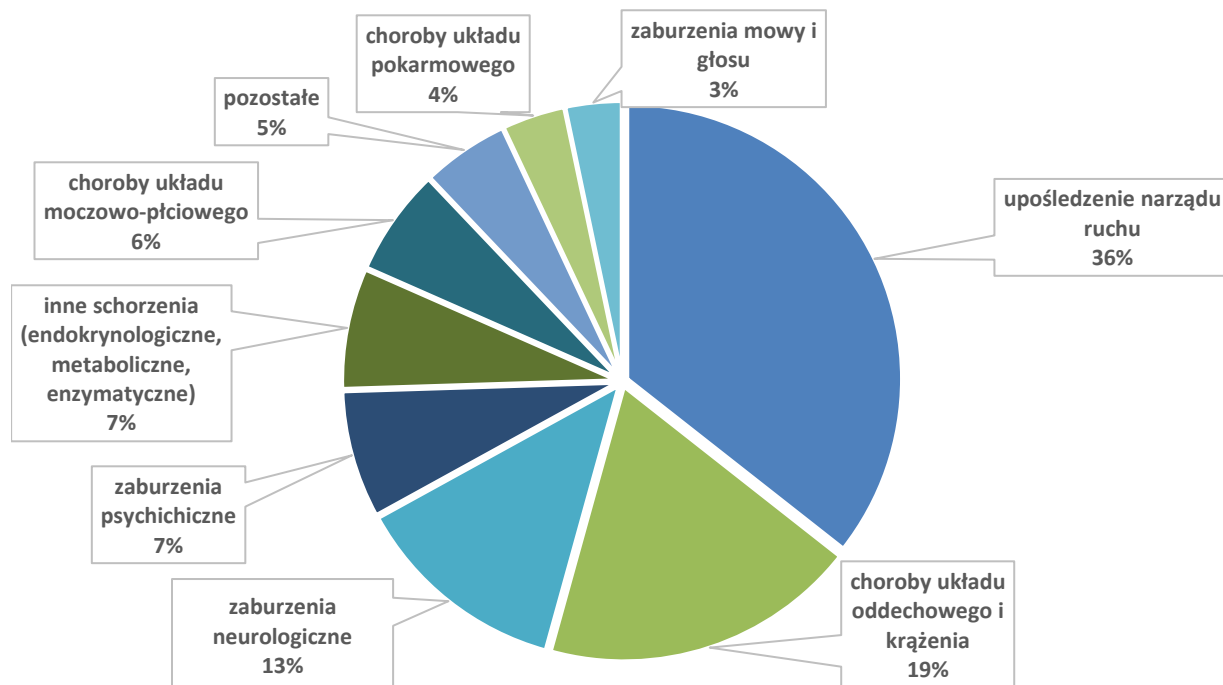
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wychowaniem przedszkolnym w roku szkolnym 2020/2021 objętych zostało 84% dzieci w wieku 3-5 lat (w tym 48% w miastach i 36% na wsi) o 4,6 p.p. mniej w odniesieniu do średniej w Polsce (87%).

Osoby z niepełnosprawnościami

Wartość wskaźnika liczby osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub stopniu niezdolności do pracy na 10 tys. mieszkańców dla województwa świętokrzyskiego ukształtowała się na poziomie 721. Wyższe wskaźniki odnotowano w województwach: lubuskim (890), wielkopolskim (723), podkarpackim (712) ².

Przyczyny niepełnosprawności osób dorosłych

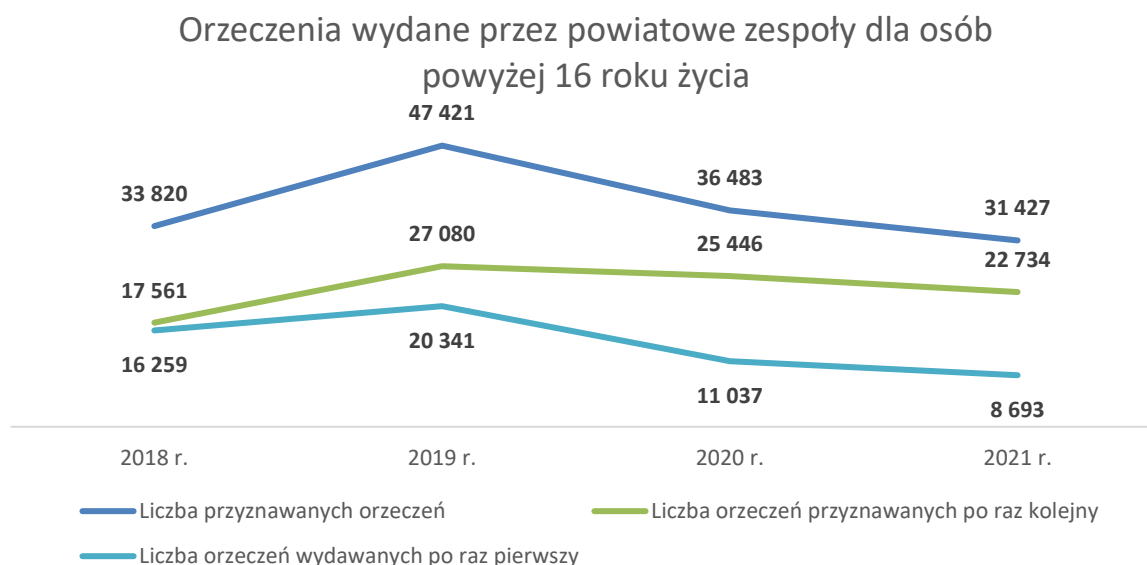

Wykres 10. Przyczyny niepełnosprawności osób dorosłych w woj. świętokrzyskim.

Źródło: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

² Osoby niepełnosprawne w 2020 r., Informacje Sygnalne, 02.12.2021 r., GUS.

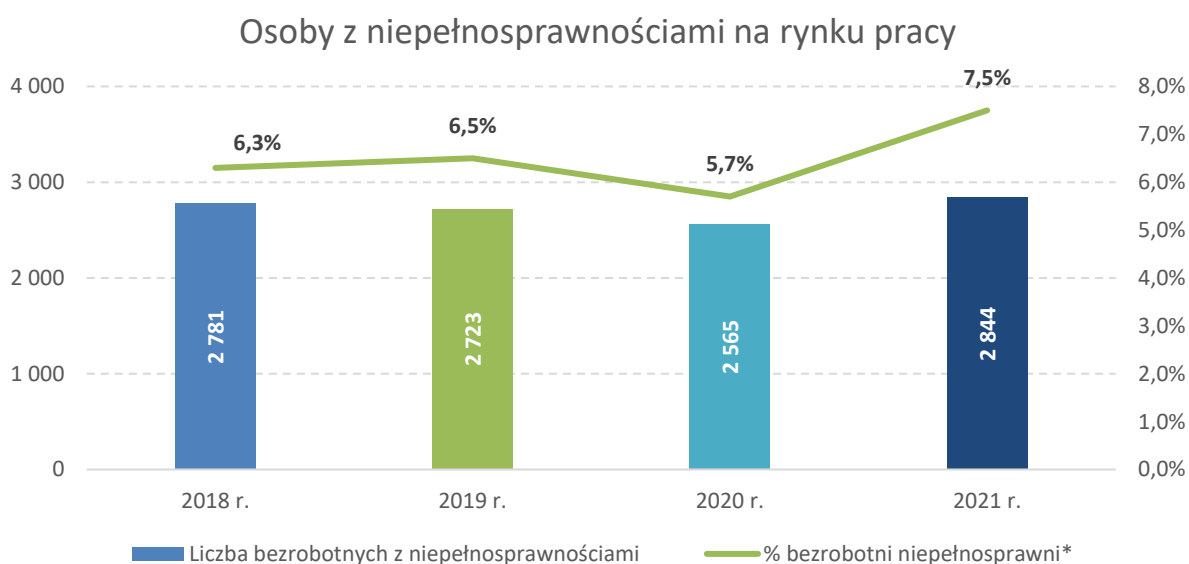
Zdecydowanie najczęstszą przyczyną niepełnosprawności było upośledzenie narządu ruchu, które dotknęło 1/3 osób z niepełnosprawnościami. W dalszej kolejności należy wskazać choroby układu oddechowego i krążenia, oraz zaburzenia neurologiczne.

Wykres 11. Liczba wydanych orzeczeń przez powiatowe zespoły dla osób powyżej 16 roku życia.

Źródło: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

Liczba orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły osobom powyżej 16 roku życia w 2021 roku była mniejsza o 13,9% w odniesieniu do 2020 roku. Niezmiennie, większość orzeczeń przyznawana była po raz kolejny, co wskazuje na stosunkowo dużą skalę długotrwałej niepełnosprawności.

Wykres 12. Osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

Na koniec grudnia 2021 roku w rejestrach urzędu pracy pozostawało 2 844 bezrobotnych niepełnosprawnych, tj. 7,5% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2020 roku omawiana grupa bezrobotnych zwiększyła się o 279 osób (o 10,9%), a udział zwiększył się o 1,8 p.p. W 2021 roku zarejestrowano 3 700 osób, tj. 7,2% napływu, a wyłączono 3 421 osób, w tym 1 974 osoby z powodu podjęcia pracy (57,7% odpływu).

Tabela 6. Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w przedszkolach/punktach przedszkolnych i w szkołach ogólnodostępnych woj. świętokrzyskiego.

Rodzaj niepełnosprawności:	2019/2020	2020/2021
Autyzm w tym Zespół Aspergera	1 303	1 454
Niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	795	716
Niepełnosprawność ruchowa w tym afazja	667	650
Niepełnosprawność sprzężona	540	579
Słabowidzący	338	311
Słabosłyszący	284	269
Niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym	123	107
Zagrożenie niedostosowaniem społecznym	70	68
Niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim	39	30
Niestyszący	14	14
Niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym	8	8
Niedostosowanie społeczne	1	3
Niewidomi	2	2
RAZEM	4 184	4 211

Źródło: Świętokrzyskie Kuratorium Oświaty.

Według danych za rok szkolny 2020/2021 liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w przedszkolach/punktach przedszkolnych i w szkołach ogólnodostępnych województwa świętokrzyskiego wynosi 4 211. Z tego największą grupę stanowią osoby z: autyzmem, niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością ruchową, z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Tabela 7. Liczba przedszkoli/punktów przedszkolnych, szkół ogólnodostępnych, do których uczęszczają dzieci/młodzież z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego.

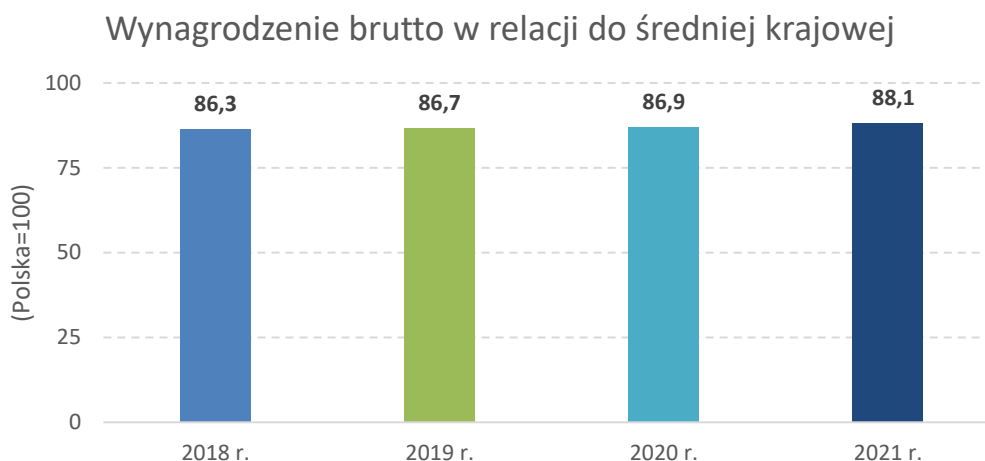
Typ placówki	2019/2020	2020/2021
Przedszkole/punkt przedszkolny	212	208
Szkoła podstawowa	487	489
Branżowa szkoła I stopnia	49	47
Liceum ogólnokształcące	49	50
Technikum	58	59

Źródło: Świętokrzyskie Kuratorium Oświaty.

Uczniowie z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzież z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego w roku szkolnym 2020/2021 mogli uczęszczać w województwie świętokrzyskim do: 208 przedszkoli, 489 szkół podstawowych, 47 branżowych szkół I st., 50 liceów ogólnokształcących, 59 techników.

Wynagrodzenia

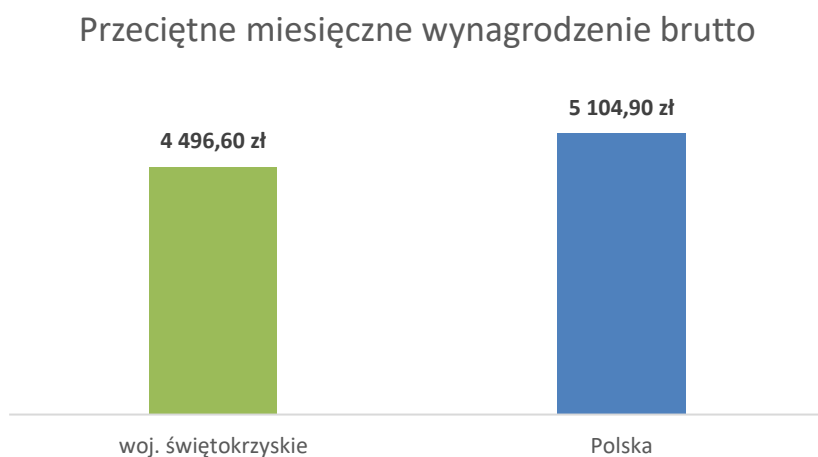
Na przestrzeni lat 2018-2021 obserwujemy systematyczny wzrost wartości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim w relacji do średniej krajowej.

Wykres 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w woj. świętokrzyskim w relacji do średniej krajowej.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

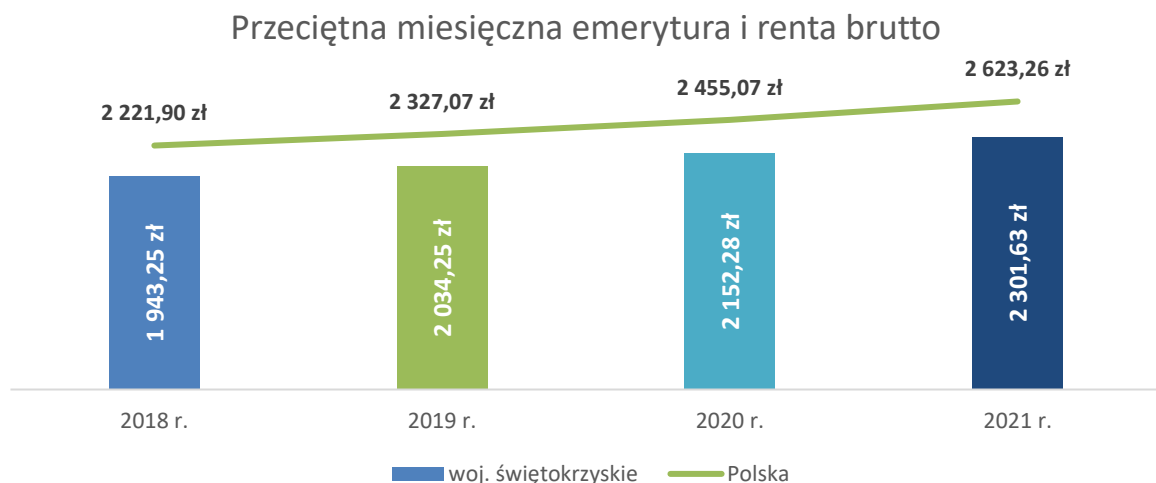
W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim stanowiło 88,1 wartości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto dla kraju (Polska=100). Relacja wynagrodzenia w regionie była wyższa w stosunku do lat poprzednich.

Wykres 14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2021 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2021 roku w województwie świętokrzyskim wynosiło 4 496,60 zł, było niższe o 608,30 zł od średniego miesięcznego wynagrodzenia w Polsce (5 104,90 zł).

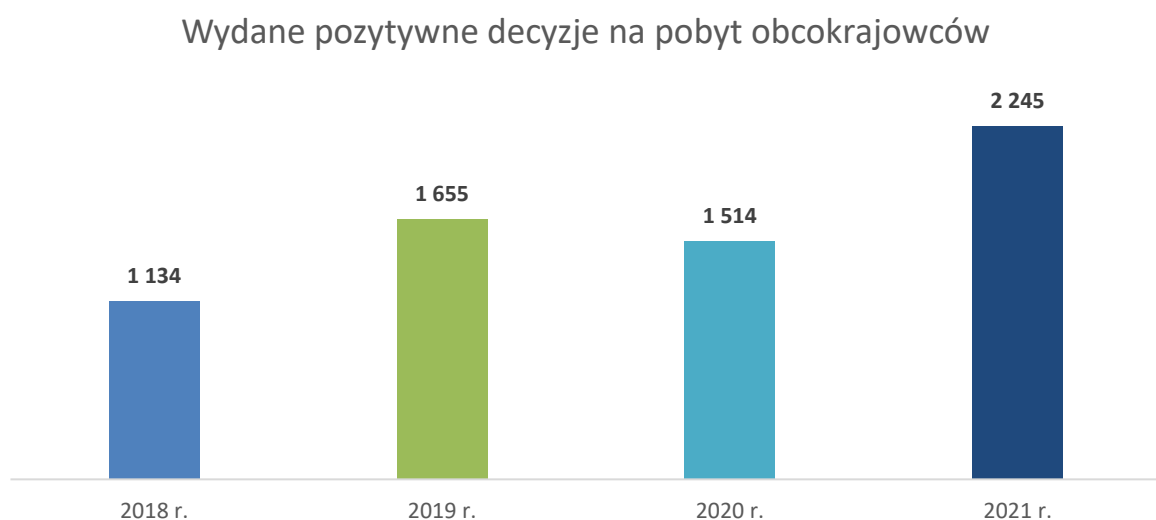
Wykres 15. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w latach 2018-2021 w woj. świętokrzyskim.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy tendencję wzrostową przeciętnej miesięcznej wartości brutto emerytur i rent. Średnia dynamika wzrostu w regionie utrzymuje się na analogicznym poziomie jak średnia w Polsce (7%). W 2021 roku przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie świętokrzyskim wynosiła 2 301,63 zł i była niższa o 321,63 zł od średniej wartości emerytur i rent dla kraju.

Cudzoziemcy

W ostatnich latach, w związku z poprawą sytuacji gospodarczej oraz z niedoborem na rynku pracy, Polska doświadcza nasilonego procesu migracji. Napływ cudzoziemców rodzi określone konsekwencje dla polityki społecznej związane, chociażby z procesem wsparcia socjalnego, edukacją oraz integracją społeczną.

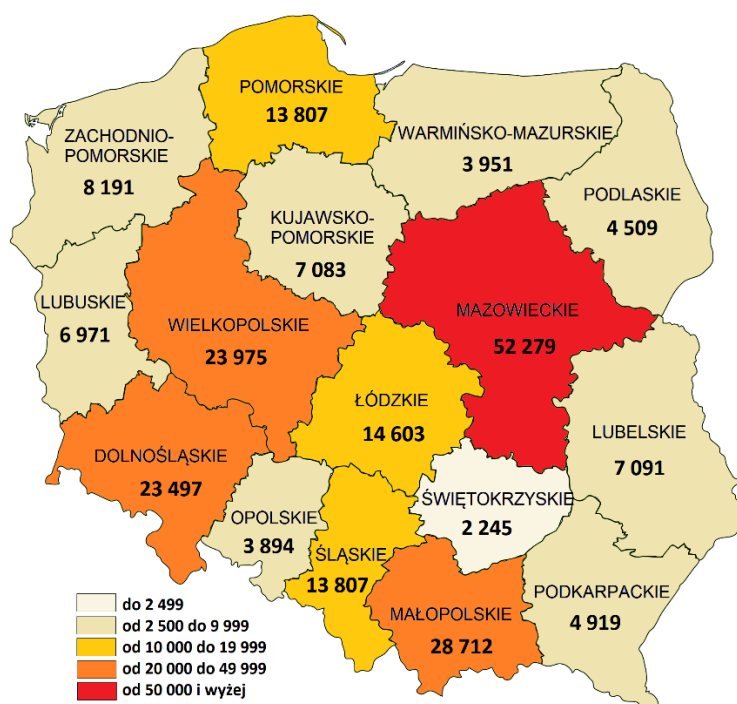

Wykres 16. Liczba wydanych pozytywnych decyzji na pobyt obcokrajowców w woj. świętokrzyskim.

Źródło: Strona internetowa <https://migracje.gov.pl/statystyki/zakres/polska/>.

W latach 2018-2021 liczba pozytywnych decyzji na pobyt obcokrajowców wydawanych w regionie stale rośnie. W roku 2021 liczba cudzoziemców posiadających ważne dokumenty wydane przez Wojewodę Świętokrzyskiego uprawniające do pobytu w Polsce była większa o 48,2% w stosunku do 2020 roku. W całym kraju w 2021 roku wydano 219 706 pozytywnych decyzji na pobyt obcokrajowców. W województwie świętokrzyskim było to 2 245 decyzji, a więc 1,02% ogółu wydanych pozytywnych decyzji w Polsce (najmniej w całym kraju).

Liczba wydanych pozytywnych decyzji na pobyt obcokrajowców wg województw w 2021 r.

Kraje, z których obcokrajowcy przybywają do Świętokrzyskiego:

- ➔ Ukraina – 1 755
- ➔ Gruzja – 129
- ➔ Białoruś – 112
- ➔ Mołdawia – 106
- ➔ Armenia – 34
- ➔ Turcja – 32
- ➔ Nepal – 30
- ➔ Indie – 30
- ➔ Rosja – 26
- ➔ Kazachstan – 23
- ➔ Chiny – 21
- ➔ Wietnam – 19
- ➔ Bangladesz – 18
- ➔ z innych krajów – 129

Grafika 5. Przepływ cudzoziemców w kraju i woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Strona internetowa <https://migracje.gov.pl/statystyki/zakres/polska/>.

W szczególności do województwa świętokrzyskiego przyjeżdżają obywatele Ukrainy (1 755), która boryka się z m.in. problemami gospodarczymi. Następnie na pobyt w regionie decydują się mieszkańcy z krajów tj.: Gruzja (129), Białoruś (112), Mołdawia (106).

Z uwagi na napływ cudzoziemców do województwa świętokrzyskiego, wspieranie tej grupy staje się coraz istotniejszym elementem polityki społecznej. Wsparcie to (w zależności od potrzeb), powinno objąć: działania zmierzające do podejmowania pracy przez cudzoziemców w zawodach deficytowych, działania na rzecz asymilacji, pomoc prawną. W stanie nadzwyczajnym, jakim jest konflikt zbrojny za wschodnią granicą kraju, kwestia cudzoziemców będzie istotnym elementem polityki społecznej.

3. Pomoc społeczna w województwie świętokrzyskim

Niniejszy rozdział poświęcony jest analizie oraz charakterystyce osób i rodzin korzystających z pomocy i wsparcia. W części wspólnej dla gmin i miasta na prawach powiatu ujęte zostały osoby i rodziny, które w danym okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie. Obliczono wartość wskaźnika deprivacji lokalnej, udziału osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców oraz wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej.

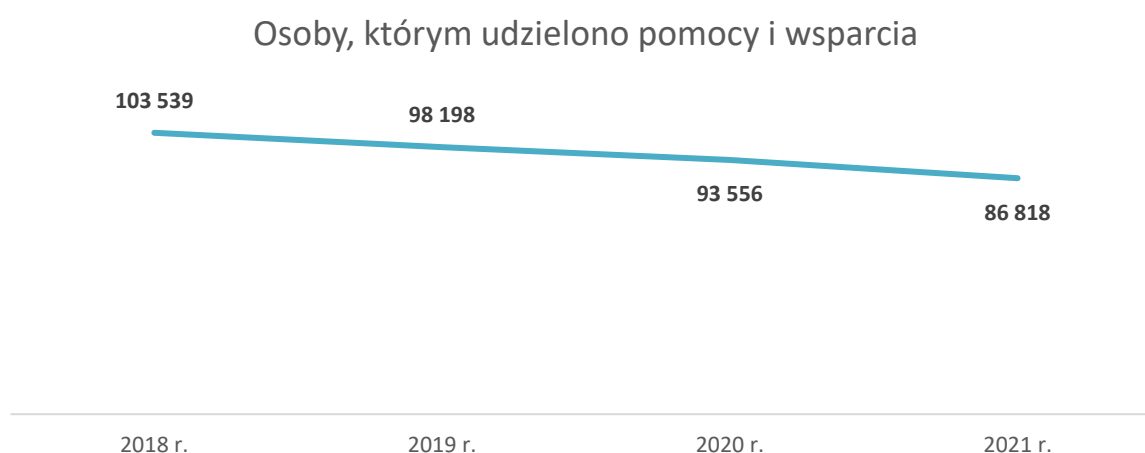
W rozdziale ujęta została rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną: świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem (bez względu na ich rodzaj, liczbę oraz źródło finansowania). W badanej grupie ujęte zostały również osoby i rodziny, które uzyskały wsparcie pieniężne i niepieniężne. Określono najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej i typy rodzin korzystających z pomocy i wsparcia. Analizie poddano strukturę pobierających świadczenia z pomocy społecznej wg grup wieku. Uwzględniono osoby objęte usługami opiekuńczymi, w tym specjalistycznymi usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (liczba osób, świadczeń i kwota świadczeń). W niniejszym rozdziale przedstawiono dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach objętych poradnictwem specjalistycznym (prawnym, psychologicznym, rodzinnym), pracą socjalną i interwencją kryzysową, zawartych kontraktów/projektów socjalnych.

W celu identyfikacji zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w województwie świętokrzyskim obliczono „lukę potrzeb” stanowiącą różnicę pomiędzy rzeczywistą liczbą osób objętych wsparciem a szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia usługami opiekuńczymi. Identyfikacja zapotrzebowania na usługi opiekuńcze dokonana została na podstawie badania ankietowego, w opracowaniu „Diagnoza dostępności oraz zapotrzebowania na wybrane usługi społeczne adresowane do seniorów w województwie świętokrzyskim”, dokonany na początku 2022 roku.

Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia

Zakres danych odzwierciedla liczbę osób, które w latach objętych analizą uzyskały pomoc i wsparcie w ośrodku pomocy społecznej lub powiatowym centrum pomocy rodzinie udzieloną na podstawie ustawy o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z wyłączeniem ustawy o świadczeniach rodzinnych. W tym uwzględniono także osoby, które uzyskały pomoc udzielaną na podstawie innych przepisów, np. pomoc w formie dodatku mieszkaniowego lub dodatku energetycznego, ale wyłącznie w tym przypadku, gdy pomocy tej udziela się bezpośrednio w ośrodku pomocy społecznej/powiatowym centrum pomocy rodzinie³.

Wykres 17. Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

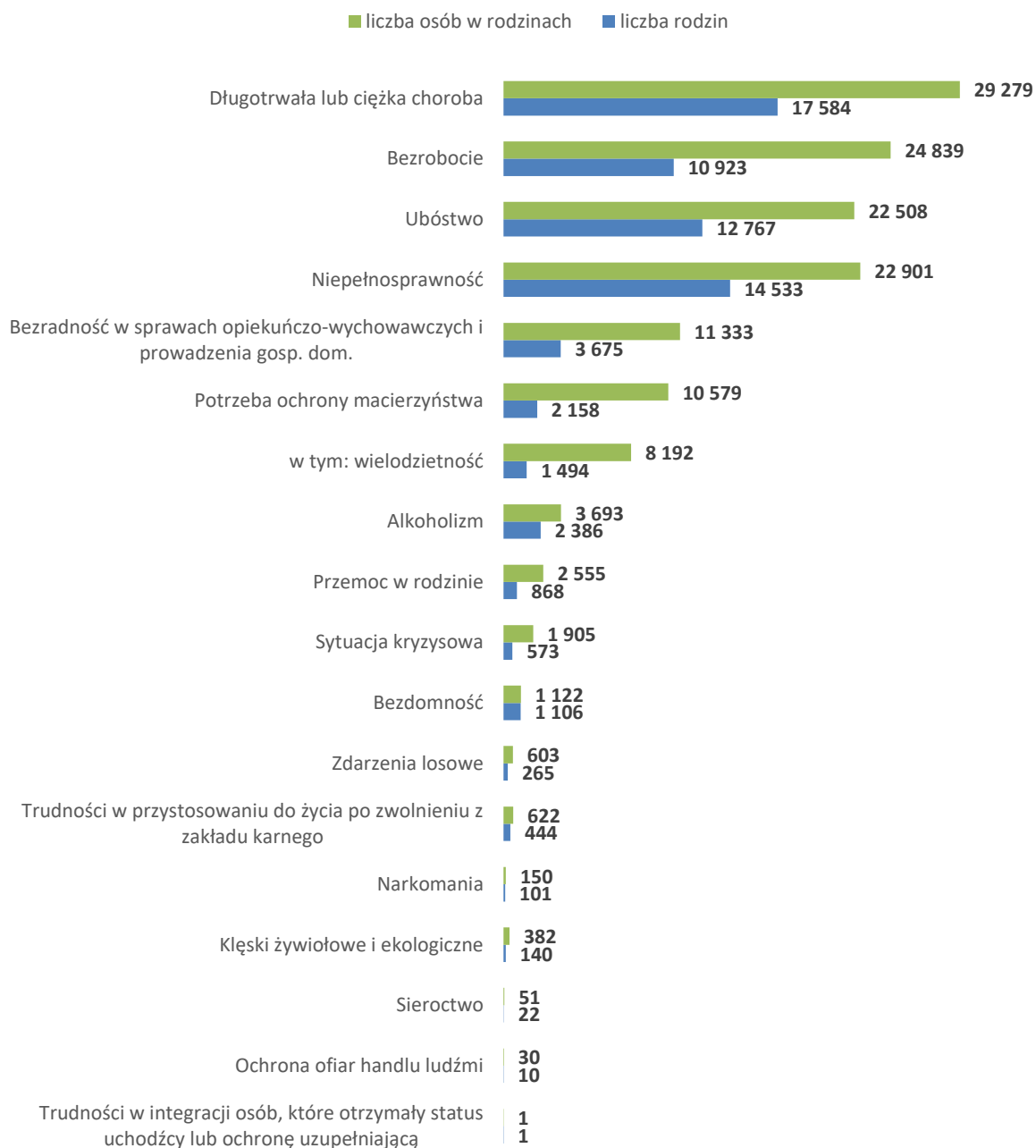
Liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego korzystających z pomocy i wsparcia na przestrzeni ostatnich lat systematycznie maleje. Rok 2021 był rokiem, w którym liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia spadła poniżej 87 tysięcy i była najmniejsza w analizowanym okresie. W 2021 roku liczba korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wynosiła 86 818 i była mniejsza o 7,2% w stosunku do 2020 roku.

Powody udzielania pomocy i wsparcia

Dane dotyczące powodów przyznania pomocy uwzględniają wszystkie przyczyny trudnej sytuacji życiowej wymienione w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Analizując dane, należy mieć na uwadze fakt, iż w jednej rodzinie może wystąpić kilka przyczyn przyznania pomocy, w związku z tym jedna rodzina może być wykazana przy jednej lub przy kilku przyczynach przyznawania pomocy społecznej.

³ Ocena zasobów pomocy społecznej – Objasnienia, MRiPS, IPISS, styczeń 2021.

Powody udzielenia wsparcia

Wykres 18. Powody udzielenia pomocy i wsparcia w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

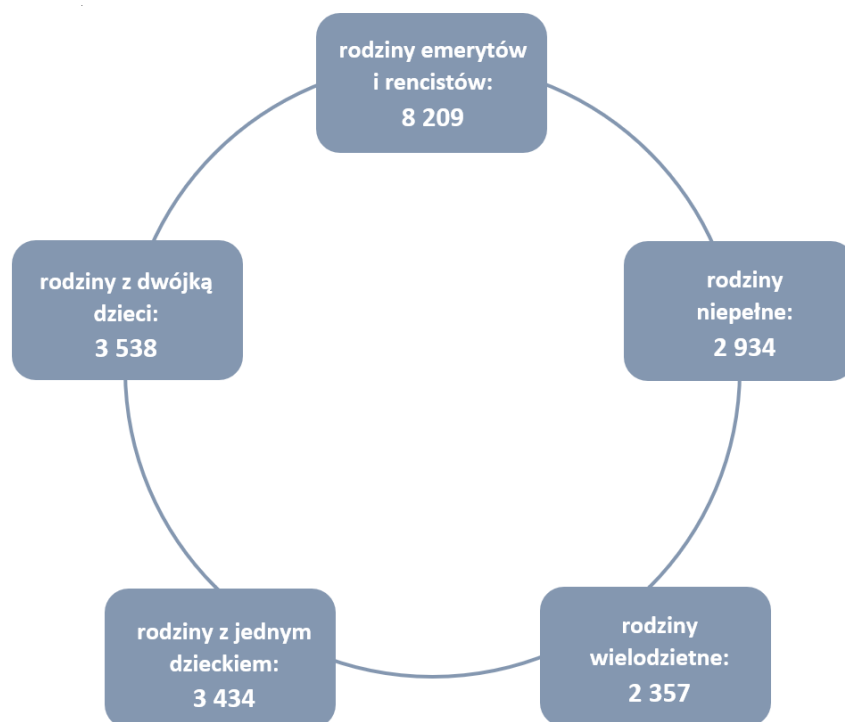
Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Najczęstszym powodem udzielania pomocy i wsparcia w województwie świętokrzyskim w 2021 roku wg liczby osób w rodzinach była długotrwała lub ciężka choroba (29 279). Innymi najczęściej notowanymi powodami były: bezrobocie (24 839), ubóstwo (22 508), niepełnosprawność (22 901), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (11 333), potrzeba ochrony macierzyństwa (10 579) – w tym 77,4% stanowiła wielodzietność.

W 2021 roku w województwie świętokrzyskim obserwujemy spadek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w większości powodów przyznania pomocy społecznej: długotrwała lub ciężka choroba – 7,7%, bezrobocie – 12,2%, ubóstwo – 11,4%, niepełnosprawność – 6,9%, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 14,8%, potrzeba ochrony macierzyństwa – 16,6%, alkoholizm – 8,3%, przemoc w rodzinie – 3,5%, zdarzenia losowe – 49%, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 2,7%, klęski żywiołowe i ekologiczne – 85,5%, sieroctwo – 51,3%.

Zauważalny jest natomiast wzrost liczby osób w rodzinach, którym przyznano pomoc z powodu: klęski żywiołowej i ekologicznej, sytuacji kryzysowej, sieroctwa, ochrony ofiar handlu ludźmi, narkomani, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Typy rodzin korzystających z pomocy i wsparcia

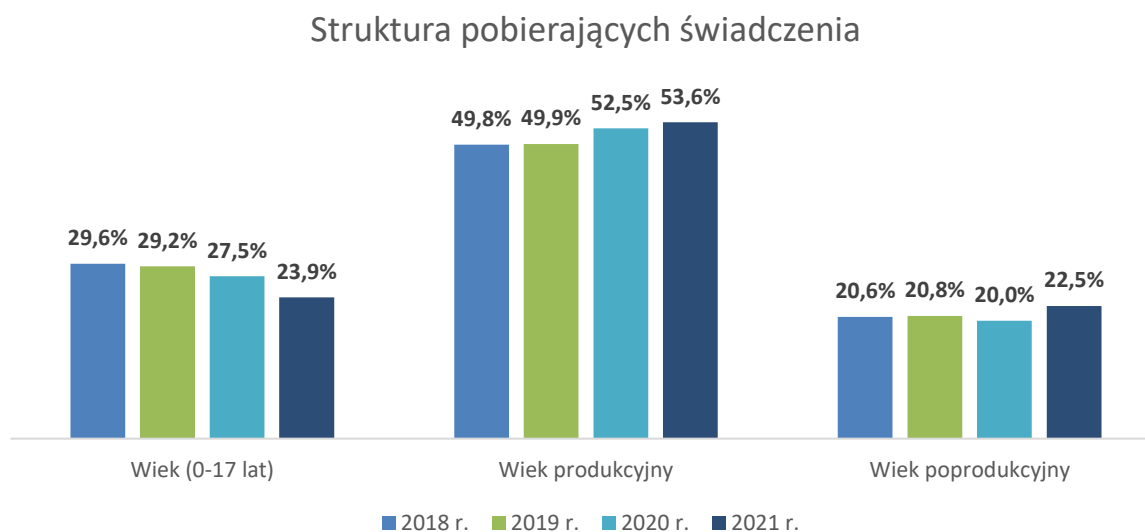

Grafika 6. Typy rodzin pobierających świadczenie z pomocy społecznej w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRIPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W strukturze beneficjentów pomocy społecznej w regionie w 2021 roku najwięcej jest rodzin emerytów i rencistów (8 209). W następnej kolejności świadczeniami z pomocy społecznej objęte są: rodziny z dwójką dzieci (3 538), rodziny z 1 dzieckiem (3 434), rodziny niepełne (2 934), rodziny wielodzietne (2 357). W 2021 roku w każdej grupie odnotowano spadek liczby rodzin objętych świadczeniem z pomocy społecznej – od 7,2% do 13,5%.

Struktura pobierających świadczenia z pomocy społecznej wg grup wieku

Wykres 19. Struktura pobierających świadczenia z pomocy społecznej wg. grup wieku w województwie świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W strukturze pobierających świadczenia z pomocy społecznej dominują osoby w wieku produkcyjnym, a więc takie, które mogłyby wykonywać pracę przynoszącą dochód. Na przestrzeni lat 2018-2021 systematycznie wzrasta udział tej grupy beneficjentów (podobnie jak udział ludności w tym wieku w ogóle mieszkańców województwa).

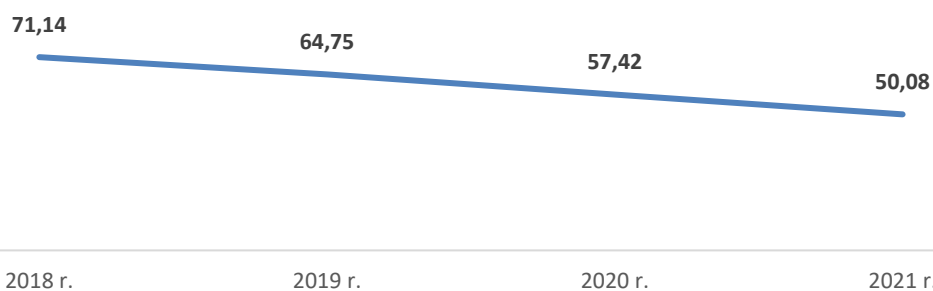
Z odwrotnym trendem mamy do czynienia w przypadku udziału dzieci i młodzieży korzystających z pomocy społecznej, procentowy udział tej grupy korzystającej z pomocy społecznej spada.

W przypadku seniorów będących beneficjentami pomocy społecznej po spadku w 2020 roku odnotowano ponowny wzrost tej grupy beneficjentów korzystających z pomocy społecznej. Jest to istotna informacja, którą należy wziąć pod uwagę w zakresie planowania, zwiększania dostępności oraz rozwoju różnego rodzaju usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, ukierunkowanych na wsparcie seniorów.

Wskaźnik deprivacji lokalnej

Jednym z elementów Oceny jest analiza i obserwacja wskaźnika deprivacji lokalnej. Wskaźnik ten stanowi liczbę osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminach (bez względu na rodzaj wsparcia) na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten pozwala dokonać obiektywnych porównań pomiędzy poszczególnymi gminami w regionie.

Wskaźnik deprywacji lokalnej

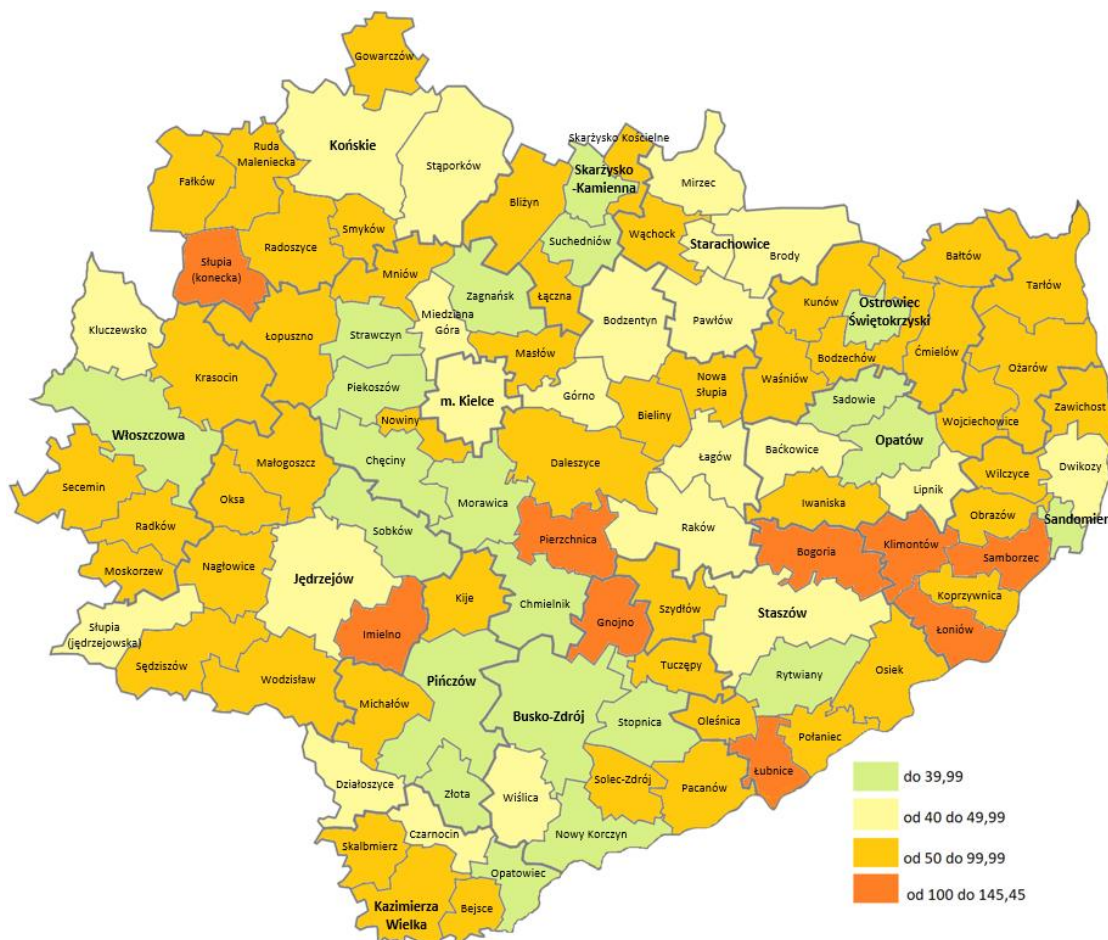

Wykres 20. Wartość wskaźnika deprywacji lokalnej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Na przestrzeni lat 2018-2021 średnia wartość wskaźnika deprywacji lokalnej maleje. Pozwala to na sformułowanie wniosku o poprawie sytuacji mieszkańców regionu i wychodzeniu ich ze strefy zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W 2021 roku wartość wskaźnika deprywacji lokalnej zagregowana dla województwa wyniosła 50,08 i była mniejsza o 7,34 w odniesieniu do 2020 roku, w którym wskaźnik deprywacji lokalnej wynosił 57,42 (Wykres 20).

Mapa 6. Wewnątrzregionalne zróżnicowanie wskaźnika deprywacji lokalnej w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku w 59 gminach poziom wskaźnika deprywacji lokalnej był wyższy niż średnia w województwie (50,08). Szczególnie wysokie wartości wskaźnika (przekraczające 100) odnotowano w 9 gminach: Łubnice – 102,65, Klimontów – 103,01, Pierzchnica – 103,25, Samborzec – 108,87, Łoniów – 110,02, Bogoria – 124,31, Imielno – 125,09, Słupia (Konecka) – 127,38, Gnojno – 145,45.

Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu obliczono wskaźnik liczby osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie pieniężne na 1000 mieszkańców. Sporządzenie takiego zestawienia obrazuje obszary biedy tj. gminy, w których najwięcej mieszkańców korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a tym samym musi spełnić kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

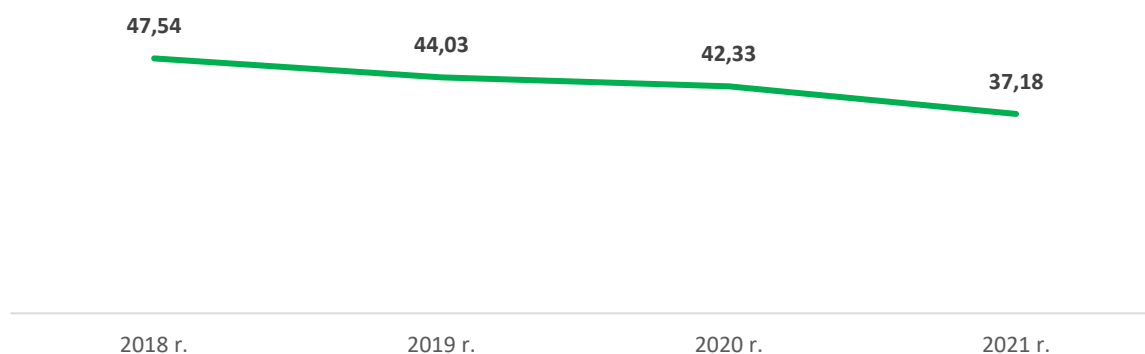
Próg interwencji socjalnej wyznacza granice ubóstwa tzw. ustawowego

Ubóstwo ustawowe jest definiowane na podstawie tzw. kryterium dochodowego, ustalane jako dochód, poniżej którego można ubiegać się o świadczenie pieniężne z pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej progi te aktualizowane są co 3 lata.

Próg interwencji socjalnej w 2021 roku wynosił:

- dla osoby samotnie gospodarującej próg ubóstwa ustawowego wynosił: 701 zł,
- dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym próg ubóstwa wynosił: 528 zł.

Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej

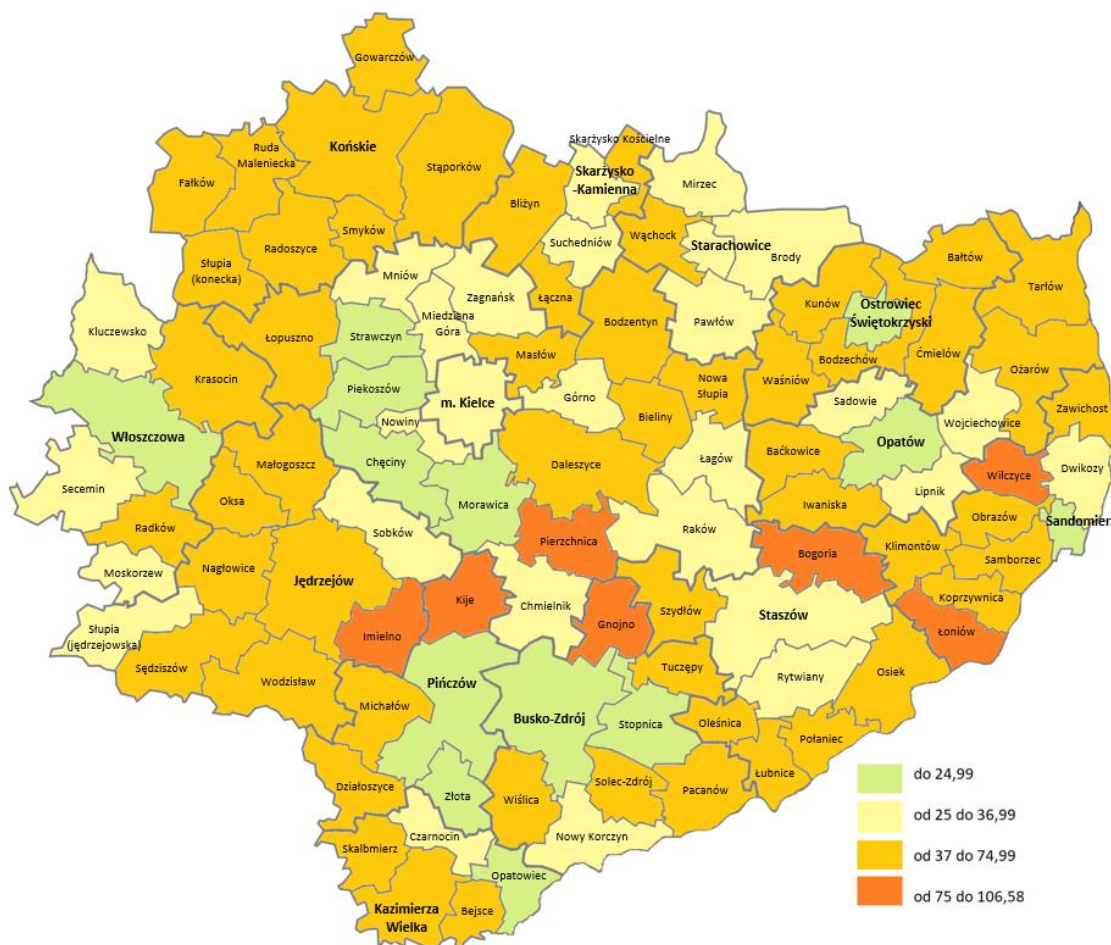

Wykres 21. Wartość wskaźnika pogłębionej deprywacji materialnej w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W województwie świętokrzyskim średnia wartość wskaźnika pogłębionej deprywacji materialnej z roku na rok maleje. W 2021 roku liczba osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie pieniężne na 1000 mieszkańców, wynosiła 37,18 i była mniejsza o 5,15 w odniesieniu do 2020 roku, w którym wartość wskaźnika wynosiła 42,33.

Mapa 7. Przestrzenne zobrazowanie wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej tj. liczby osób w rodzinach otrzymujących świadczenie pieniężne w 2021 r.

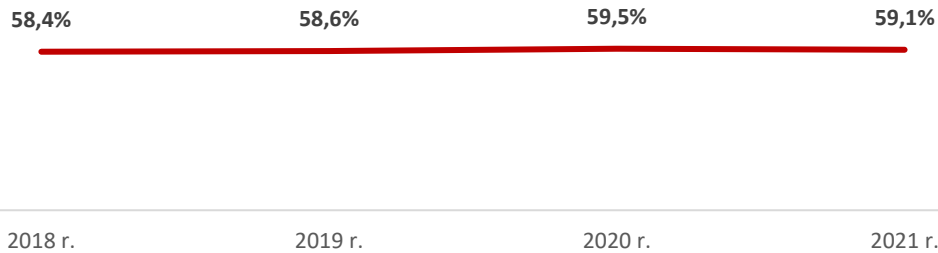
Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku w 61 gminach wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej były wyższe niż średnia wartość wskaźnika w województwie (37,18). Szczególnie wysokie wartości wskaźnika (powyżej 75,00) odnotowano w 7 gminach: Imielno – 106,58, Bogoria – 105,45, Gnojno – 101,47, Łonów – 101,12, Pierzchnica – 83,55, Kije – 81,16, Wilczyce – 76,35. Szczegółowe tabelaryczne zestawienie obliczonego wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej znajduje się w Aneksie nr 1, na końcu opracowanego dokumentu.

Długotrwanie korzystający z pomocy społecznej

Omawiany wskaźnik jest obliczany jako procentowy udział osób długotrwanie korzystających z pomocy i wsparcia (w całym okresie sprawozdawczym) z ogółu osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej (bez względu na rodzaj).

Wskaźnik długotrwale korzystających ze świadczeń

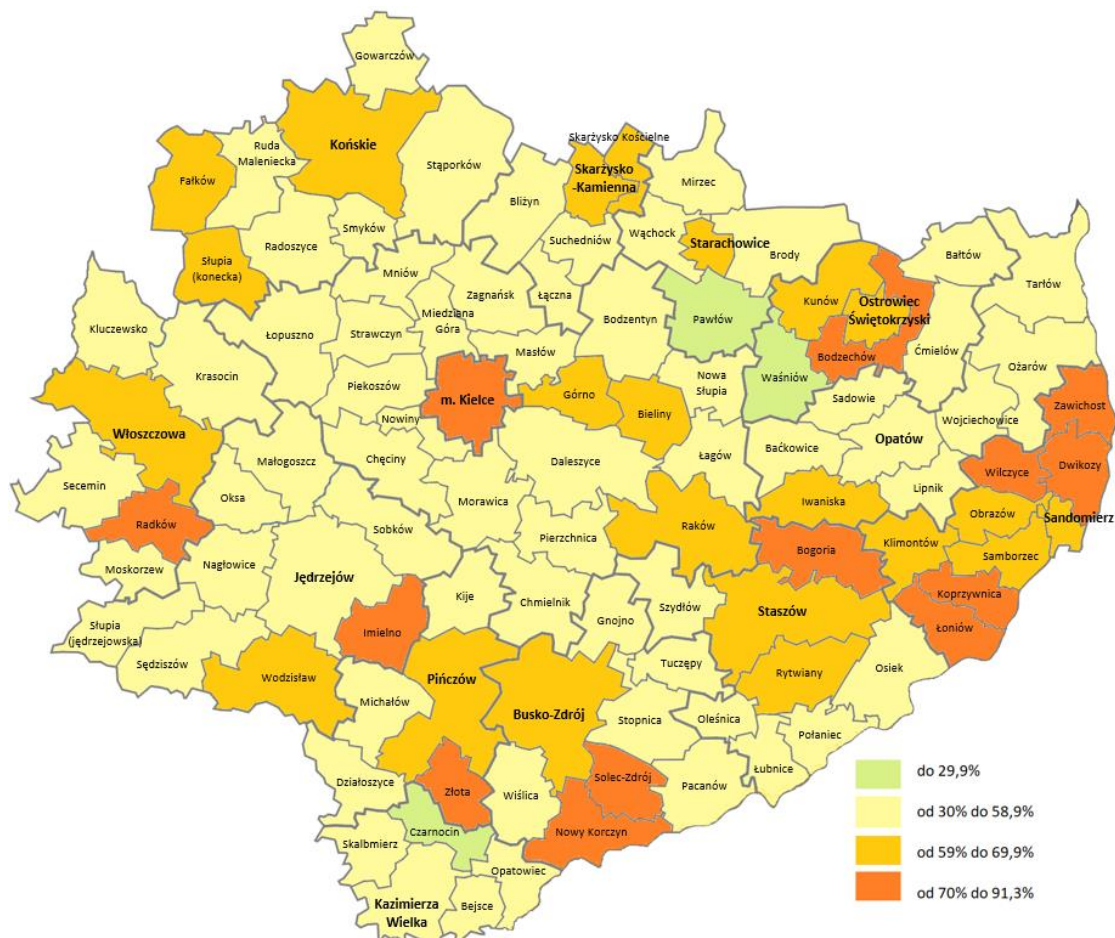

Wykres 22. Udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców (%) w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Niepokojący jest fakt, iż ponad połowa beneficjentów systemu pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim to osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej. Tendencja ta utrzymuje się niezmiennie od 2018 roku. W 2021 roku wskaźnik osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców wyniósł 59,1% i był na zbliżonym poziomie w odniesieniu do 2020 roku (59,5%).

Mapa 8. Procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

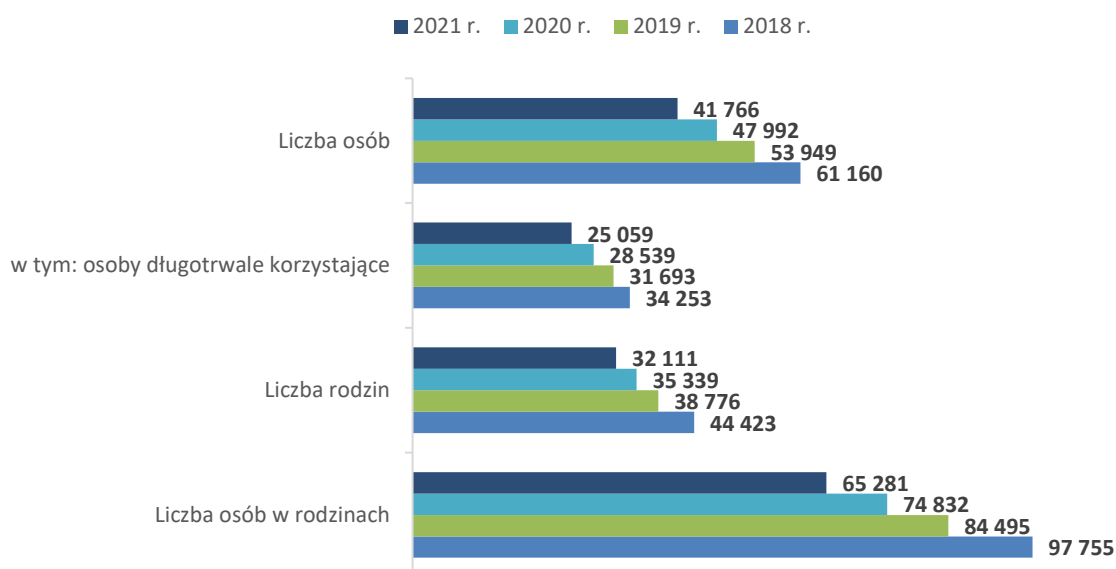

3.1. Świadczenia z pomocy społecznej – ogółem

Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia

W poniższej analizie ujęte zostały osoby, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie wyłącznie na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w tym osoby długotrwale korzystające ze świadczeń, które w ciągu 3 lat były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. W grupie tej ujęte zostały również rodziny, które w danym okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie w formie świadczeń pomocy społecznej bez względu na rodzaj, formę, liczbę i źródło – uwzględniając pomoc, która udzielona jest w formie decyzji administracyjnej lub świadczeń bez decyzji.

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia

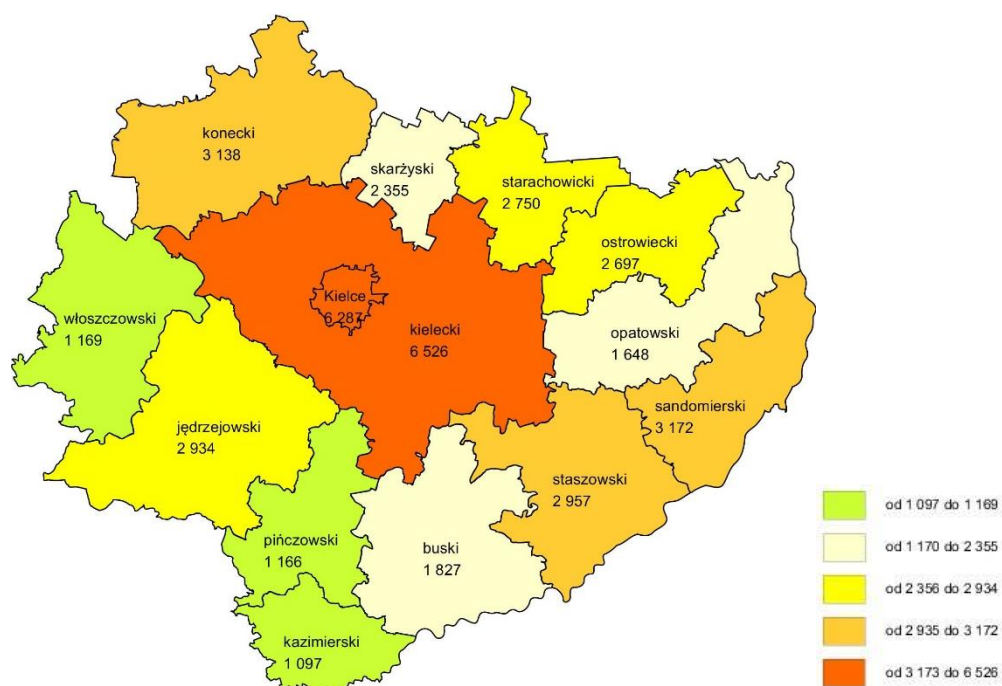
Wykres 23. Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia na przestrzeni lat 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W analizowanym okresie odnotowujemy rok do roku spadek liczby osób, rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc w formie świadczeń przyznanych decyzją lub bez decyzji w przypadkach, w których jest to uprawnione, bez względu na rodzaj, formę, liczbę świadczeń i źródło finansowania.

W 2021 roku odnotowano 13% spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia w odniesieniu do 2020 roku. Wśród grupy świadczeniobiorców 59,1% stanowią osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej. Liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia w 2021 roku wyniosła: 32 111 rodzin i 65 281 osób w rodzinach, tj. mniej odpowiednio o 9,1% i 12,8% w stosunku do 2020 roku.

Mapa 9. Liczba osób, którym przyznano świadczenie na podstawie ustawy o pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w ujęciu powiatowym w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

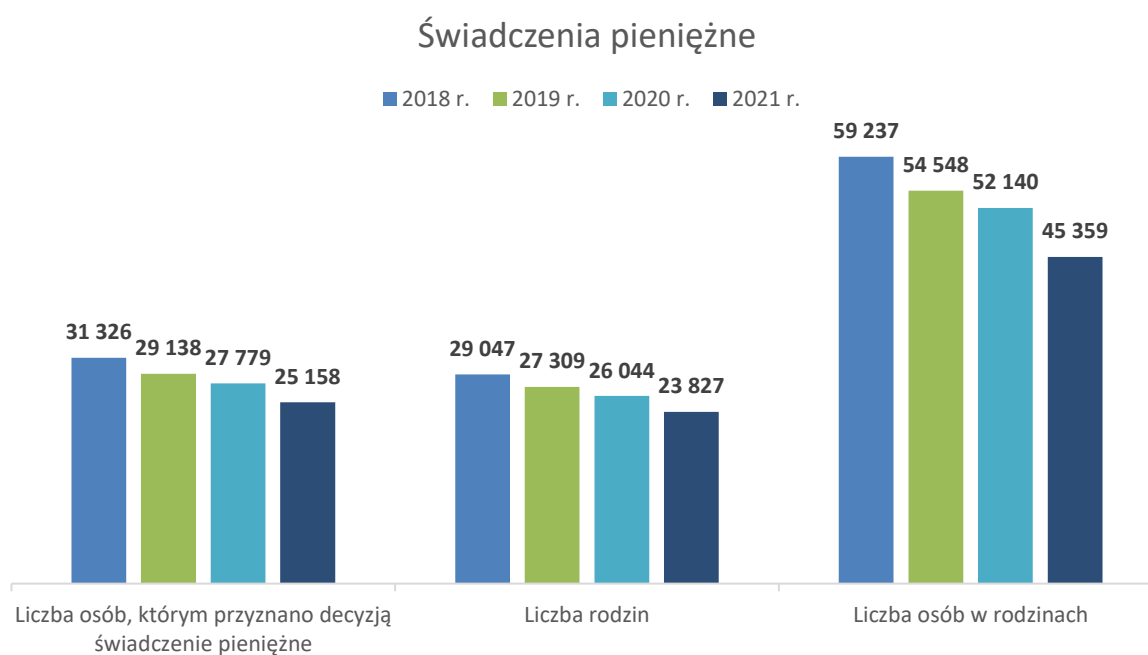
Mapa 9 prezentuje zróżnicowanie liczby osób, które uzyskały świadczenia bez względu na rodzaj, formę, liczbę świadczeń i źródło finansowania, świadczenia w formie decyzji administracyjnej lub świadczeń bez decyzji w ujęciu powiatowym. W 2021 roku podobnie jak w 2020 roku najwięcej tego typu osób odnotowano w powiecie kieleckim (6 526) i mieście Kielce (6 287), najmniej w powiecie kazimierskim (1 097), pińczowskim (1 166) oraz włoszczowskim (1 169).

Świadczenia pieniężne

W tej grupie ujęte zostały osoby i rodziny, które w 2020 r. uzyskały pomoc i wsparcie w formie świadczeń pieniężnych, tj.:

- zasiłki stałe,
- zasiłki okresowe,
- zasiłki celowe na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- inne zasiłki celowe,
- specjalne zasiłki celowe,
- pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłku lub pożyczki,

- pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust.1 pkt 1 lit. ⁴.

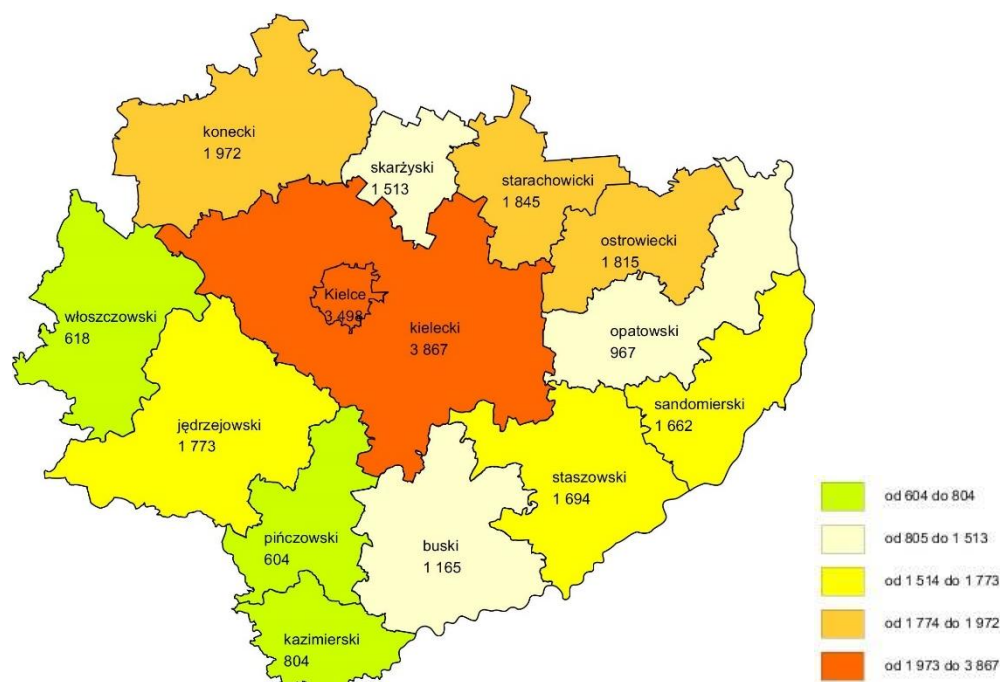
Wykres 24. Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne na przestrzeni lat 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W latach 2018-2021 w województwie świętokrzyskim odnotowano systematyczny spadek liczby osób, rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc w formie świadczeń pieniężnych. Liczba osób, które otrzymały świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim w 2021 roku, wynosiła 25 158 osób, o 9,4% mniej w stosunku do 2020 roku. Liczba rodzin, które uzyskały omawiane świadczenie, objęła 23 827 rodzin i była mniejsza o 8,4%. Natomiast liczba osób w rodzinach objętych świadczeniem pieniężnym w 2021 roku wyniosła 45 359 i była mniejsza o 13%.

⁴ Objaśnienia do sporządzenia sprawozdania MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach.

Mapa 10. Liczba rodzin, które zostały objęte świadczeniem pieniężnym w 2021 r.

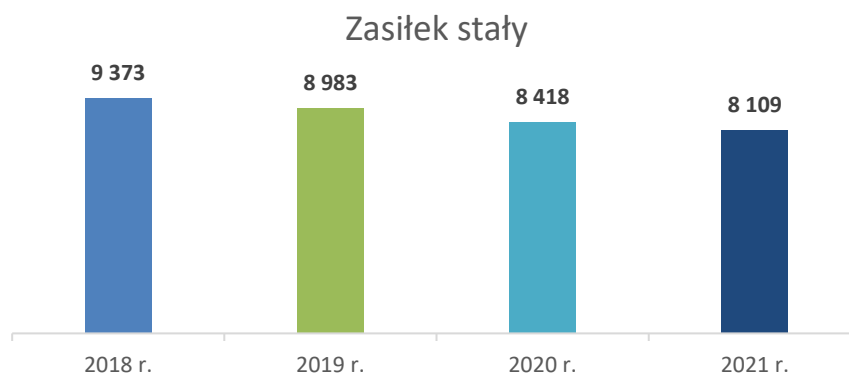

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku podobnie jak w 2020 roku najwięcej tego typu rodzin odnotowano w powiecie kieleckim (3 867), mieście Kielce (3 498) oraz powiatach: koneckim (1 972), starachowickim (1 845), ostrowieckim (1 815).

Zasiłek stały, przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Wykres 25. Liczba osób objęta zasiłkiem stałym w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Na przestrzeni ostatnich lat odnotowano spadek liczby osób, którym przyznano zasiłek stały. W 2021 roku liczba osób, które otrzymały świadczenie, wyniosła 8 109 i była mniejsza o 4,7% w stosunku do 2020. Kwota przeznaczona na świadczenia w 2021 roku zmniejszyła się o 4,1% z kwoty: 47 631 181 zł w 2020 roku do 45 674 819 zł w 2021 roku.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

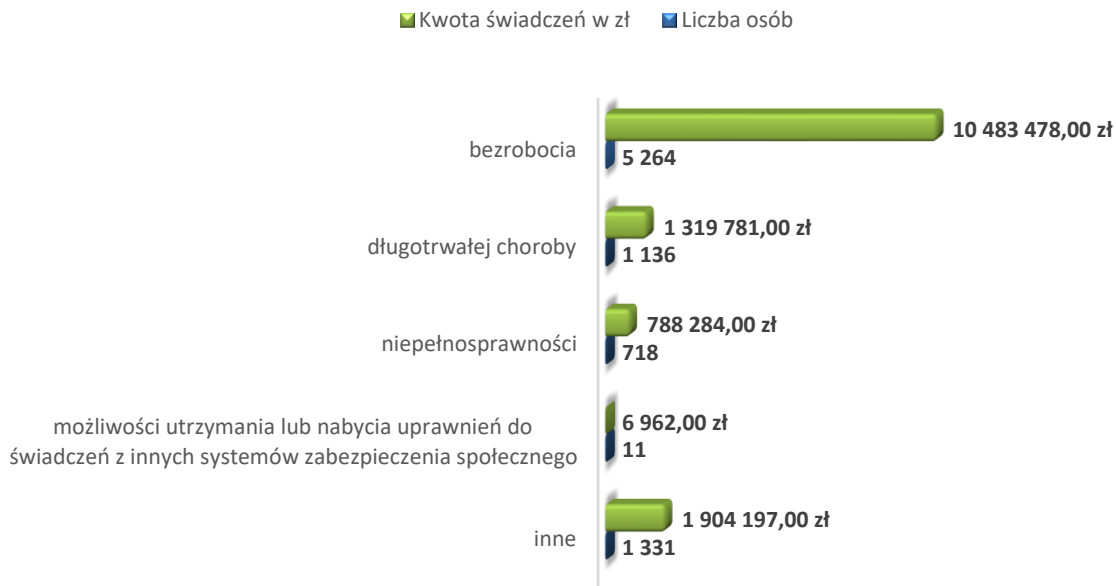

Wykres 26. Liczba osób objęta zasiłkiem okresowym w woj. świętokrzyskim 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku odnotowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków okresowych o 13,4% w stosunku do 2020 roku. Kwota przeznaczona na zasiłki okresowe w 2021 roku wyniosła 14 502 702 zł i była mniejsza o 8,6% w stosunku do 2020 roku (15 878 033 zł).

Zasiłek okresowy wg powodów

Wykres 27. Zasiłek okresowy przyznawany z tytułu w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRIPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Zasiłek celowy

Zasiłek celowy jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Tabela 8. Zasiłek celowy ogółem w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób	26 345	24 636	23 033	20 503
Kwota świadczeń (zł)	23 811 175 zł	23 566 180 zł	24 299 559 zł	24 086 148 zł
w tym: zasiłek przyznany w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”				
Liczba osób	19 177	17 302	17 564	15 502
Kwota świadczeń (zł)	16 642 883 zł	16 250 905 zł	18 892 432 zł	18 709 913 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

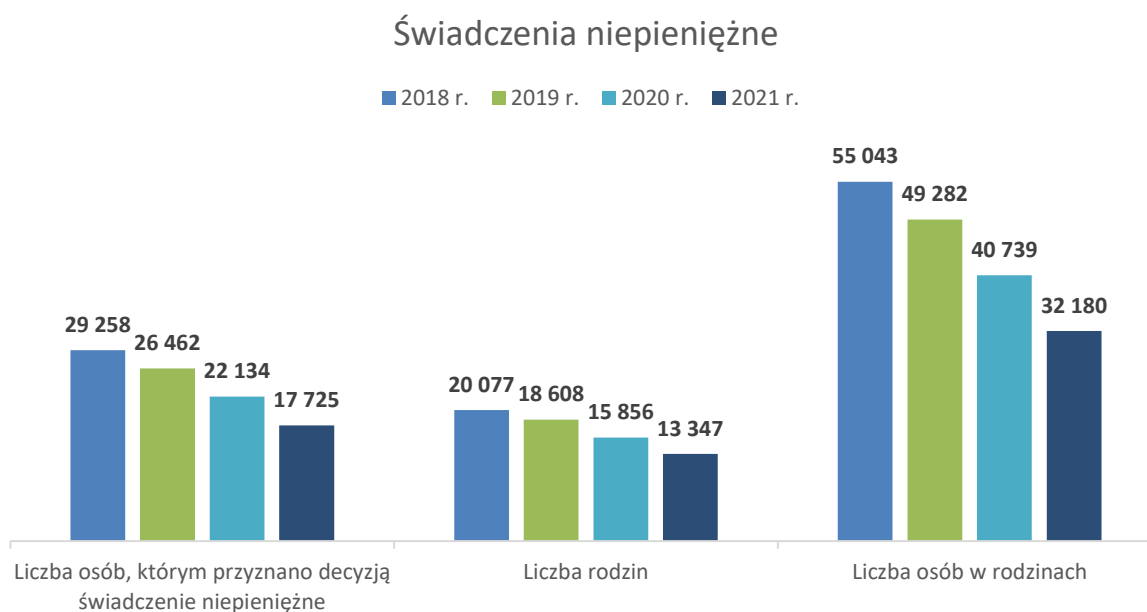
W 2021 roku odnotowano 11% spadek liczby osób, którym przyznano zasiłek celowy. Wolumen środków przeznaczonych na wypłatę tego świadczenia wyniósł 24 086 148 zł i był niższy o 0,9% w odniesieniu do 2020 roku.

Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy w 2021 roku w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniosła 15 502, co stanowiło 75,6% wszystkich osób, którym przyznano zasiłek celowy.

Świadczenia niepieniężne

W tej grupie ujęte zostały osoby i rodziny, które w okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie w formie świadczeń niepieniężnych, do których należy zaliczyć następujące formy pomocy:

- praca socjalna,
- usługi opiekuńcze,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- kontrakt socjalny,
- projekt socjalny,
- i inne.

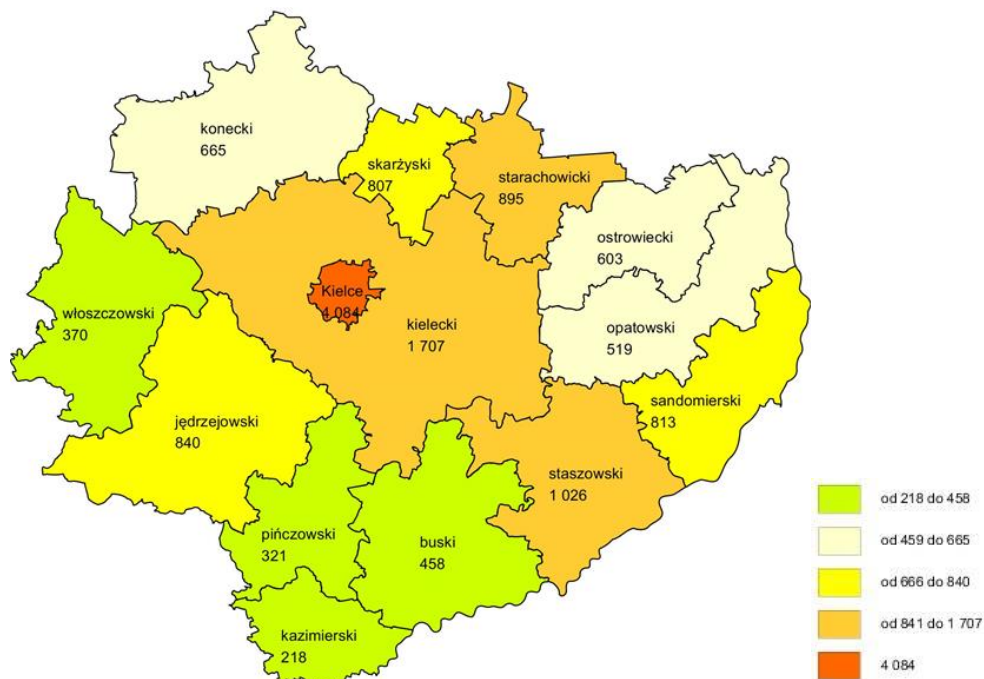

Wykres 28. Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne na przestrzeni lat 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRIPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2021 roku w województwie świętokrzyskim, wynosiła 17 725 osób, tj. mniej o 19,9% w stosunku do 2020 roku. Liczba rodzin, które uzyskały omawiane świadczenie, objęła 13 347 rodzin i była mniejsza o 15,8%. Natomiast liczba osób w rodzinach objętych świadczeniem niepieniężnym w 2021 roku wyniosła 32 180 i była mniejsza o 21%.

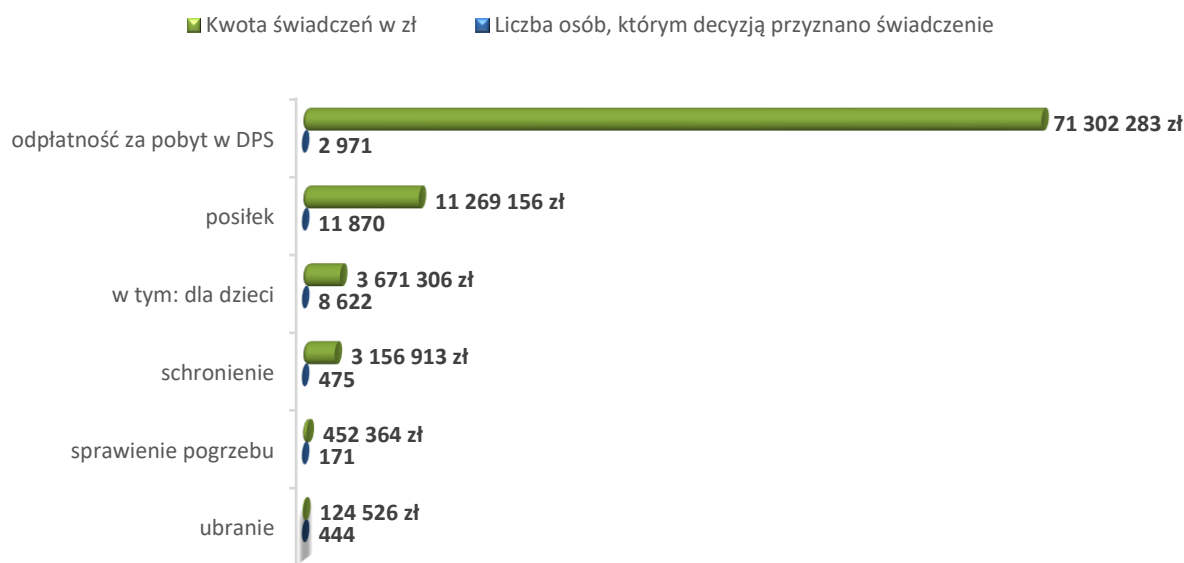
Mapa 11. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Mapa prezentuje zróżnicowanie w zakresie liczby rodzin, które uzyskały świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej (ogółem) zagregowane do poziomu powiatów. Najwięcej tego typu osób odnotowano w mieście Kielce (4 084) oraz powiatach: kieleckim (1 707), staszowskim (1 026), starachowickim (895). Najmniej w powiatach: kazimierskim (218), pińczowskim (321), włoszczowskim (370), buskim (458).

Świadczenia niepieniężne z zakresu pomocy społecznej

Wykres 29. Wybrane świadczenia niepieniężne z zakresu pomocy społecznej w 2021 r.

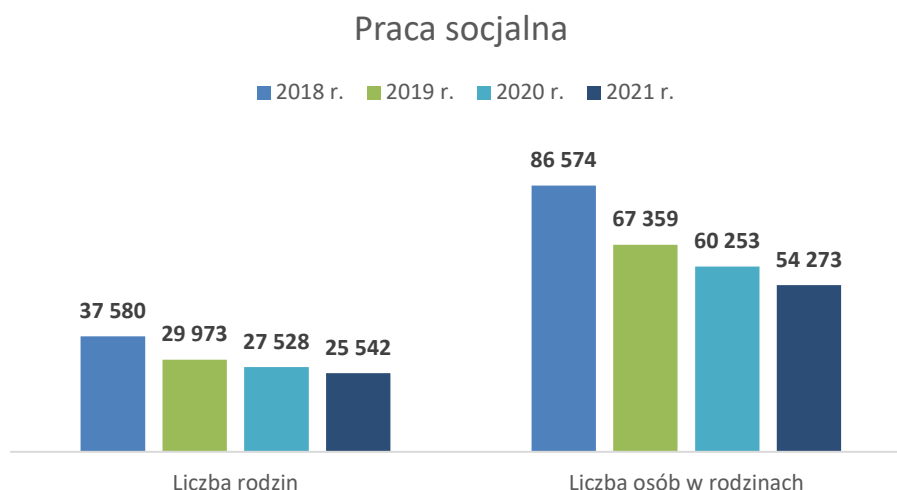
Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Usługi społeczne realizowane w ramach systemu pomocy społecznej:

Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

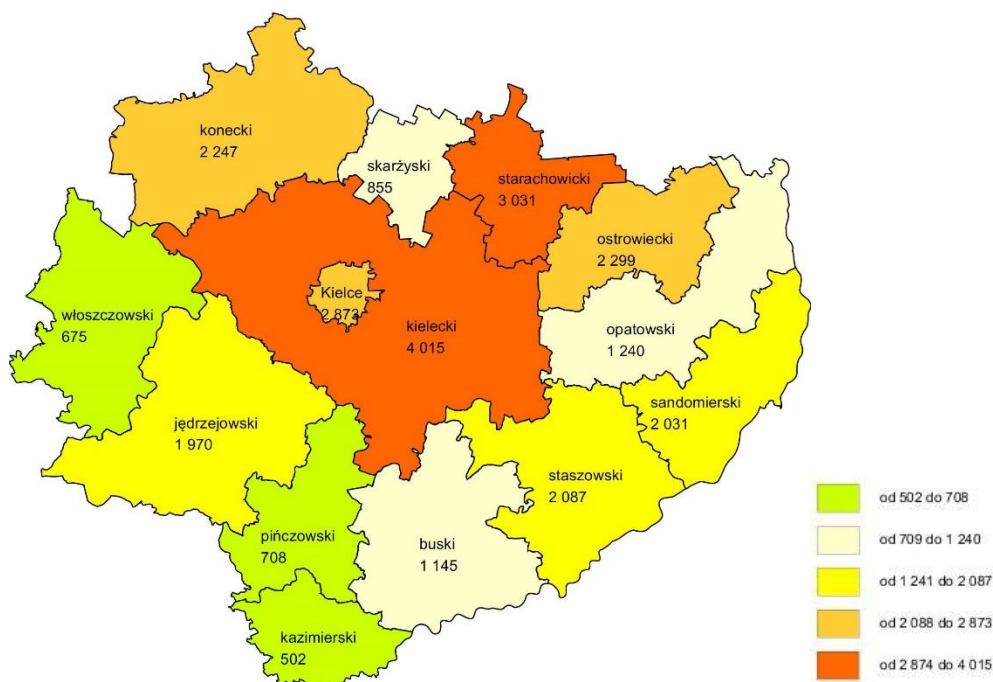

Wykres 30. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną na przestrzeni lat 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku odnotowano spadek liczby rodzin, liczby osób w rodzinach objętych pracą socjalną w stosunku do 2020 roku o 7,2% rodzin i 9,9% osób w rodzinach.

Mapa 12. Liczba rodzin objętych pracą socjalną w 2021 r.

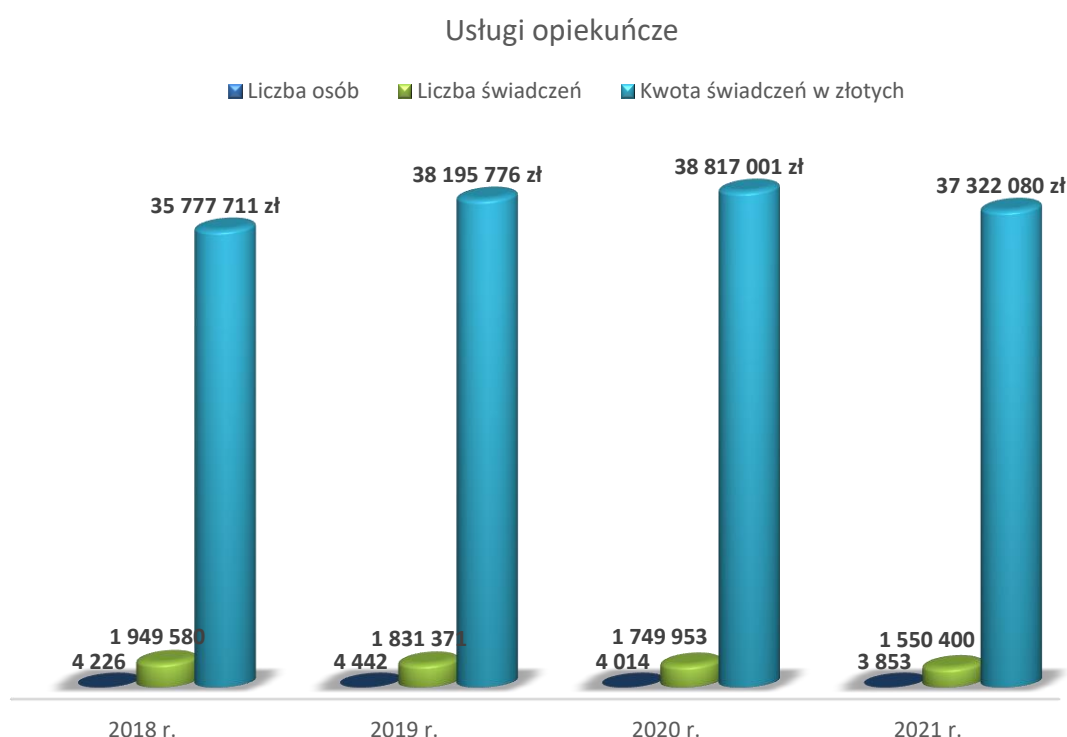

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Mapa prezentuje liczbę rodzin objętych pracą socjalną w 2021 roku w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego. Najwięcej tego typu rodzin odnotowano w powiecie kieleckim (4 015), starachowickim (3 031). Najmniej w powiatach: kazimierskim (502), włoszczowskim (675), pińczowskim (708).

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Usługi są realizowane w ramach zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym.

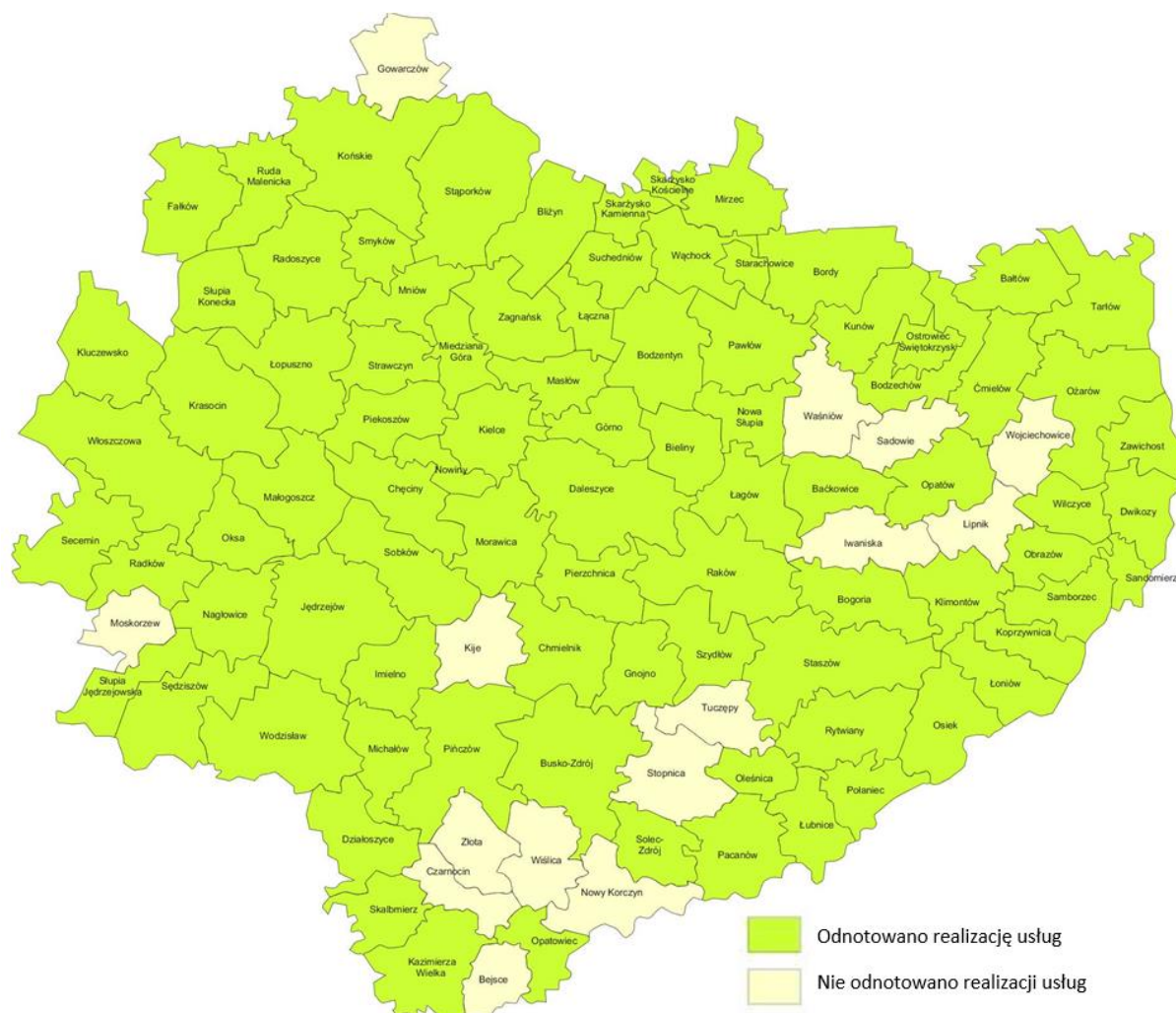

Wykres 31. Usługi opiekuńcze ogółem w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku z usług opiekuńczych ogółem w regionie skorzystało 3 853 osoby, o 4% mniej niż w 2020 roku. Liczba świadczeń usług opiekuńczych wyniosła 1 550 400 świadczeń, o 11,4% mniej niż w 2020 roku. Wysokość wolumenu kwoty świadczeń ogółem w 2021 roku wyniosła 37 322 080 zł, w odniesieniu do 2020 roku było to o 3,8% kwoty świadczeń mniej, tj. 1 494 921 zł.

Mapa 13. Gminy, które realizowały usługi opiekuńcze w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku w województwie świętokrzyskim 15 gmin nie wykazało realizacji usług opiekuńczych. Gminy, które nie realizowały tego typu wsparcia to: Nowy Korczyn, Stopnica, Tuczepy, Wiślica, Bejsce, Czarnocin, Gowarczów, Iwaniska, Lipnik, Sadowie, Wojciechowice, Waśniów, Kije, Złota, Moskorzew.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

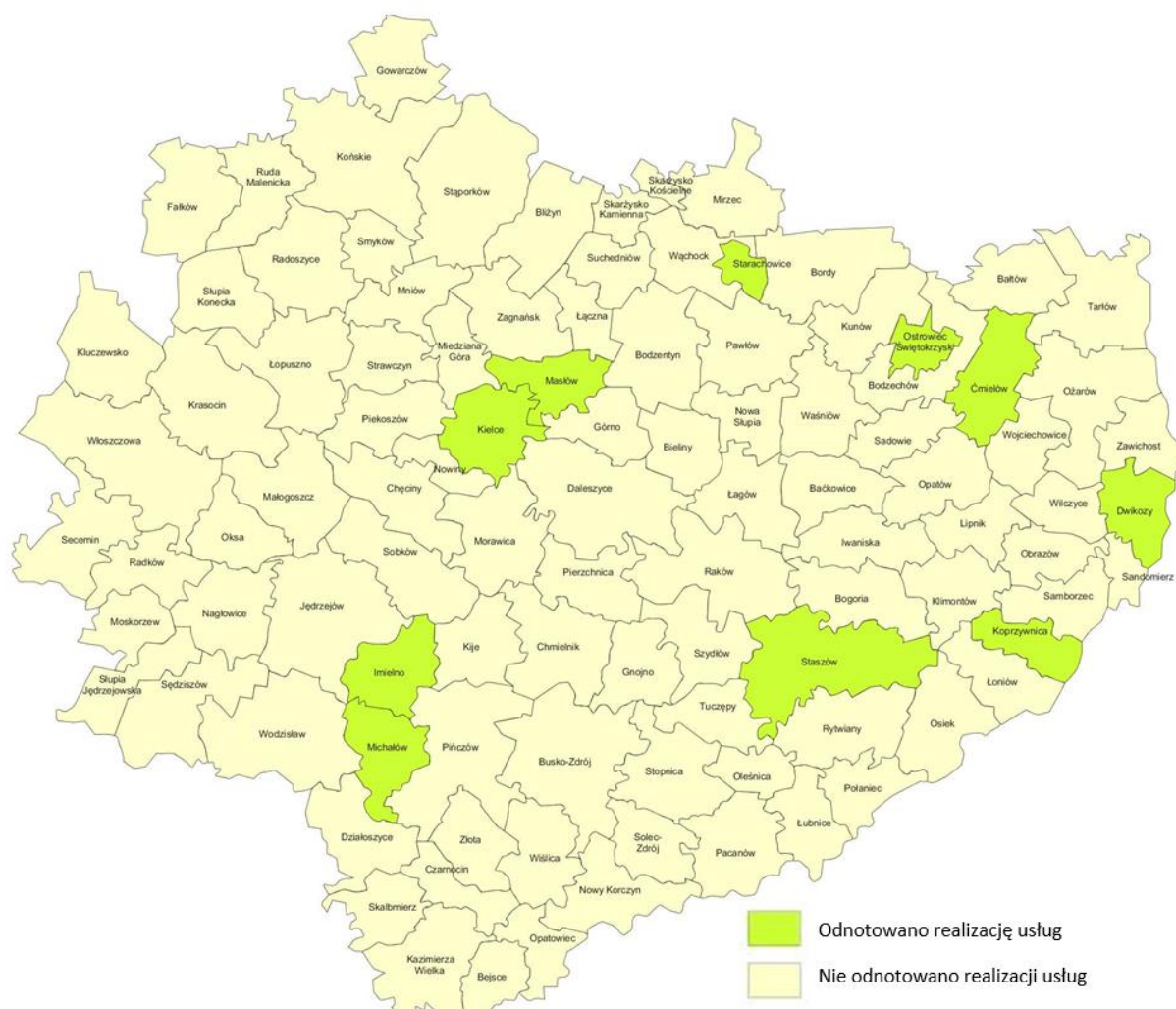
Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Tabela 9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób	431	353	244	179
Liczba świadczeń	80 521	54 106	54 514	38 635
Kwota świadczeń	2 251 255 zł	1 564 107 zł	1 700 491 zł	1 513 649 zł

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Mapa 14. Gminy, które realizowały specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

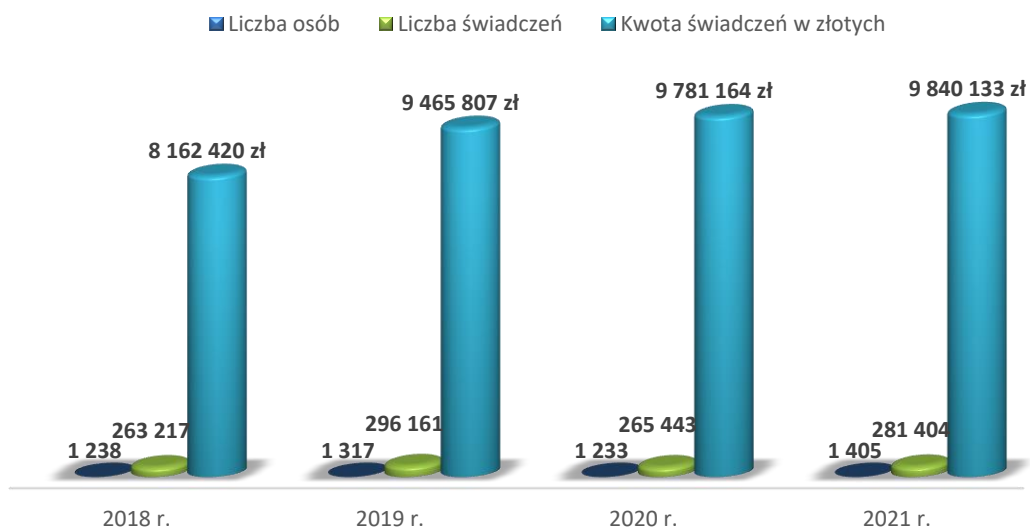
10 gmin realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze: Imielno, Michałów, Kielce, Masłów, Ostrowiec Świętokrzyski, Ćmielów, Dwikozy, Staszów, Koprzywnica, Starachowice.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest określonej grupie osób, realizowana w miejscu ich zamieszkania w ramach zadań zleconych gminie. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenie Ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego, a nie tak jak w przypadku pozostałych usług opiekuńczych regulacje gminne.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, iż ośrodki pomocy społecznej w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodów choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Wykres 32. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRIPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

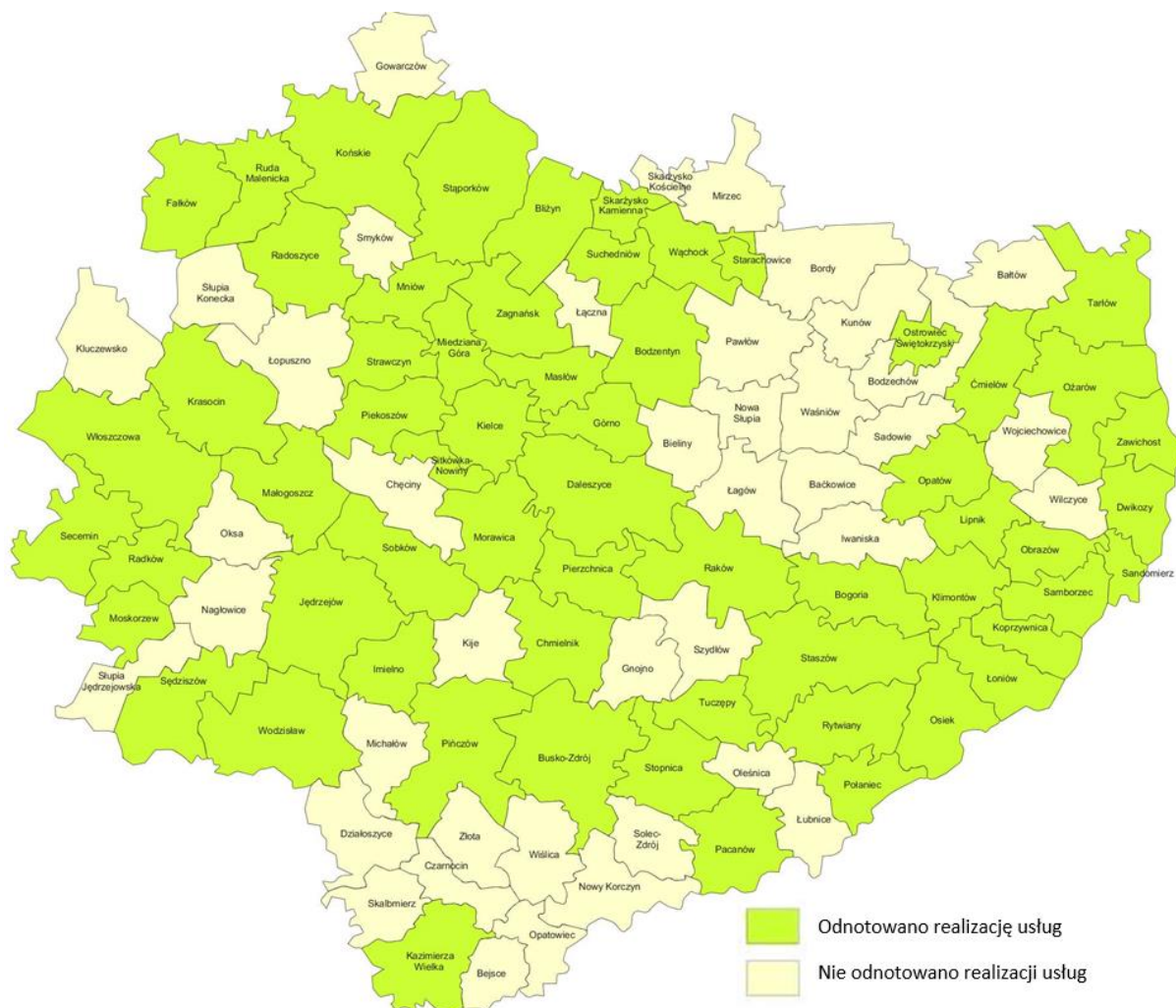
W zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi odnotowano wzrost liczby osób korzystających z tego rodzaju usług, a także wzrost liczby świadczeń. W analizowanym okresie obserwujemy systematyczny wzrost wolumenu kwoty świadczeń przeznaczonych na realizację tego typu usług (Wykres 32).

W 2021 roku liczba osób korzystających z tego typu świadczeń wyniosła 1 405 i wzrosła o 13,9%, wzrost liczby świadczeń wyniósł 6%. Kwota świadczeń w 2021 roku wzrosła o 0,6% w odniesieniu do 2020 roku, tj. o 58 969 zł.

68 gmin w województwie świętokrzyskim świadczyło usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania (Mapa 15).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, nie świadczyły 34 gminy: Gnojno, Solec-Zdrój, Tuczępy, Wiślica, Nagłowice, Oksa, Słupia (jędrzejowska), Sobków, Bejsce, Czarnocin, Opatowiec, Skalbmierz, Gowarczów, Ruda Maleniecka, Słupia Konecka, Stąporków, Iwaniska, Sadowie, Wojciechowice, Bałtów, Bodzechów, Kunów, Waśniów, Działoszyce, Kije, Michałów, Złota, Wilczyce, Łączna, Brody, Mirzec, Łubnice, Szydłów, Kluczewsko.

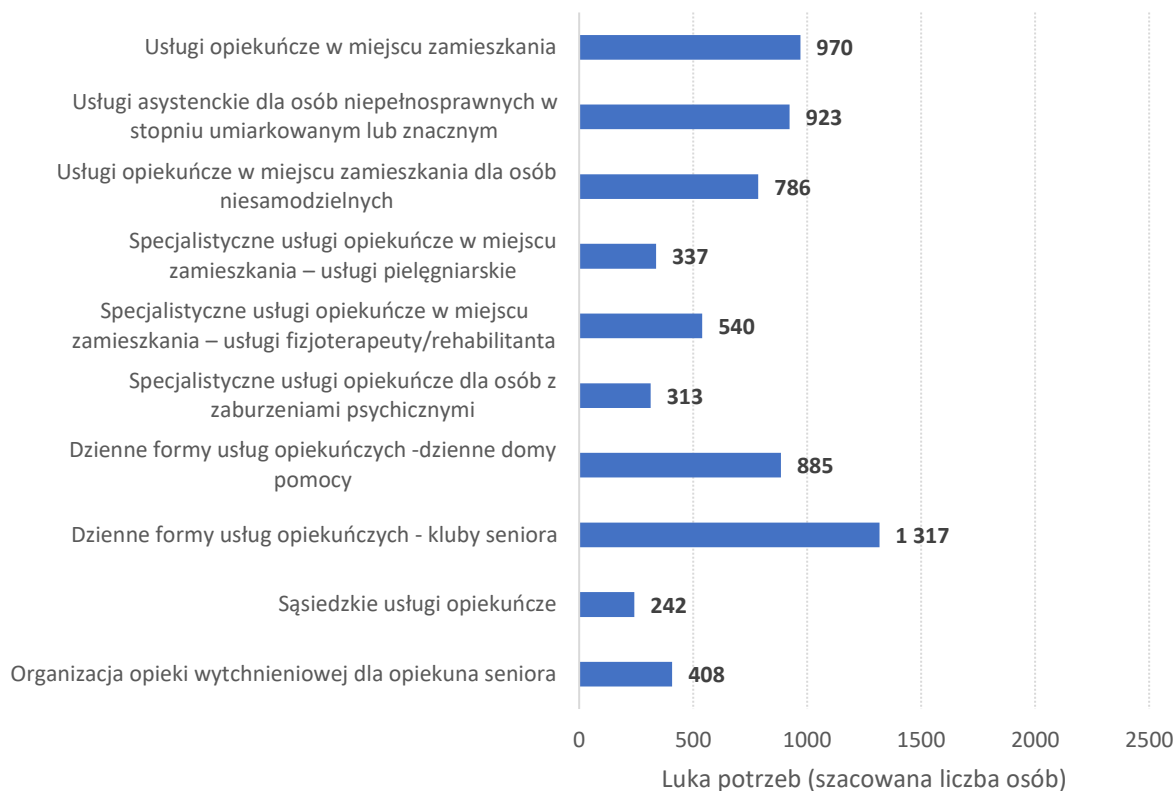
Mapa 15. Gminy, które realizują usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psych. w miejscu zamieszkania w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Zapotrzebowanie na wybrane usługi społeczne adresowane do seniorów

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Kielcach przeprowadził diagnozę dostępności oraz zapotrzebowania na wybrane usługi społeczne adresowane do seniorów w województwie. W badaniu potrzeb w zakresie usług społecznych i zdrowotnych seniorów z województwa świętokrzyskiego udział wzięły ośrodki pomocy społecznej, które przekazały dane wg stanu na koniec IV kwartału 2021 roku za pośrednictwem kwestionariusza ankiet. W celu identyfikacji zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze obliczono tzw. lukę potrzeb stanowiącą różnicę pomiędzy rzeczywistą liczbą osób objętych wsparciem a podaną przez respondentów (OPS) szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia usługą.

Wykres 33. „Luka potrzeb” – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

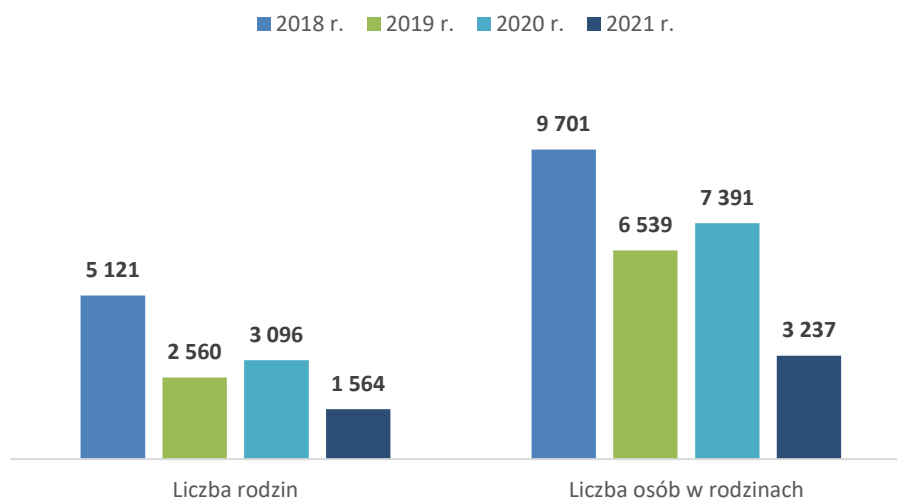
Źródło: Kwestionariusz ankiety.

W zakresie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych największe zapotrzebowanie występuje w zakresie dziennych form usług opiekuńczych – kluby seniora (1 318), następnie usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania (970), usługi asystenckie dla osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym lub znacznym obejmującego wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej (923). Najmniejsze zapotrzebowanie na realizację usług wykazano w sąsiedzkich usługach opiekuńczych (242).

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizowane jest poprzez udzielenie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobami z niepełnosprawnościami, a także terapię rodzinną.

Poradnictwo specjalistyczne

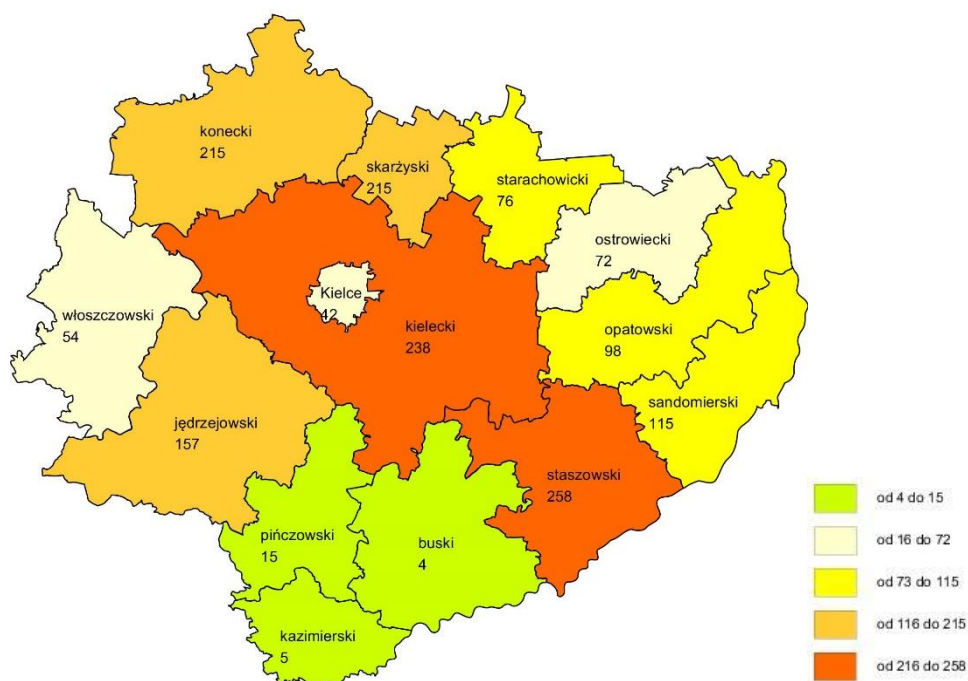

Wykres 34. Poradnictwo specjalistyczne w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku liczba rodzin i osób w rodzinach, która skorzystała z tej formy wsparcia w porównaniu z rokiem 2020, była mniejsza odpowiednio o 49,5% i 56,2%.

Mapa 16. Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego w 2021 r.

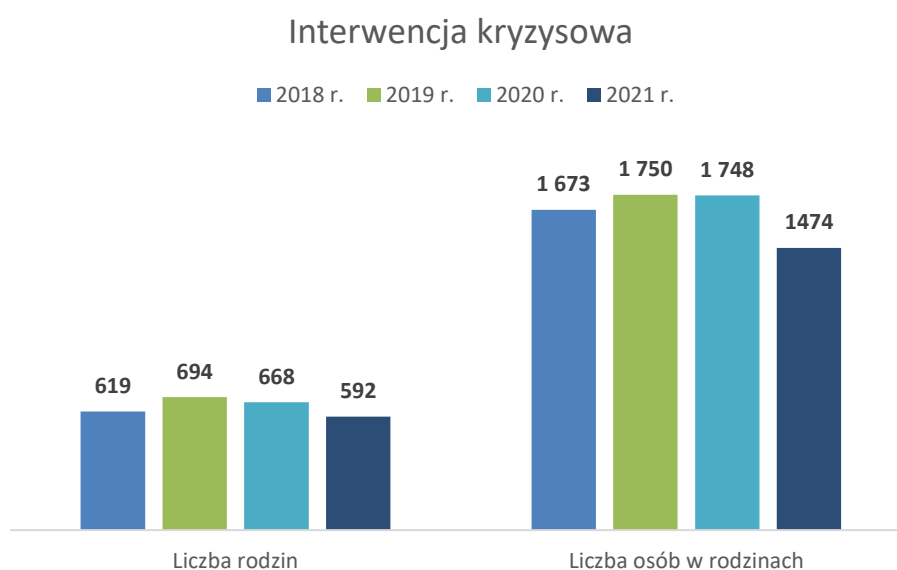
Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Najwięcej rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego odnotowano w powiatach: starachowickim (576), ostrowieckim (552). Najmniej rodzin skorzystało z poradnictwa specjalistycznego z terenu powiatu buskiego (5).

Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany przez nie dochód oraz udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

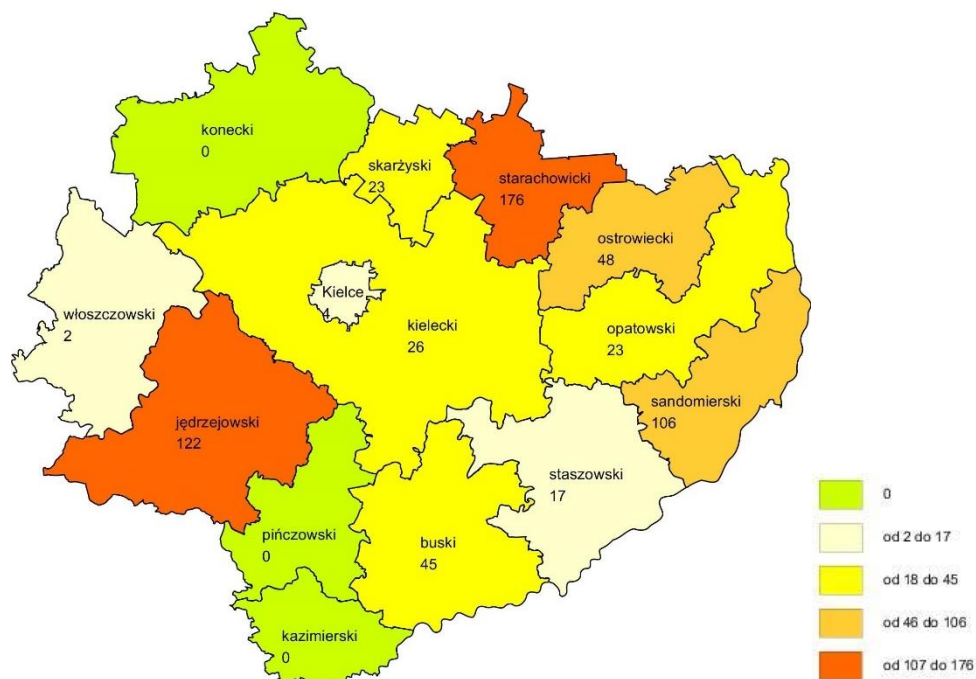

Wykres 35. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2021 roku była mniejsza o 11,4% w stosunku do 2020 roku. Najwięcej rodzin objętych interwencją kryzysową zostało w 2019 roku (694). W 2021 roku liczba osób w rodzinach objęta omawianym świadczeniem wyniosła 1 474 i była mniejsza o 15,7% w odniesieniu do 2020 roku.

Mapa 17. Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Mapa prezentuje liczbę rodzin objętych interwencją kryzysową w 2021 roku wg powiatów województwa świętokrzyskiego. Najwięcej rodzin objętych interwencją kryzysową odnotowano w powiatach: starachowickim (176), jędrzejowskim (122). W 2021 roku w 3 powiatach: kazimierskim, koneckim, pińczowskim nie odnotowano rodzin objętych interwencją kryzysową.

Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta między ośrodkami pomocy społecznej a osobą (rodziną) ubiegającą się o pomoc, określająca sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej oraz uwzględniająca możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego.

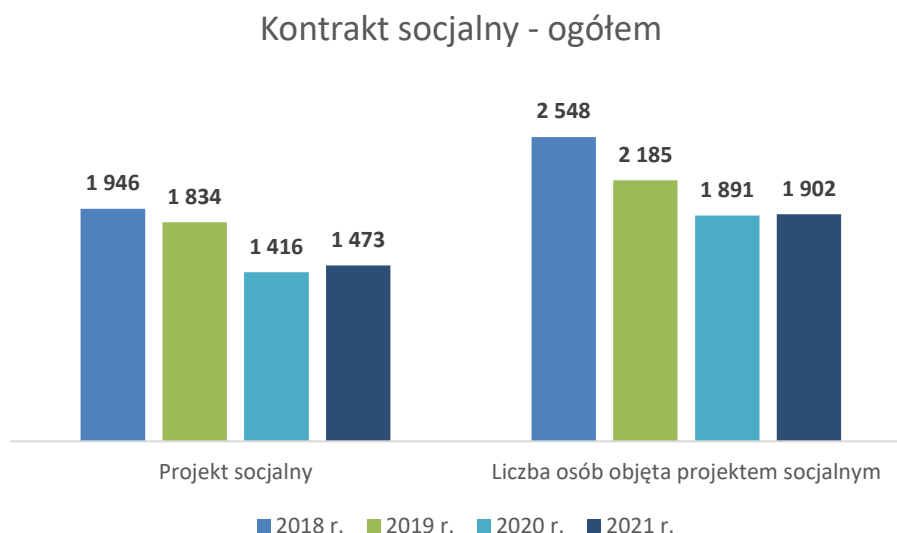
Tabela 10. Liczba zawartych kontraktów (w części A i B) oraz liczba osób objęta kontraktem socjalnym.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Kontrakt zawierany w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej – w części A	1 510	1 233	1 045	923
Liczba osób objęta kontraktami – w części A	1 989	1 566	1 520	1 275
Kontrakt dotyczących osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy – w części B	436	601	371	550
Liczba osób objęta kontraktami – w części B	559	619	371	627

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Liczba kontraktów socjalnych zawieranych w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej w 2021 roku wynosiła 923 – mniej o 11,7%, liczba osób objęta kontraktem wyniosła 1 275 i była mniejsza o 16,1% w stosunku do 2020 roku.

W przypadku kontraktów socjalnych dotyczących osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy liczba zawartych kontraktów w 2021 roku wynosiła 550 i była większa o 48,2% w odniesieniu do 2020 roku, liczba osób objęta omawianym kontraktem wyniosła 627 i zwiększyła się o 69%.

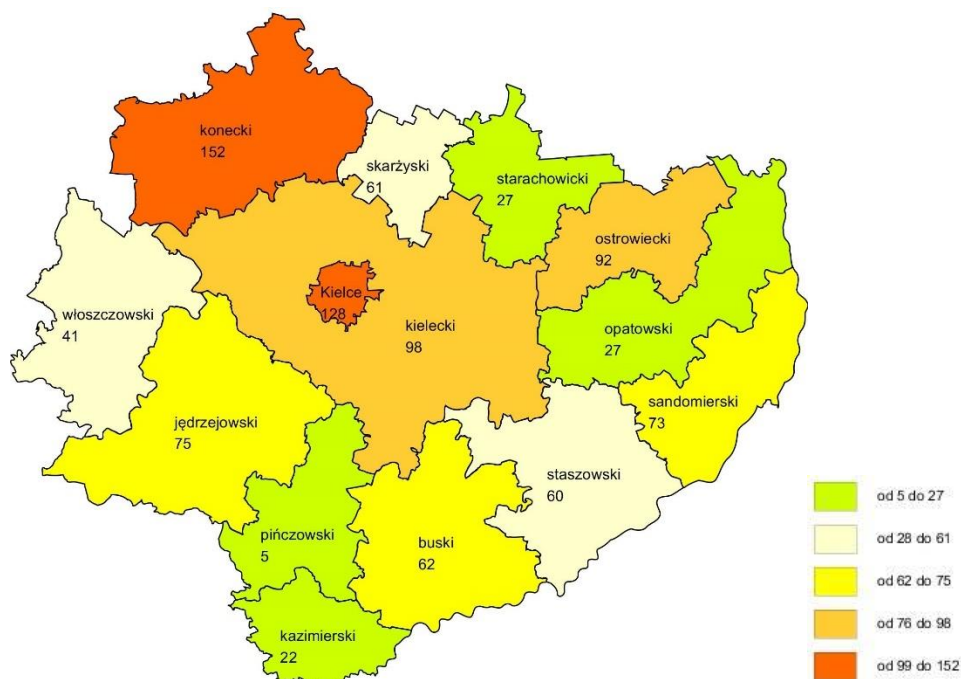

Wykres 36. Liczba zawartych kontraktów (ogółem) oraz liczba osób objęta kontraktem socjalnym.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

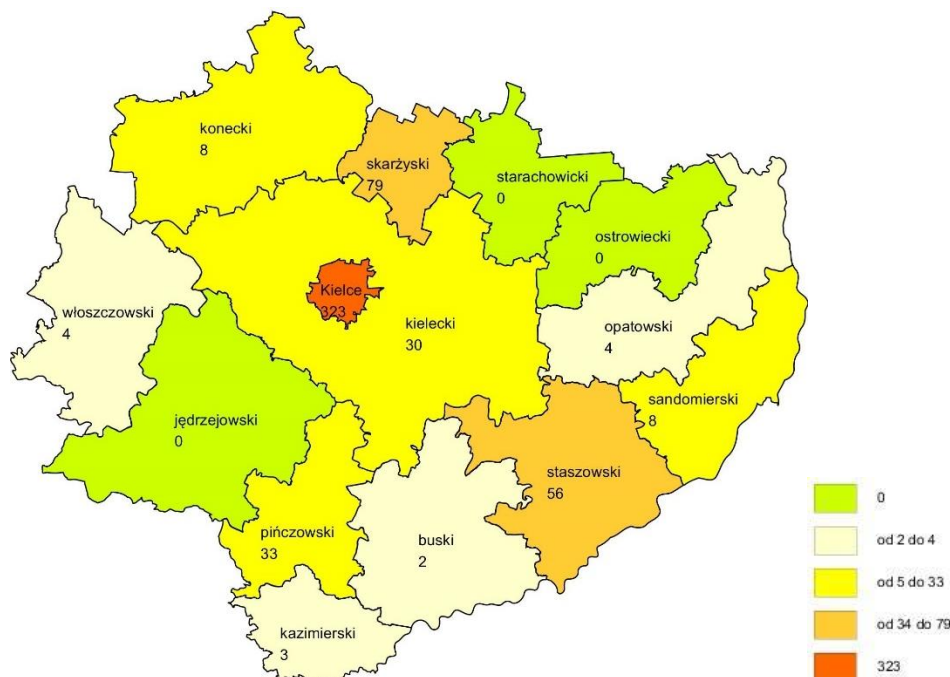
W 2021 roku w odniesieniu do 2020 roku odnotowano większą liczbę zawartych kontraktów socjalnych – ogółem oraz łączną liczbę osób objętych kontraktami socjalnymi.

Mapa 18. Liczba zawartych kontraktów w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

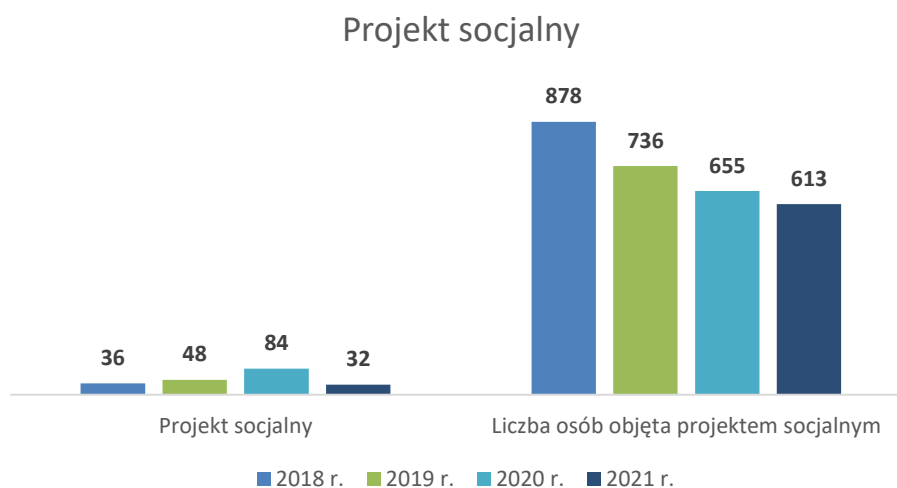
Mapa 19. Liczba kontraktów dotyczących osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Projekt socjalny

Projekt socjalny jest ograniczonym w czasie i przestrzeni społecznej przedsięwzięciem o charakterze pomocowym. Głównym założeniem planowanego działania powinno stać się dążenie do pozytywnej zmiany. Projekt jest systemem wielu interwencji, które przebiegają etapowo i są ze sobą powiązane. Projekt na ogół odnosi się do jednostek, grup, społeczności lokalnej, które znajdują się czasowo lub trwale w trudnej sytuacji życiowej.

Wykres 37. Liczba zawartych kontraktów (ogółem) oraz liczba osób objęta kontraktem socjalnym.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku zmniejszyła się liczba projektów socjalnych i liczba osób objętych projektem socjalnym w odniesieniu do 2020 roku.

3.2. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami

Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami

Dane w zestawieniu tabelarycznym zawierają ogólną kwotę dofinansowania ze źródła PFRON i środków własnych powiatów skierowaną na rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami w województwie świętokrzyskim.

Tabela 11. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Ogólna kwota dofinansowania: PFRON, środki własne powiatu	34 734 240 zł	38 795 648 zł	44 803 434 zł	48 264 778 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Ogólna kwota dofinansowania przeznaczona na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych w 2021 roku wynosiła 48 264 778 zł i wzrosła o 7,7% w odniesieniu do 2020 roku.

Pomoc na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się

W powyższym zakresie pomocy dofinansowany może być zakup sprzętu, mającego na celu likwidację barier w komunikowaniu się oraz barier technicznych. Dofinansowaniu podlegały osoby fizyczne (w tym małoletnie), pod warunkiem uzasadnienia potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności.

Tabela 12. Pomoc na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	545	601	660	884
Wartość dofinansowania	1 689 496 zł	1 936 173 zł	2 775 002 zł	4 212 659 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W roku 2021 odnotowano 34% wzrost liczby osób objętych tego typu wsparciem w stosunku do 2020 roku. Wartość dofinansowania udzielonego na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się w 2021 roku wyniosła 4 212 659 zł i była wyższa o 51,8% w odniesieniu do 2020 roku.

Turnusy rehabilitacyjne

Pomoc dotyczy wszystkich osób z niepełnosprawnościami, które posiadają ważne jedno z niżej wymienionych orzeczeń:

- zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności;
- całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów;
- niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia;
- grupie inwalidzkiej.

Tabela 13. Turnusy rehabilitacyjne w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób, które uzyskały pomoc	2 080	2 163	1 310	2 640
Wartość dofinansowania	2 424 354 zł	2 590 286 zł	1 911 419 zł	3 863 081 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku odnotowano dwukrotny wzrost liczby osób, które uzyskały pomoc w zakresie dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych w odniesieniu do 2020 roku. Tym samym wartości dofinansowania była ponad dwa razy większa w stosunku do 2020 roku.

Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, sprzęt rehabilitacyjny

Wsparcie otrzymują osoby, które złożyły wnioski i uzyskały w danym roku pozytywną decyzję o dofinansowaniu w przypadku:

- 100% udziału własnego osoby z niepełnosprawnościami w limicie ceny ustalonym, na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany;
- 150% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez NFZ oraz wymaganego udziału własnego osoby z niepełnosprawnościami w zakupie przedmiotów i środków, jeżeli cena jest wyższa niż ustalony limit.

Średni miesięczny dochód wnioskodawcy nie może przekroczyć:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia członka rodziny wspólnego gospodarstwa domowego;
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osób samotnych.

Tabela 14. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób, które uzyskały pomoc	5 417	6 447	5 539	5 928
Wartość dofinansowania	4 905 147 zł	5 962 187 zł	5 983 288 zł	7 706 156 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Liczba osób, które uzyskały pomoc na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w 2021 roku wyniosła 5 928, w stosunku 2020 roku wzrosła o 7%. Wartość dofinansowania w 2021 roku wzrosła o 28,8% i wyniosła 7 706 156 zł.

Program „AKTYWNY SAMORZĄD”

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Tabela 15. Program „AKTYWNY SAMORZĄD” w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba świadczeń	1 559	1 730	1 579	1 683
Wartość dofinansowania	4 195 475 zł	6 034 959 zł	6 637 693 zł	8 053 979 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W roku 2021 odnotowano 6,6% wzrost liczby świadczeń w programie „AKTYWNY SAMORZĄD” w odniesieniu do 2020 roku, zwiększyła się również liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z form wsparcia i wartość dofinansowania ww. Programu o 21,3%.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki

Wsparcie dotyczy osób prawnych i jednostek organizacyjnych, które nie posiadają osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność statutową na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez okres co najmniej 2 lata przed dniem złożenia wniosku;
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;
- udokumentują posiadanie środków własnych pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem z PFRON.

Tabela 16. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2018-2020.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba dofinansowanych imprez	73	61	55	58
Liczba niepełnosprawnych uczestników	4 075	2 965	3 088	2 457
Wartość dofinansowania	220 386 zł	248 397 zł	320 708 zł	369 689 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W przypadku liczby dofinansowanych wydarzeń z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki w 2021 roku odnotowano 58 dofinansowanych imprez, o 3 więcej niż w 2020 roku. W roku 2021 odnotowano wzrost wartości dofinansowania skierowaną na wsparcie sportu, kultury, rekreacji i turystyki w województwie świętokrzyskim. Wartość dofinansowania na ten cel wynosiła 369 689 zł i była większa o 15,3% w odniesieniu do 2020 roku. Natomiast liczba osób z niepełnosprawnościami będących uczestnikami dofinansowanych imprez zmniejszyła się w 2021 roku o 20,4% w stosunku do 2020 roku.

3.3. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Jednym z zadań pomocy społecznej jest przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń.

W katalogu świadczeń, które można uzyskać na podstawie ustaw: *o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* oraz *o świadczeniach rodzinnych* są:

1. Świadczenie wychowawcze.
2. Świadczenia rodzinne, w tym:
  - a) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
  - b) świadczenia opiekuńcze, w tym:
    - zasiłek pielęgnacyjny, w tym:
      - o zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnościami;
      - o zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności;
      - o zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 21 roku życia;
      - o zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat;
    - specjalny zasiłek opiekuńczy;
  - c) świadczenie pielęgnacyjne;
  - d) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art.22a;
  - e) świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art.22b;
  - f) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
  - g) świadczenie rodzicielskie.

Świadczenie wychowawcze

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie (dotyczy wyłącznie dzieci do ukończenia 18 roku życia). Od lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje bez kryterium dochodowego także na pierwsze dziecko. Kwoty przyznanych świadczeń wychowawczych, wypłaconych rodzinom w latach 2018-2021 w poszczególnych powiatach przedstawione zostały poniżej w tabeli.

Tabela 17. Kwoty świadczeń wychowawczych przyznanych w latach 2018-2021 wg powiatów.

Lp.	Powiat	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
1	buski	42 226 274 zł	52 310 018 zł	66 184 316 zł	64 522 812 zł
2	jędrzejowski	55 481 366 zł	68 803 824 zł	85 790 708 zł	84 029 208 zł
3	kazimierski	18 350 738 zł	22 537 272 zł	28 279 256 zł	28 012 336 zł
4	kielecki	150 178 275 zł	188 218 121 zł	234 954 084 zł	234 251 852 zł
5	konecki	46 258 890 zł	55 647 395 zł	68 787 817 zł	66 935 749 zł
6	m. Kielce	88 229 141 zł	129 879 580 zł	175 146 164 zł	174 542 197 zł
7	opatowski	31 279 924 zł	37 899 195 zł	46 165 302 zł	45 176 304 zł
8	ostrowiecki	53 974 674 zł	68 683 701 zł	85 863 612 zł	84 373 020 zł
9	pińczowski	21 888 742 zł	27 387 593 zł	34 419 721 zł	33 843 820 zł
10	sandomierski	46 091 356 zł	56 383 427 zł	69 300 283 zł	67 719 776 zł
11	skarżyski	35 751 343 zł	46 081 884 zł	57 900 370 zł	56 992 216 zł
12	starachowicki	49 261 491 zł	63 195 829 zł	80 000 289 zł	78 625 817 zł
13	staszowski	45 735 083 zł	56 783 788 zł	71 402 773 zł	70 211 377 zł
14	włoszczowski	29 224 124 zł	35 657 638 zł	44 907 423 zł	43 764 594 zł
	Razem	713 931 421 zł	909 469 265 zł	1 149 102 118 zł	1 133 001 078 zł

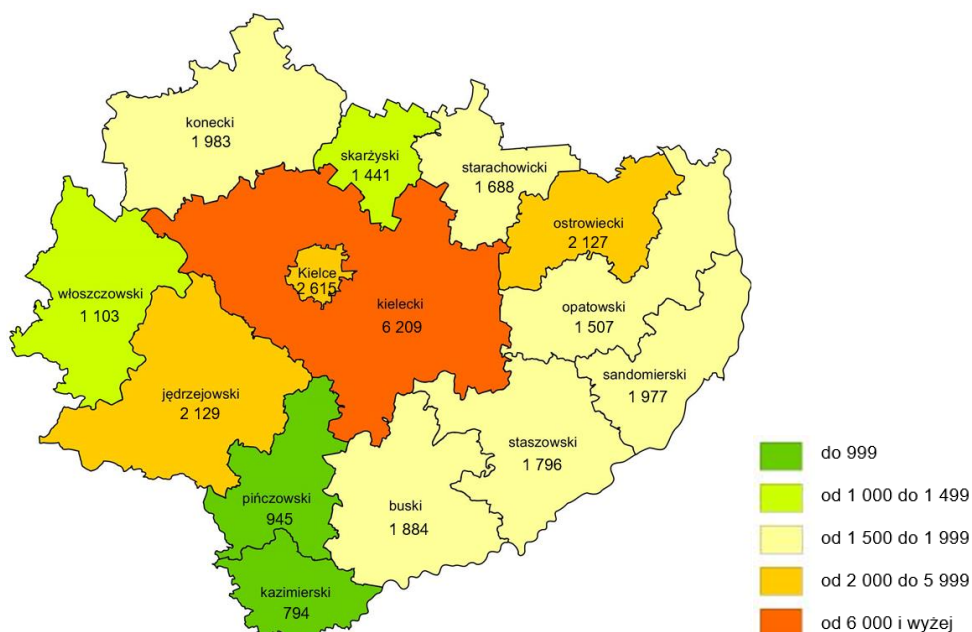
Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku ogółem na świadczenia wychowawcze w województwie świętokrzyskim wydatkowano kwotę 1 133 001 078 zł, w stosunku do roku 2020 odnotowano spadek kwoty wypłaconych świadczeń o 1,4% (w 2020 roku była to kwota 1 149 102 118 zł). Największą kwotę wydatkowaną na wypłatę świadczenia wychowawczego w 2021 roku odnotowano w powiecie kieleckim (234 251 852 zł) oraz mieście Kielce (174 542 197 zł).

Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych

Zasiłki mają na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego.

Mapa 20. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Mapa prezentuje średniomiesięczną liczbę rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w poszczególnych powiatach regionu. W 2021 roku ogółem z powyższych zasiłków w województwie świętokrzyskim skorzystały 27 404 rodziny na ogólną kwotę 119 485 397 zł. Odnotowano spadek zarówno liczby rodzin jak i kwoty świadczeń odpowiednio o 16,9% i 13,8% w odniesieniu do 2020 roku.

W 2021 roku największą liczbę rodzin, którym przyznano tego rodzaju pomoc, odnotowano w powiecie kieleckim (6 209), a najmniejszą w powiecie kazimierskim (794).

Kwoty przyznanych świadczeń w formie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych wypłaconych rodzinom w poszczególnych powiatach przedstawione zostały w tabeli 18.

Tabela 18. Kwoty przyznanych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2018-2021.

Lp.	Powiat	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
1	buski	10 458 902 zł	9 404 929 zł	8 505 556 zł	7 589 368 zł
2	jędrzejowski	13 634 040 zł	12 084 776 zł	10 637 096 zł	9 162 546 zł
3	kazimierski	4 732 680 zł	4 022 573 zł	3 908 582 zł	3 275 938 zł
4	kielecki	38 609 893 zł	35 079 061 zł	30 476 213 zł	26 587 414 zł
5	konecki	12 876 469 zł	11 330 964 zł	9 717 037 zł	8 614 838 zł
6	m. Kielce	17 552 578 zł	16 057 091 zł	12 641 851 zł	11 153 593 zł
7	opatowski	8 462 329 zł	7 402 114 zł	6 660 404 zł	5 728 997 zł
8	ostrowiecki	13 753 757 zł	12 190 816 zł	10 493 463 zł	9 027 288 zł
9	pińczowski	5 467 952 zł	4 913 882 zł	4 553 886 zł	3 813 321 zł
10	sandomierski	12 031 390 zł	10 653 408 zł	9 487 456 zł	7 865 380 zł
11	skarżyski	8 883 576 zł	8 168 677 zł	6 886 722 zł	5 925 140 zł
12	starachowicki	12 992 421 zł	11 500 798 zł	9 522 790 zł	7 957 261 zł
13	staszowski	11 253 992 zł	10 429 110 zł	9 301 739 zł	7 817 056 zł
14	włoszczowski	7 589 798 zł	6 721 358 zł	5 848 433 zł	4 967 256 zł
	Razem	178 299 777 zł	159 959 559 zł	138 641 229 zł	119 485 397 zł

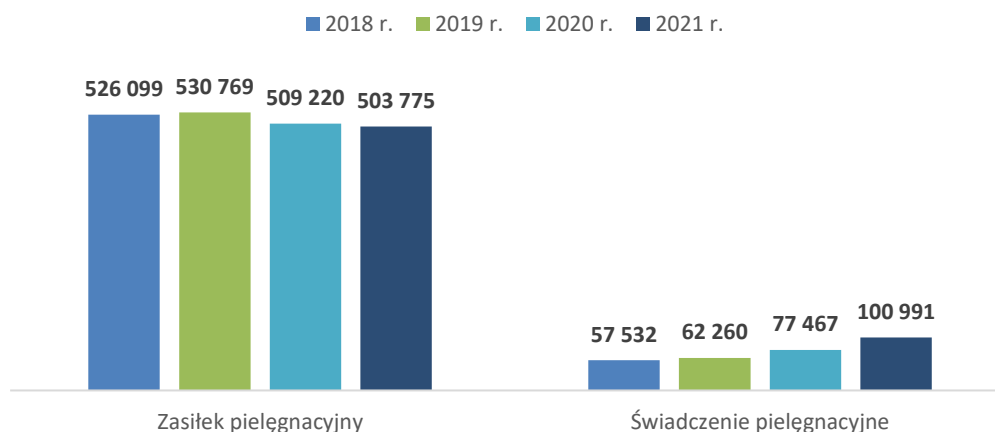
Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Świadczenia opiekuńcze

Świadczenia opiekuńcze wymienione w *ustawie o świadczeniach rodzinnych* to:

- zasiłek pielęgnacyjny, przyznawany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- świadczenie pielęgnacyjne, przyznawane z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym.

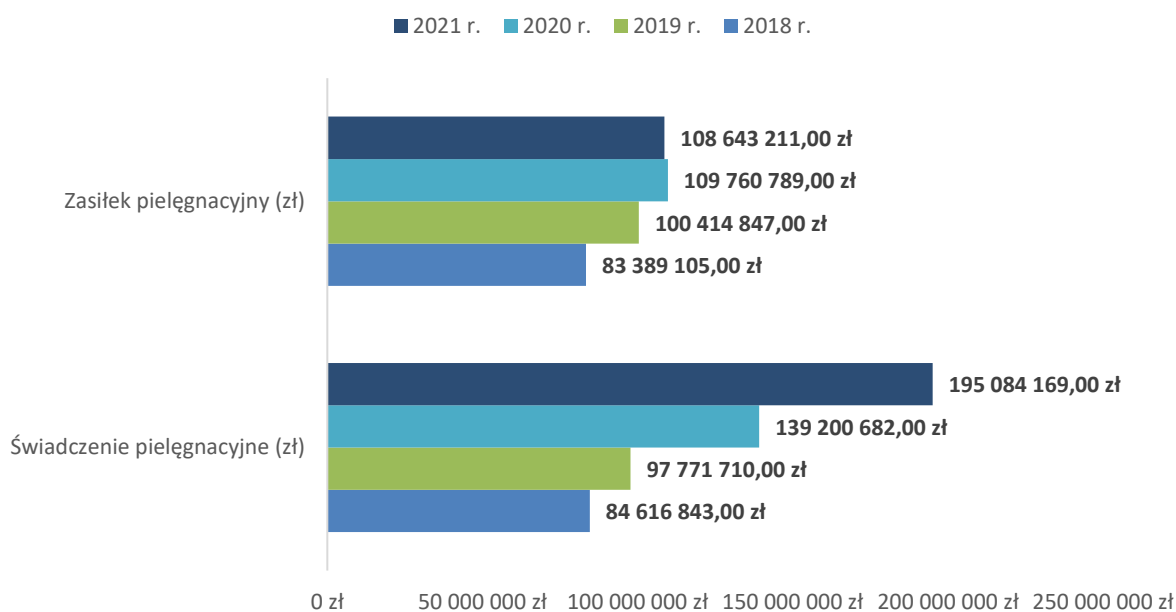
Liczba świadczeń opiekuńczych

Wykres 38. Liczba świadczeń pielęgnacyjnych w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Środki finansowe przyznane na świadczenia opiekuńcze

Wykres 39. Wysokość środków finansowych przyznanych na świadczenia pielęgnacyjne w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

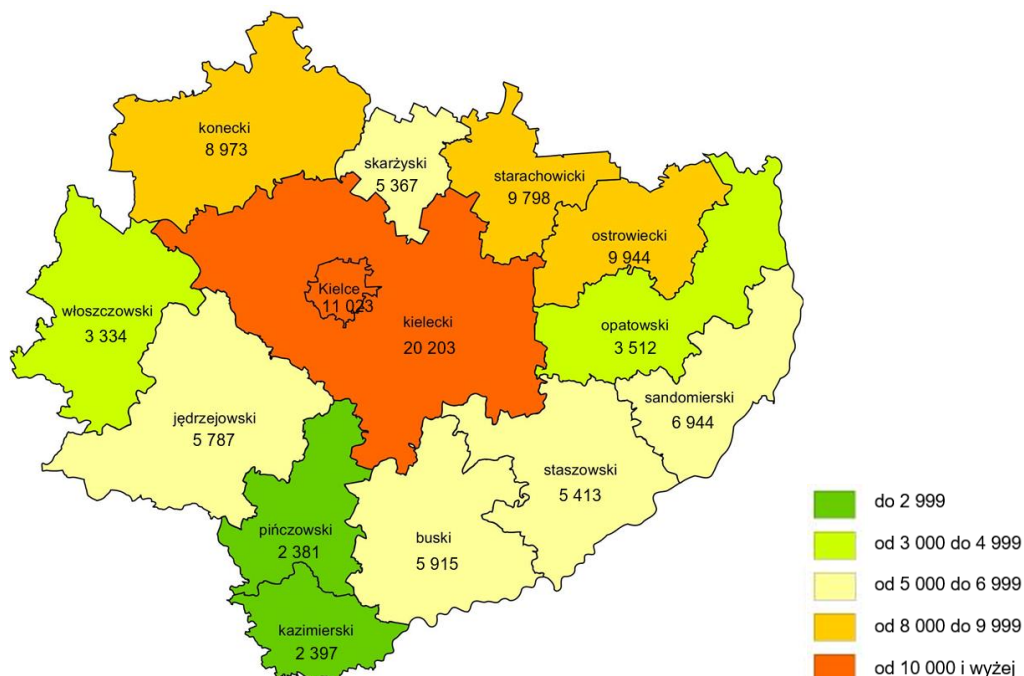
W województwie świętokrzyskim w 2021 roku liczba zasiłków pielęgnacyjnych wynosiła 503 775 i była mniejsza o 1,2% w stosunku do 2020 roku, zmniejszył się również wolumen kwoty przeznaczony na to świadczenie o 1 117 578 zł. Natomiast liczba świadczeń pielęgnacyjnych w 2021 roku wynosiła 100 991 i była większa o 30,4% w stosunku do 2020 roku. Wolumen środków przyznanych na to świadczenie zwiększyła się o 55 883 487 zł w odniesieniu do 2020 roku.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje:

- 1) matce albo ojcu;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia, lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności opieki stałej, długotrwałej lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Mapa 21. Świadczenia pielęgnacyjne – liczba świadczeń w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku najwięcej świadczeń pielęgnacyjnych udzielono w powiecie kieleckim (20 203) i mieście Kielce (11 023), najmniej w powiatach: pińczowskim (2 381), kazimierskim (2 397), włoszczowskim (3 334).

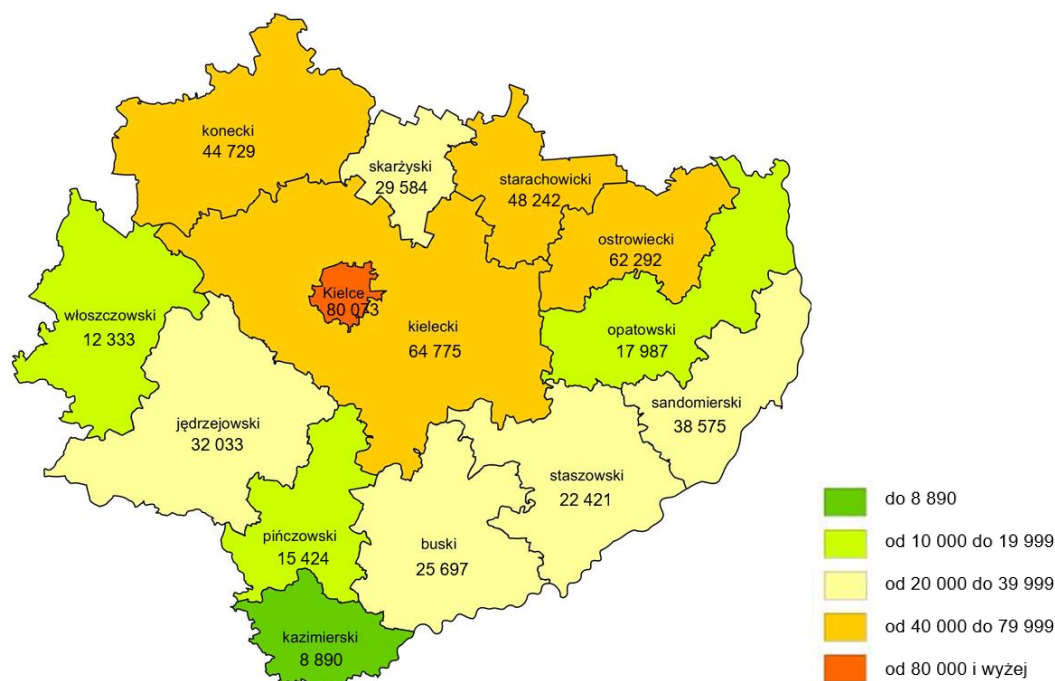
Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- dziecku z niepełnosprawnościami;
- osobie z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

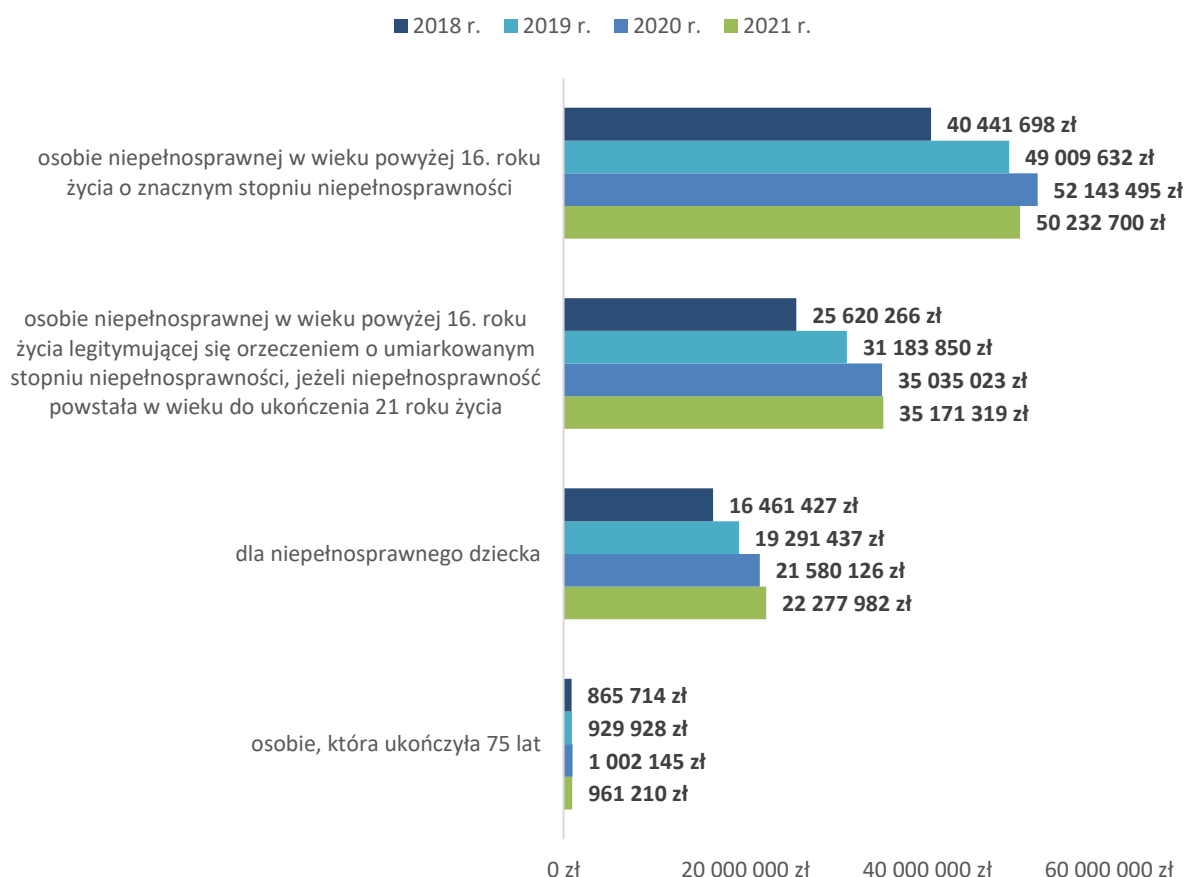
Mapa 22. Zasiłek pielęgnacyjny – liczba świadczeń w 2020 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku największą liczbę przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych odnotowano w mieście Kielce (80 073), powiecie kieleckim (64 775) oraz powiecie ostrowieckim (62 292), zaś najmniejszą w powiatach: kazimierskim (8 890), włoszczowskim (12 333) oraz pińczowskim (15 424).

Środki finansowe wydatkowane na zasiłki pielęgnacyjne

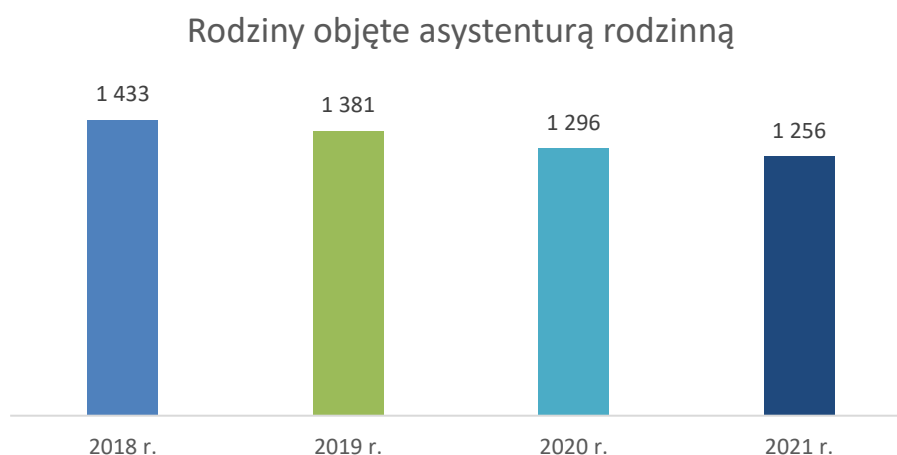
Wykres 40. Wysokość środków finansowych wydatkowanych na zasiłki pielęgnacyjne w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku ośrodki pomocy społecznej przyznały w sumie 503 775 zasiłków pielęgnacyjnych na kwotę: 108 643 211 zł. Z kwoty wydatkowanej na zasiłki pielęgnacyjne najwięcej 46,2% zostało przeznaczonych osobom z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności. Z wydatkowanych środków 32,4% stanowiły zasiłki pielęgnacyjne dla osób w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 21 roku życia. 20,5% środków przeznaczonych zostało na zasiłki pielęgnacyjne dla niepełnosprawnych dzieci. Wydatki na zasiłki pielęgnacyjne dla osób, które ukończyły 75 lat, stanowiły 0,9% ogólnej kwoty wydatkowanej na zasiłek pielęgnacyjny.

regionu. W 2021 roku zatrudnienia asystenta rodziny nie odnotowano w 8 gminach: Gnojno, Stopnica, Iwaniska, Wojciechowice, Bałtów, Złota, Klimontów, Moskorzew.

Wykres 41. Liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną w woj. świętokrzyskim.

Źródło: CAS, Sprawozdanie WRiSPZ-G.

W analizowanym okresie najwięcej rodzin współpracujących z asystentem odnotowano w roku 2018. W trzech kolejnych latach ich liczba spadła. W 2021 roku odnotowano 3,1% spadek liczby rodzin objętych pracą asystenta rodziny z 1 296 do 1 256 rodzin.

Tabela 19. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba asystentów rodziny	138	140	131	135
Liczba rodzin wspierających	9	3	2	0
Liczba placówek wsparcia dziennego	75	107	105	162
Odpłatność za pobyt dziecka w placówkach wsparcia dziennego	5 401 599 zł	6 596 591 zł	9 825 534 zł	12 087 333 zł

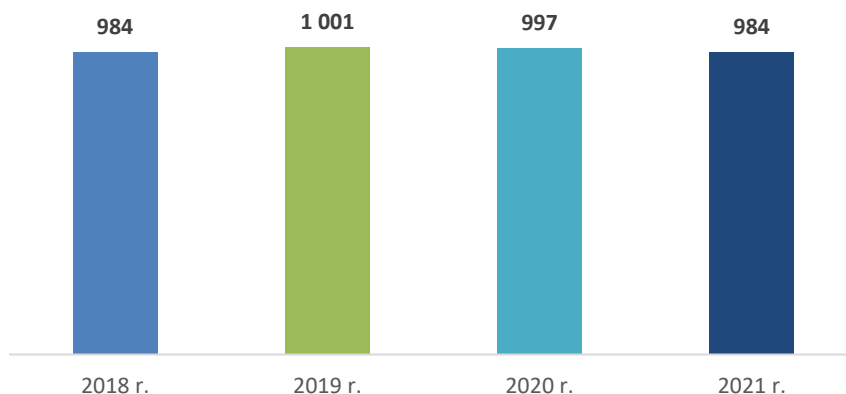
Źródło: Sprawozdanie WRiSPZ-G w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Liczba asystentów rodziny w województwie świętokrzyskim w 2021 roku wyniosła 135, o 4 asystentów więcej w stosunku do 2020 roku.

Oprócz instytucji asystenta rodziny ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej ustanowiła tzw. rodziny wspierające, które przy współpracy z asystentem rodziny stanowią formę pomocy dla rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. W regionie w 2018 roku odnotowano funkcjonowanie 9 tego typu rodzin, przez kolejne lata liczba rodzin ulegała stopniowemu zmniejszeniu, aż w 2021 roku nie odnotowano rodzin wspierających w regionie.

Rodziny zastępcze

Wykres 42. Liczba rodzin zastępczych w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku liczba rodzin zastępczych w województwie wyniosła 984 i zmniejszyła się o 13 rodzin w porównaniu do roku 2020. Największą liczbę rodzin zastępczych w regionie odnotowano w 2019 roku (1 001).

Świętokrzyskie rodziny zastępcze to w większości (ok. 2/3) rodziny spokrewnione. W drugiej kolejności (niespełna 28%) to rodziny niezawodowe, natomiast zastępcze rodziny zawodowe stanowią zaledwie 3% ogółu rodzin zastępczych funkcjonujących w województwie świętokrzyskim. Niepokojący jest fakt niskiej liczby rodzin zastępczych zawodowych stanowiących podstawę systemu pieczy zastępczej w zakresie opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności tj. w nurcie deinstytucjonalizacji.

Tabela 20. Liczba dzieci w pieczy zastępczej (instytucjonalnej i rodzinnej) w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	568	532	537	535
Dzieci w rodzinach zastępczych	1 453	1 438	1 427	1 350
w tym zawodowych rodzinach zastępczych	130	102	100	101
w tym w rodzinnych domach dziecka	75	86	82	74

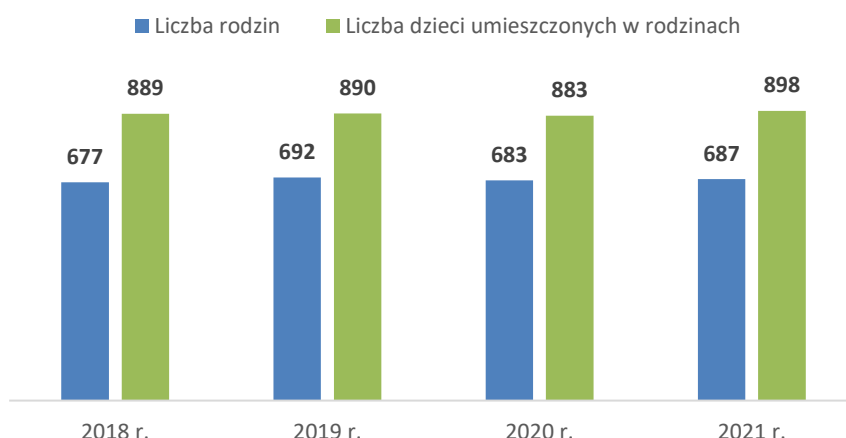
Źródło: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W kontekście procesu deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej istotnym jest racjonalne ograniczaniu roli instytucjonalnych form pieczy zastępczej na rodzicielstwa zastępczego. Według danych za 2021 rok w rodzinach zastępczych umieszczonych było 71,6% wszystkich dzieci w pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze spokrewnione

To takie, w których opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka zobowiązani do alimentacji, tj. wstępni (dziadkowie, pradziadkowie) lub rodzeństwo.

Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem

Wykres 43. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w latach 2018-2021 (stan na 31.XII).

Źródło: Sprawozdanie WRISPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 898, w odniesieniu do roku 2020 była większa o 5 rodzin. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach wyniosła 898 i była największa analizowanym okresie.

Tabela 21. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem wg powiatów (stan na 31.XII).

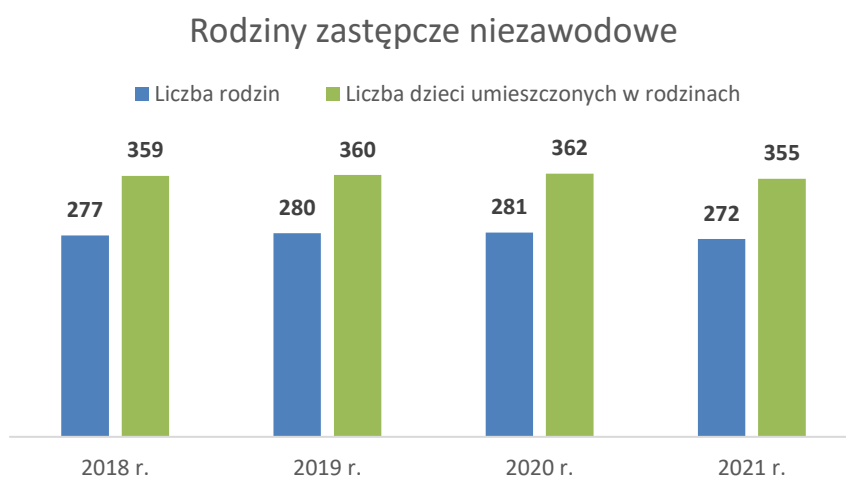
Lp.	Powiat	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
1	buski	13	15	14	20
2	jędrzejowski	49	43	42	41
3	kazimierski	14	14	13	11
4	miasto Kielce	111	113	114	120
5	kielecki	74	75	77	86
6	konecki	43	43	43	42
7	opatowski	26	29	27	24
8	ostrowiecki	86	102	95	85
9	pińczowski	31	33	32	35
10	sandomierski	53	50	46	43
11	skarżyski	79	72	72	69
12	starachowicki	59	62	73	72
13	staszowski	26	26	23	24
14	włoszczowski	13	15	12	15
	Razem	677	692	683	687

Źródło: Sprawozdanie WRISPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Najwięcej rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem odnotowano w mieście Kielce (120) oraz powiatach: kieleckim (86), ostrowieckim (85), starachowickim (72), skarżyskim (69). Najmniej tego typu rodzin odnotowano w powiatach: kazimierskim (11), włoszczowskim (15), buskim (20).

Rodziny zastępcze niezawodowe

Rodziny zastępcze niezawodowe tworzone są przez małżeństwo lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędące wstępniymi lub rodzeństwem dziecka w tym przez osoby z dalszej rodziny lub też niespokrewnione z dziećmi.

Wykres 44. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2018-2021 (na 31.XII).

Źródło: Sprawozdanie WRISPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Na koniec 2021 roku funkcjonowało 272 rodzin zastępczych niezawodowych, o 9 rodzin mniej niż w 2020 roku. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach wyniosła 355 i była najmniejsza analizowanym okresie.

Tabela 22. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych wg powiatów (stan na 31.XII).

Lp.	Powiat	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
1	buski	14	15	13	11
2	jędrzejowski	14	16	16	16
3	kazimierski	4	3	4	4
4	miasto Kielce	41	43	48	47
5	kielecki	29	23	22	25
6	konecki	17	19	19	19
7	opatowski	20	19	14	13
8	ostrowiecki	29	30	35	32
9	pińczowski	11	12	10	8
10	sandomierski	14	13	14	14
11	skarżyski	27	27	25	25
12	starachowicki	28	30	32	30
13	staszowski	18	19	20	19
14	włoszczowski	11	11	9	9
	Razem	277	280	281	272

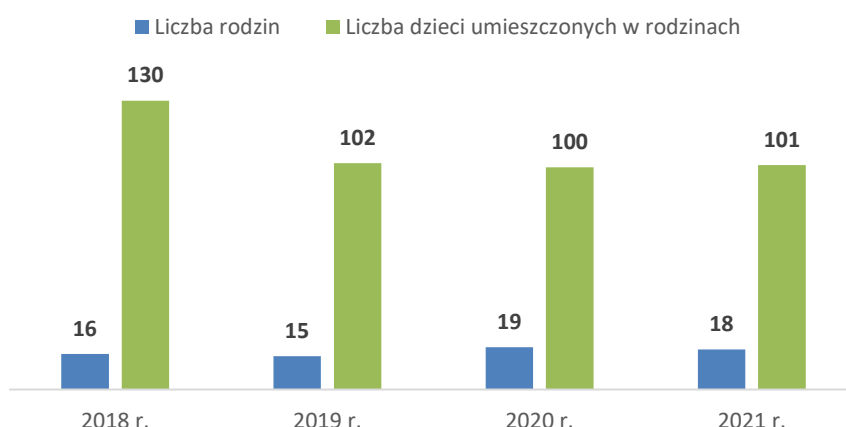
Źródło: Sprawozdanie WRISPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Najwięcej rodzin zastępczych niezawodowych odnotowano w mieście Kielce (47) oraz w powiatach: ostrowieckim (32), starachowickim (30), skarżyskim (25), kieleckim (25). Najmniej tego typu rodzin odnotowano w powiatach: kazimierskim (4), pińczowskim (8), włoszczowskim (9).

Rodziny zastępcze zawodowe

W rodzinach zastępczych zawodowych umieszcza się dzieci na pobyt długoterminowy lub w przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy (w szczególnych sytuacjach pobyt może zostać przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej).

Rodziny zastępcze zawodowe

Wykres 45. Liczba rodzin zastępczych zawodowych w latach 2017-2020 (stan na 31 XII).

Źródło: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku w regionie funkcjonowało 18 rodzin zastępczych zawodowych o 1 mniej niż w roku 2020. Z omawianych rodzin zastępczych, wyróżniamy: 8 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne.

Tabela 23. Liczba rodzin zastępczych zawodowych wg powiatów (stan na 31.XII).

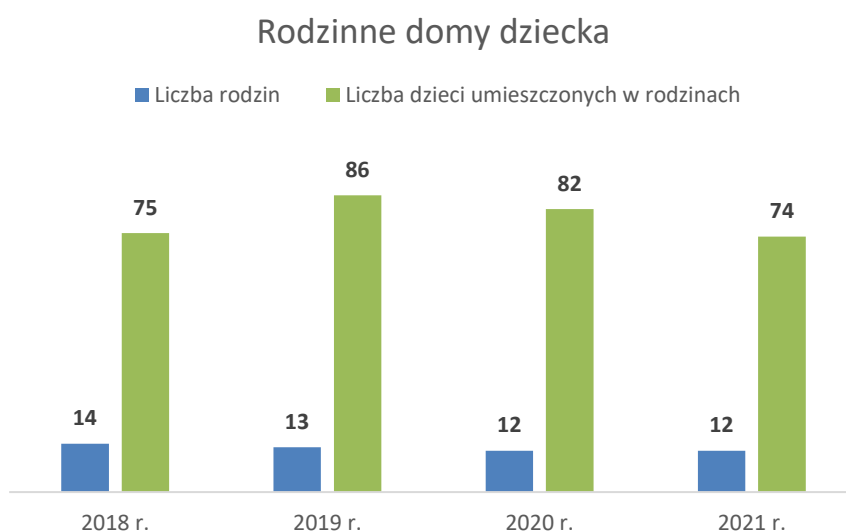
Lp.	Powiat	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
1	buski	3	2	3	3
2	jędrzejowski	1	1	1	1
3	kazimierski	0	0	0	0
4	miasto Kielce	0	1	1	0
5	kielecki	2	2	3	3
6	konecki	2	2	2	2
7	opatowski	1	1	1	1
8	ostrowiecki	1	0	0	0
9	pińczowski	1	1	1	1
10	sandomierski	1	1	1	1
11	skarżyski	1	1	1	1
12	starachowicki	1	1	2	2
13	staszowski	0	0	0	0
14	włoszczowski	2	2	3	3
	Razem	16	15	19	18

Źródło: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Tabela 24 prezentuje liczbę rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2018-2021 na dzień 31 grudnia. Najwięcej tego typu rodzin odnotowujemy w powiatach: buskim (3), kieleckim (3), włoszczowskim (3). Rodzin zastępczych zawodowych nie odnotowano w mieście Kielce i 3 powiatach: kazimierskim, ostrowieckim, staszowskim.

Rodzinne domy dziecka

Zadaniem rodzinnych domów dziecka jest sprawowanie opieki nad dziećmi pozbawionymi odpowiedniej ochrony ze strony rodziców biologicznych. Powołana zostaje przez władze lokalne w odpowiedzi na realne zapotrzebowanie. Łączy elementy opieki zastępczej i instytucjonalnej, a wykonywana w niej praca ma opierać się na zasadach wychowania rodzinnego. Rodzinne domy dziecka wykonują pracę na podstawie umowy o świadczeniu usług. Tego rodzaju umowa zawierana jest ze starostą powiatu na okres około 5 lat.

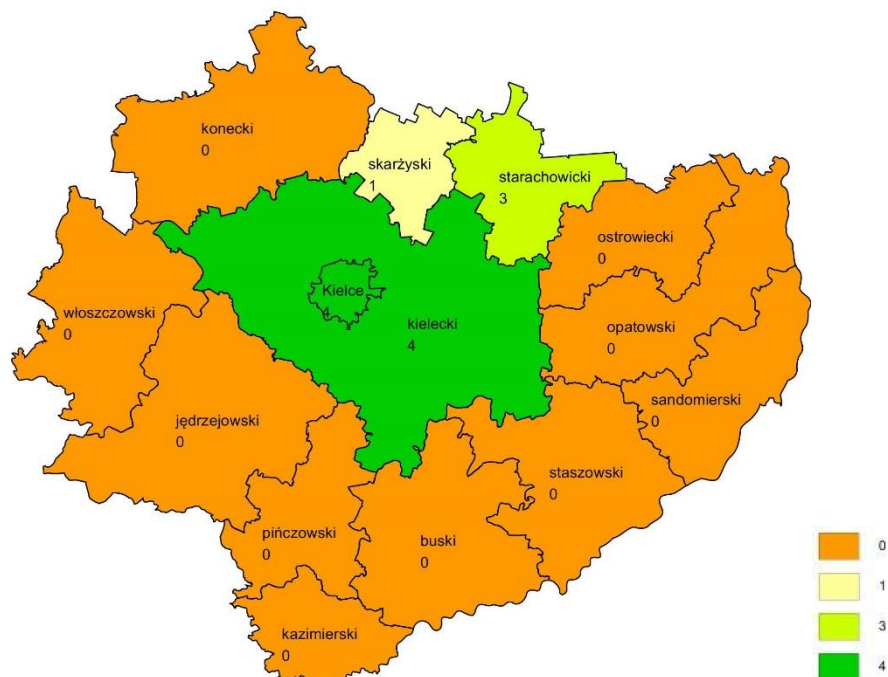
Wykres 46. Liczba rodzinnych domów dziecka w latach 2018-2021 (stan na 31.XII).

Źródło: Sprawozdanie WRISPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Liczba rodzinnych domów dziecka na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 12 placówek. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych domach dziecka wyniosła 74 i było to o 8 dzieci mniej niż w 2020 roku.

Placówki pełniące funkcje rodzinnych domów dziecka odnotowano w mieście Kielce (3) oraz w powiatach: kieleckim (4), starachowickim (3) skarżyskim (1), ostrowieckim (1). W pozostałych powiatach nie odnotowano funkcjonowania tego typu placówek.

Mapa 24. Liczba rodzinnych domów dziecka wg powiatów (stan na 31.XII) w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze) w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Wsparcie rodziny i pieczy zastępcza

Tabela 24. Liczba adopcji w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba dzieci przysposobionych	44	52	56	56

Źródło: Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny.

W latach 2018-2021 w województwie świętokrzyskim przysposobiono 208 dzieci.

Tabela 25. Adopcje w województwie świętokrzyskim w 2021 r.

Wyszczególnienie:	2021 r.
Dzieci przysposobione, w tym w wieku:	56
<i>poniżej 1 roku</i>	4
<i>od 1 roku do 4 lat</i>	27
<i>od 5 do 9 lat</i>	15
<i>10 lat i więcej</i>	10
dzieci przysposobione, z tego:	-
<i>dziewczęta</i>	28
<i>chłopcy</i>	28
dzieci przysposobione z orzeczeniem o niepełnosprawności	0
dzieci według miejsca pobytu przed przysposobieniem w tym:	-
<i>w pieczy instytucjonalnej</i>	9
<i>w rodzinnej pieczy zastępczej</i>	31
<i>w rodzinie biologicznej</i>	16

Źródło: Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny.

W 2021 roku w ramach działań Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego funkcjonującego w strukturach ROPS, przysposobionych zostało 56 dzieci w tym: 31 z rodzinnej pieczy zastępczej, 16 z rodzin biologicznych, 9 z pieczy instytucjonalnej.

W 2021 roku w ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego prowadzonego przez Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny w postępowaniu postadopcyjnym przeprowadzono 967 konsultacji z rodzinami adopcyjnymi, jak również osobami niepozostającym w związku małżeńskim zamieszkującymi na terenie województwa świętokrzyskiego.

Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny w 2021 r. kontynuował przyjęte formy wsparcia dla rodzin i dzieci w zakresie:

- zajęć z zakresu terapii integracji sensorycznej,
- warsztatów wspierających rozwój dziecka,
- psychoterapii indywidualnej i rodzinnej,
- specjalistycznego wsparcia w zakresie udzielania pomocy w rozwiązywaniu zgłaszanych problemów i trudności wychowawczych,
- organizacji spotkania „Mikołajkowego” dla dzieci przysposobionych i ich rodziców.

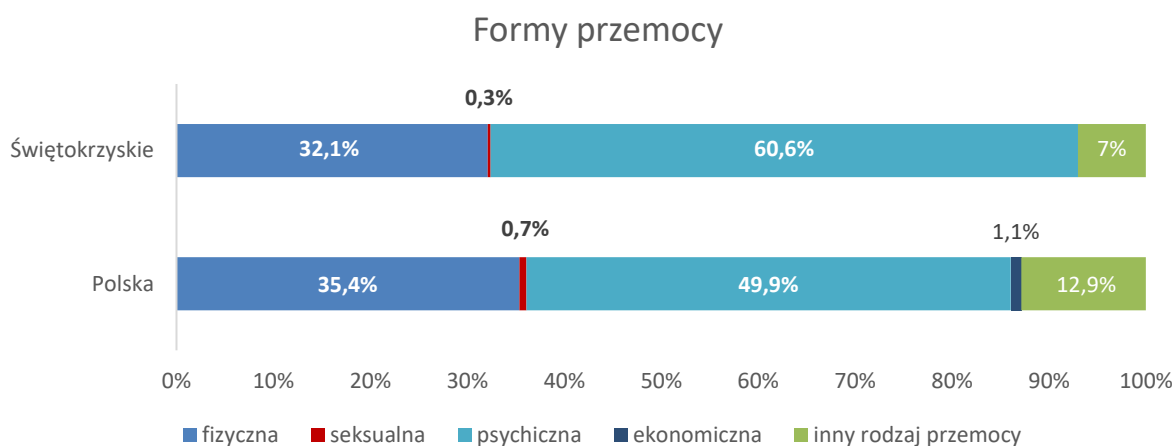
W 2021 r. przeprowadzono 196 zajęć dla dzieci z zakresu terapii integracji sensorycznej, udzielono 1 230 specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przysposabiających, rodzin naturalnych w tym osób niepozostających w związku małżeńskim.

W związku z uruchomieniem infolinii w ramach projektu pn. „Stop wirusowi – Zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 w woj. świętokrzyskim”, pracownicy ośrodka świadczyli telefoniczną pomoc psychologiczną adresowaną do mieszkańców województwa świętokrzyskiego znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. W ramach pełnionego dyżuru telefonicznego podjęto 166 konsultacji ogółem w zakresie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego.

W ramach promowania idei adopcji prowadzono rozpowszechnianie materiałów promocyjnych (ulotki, plakaty) przedstawicielom samorządów lokalnych województwa świętokrzyskiego. Realizując powyższe zadanie, dodatkowo wykonano kalendarze na 2022 r., które przekazano różnym instytucjom zajmującym się problematyką rodzin i dzieci, w tym także powiatowym centrom pomocy rodzinie, sądom rejonowym oraz organizatorom rodzinnej pieczy zastępczej. Na antenie Polskiego Radia Kielce oraz TVP Kielce podczas „Dni Otwartych Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego” prezentowano audycje na temat warunków stawianych osobom zainteresowanym podjęciem procedury przysposobienia dziecka.

5. Zjawisko przemocy w rodzinie

Do zadań samorządu województwa należy opracowywanie, monitoring i realizacja programów wojewódzkich m.in. z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikające z art. 6 ust. 6 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego nr XXXVIII/552/17 z dnia 20 listopada 2017 roku przyjęty został Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022. Celem głównym programu jest efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w województwie świętokrzyskim. Opracowanie i realizację programu na szczeblu samorządu województwa wypełnia Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Wykres 47. Udział poszczególnych rodzajów przemocy w rodzinie odnotowanych przez Policję w 2021 r.

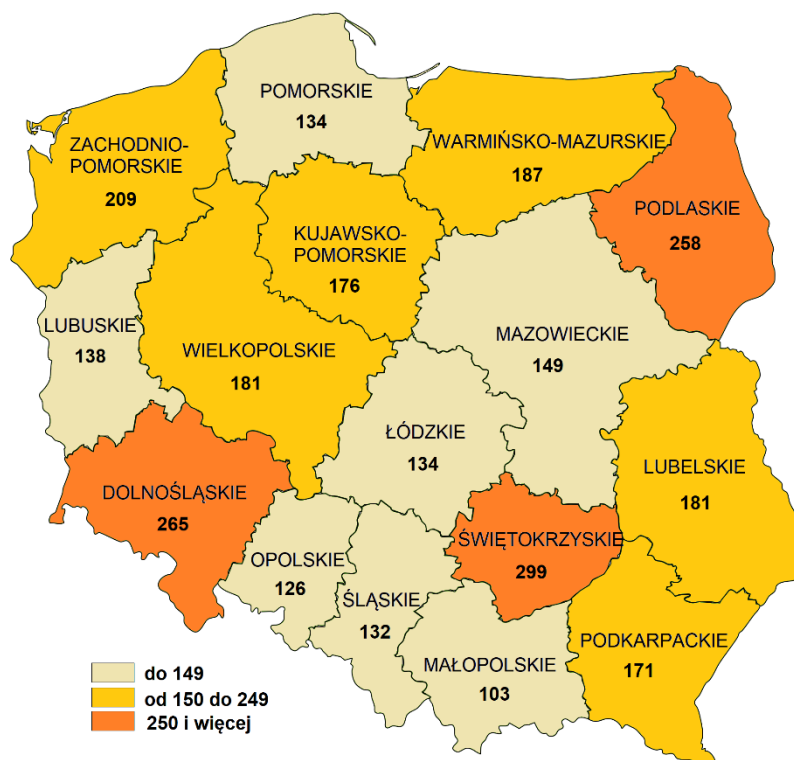
Źródło: Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji.

Najczęstszym rodzajem przemocy w rodzinie odnotowywanym przez Policję, jest przemoc psychiczna – 49,9% wszystkich przypadków w Polsce. Pod tym względem wyróżnia się województwo świętokrzyskie, w którym przemoc psychiczna to aż 60,6% odnotowanych przypadków przemocy w rodzinie. W drugiej kolejności najczęściej dochodzi do przemocy fizycznej – w kraju to 35,4%, natomiast w województwie świętokrzyskim nieco mniej, bo 32,1%. Najrzadziej odnotowywanym typem przemocy jest przemoc na tle seksualnym (0,7% w Polsce), do tego rodzaju aktów przemocy najrzadziej dochodzi w województwie świętokrzyskim (0,3%).

Od 1998 roku w celu powstrzymania przemocy domowej wprowadzono procedurę „Niebieskie Karty”. Dokumentacja „Niebieskie Karty” służy nie tylko rozpoznaniu przemocy, rejestracji przebiegu zdarzenia i jego skutków oraz zaplanowaniu pomocy, ale jest także wykorzystywana w postępowaniu przygotowawczym wszczynanym wobec sprawcy.

Mapa 25. Wypełnione przez Policję formularze „Niebieska Karta – A” na 100 tys. mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji.

Wskaźnik obliczany jako średnia liczba formularzy „Niebieskie Karty – A” wypełnionych przez Policję w 2021 roku w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców na terenie województwa świętokrzyskiego, wynosił 299 i kolejny rok z rzędu był najwyższy w kraju.

Tabela 26. „Niebieska Karta” w Świętokrzyskiej Policji w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba formularzy wszczynających procedurę	2 860	3 475	3 398	3 102
Liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwania procedury	649	712	649	712
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”	3 509	4 187	4 062	3 636

Źródło: Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji.

W 2021 roku w woj. świętokrzyskim funkcjonariusze Policji sporządzili 3 636 formularzy „Niebieskie Karty – A” co stanowi spadek o 10,5% w odniesieniu do 2020 roku. Świętokrzyskie znajduje wśród województw o mniejszej dynamice spadku formularzy „Niebieskie Karty” wobec średniej krajowej.

Tabela 27. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” w woj. świętokrzyskim przez uprawnione podmioty.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami procedurą „Niebieskie Karty”	4 046	4 795	4 962	4 573
Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta – A”	3 205	3 575	3 416	3 762
Liczba formularzy „Niebieskie Karty – C”	2 476	2 653	2 247	2 367
Liczba formularzy „Niebieskie Karty – D”	1 862	2 105	1 646	2 010

Źródło: Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w województwie świętokrzyskim w 2021 roku wyniosła 4 573 i zmniejszyła się o 7,8% w stosunku do 2020 roku. W 2021 roku liczba sporządzonych przez wszystkie uprawnione formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę wyniosła 3 762 formularze i zwiększyła się w stosunku do 2020 roku o 10%. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C” (2 367) oraz liczba formularzy „Niebieska Karta – D” (2 010) zwiększyła się odpowiednio o 5% i 22% w odniesieniu do 2020 roku.

Tabela 28. Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta” w woj. świętokrzyskim wg przypadków.

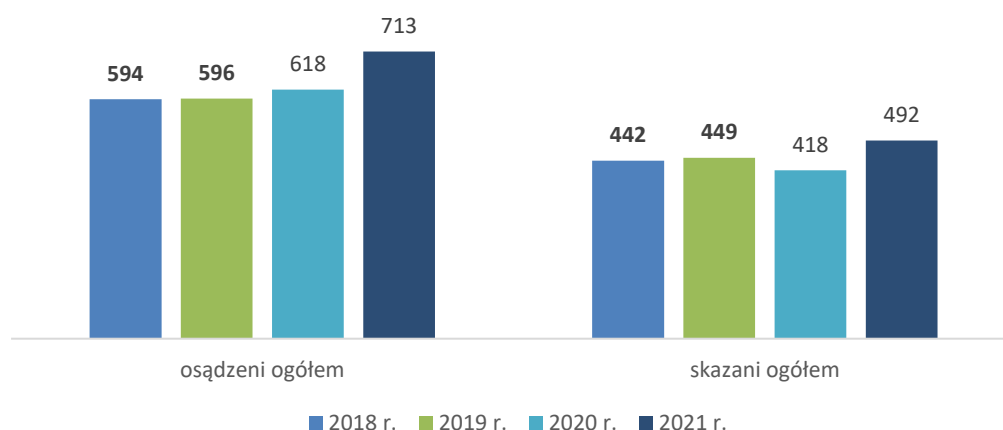
Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	2 152	2 564	2 861	2 691
Rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	469	541	591	592

Źródło: Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji.

W przypadku zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy (2 691) odnotowano 5,9% spadek liczby zakończonych procedur.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań w 2021 roku wyniosła 595 i była na zbliżonym poziomie jak w roku 2020.

Liczba osób osądzonych i skazanych z art. 207 §1 k.k.

Wykres 48. Liczba osób osądzonych i skazanych z art. 207 §1 k.k. w latach 2018-2021 w woj. świętokrzyskim.

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach.

W 2021 roku liczba osób osądzonych ogółem wyniosła 713 i była wyższa o 15,4% w stosunku do 2020 roku. Spośród wszystkich osób osądzonych 69% zostało skazanych.

6. Zasoby infrastruktury społecznej

W poniższym rozdziale opracowania opisane zostały zasoby instytucjonalne pomocy społecznej o zasięgu gminnym oraz powiatowym, zlokalizowane na obszarze województwa świętokrzyskiego.

Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej obejmują:

- centra usług społecznych,
- ośrodki wsparcia,
- środowiskowe domy samopomocy,
- dzienne domy pomocy,
- noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych,
- domy pomocy społecznej,
- mieszkania chronione,
- jednostki specjalistycznego poradnictwa,
- ośrodki interwencji kryzysowej,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- centra integracji społecznej,
- kluby integracji społecznej,
- warsztaty terapii zajęciowej,
- zakłady aktywności zawodowej,
- mieszkania komunalne i mieszkania socjalne,
- świetlice i kluby dla seniorów,
- hospicja.

Centrum usług społecznych (CUS)

Od 2020 roku na poziomie lokalnym można tworzyć struktury koordynujące i integrujące usługi społeczne. CUS to nowa jednostka organizacyjna gminy i nowa instytucja lokalnej polityki społecznej. Służyć ma rozwojowi i integracji usług społecznych organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym. CUS ma być miejscem, w którym każdy mieszkaniec, bez względu na dochód i sytuację społeczną, otrzyma wsparcie. Pierwsze CUS na terenie województwa świętokrzyskiego powstało w Starachowicach. W 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnicy został przekształcony w CUS.

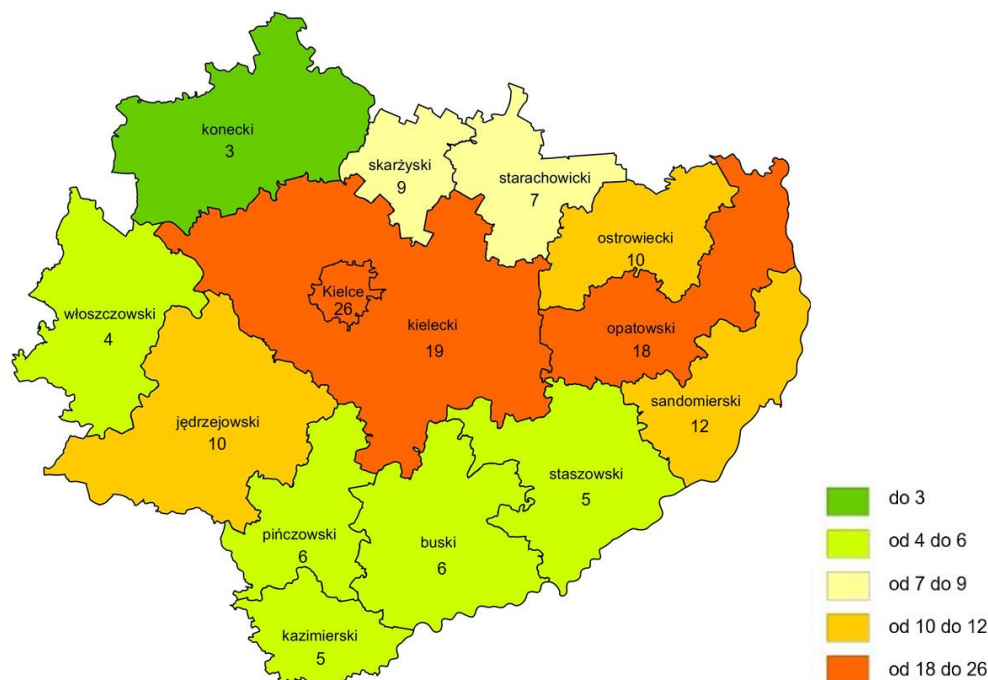
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej przeprowadził badanie ankietowe skierowane do samorządów gminnych w regionie w celu pozyskania informacji dotyczących rozwoju usług społecznych, m.in. poprzez tworzenie CUS w województwie świętokrzyskim.

Do przedstawicieli samorządów gminnych zostało skierowane następujące pytanie: „Czy w perspektywie najbliższych 2 lat planowane jest utworzenie CUS?”. W odpowiedzi 1 gmina (Zagnańsk) udzieliła zdecydowanie odpowiedzi „tak”, 10 gmin (Bodzentyn, Daleszyce, Łopuszno, Miedziana Góra, Mniów, Nowa Słupia, Zagnańsk, Słupia konecka, Bałtów, Ćmielów, Kielce) - „tak, tylko w przypadku pozyskania środków zewnętrznych”. 26 samorządów gminnych „nie podjęło jeszcze decyzji”, natomiast 63 jednostek zaznaczyło odpowiedź „nie”.

Ośrodki wsparcia – ogółem

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w placówkach. Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu.

Mapa 26. Ośrodki wsparcia w województwie świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

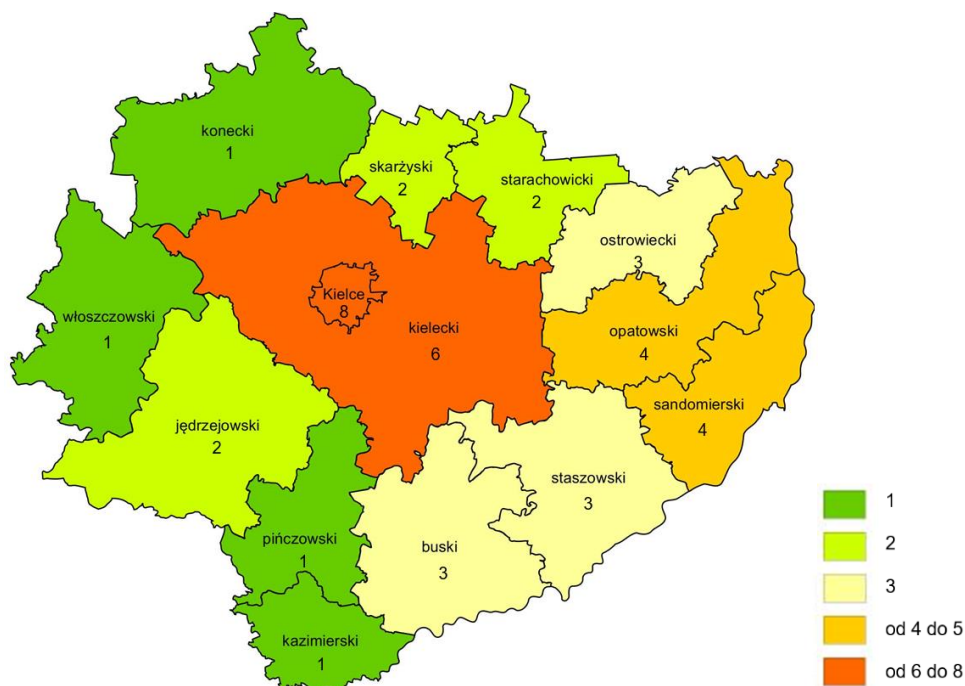
W 2021 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 140 różnego rodzaju ośrodków wsparcia. 123 z nich (87%) prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast 17 (13%) ośrodki wsparcia prowadzone były przez inny podmiot.

Liczba miejsc w ww. placówkach w 2021 roku wyniosła 3 816 i w odniesieniu do roku 2020 była większa o 19,6% (w 2020 roku było 3 190 miejsc). Liczba osób korzystających ze wsparcia ośrodków wsparcia wyniosła 6 359, tj. więcej o 10,2%. Najwięcej ośrodków wsparcia funkcjonowało na terenie miasta Kielce (26), najmniej odnotowano w powiatach: koneckim (3), włoszczowskim (4), kazimierskim (5) staszowskim (5).

Środowiskowe domy samopomocy

Świadczone przez środowiskowe domy samopomocy usługi, to przede wszystkim: praca socjalna, psychoterapia, rehabilitacja lecznicza, społeczna i zawodowa, usprawnianie, organizacja czasu wolnego. Do zadań środowiskowych domów należy przygotowanie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną do funkcjonowania w społeczeństwie. Środowiskowe domy samopomocy zapewniają formy pomocy półstacjonarnej takie jak: trening umiejętności życia codziennego, trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, terapia zajęciowa.

Mapa 27. Środowiskowe domy samopomocy w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiety.

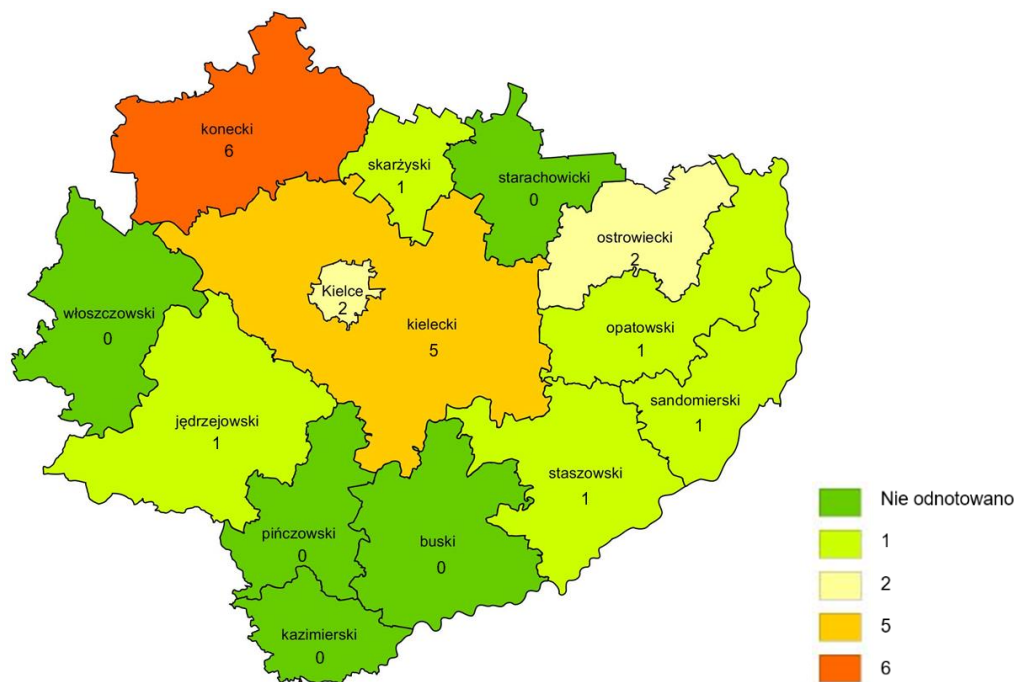
W województwie świętokrzyskim w roku 2021 funkcjonowało 41 środowiskowych domów samopomocy, o 2 placówki więcej niż w 2020 roku. Liczba miejsc w ww. placówkach w roku 2021 ukształtowała się na poziomie 1 154 i była większa o 6 miejsc w odniesieniu do 2020 roku. Natomiast liczba osób korzystających w 2021 roku wynosiła 1 216, o 68 osób mniej w odniesieniu do 2020 roku. Najwięcej środowiskowych domów samopomocy

odnotowano na terenie miasta Kielce (8), najmniej w powiatach: kazimierskim (1), koneckim (1), pińczowskim (1) włoszczowskim (1).

Dzienne domy pomocy/Dzienne dom opieki medycznej

Tego typu placówki są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Mapa 28. Dzienne domy pomocy/Dzienne dom opieki medycznej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiety.

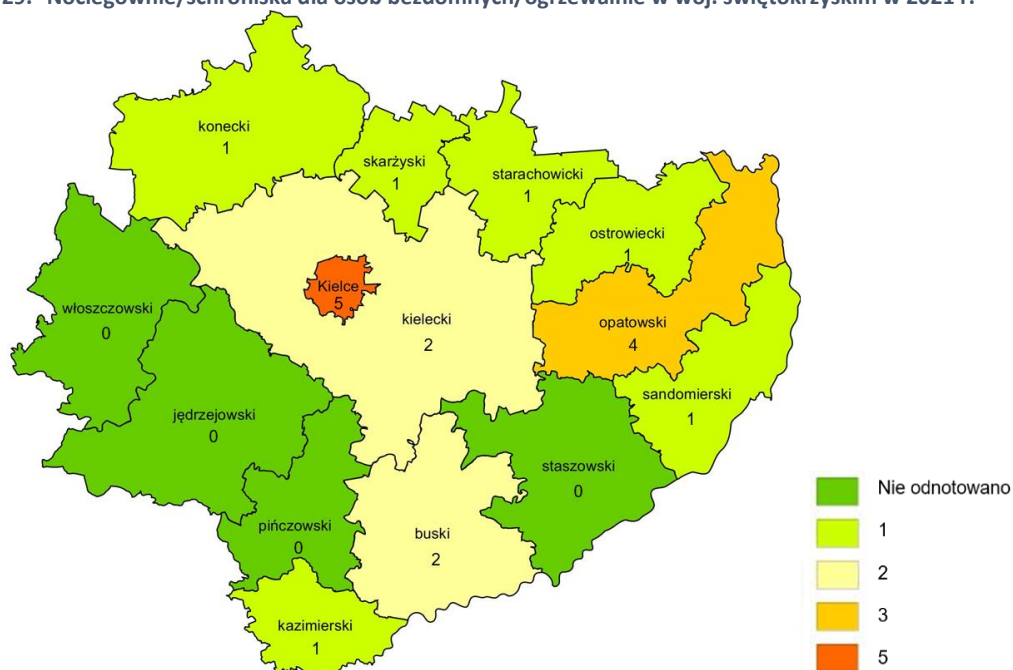
W województwie świętokrzyskim w 2021 roku funkcjonowało 20 dziennej domów pomocy/opieki medycznej. Liczba miejsc w tego typu placówkach w 2021 roku wynosiła 417 (w 2020 roku było to 388 miejsc), a liczba osób korzystających z pomocy w placówkach wynosiła 421 (o 32 osoby więcej w odniesieniu do 2020 roku).

Noclegownie/schroniska dla osób bezdomnych/ogrzewalnie

Przeznaczone są dla osób, które nie są nigdzie zameldowane, często nie posiadają dowodów tożsamości i stałych źródeł dochodu. Często podopieczni schronisk obciążeni są nałogami (alkoholizm, narkomania).

W 2021 roku na terenie województwa świętokrzyskiego pomoc osobom bezdomnym świadczyło 21 placówek, gdzie 4 prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego oraz 17 przez inne podmioty.

Mapa 29. Noclegownie/schroniska dla osób bezdomnych/ogrzewalnie w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

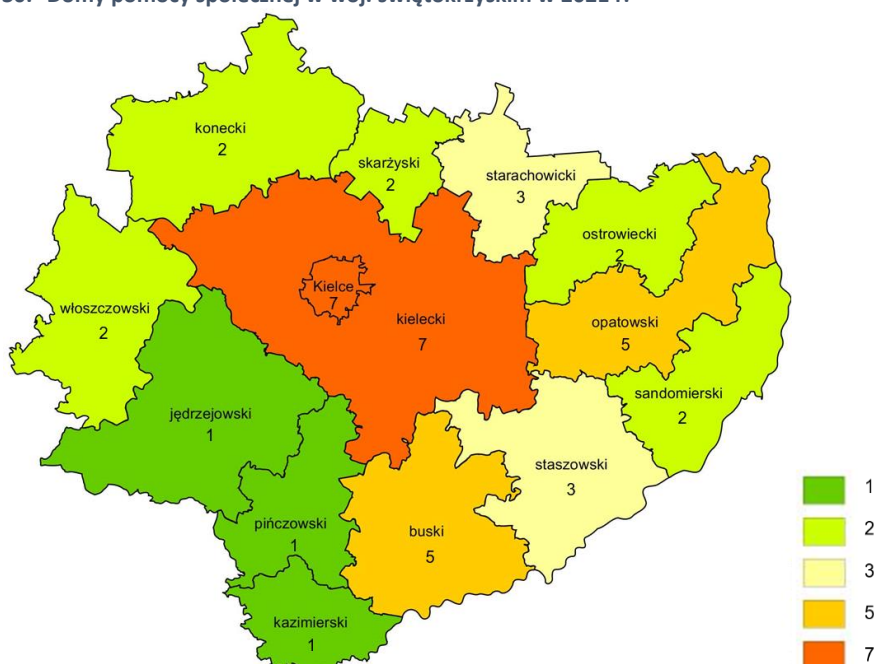

Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej są tradycyjną formą instytucjonalnej pomocy społecznej w postaci opieki całodobowej nad osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji, których mimo zastosowania wszystkich form pomocy, nie można przystosować w pełni do samodzielnego życia w miejscu ich zamieszkania z uwagi na wiek, schorzenia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne, mieszkaniowe oraz materialne. Domy pomocy społecznej pełnią również formę ośrodków aktywizacji i rozwoju swoich mieszkańców.

Mapa 30. Domy pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

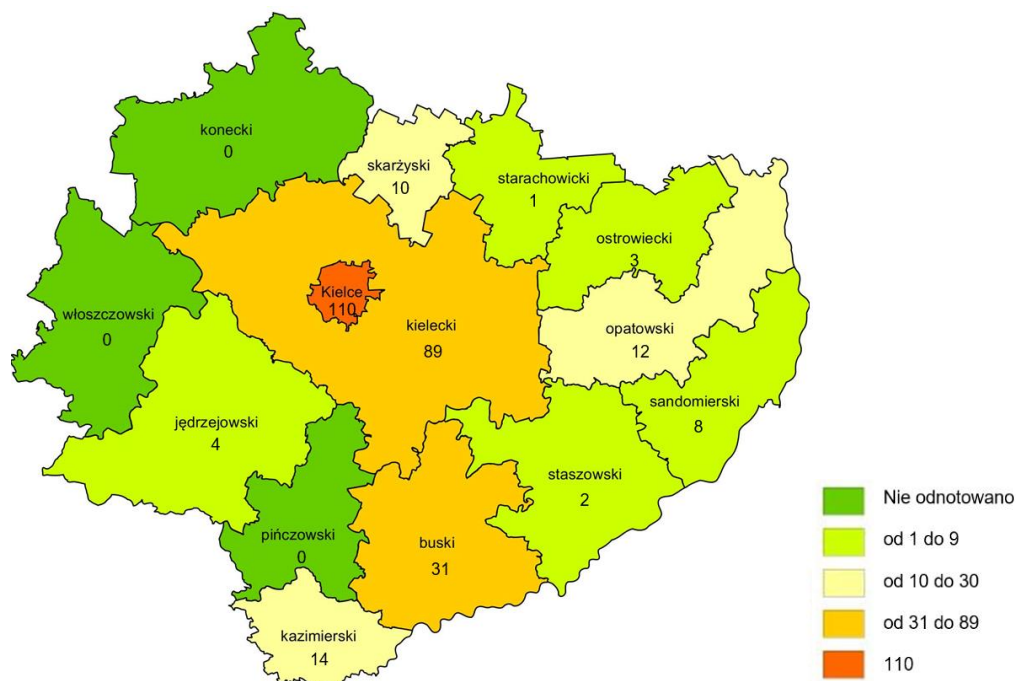
Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2021 roku funkcjonowały 43 domy pomocy społecznej (bez zmian w stosunku do 2020 roku). W 28 przypadkach domy pomocy społecznej prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego. Liczba dostępnych miejsc w DPS w 2021 roku wyniosła 3 270, liczba osób korzystających z pobytu w placówce wynosiła 3 609. Najwięcej domów pomocy społecznej odnotowano w mieście Kielce (7), powiatach: kieleckim (7), opatowskim (5), buskim (5). Najmniej placówek pełniących funkcję DPS-ów odnotowano w powiatach jędrzejowskim (1), kazimierskim (1) i pińczowskim (1).

Mieszkania chronione/wspomagane/aktywizujące

To świadczenia niepieniężnym z pomocy społecznej. Pobyt w takim mieszkaniu może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę, potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki. Zgodnie z przepisami ustawy z 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*, pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany w szczególności: osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Mapa 31. Mieszkania chronione/wspomagane/aktywizujące w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiety.

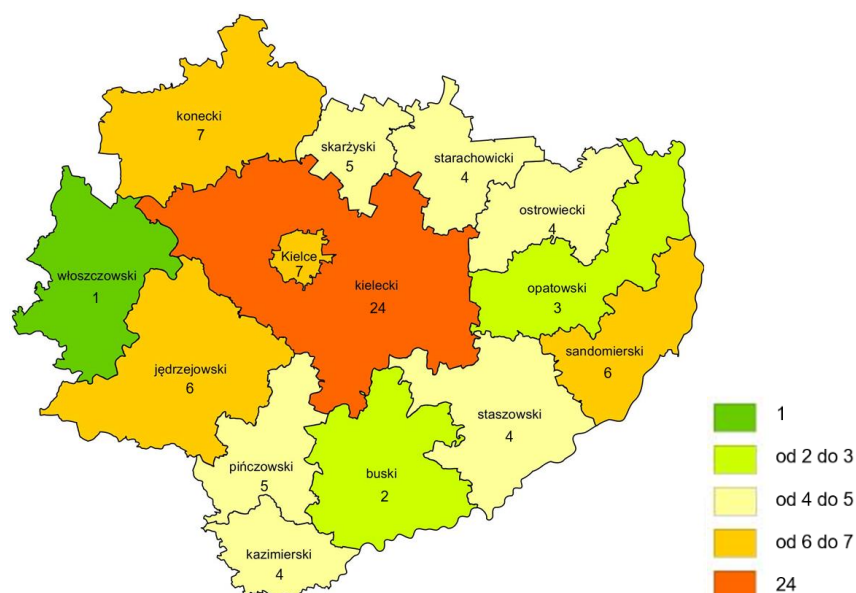

Jak wynika z danych przekazanych przez samorzady jednostki samorządu terytorialnego w badaniu ankietowym, w IV kwartale 2021 roku w województwie świętokrzyskim funkcjonowało 284 mieszkania chronione (o 8 mieszkań mniej w stosunku do 2020 roku). Mieszkania prowadzone są głównie przez jednostki samorządu terytorialnego: 16 samorząd gminny, 9 samorząd powiatowy, 6 organizacja pozarządowa. Najwięcej mieszkań chronionych odnotowano w mieście Kielce (110) i powiecie kieleckim 89. W powiatach: koneckim, pińczowskim, włoszczowskim nie odnotowano funkcjonowania mieszkań chronionych, wspomaganych, aktywizujących.

Jednostki specjalistycznego poradnictwa

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Mapa 32. Jednostki specjalistycznego poradnictwa w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, Sprawozdanie PRZEMOC w CAS.

Na obszarze województwa świętokrzyskiego w 2021 roku odnotowano funkcjonowanie 82 jednostek specjalistycznego poradnictwa w zakresie pomocy dla osób doświadczających przemocy:

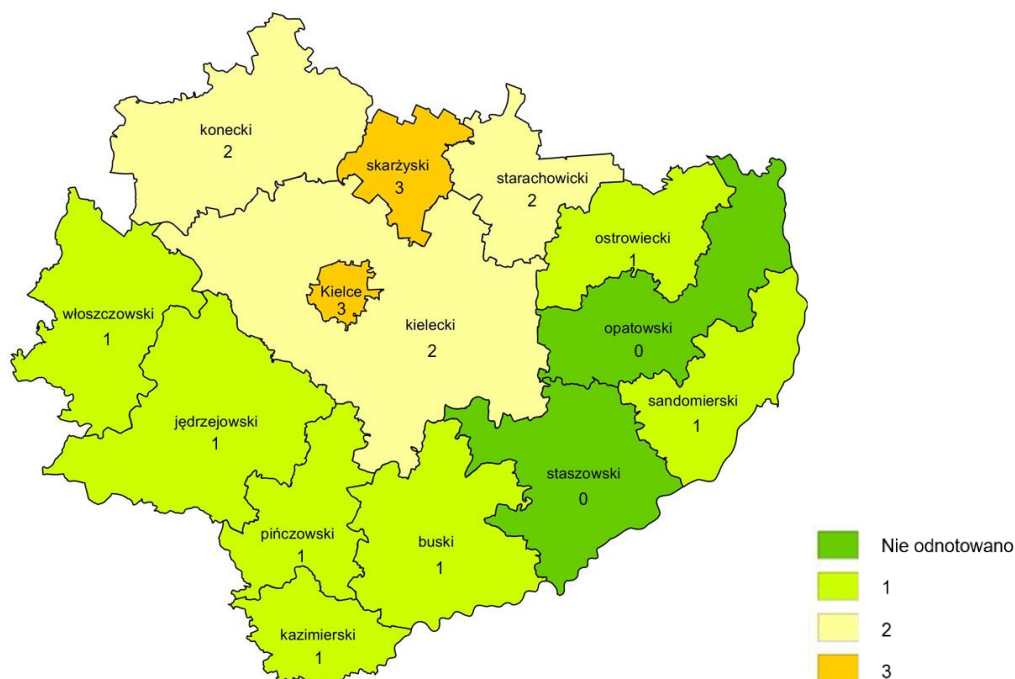
- 61 punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 1 specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- 1 dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;
- 19 ośrodków interwencji kryzysowej* (w tym 9 punktów interwencji kryzysowej);
- 6 innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc.

W 2021 roku w województwie świętokrzyskim ze wsparcia jednostek specjalistycznego poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie skorzystało 2 258 osób, w tym: 1 578 kobiet, 456 mężczyzn i 224 dzieci. Najwięcej placówek pełniących funkcję jednostek specjalistycznego poradnictwa w województwie świętokrzyskim odnotowano w powiecie kieleckim (24). Najmniej tego typu placówek odnotowano w powiecie włoszczowskim (1).

Ośrodki interwencji kryzysowej/Punkty interwencji kryzysowej

Ośrodek interwencji kryzysowej (OIK) realizuje zadania w zakresie poradnictwa specjalistycznego oraz interwencji kryzysowej. Podstawowym celem ośrodka jest prowadzenie interdyscyplinarnych działań w zakresie interwencji kryzysowej, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.

Mapa 33. Ośrodki interwencji kryzysowej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, Sprawozdanie PRZEMOC w CAS.

Ośrodki interwencji kryzysowej w 2021 roku w województwie dysponowały łącznie 287 miejscami, w tym 38 to miejsca całodobowe. Ze wsparcia ośrodków interwencji kryzysowej w 2021 roku skorzystało w sumie 296 osób: 208 kobiet, 34 mężczyzn oraz 54 dzieci.

Tabela 29. Ośrodki interwencji kryzysowej ogółem w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Ośrodki interwencji kryzysowej, w tym:	11	12	11	19
Punkty interwencji kryzysowej	4	4	3	9
OIK z miejscami całodobowymi	4	5	3	6

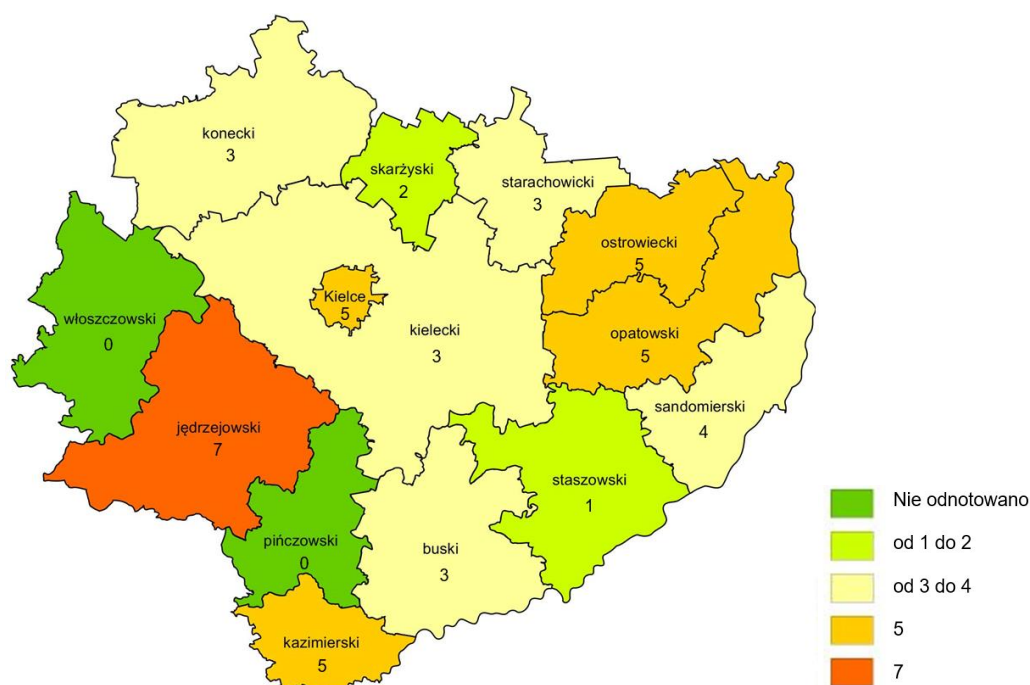
Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, Sprawozdanie PRZEMOC w CAS.

W 2021 roku z 19 funkcjonujących ośrodków interwencji kryzysowej, 9 placówek spełniało zadania punktów interwencji kryzysowej. W regionie kompleksową ofertę pomocy i wsparcia zapewniało 6 ośrodków interwencji kryzysowej, które zapewniały miejsca całodobowe.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Placówki zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne, religijne i zdrowotne. Realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku, umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi bliskimi (chyba że sąd postanowi inaczej).

Mapa 34. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

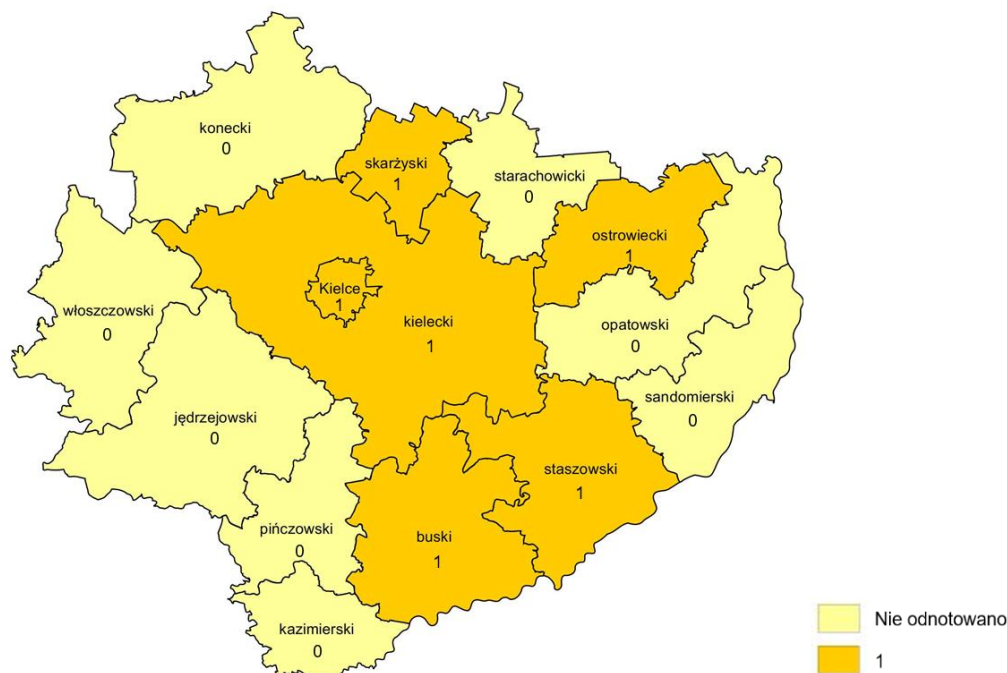
Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W 2021 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 46 placówek opiekuńczo-wychowawczych oferujących 578 miejsc.

Centra integracji społecznej (CIS)

Centra integracji społecznej to jednostki organizacyjne tworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową, realizująca reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia.

Mapa 35. Centra integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

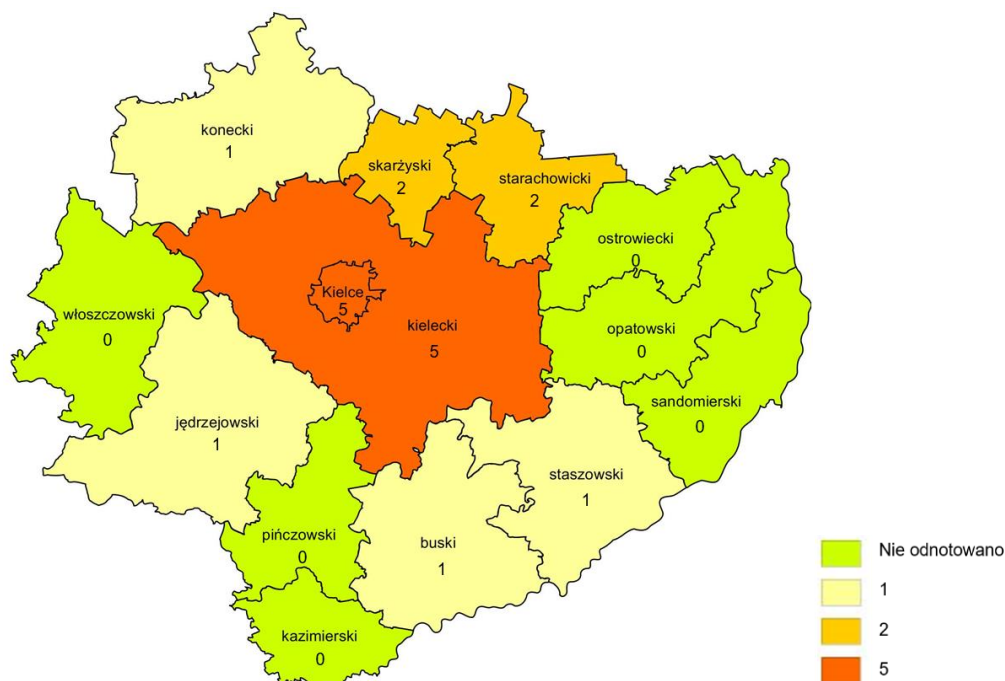
Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W województwie świętokrzyskim w 2021 roku funkcjonowało 6 centrów integracji społecznej (liczba placówek nie zmieniła się w odniesieniu do roku poprzedniego). 2 centra prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego, 4 przez organizacje pozarządowe. W 2021 roku 434 osób uczestniczyło w zajęciach w centrach, 213 ukończyło zajęcia. 66 uczestników centrum zostało zatrudnionych u pracodawcy bez zatrudnienia wspieranego, 1 uczestnik został skierowany do pracy w centrum, 13 uczestników centrum nabyli prawo do świadczeń emerytalnych lub rentowych. Centra integracji społecznej funkcjonują w mieście Kielce i powiatach: buskim, kieleckim, ostrowieckim, skarżyskim, staszowskim.

Kluby integracji społecznej (KIS)

Celem KIS jest udzielanie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. Klub integracji społecznej zostaje powołany przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową.

Mapa 36. Kluby integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, Sprawozdanie roczne MRiPS-06 w CAS.

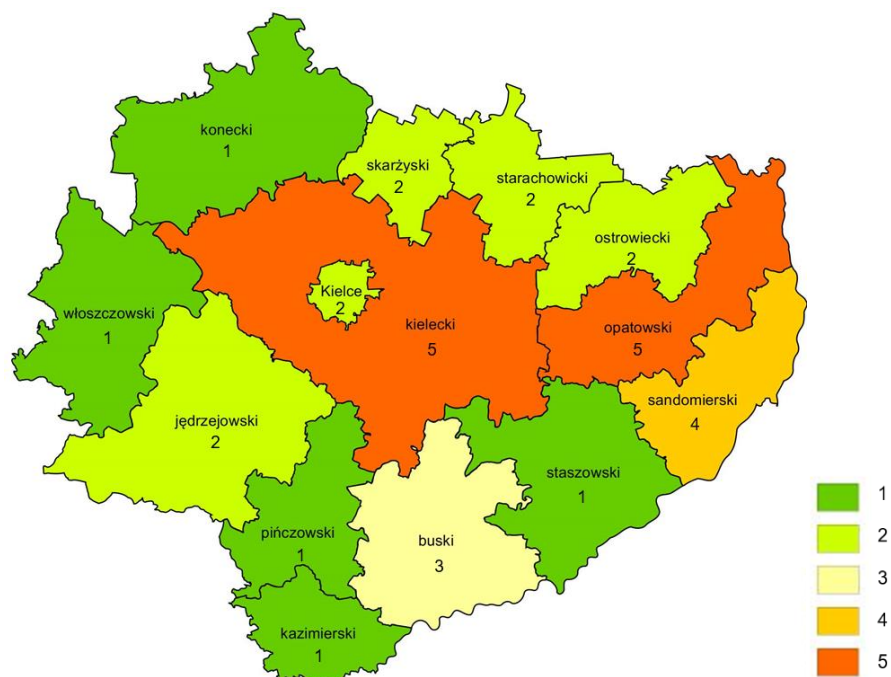
Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2021 roku funkcjonowało 18 klubów integracji społecznej. 3 placówki prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego, a 15 przez organizacje pozarządowe. W 2021 roku powstał KIS w Zborówku w Gminie Pacanów. Odnotowano zawieszoną działalność KIS w Jędrzejowie prowadzonym przez Caritas Diecezji Kieleckiej. W 2021 roku wykreślono z rejestru KIS w Busku Zdroju.

Uczestnicy KIS w województwie świętokrzyskim to m.in.: osoby długotrwale bezrobotne (611), bezdomne (107), osoby uzależnione od alkoholu (201), narkotyków (14), osoby chore psychicznie (80), zwolnione z zakładu karnego (155), niepełnosprawne (221). W 2021 roku 1 038 osób rozpoczęło zajęcia w klubach, 622 osoby ukończyło zajęcia. 89 osób po zakończeniu zajęć w klubie: 89 podjęło zatrudnienie u pracodawcy, 81 skierowane do prac społecznie użytecznych, 9 osób zostało skierowanych do CIS, 1 osoba rozpoczęła własną działalność gospodarczą. Kluby integracji społecznej funkcjonują w mieście Kielce i powiatach: buskim, jędrzejowskim, kieleckim, koneckim, sandomierskim, skarżyskim, starachowickim, staszowskim.

Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ)

To placówki wyodrębnione organizacyjnie i finansowo, które mają na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnością możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Mapa 37. Warsztaty Terapii Zajęciowej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W 2021 roku w województwie świętokrzyskim tak jak w 2020 roku funkcjonowały 32 warsztaty terapii zajęciowej, 5 z nich prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, a 27 przez inne podmioty.

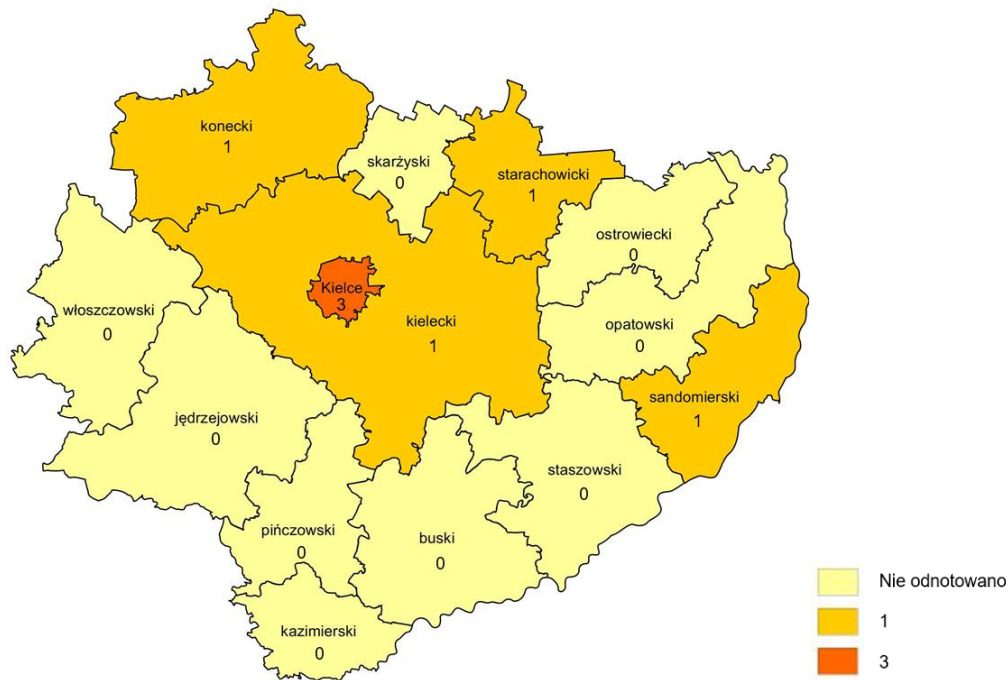
Zakłady aktywności zawodowej (ZAZ)

Zatrudniają osoby z niepełnosprawnościami ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej, przygotowywanie do samodzielnego i niezależnego życia, adekwatnego do możliwości psychomotorycznych oraz znalezienie odpowiedniego zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

W województwie świętokrzyskim w 2021 roku funkcjonowało 7 zakładów aktywności zawodowej, w tym 1 prowadzony przez jednostkę samorządu terytorialnego, pozostałe placówki prowadzone były przez organizacje pozarządowe.

W 2021 roku powstał nowy ZAZ w Chmielniku. W siedmiu zakładach aktywności zawodowej zatrudnionych było łącznie 398 osób, w tym 104 osoby personelu oraz 294 osoby z niepełnosprawnościami, tj. więcej o 73 niż w 2020 roku.

Mapa 38. Zakłady aktywności zawodowej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

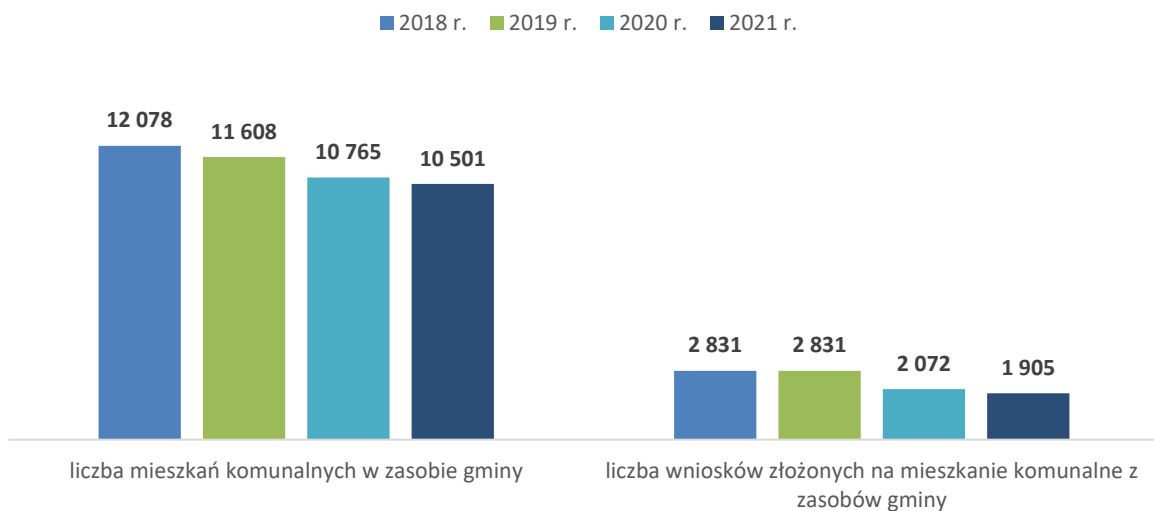

Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Mieszkania komunalne

To mieszkania znajdujące się w budynkach stanowiących w całości własność gminy oraz mieszkania będące własnością gminy, ale znajdujące się w budynkach stanowiących nieruchomości wspólne, a także mieszkania stanowiące własność Skarbu Państwa, ale zarządzane przez gminę.

Mieszkania komunalne

Wykres 49. Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy, a liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku liczba wszystkich mieszkań w województwie świętokrzyskim stanowiących własność gminy albo gminnych osób prawnych bądź spółek handlowych, utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystwa budownictwa społecznego wyniosła 10 501. W latach 2018-2021 obserwowany jest systematyczny spadek liczby mieszkań komunalnych w zasobach gmin. W 2021 roku liczba mieszkań komunalnych w województwie świętokrzyskim zmniejszyła się o 2,5% w odniesieniu do 2020 roku. Liczba wniosków złożonych o przyznanie mieszkania komunalnego wynosiła 1 905 i była mniejsza o 8%.

Mieszkania socjalne

Lokal socjalny przysługuje osobom najuboższym i tym, którzy stracili dach nad głową, np. w wyniku pożaru. Taki lokal jest tani i o obniżonym standardzie. Gminy są obowiązane posiadać takie mieszkania dla najbardziej potrzebujących mieszkańców.

Wykres 50. Liczba mieszkań socjalnych (lokali) oraz liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.

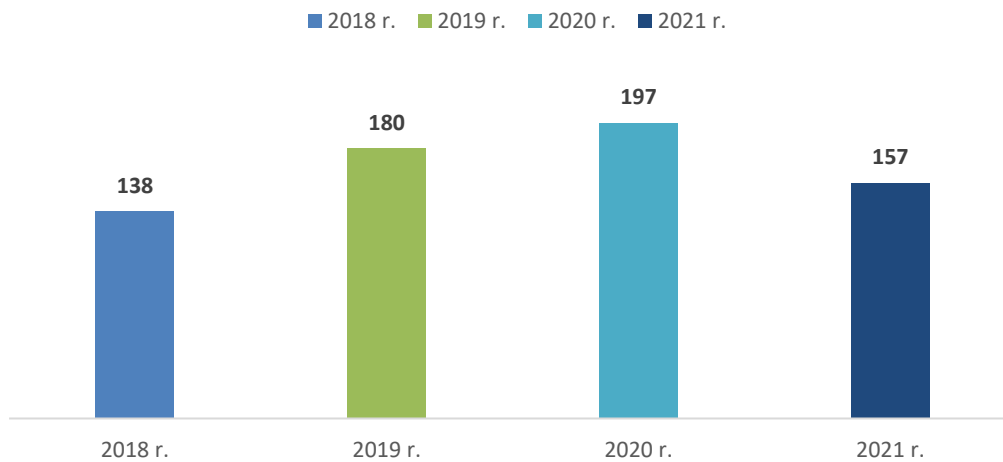
Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Liczba mieszkań socjalnych, które gminy wynajmują, bądź mogą wynająć na podstawie umowy o najem lokalu socjalnego w 2021 roku, wyniosła 2 321. Odnotowano spadek liczby mieszkań socjalnych o 12,3% w odniesieniu do 2020 roku. W przypadku liczby osób, które oczekują na najem lokalu socjalnego według stanu na 31 grudnia 2021 roku liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne, wyniosła 1 944 osoby i była mniejsza o 2%. W 2021 roku odnotowano 54 wyroki eksmisyjne bez wskazania lokalu socjalnego, tj. o 13 mniej w odniesieniu do 2020 roku.

Kluby seniora

Świetlice i klubów dla seniorów

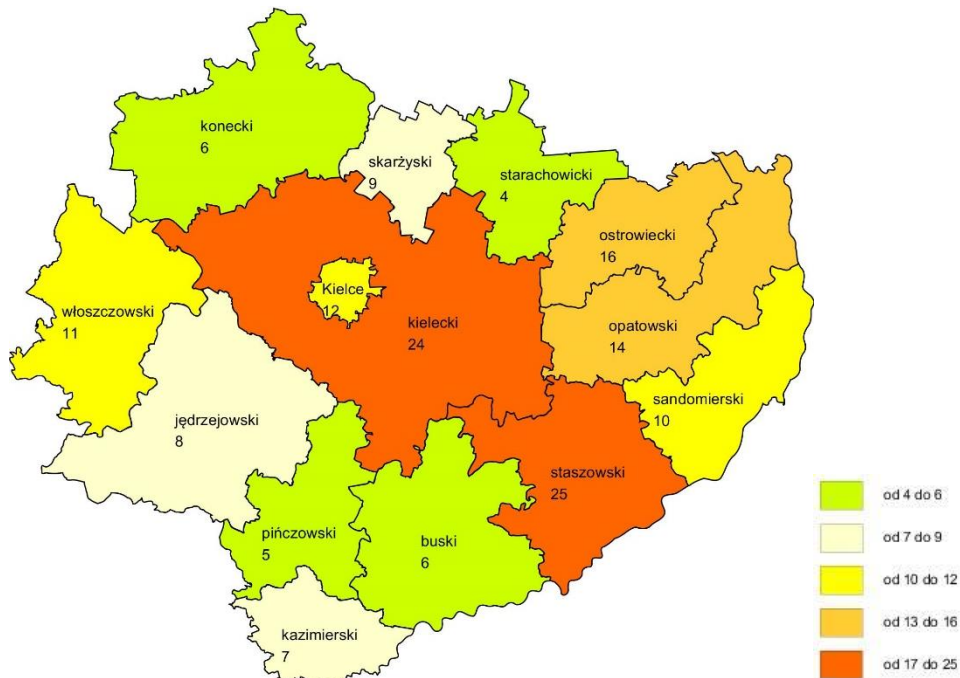

Wykres 51. Liczba klubów i innych miejsc dla seniorów w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Łączna liczba świetlic i klubów uznawanych jako kluby seniora, działających na terenie gminy, zajmujących się rozwojem życia kulturalnego, oświatowego, towarzyskiego i rekreacyjnego osób starszych w 2021 roku wynosiła 157 placówek, o 20,3% mniej.

Mapa 39. Kluby i inne miejsca spotkań dla seniorów ogółem w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Mapa 40. Hospicja w woj. świętokrzyskim ujęciu powiatowym w 2021 r.

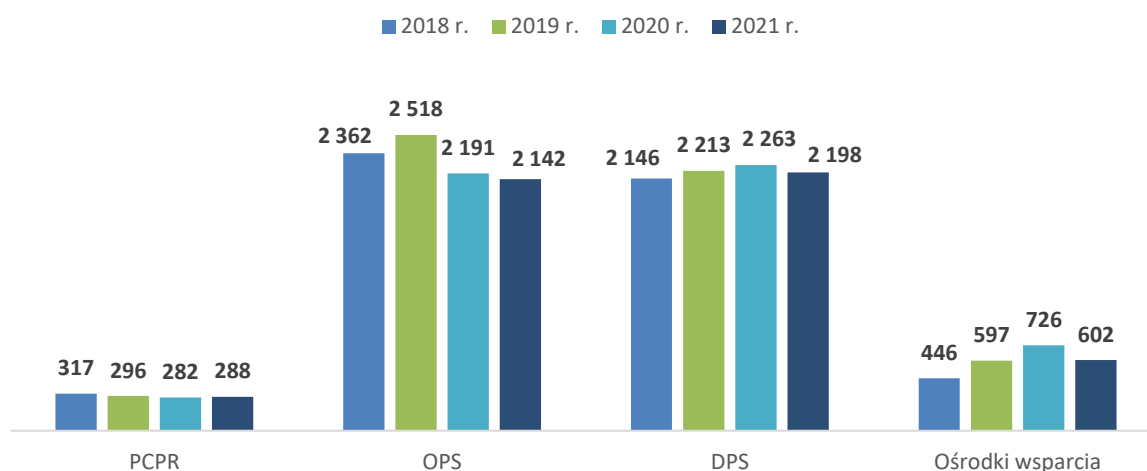

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

7. Kadra pomocy i integracji społecznej

Kadrę jednostek organizacyjnych pomocy społecznej stanowią pracownicy zatrudnieni w gminnych ośrodkach pomocy społecznej, miejsko-gminnych ośrodkach pomocy społecznej, miejskich ośrodkach pomocy społecznej, miejskim ośrodku pomocy rodzinie, powiatowych centrach pomocy rodzinie oraz domach pomocy społecznej, placówkach specjalistycznego poradnictwa, ośrodkach interwencji kryzysowej i ośrodkach wsparcia.

Liczba pracowników - ogółem zatrudnionych w JOPS

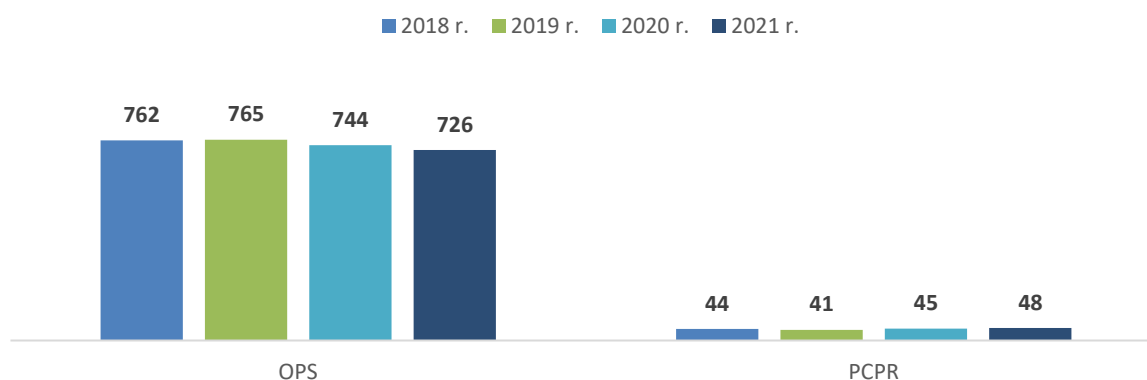

Wykres 52. Liczba pracowników – ogółem zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku obserwujemy wzrost zatrudnienia w domach pomocy społecznej. W pozostałych jednostkach organizacji pomocy społecznej liczba osób zatrudnionych zmniejszyła się w porównaniu do 2020 roku.

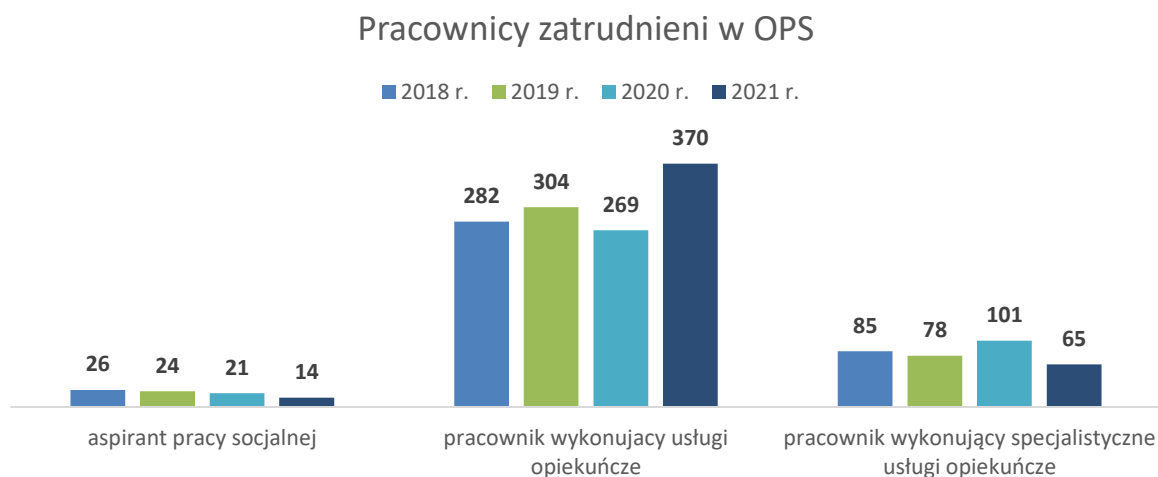
Zatrudnienie w OPS i PCPR

Wykres 53. Liczba pracowników socjalnych – zatrudnionych w OPS i PCPR w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

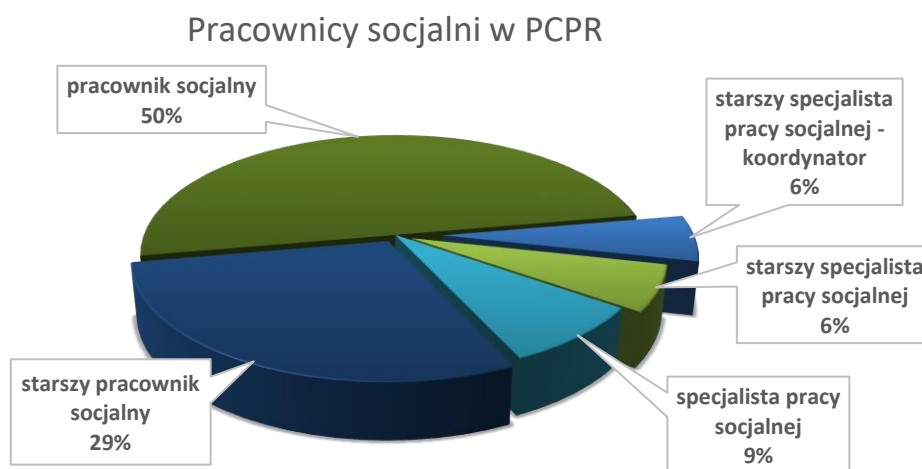
Kluczowym zawodem w systemie pomocy społecznej jest zawód pracownika socjalnego. Na przestrzeni ostatnich czterech lat obserwujemy spadek zatrudnienia pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej oraz minimalne zwiększenie się stanu zatrudnienia tej grupy pracowników w powiatowych centrach pomocy rodzinie.

Wykres 54. Liczba aspirantów pracy socjalnej, pracowników świadczących usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze – ogółem zatrudnionych w OPS na w latach 2018-2021.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRIPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

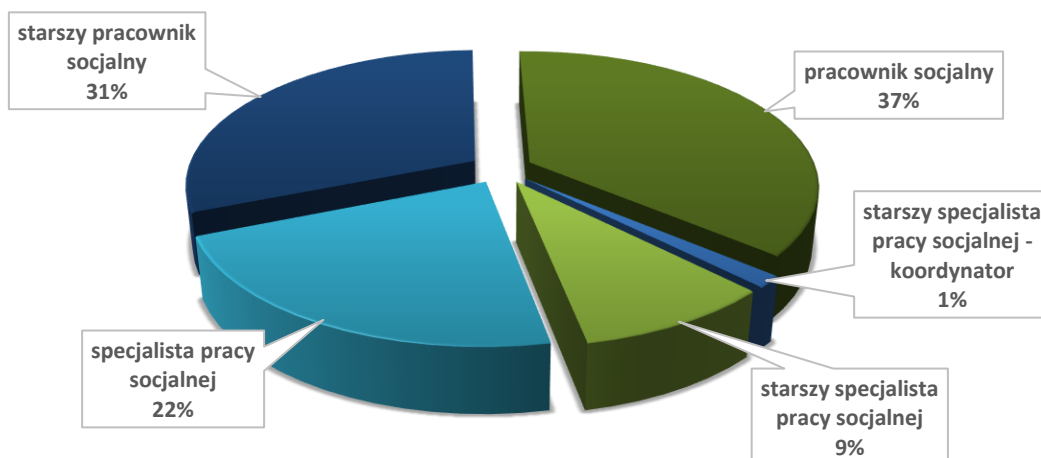
Obecnie odnotowuje się spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, a najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej są długotrwała i ciężka choroba, bezrobocie, ubóstwo oraz niepełnosprawność. W 2021 roku obserwuje się wzrost liczby pracowników świadczących usługi opiekuńcze w odniesieniu do lat poprzednich. Odnotowano natomiast spadek liczby pracowników wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze w odniesieniu do 2020 roku.

Wykres 55. Pracownicy socjalni w PCPR według poszczególnych stopni – stan na 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRIPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Pracownicy socjalni w OPS wg stopni

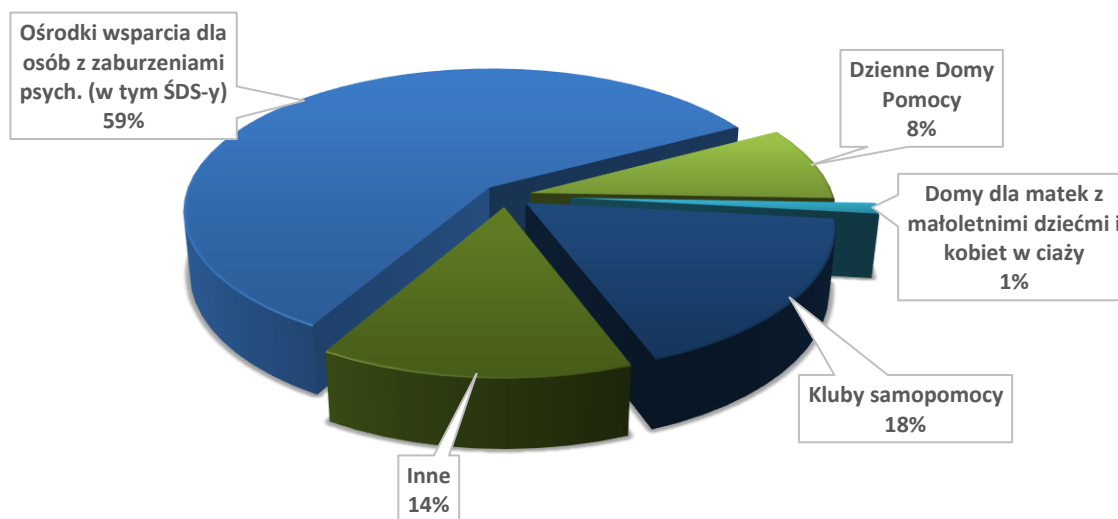

Wykres 56. Pracownicy socjalni w OPS według poszczególnych stopni – stan na 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W strukturze pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej oraz powiatowych centrach pomocy rodzinie większość pracowników zaszeregowanych jest na najniższym stopniu tj. pracownika socjalnego. Najmniejsza liczba zatrudnionych osób zajmuje stanowisko starszego specjalisty pracy socjalnej.

Zatrudnienie w ośrodkach wsparcia wg. placówek

Wykres 57. Zatrudnienie w ośrodkach wsparcia wg. poszczególnych typów placówek – stan na 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W przypadku jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, jakim są ośrodki wsparcia, najwięcej osób zatrudnionych jest w środowiskowych domach samopomocy (343 pracowników) oraz w klubach samopomocy (102 pracowników).

Ustawa o pomocy społecznej obliguje ośrodki pomocy społecznej do zatrudnienia nie mniej niż 3 pracowników socjalnych „proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

Mapa 41. Ustawowy wskaźnik zatrudnienia: 1 pracownik na 2000 mieszkańców lub 1 pracownik na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących oraz zatrudniają co najmniej 3 pracowników socjalnych.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku na terenie województwa świętokrzyskiego 13 ośrodków pomocy społecznej nie spełniało ustawowego wskaźnika zatrudnienia minimalnej liczby pracowników socjalnych: Bodechów, Gnojno, Koprzywnica, Michałów, Morawica, Opatowiec, Opatów, Pawłów, Ruda Maleniecka, Sobków, Wąchock, Zagnańsk.

8. Aktywność projektowo-konkursowa JOPS oraz współpraca z NGO's w obszarze pomocy społecznej

Aktywność projektowo-konkursowa JOPS w obszarze pomocy społecznej

Aktywność projektowo-konkursowa realizowana jest m.in. poprzez: projekty finansowane ze środków zewnętrznych np.: Europejskiego Funduszu Społecznego, udział w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, realizacji programów osłonowych oraz innych projektów.

Mapa 42. Aktywność konkursowo-projektowa z zakresu pomocy społecznej realizowana przez samorządy gminne.

Źródło: Kwestionariusz ankiet.

W 2021 roku w województwie świętokrzyskim 73 samorządy gminne realizowały projekty finansowane/ współfinansowane ze środków zewnętrznych w obszarze pomocy społecznej. 29 gmin nie wykazało realizacji projektów ze środków zewnętrznych w przedmiotowym obszarze.

Tabela 30. Realizacja projektów finansowanych/ współfinansowanych ze środków zewnętrznych w obszarze pomocy społecznej przez gminy w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba gmin	Kwota dofinansowania
Realizacja projektów w obszarze pomocy społecznej	73	210 749 977 zł
Unii Europejskiej	64	176 011 624 zł
Budżetu Państwa	45	26 486 267 zł
Inne źródła	22	8 252 087 zł

Źródło: Kwestionariusz ankiet.

Samorządy gminne realizując zadania z obszaru pomocy społecznej, najczęściej aplikowały o środki z Unii Europejskiej (64), następnie z Budżetu Państwa (45).

22 samorządy gminne realizowały projekty z innych źródeł, tj.:

- Fundusz Solidarnościowy,
- Fundusz Pracy,
- PFRON,
- Świętokrzyski Urząd Wojewódzki,
- Narodowy Fundusz Zdrowia.

W 2021 roku 6 samorządów gminnych (Czarnocin, Morawica, Łoniów, Skarżysko-Kamienna, Pawłów, Kielce) realizowało projekty z zakresu pomocy społecznej ze środków własnych.

W przypadku samorządów powiatowych diagnoza aktywności konkursowo-projektowej określona została na podstawie sprawozdań OZPS za 2021 rok. W 2021 roku w województwie świętokrzyskim 100% jednostek wykazało aktywność w tym zakresie (tak jak w 2020 r.).

Współpraca JST z organizacjami pozarządowymi (NGO's)

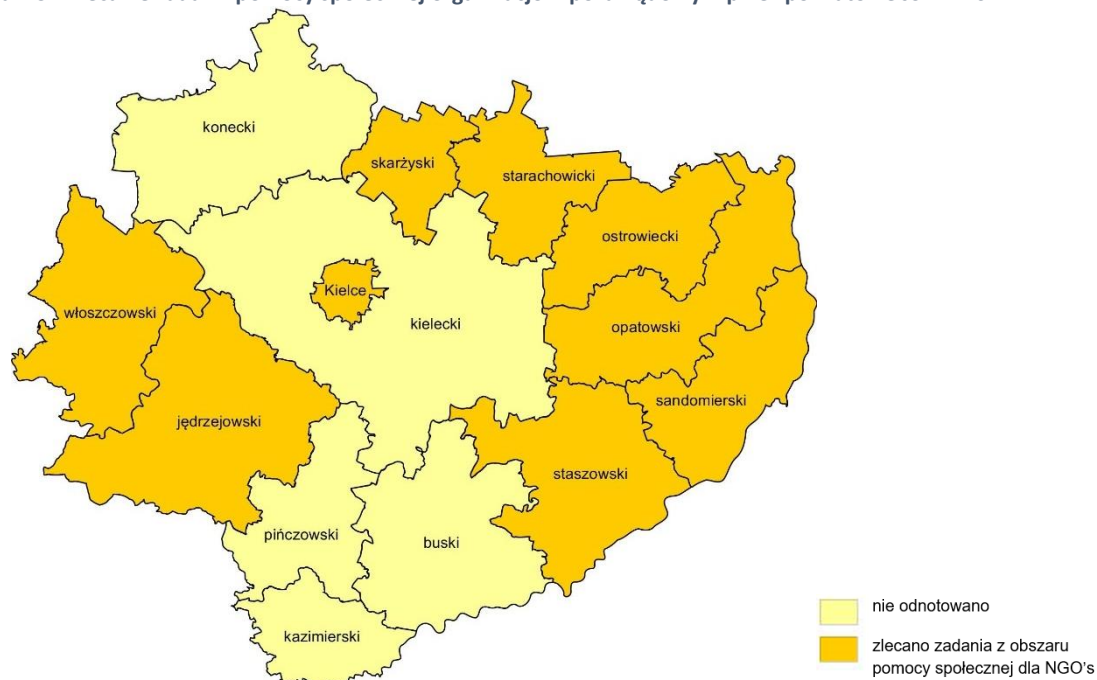
Zapisy ustawy o pomocy społecznej umożliwiają organom wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego współpracę z organizacjami społecznymi i pozarządowymi. Art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie definiuje zakres i rodzaj zadań publicznych, w ramach których ustawodawca przewiduje współpracę JST z organizacjami pozarządowymi.

Organizacje pozarządowe traktują samorząd terytorialny jako swego naturalnego partnera, odgrywają dużą rolę w kształtowaniu i realizowaniu zasad tworzenia wspólnych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Są partnerem dla organów administracji publicznej w realizacji zadań publicznych.

Zlecenia zadania w trybie pożytku publicznego oznacza procedurę określoną w art.11 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Pod pojęciem „zlecenie” rozumie się zawarte z danym podmiotem III sektora umowy na wykonanie zadań zleconych.

Mapa 43. Zlecenie zadań z pomocy społecznej organizacjom pozarządowym przez powiatowe JST w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 roku w województwie świętokrzyskim 9 samorządów powiatowych deklarowało współpracę z organizacjami pozarządowymi w przedmiotowym zakresie, co stanowiło 64% samorządów powiatowych.

Mapa 44. Zlecenie zadań z pomocy społecznej organizacjom pozarządowym przez gminne JST w 2021 r.

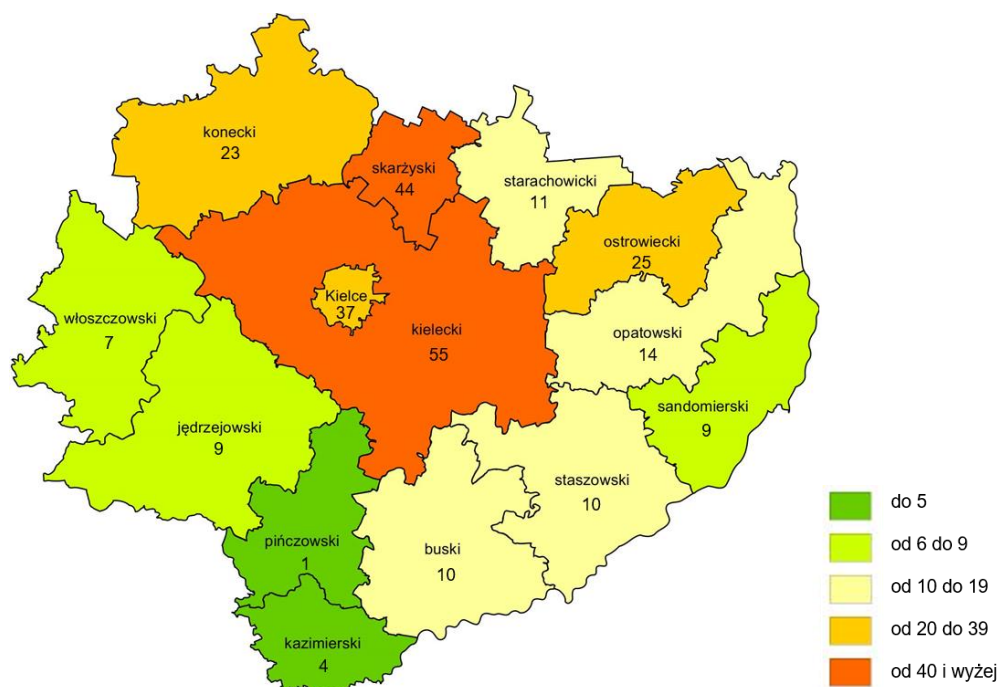

Źródło: Kwestionariusz ankiet.

W 2021 roku w województwie świętokrzyskim 41 samorządów gminnych deklarowało zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej, w 2020 roku było to 46 gmin.

Gminy, które wykazały współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie zlecenie zadań z obszaru pomocy społecznej to: Nowy Korczyn, Pacanów, Solec-Zdrój, Stopnica, Sędziszów, Sobków, Wodzisław, Czarnocin, Bodzentyn, Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Górnio, Łągów, Łopuszno, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Morawica, Pierzchnica, Zagnańsk, Końskie, Radoszyce, Smyków, Stąporków, Opatów, Ożarów, Sadowie, Wojciechowice, Bodzechów, Ćmielów, Kunów, Ostrowiec Świętokrzyski, Pińczów, Obrazów, Sandomierz, Skarżysko-Kamienna, Osiek, Połaniec, Włoszczowa.

Mapa 45. Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania w trybie działalności pożytku publicznego z obszaru pomocy społecznej przez samorządy gminne w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiet.

W 2021 roku najwięcej organizacji pozarządowych, którym samorządy gminne zleciły zadania z zakresu pomocy społecznej, odnotowano w powiatach: kieleckim (55), skarżyskim (44), m. Kielce (37), ostrowieckim (25), koneckim (23), opatowskim (14), starachowickim (11). Najmniejszą aktywności w ramach współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi odnotowano w powiatach: pińczowskim (1), kazimierskim (4).

Budżet obywatelski

Budżet obywatelski zwany również partycypacyjnym, jest demokratycznym procesem, w ramach którego mieszkańcy współdecydują o wydatkach publicznych w mieście w perspektywie kolejnego roku budżetowego. Wyznaczona z budżetu samorządu

terytorialnego kwota wydatków w budżecie obywatelskim przeznaczona jest na inicjatywy i projekty inwestycyjne bezpośrednio zgłaszane przez społeczeństwo lokalne.

W 2021 roku budżet obywatelski w regionie realizowało 13 gmin: Busko-Zdrój, Jędrzejów, Kazimierza Wielka, Łopuszno, Masłów, Końskie, Lipnik, Pińczów, Skarżysko-Kamienna, Mirzec, Starachowice, Osiek, Kielce.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program jest podstawowym dokumentem, który opisuje zasady współpracy pomiędzy władzami samorządowymi a działającymi na danym terenie organizacjami pozarządowymi.

Mapa 46. Samorzady gminne, które posiadały program współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2021 r.

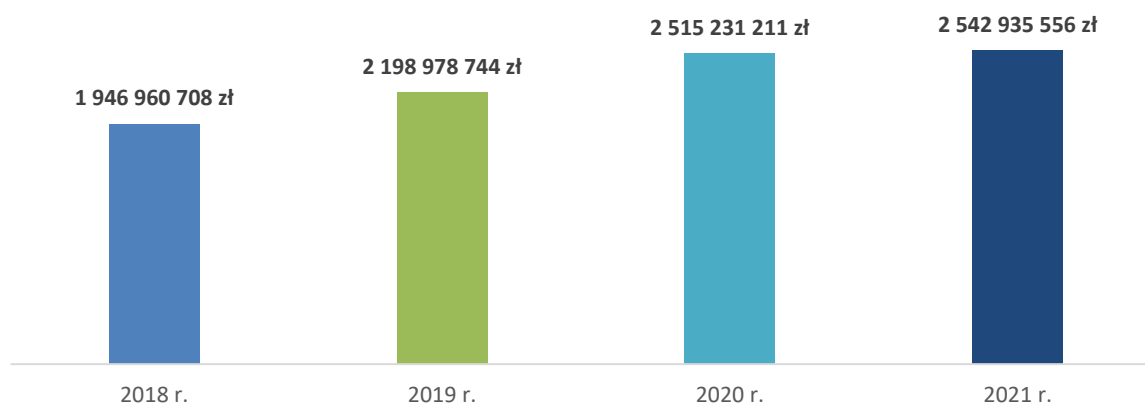
Źródło: Kwestionariusz ankiet.

Dokument określający ramy współpracy JST z organizacjami pozarządowymi na szczeblu samorządu gminnego w 2021 roku posiadało 74 gmin. Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi nie posiadało 28 samorządów gminnych, tj.: Gnojno, Nowy Korczyn, Imielno, Małogoszcz, Oksa, Bejsce, Skalbmierz, Chmielnik, Strawczyn, Gowarczów, Ruda Maleniecka, Baćkowice, Iwaniska, Lipnik, Bodzechów, Cmielów, Działoszyce, Kije, Michałów, Złota, Dwikozy, Klimontów, Wilczyce, Zawichost, Brody, Oleśnica, Rytwiany, Radków.

9. Wydatki na pomoc społeczną

W niniejszym rozdziale wyszczególnione zostały wszystkie poniesione wydatki przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej związane z wykonywaniem zadań własnych i zleconych w obszarze udzielanej pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, różnych form wsparcia, programów i projektów według klasyfikacji budżetowej. Uwzględnione zostały wszystkie środki bez względu na źródło pochodzenia, zarówno środki budżetu państwa, jak i środki własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym także środki pochodzące z Unii Europejskiej.

Środki finansowe przeznaczone na zadania własne i zlecone

Wykres 58. Środki finansowe przeznaczone na zadania własne i zadania zlecone w woj. świętokrzyskim.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

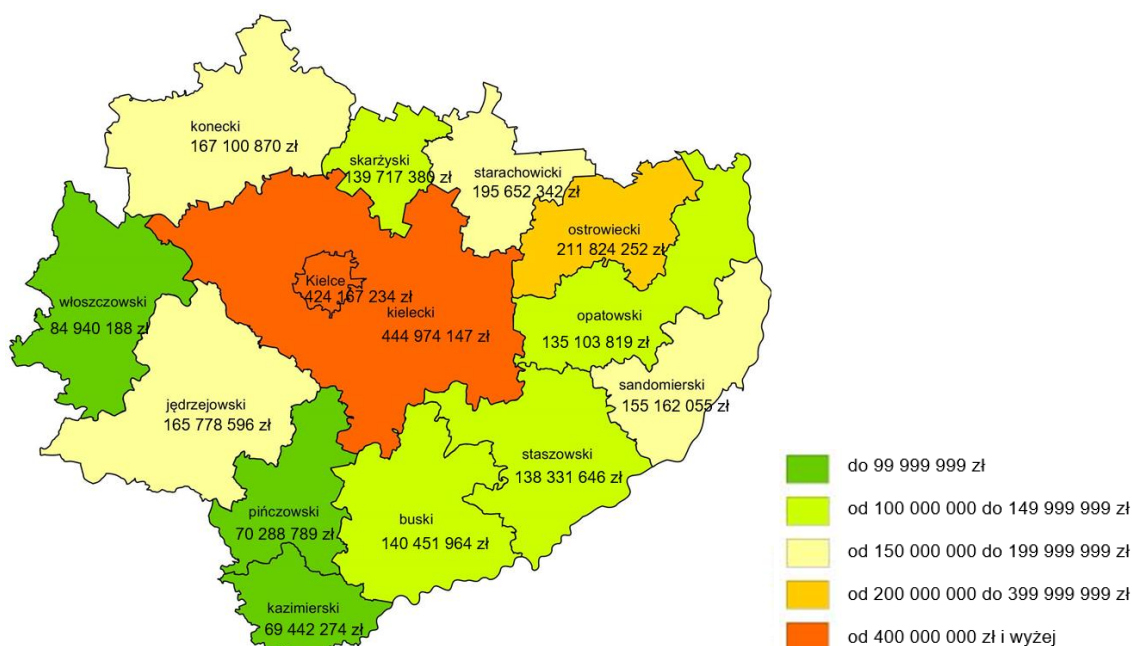
Wydatki ogółem poniesione przez samorzady powiatowe oraz gminne związane z realizacją zadań w ramach polityki społecznej w województwie świętokrzyskim w 2021 roku oszacowano na poziomie 2 542 935 556 zł i jest to więcej o 1,1% w porównaniu do 2020 roku.

Środki finansowe na realizację zadań własnych i zleconych pomocy społecznej wydatkowane w ramach następujących działów klasyfikacji budżetowej:

- 851 - Ochrona zdrowia;
- 852 - Pomoc Społeczna;
- 853 - Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej;
- 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza;
- 855 - Rodzina.

W 2021 roku 84% kwoty wydatkowanej w zakresie wybranych zadań w obszarach pomocy społecznej i polityki społecznej znajdowało się w budżetach OPS i PCPR.

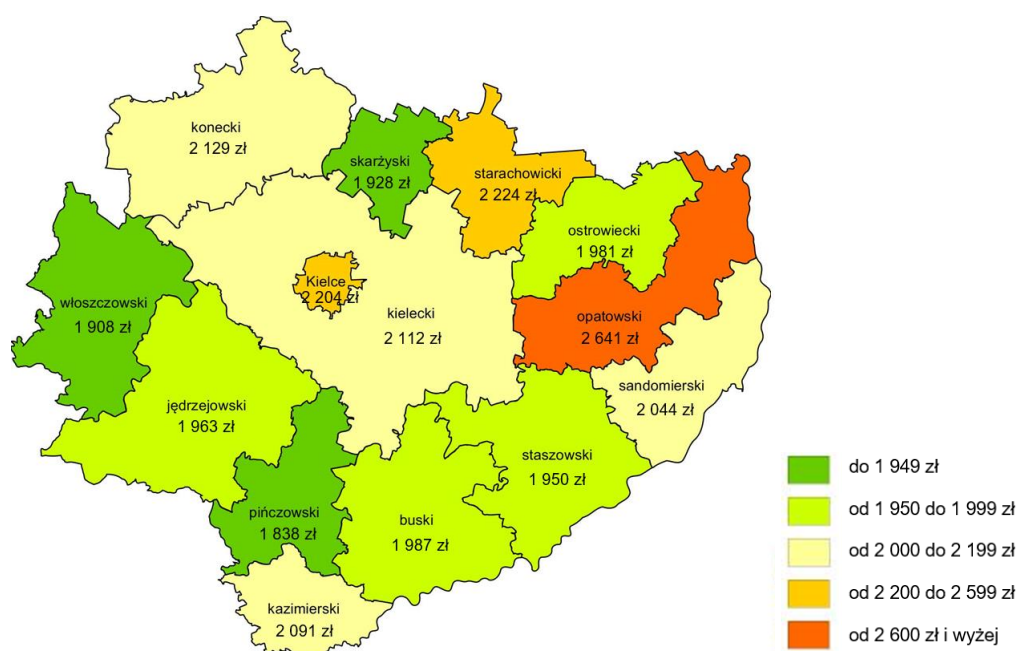
Mapa 47. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w ujęciu powiatowym w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

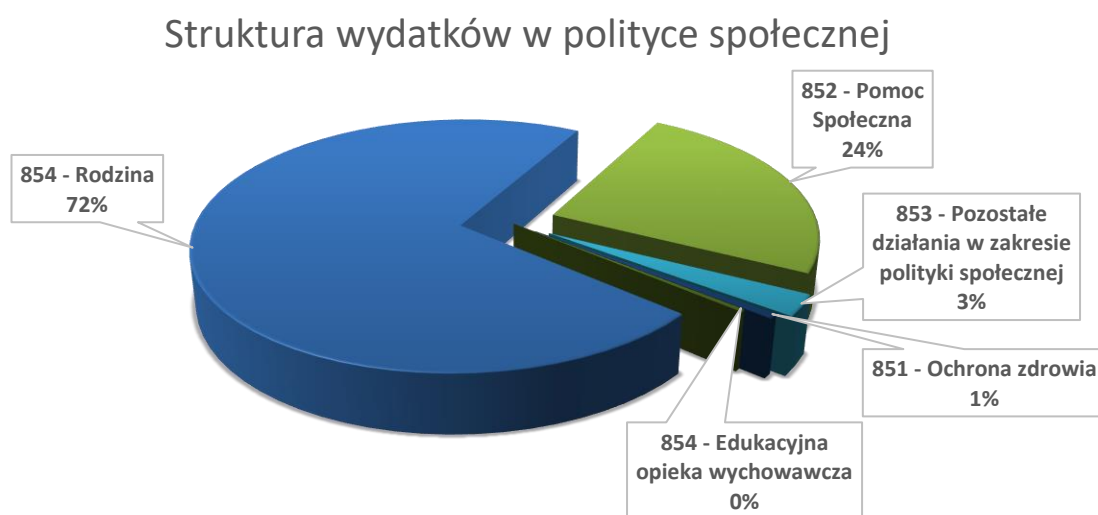
Wysokość środków przeznaczonych na zadania realizowane w obszarze polityki społecznej w sposób naturalny koreluje z liczbą mieszkańców poszczególnych powiatów. W 2021 roku najwięcej środków przeznaczył powiat kielecki z kwotą 444 974 147 zł. Najmniej na politykę społeczną wydatkowano w powiatach: kazimierskim 69 442 274 zł, pińczowskim 70 288 789 zł oraz włoszczowskim 84 940 188 zł.

Mapa 48. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej przypadająca na 1 mieszkańca w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Na potrzeby niniejszej analizy dokonano przeliczenia wysokości środków przeznaczonych na zadania realizowane w obszarze polityki społecznej na jednego mieszkańca. Największą kwotę odnotowano w powiecie opatowskim 2 641 zł na osobę, natomiast najmniejszą w powiatach pińczowskim 1 838 zł oraz włoszczowskim 1 908 zł. Średnia wartość dla województwa świętokrzyskiego przypadająca na jednego mieszkańca w 2021 roku wyniosła 2 087,64 zł.

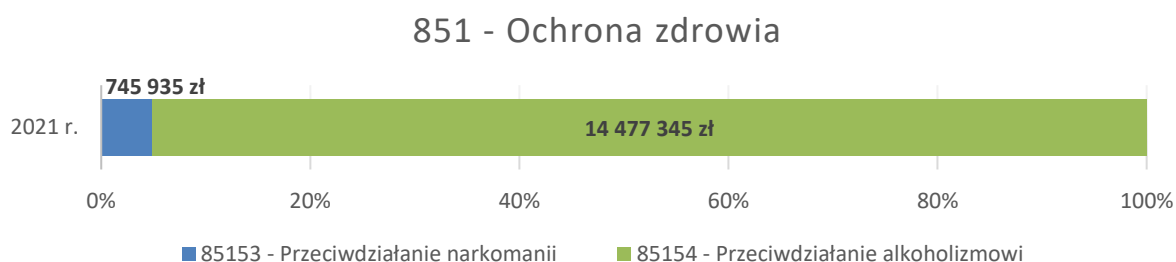

Wykres 59. Struktura wydatków w obszarze polityki społecznej w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Ochrona zdrowia

Środki finansowe na wydatki z pomocy społecznej w dziale „851 - Ochrona zdrowia” dotyczą przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania alkoholizmowi. 22,8% kwoty wydatkowanej na ochronę zdrowia znajdowało się w budżetach OPS i PCPR. W 2021 roku na realizację tych zadań samorządy wydatkowały 15 223 280 zł, z czego 95% stanowią koszty przeznaczone na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi. W 2021 roku kwota wydatkowana na przeciwdziałanie alkoholizmowi wynosiła 14 477 345 zł, co w porównaniu do 2020 roku stanowiło wzrost o (16,8%).

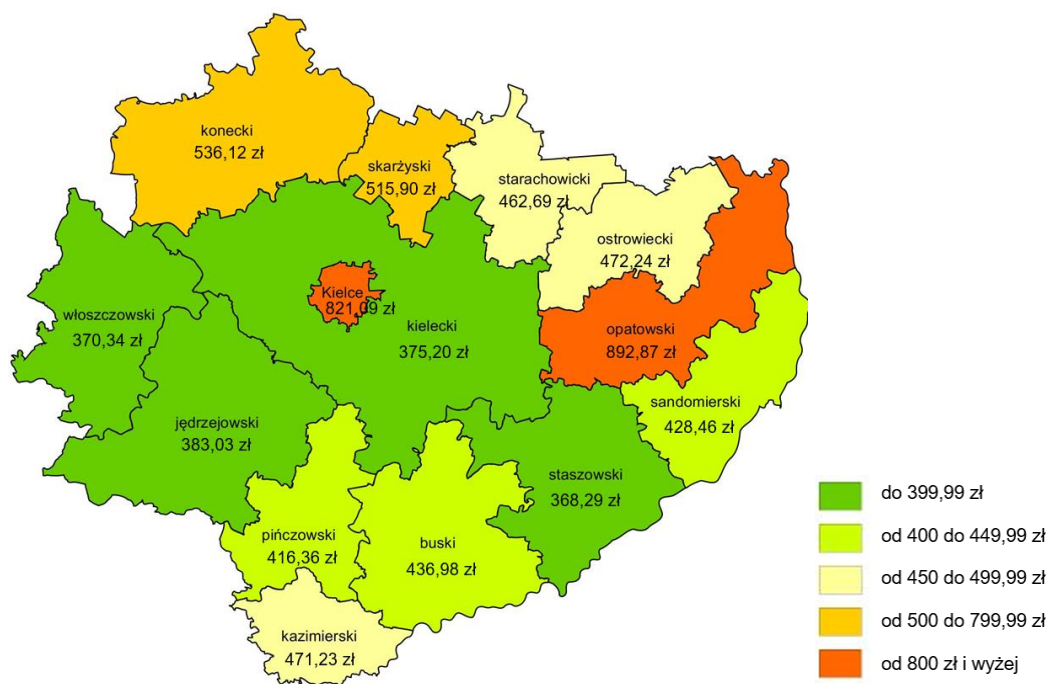
Wykres 60. Struktura wydatków w dziale „851 - Ochrona zdrowia” w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Pomoc społeczna

W 2021 roku w ramach działu „852 - Pomoc społeczna” wydatkowano łącznie 623 355 463 zł – jest to więcej o 2,5% w porównaniu do 2020 roku. 67,6% kwoty wydatkowanej w 2021 roku znajdowało się w budżetach OPS i PCPR. Na potrzeby analizy dokonano porównania wydatków na pomoc społeczną średnio na jednego mieszkańca zagregowaną do powiatów.

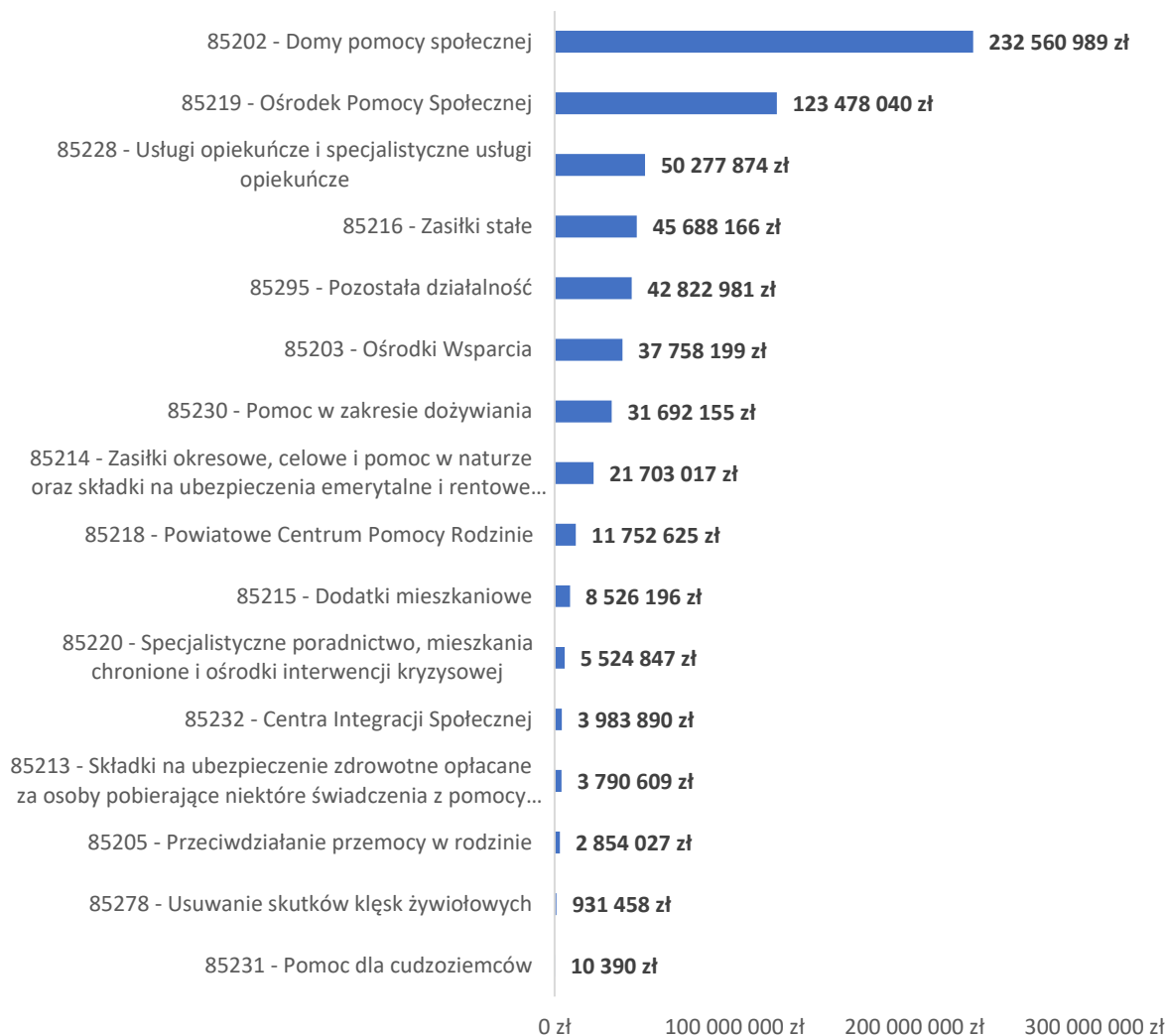
Mapa 49. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej w dziale 852 – Pomoc Społeczna przypadająca na 1 mieszkańca w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Największą kwotę wydatkowaną na pomoc społeczną odnotowano w powiecie opatowskim 892,20 zł na osobę oraz w mieście Kielce 821,09 zł, natomiast najmniejszą kwotę wykazano w powiecie staszowskim 368,29 zł. Średnia wartość wydatkowana na pomoc społeczną przypadająca na jednego mieszkańca województwa świętokrzyskiego w 2021 roku wyniosła 511,75 zł.

852 - Pomoc społeczna

Wykres 61. Wydatki w ramach działu „852- Pomoc społeczna” w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

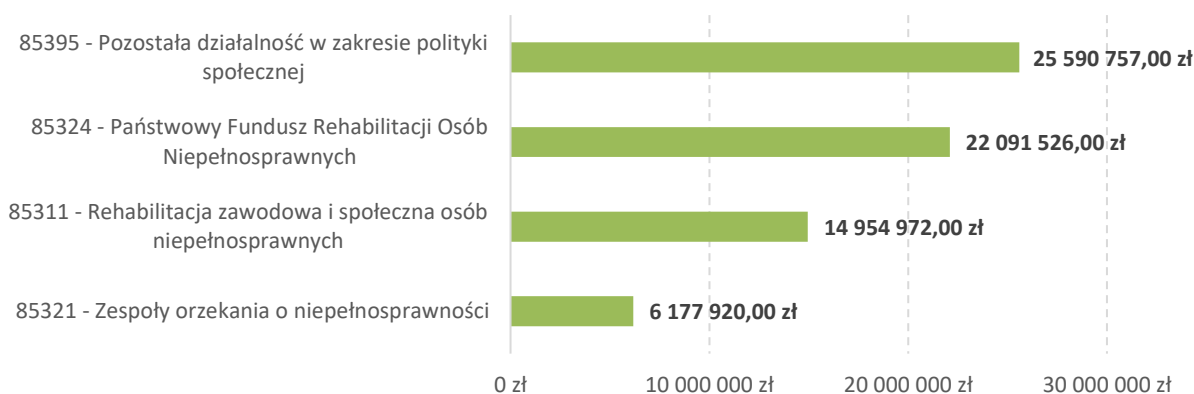
W dziale „Pomoc Społeczna” największe wydatki w wysokości 232 560 989 zł generowane były w ramach rozdziału „85202 – Domy pomocy społecznej”. W tej grupie nastąpił 0,4% spadek (o 1 017 343 zł) w porównaniu do roku ubiegłego. Najmniejsze środki finansowe w wysokości: 10 390 zł wydatkowane były na pomoc dla cudzoziemców, podobnie w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej

Suma wydatków w dziale „853 - Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej” wyniosła 68 815 175 zł, co stanowi wzrost o 36,4% w porównaniu do 2020 roku. Struktura wszystkich wydatków na zadania w ramach tego działu przedstawiona została na poniższym wykresie.

853 - Pozostała działalność w zakresie pomocy społecznej

Wykres 62. Wydatki w dziale „853 - Pozostała działalność w zakresie pomocy społecznej” w 2021 r.

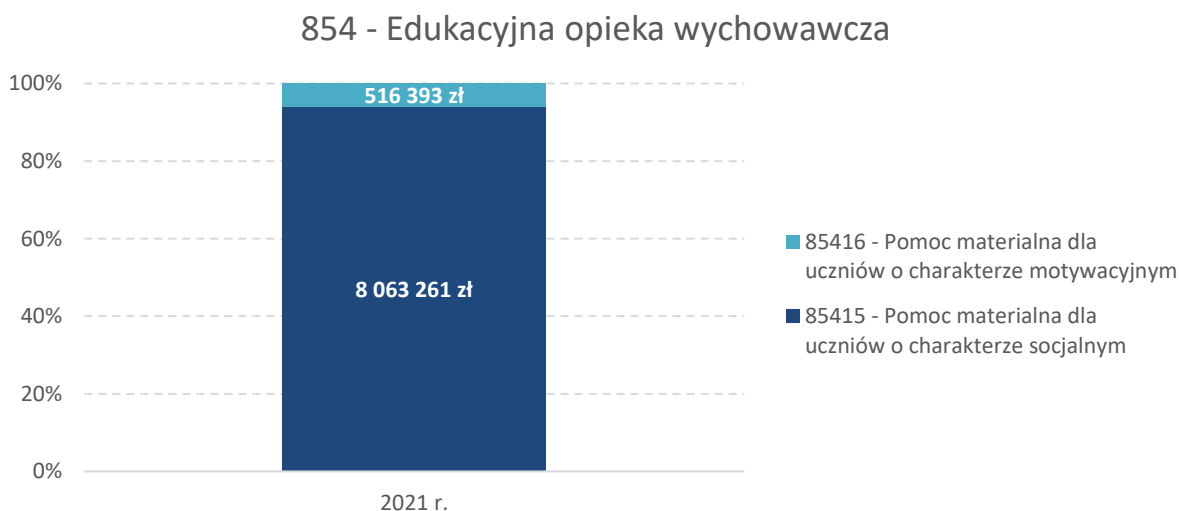
Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Poniesione wydatki w tym dziale stanowią 2,7% ogółu środków finansowych przeznaczonych na wydatki w obszarach polityki społecznej w budżecie jednostek samorządu terytorialnego. 61,1% kwoty wydatkowanej w ramach działu „853 – Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej” znajdowało się w budżetach OPS i PCPR.

Najwięcej środków wydatkowanych było w rozdziale Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej (25 590 757 zł), następnie: PFRON (22 091 526 zł), rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych (14 954 972 zł), zespoły orzekania o niepełnosprawności (6 177 920 zł).

Edukacyjna opieka wychowawcza

Na realizację zadań w dziale „854 – Edukacyjna opieka wychowawcza” w 2021 roku samorzady wydatkowały kwotę 8 579 654 zł, o 14% mniejszą w odniesieniu do 2020 roku.

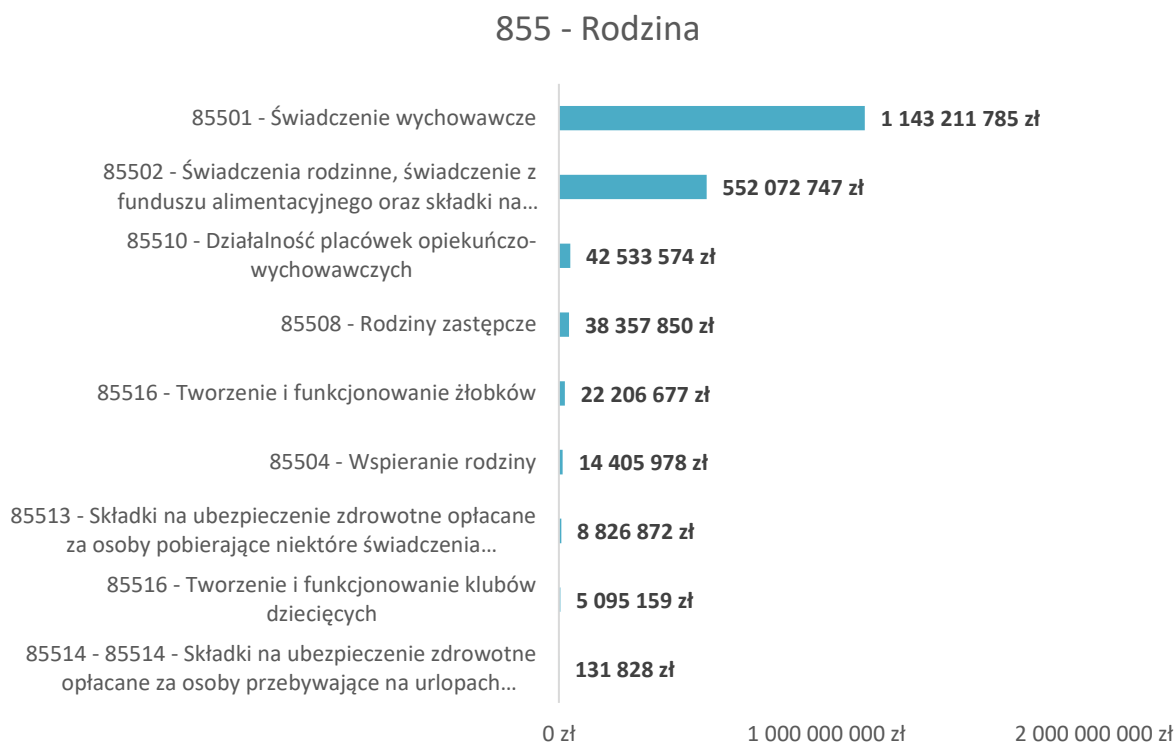
Wykres 63. Wydatki w ramach działu „854 – Edukacyjna opieka” w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Środki te przeznaczone zostały na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym (8 063 261 zł) oraz motywacyjnym (516 393 zł). 35,2% kwoty wydatkowanej w ramach działu „854 – Edukacyjna opieka wychowawcza” znajdowało się w budżetach OPS i PCPR.

Rodzina

W ramach działu „855 - Rodzina” łącznie w 2021 roku wydatkowano 1 826 842 470 zł, w porównaniu do 2020 roku odnotowano 0,4% spadek. 91,8% kwoty wydatkowanej w ramach działu „855 – Rodzina” znajdowało się w budżetach OPS i PCPR.

Wykres 64. Wydatki w ramach działu „855- Rodzina” w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W dziale „Rodzina” największe wydatki w wysokości 1 143 211 785 zł wiążą się ze świadczeniem wychowawczym, w porównaniu do roku ubiegłego zanotowano spadek wolumenu wypłaconych świadczeń o 15 306 653 zł. Następnie w rozdziale 85502 – świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, zanotowano wydatki w wysokości 552 072 747 zł, co stanowi wzrost w porównaniu do roku ubiegłego o 32 295 607 zł. Najmniejsze środki finansowe w roku 2021 wydatkowane były w kwocie 131 828 zł na dział 85514, który obejmuje: składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopach wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem.

10. Działania na rzecz wsparcia i rozwoju systemu pomocy i integracji społecznej realizowane na szczeblu samorządu województwa

Za działania w obszarze polityki społecznej realizowane pod nadzorem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, w tym funkcjonujący w jego strukturze Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny.

Strategia polityki społecznej, realizacja wojewódzkich programów z obszaru polityki społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku na samorządzie województwa spoczywa obowiązek opracowania, aktualizowania i realizacji strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej, będącej integralną częścią strategii rozwoju województwa obejmującej w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Uchwałą Nr XXXII/435/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 maja 2021 r. przyjęto „Strategię Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030”. Misją Strategii jest budowanie wspólnoty o wysokim kapitale społecznym na rzecz trwałego rozwoju, wysokiej jakości życia, zmniejszenia skali problemów społecznych, a także ich łagodzenia.

Dokumenty strategiczne i programowe polityki społecznej w województwie świętokrzyskim:

- Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030;
- Program Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi na 2022 r.;
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2026;
- Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2021-2026;
- Regionalny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do roku 2025;
- Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej do roku 2023;
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2018-2023;

- Wojewódzki Program poszerzania, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy i oparcia społecznego 2018-2022;
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022;
- Ramowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2017-2022;
- Ramowy Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022;
- Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej na kolejne lata – trwają prace związane z opracowaniem dokumentu programowego.

Monitorowanie wybranych problemów społecznych

W ramach realizacji zadań ustawowych, jakim są: monitorowanie wybranych problemów społecznych, rozpoznawanie przyczyn ubóstwa zrealizowano poniżej wykazane badania i raporty.

Tabela 31. Wykaz badań społecznych, raportów z monitoringu wojewódzkich programów przeprowadzonych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2021 r.

Lp.	Badania społeczne, analizy, raporty
1.	Monitoring Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Raport za rok 2020
2.	Raport z monitoringu Świętokrzyskiego Programu na rzecz osób starszych za 2020 rok
3.	Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego za 2020 rok
4.	Analiza ubóstwa „Indeks Zagrożenia Ubóstwem w Województwie Świętokrzyskim za 2020 rok”
5.	Monitoring z realizacji Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej za 2020 rok
6.	„Karty Gmin i Powiatów Województwa Świętokrzyskiego” – zastawienie danych statystycznych z obszaru polityki społecznej
7.	Sprawozdanie z realizacji programu współpracy samorządu województwa świętokrzyskiego z organizacjami pozarządowymi za 2020 r.
8.	Analiza potrzeb infrastrukturalnych placówek pomocy społecznej funkcjonujących na terenie województwa świętokrzyskiego
9.	Diagnoza dostępności oraz zapotrzebowania na wybrane usługi społeczne adresowane do seniorów w województwie świętokrzyskim

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Konferencje

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2021 roku zorganizował konferencję pn. „Alkohol i przemoc – niebezpieczne oblicze pandemii COVID-19”. W konferencji udział wzięło 104 uczestników, przedstawiciele samorządów oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Dzięki przeprowadzonej konferencji uczestnicy mogli pogłębić swoją wiedzę dot. nasilających się zjawisk nadużywania alkoholu i przemocy w dobie pandemii. Spotkanie było miejscem wymiany doświadczeń i wypracowania planów na przyszłość.

Zorganizowany został Świętokrzyski Kongres Organizacji Pozarządowych – spotkanie przedstawicieli organizacji pozarządowych i społecznych, rządu, samorządu i świata biznesu, poświęcone nowym kierunkom rozwoju i działalności organizacji pozarządowych w zmieniającej się sytuacji epidemicznej, społecznej i gospodarczej, w którym udział wzięło 181 uczestników. Organizatorem Kongresu był Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego we współpracy z Narodowym Instytutem Wolności, Świętokrzyską Radą Działalności Pożytku Publicznego i Fundacją im. Stefana Artwińskiego.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej pełnił funkcje współorganizatora konferencji „Dostępność na serio autentyczne niwelowanie skutków niepełnosprawności w dążeniu do wyrównania życiowych szans”, w której udział wzięło około 100 uczestników. Organizatorem konferencji była Fundacja „Szansa dla Niewidomych Tyflopunkt Kielce”.

W ramach projektu partnerskiego „Liderzy Kooperacji” zorganizowano konferencję edukacyjną dla przedstawicieli JST i pracowników socjalnych z terenu województwa świętokrzyskiego, w której udział wzięło 90 uczestników. W ramach projektu zorganizowano 2 spotkania seminaryjno-webinarowe dla podmiotów sektorowych upowszechniające „3 Modele Kooperacji”, w których udział wzięło 28 uczestników.

Organizacja szkoleń zawodowych kadr jednostek pomocy i integracji społecznej oraz innych instytucji, organizacji i służb

W 2021 roku przeprowadzono 52 cykle szkoleń dla 749 osób z zakresu:

- motywowania do zmiany klientów Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Metodą Dialogu Motywującego – uczestnikami szkolenia byli Członkowie Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osoby wspierające profilaktykę alkoholową na terenie gmin;
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie – uczestnikami szkoleń byli Członkowie Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- zarządzania i organizacji usług społecznych, opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych oraz organizowanie społeczności lokalnej (wielomodułowe szkolenia) – realizowane na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie szkoleń dla pracowników centrum usług społecznych;
- realizacji cyklu szkoleń w ramach projektu pn.: „Kompetencje Plus” – adresowanych do kluczowych pracowników systemu pomocy i integracji społecznej;
- szkolenia dla przyszłych rodzin adopcyjnych.

Tabela 32. Szkolenia zawodowe dla kadr pomocy i integracji społecznej w 2021 r.

Lp.	Nazwa/tematyka szkoleń	Liczba uczestników
1.	Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób z niepełnosprawnościami (w ramach projektu „Kompetencje Plus”, 6 cykli szkoleń)	72
2.	Ustawa o pomocy społecznej – zmiany prawne (w ramach projektu „Kompetencje Plus”, 5 cykli szkoleń)	60
3.	Realizację usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Aspekty prawne. (w ramach projektu „Kompetencje Plus”, 8 cykli szkoleń)	81
4.	Tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób z niepełnosprawnościami. (w ramach projektu „Kompetencje Plus”, 5 cykli szkoleń)	54
5.	Zapewnianie bezpieczeństwa mieszkańcom DPS. (w ramach projektu „Kompetencje Plus”, 3 cykle szkoleń)	30
6.	Program kompleksowego wsparcia dla rodzin. „Za życiem” – zmiany w ŚDS. (w ramach projektu „Kompetencje Plus”, 2 cykle szkoleń)	28
7.	Zasady i procedury kierowania osób bezdomnych do placówek udzielających schronienia – zmiany prawne. (projekt „Kompetencje Plus”, 2 cykle szkoleń)	16
8.	Zapewnianie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych. (w ramach projektu „Kompetencje Plus”, 2 cykle szkoleń)	84
9.	Program Opieka 75+. (w ramach projektu „Kompetencje Plus”)	15
10.	Program Dostępność plus. (w ramach projektu „Kompetencje Plus”)	15
11.	Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych (5 cykli szkoleń 3-dniowych)	75
12.	Zarządzanie i organizacja usług społecznych (szkolenia specjalistyczne CUS - 60h)	40
13.	Opracowywanie i realizacja indywidualnych planów usług społecznych (szkolenia specjalistyczne CUS - 52 h)	40
14.	Organizacja społeczności lokalnej (szkolenia specjalistyczne CUS - 57 h)	40
15.	Trzydniowe szkolenie seminaryjno-webinarowe dla PCPR upowszechniające „3 Modele Kooperacji” (w ramach projektu partnerskiego „Liderzy kooperacji”)	15
16.	Szkolenie z zakresu Dialogu Motywującego dla członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	48
17.	Szkolenie PRIDE przygotowujące do pełnie roli rodzica adopcyjnego (3 cykle szkoleniowe)	36

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Warsztaty

Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny funkcjonujący w strukturze ROPS w 2021 roku zorganizował warsztaty pn. Szkolenie dla rodzin adopcyjnych „Złość – sprzymierzeniec czy wróg” oraz warsztaty wspierające rozwój dzieci. Zorganizowano 2 spotkania warsztatowe, w zajęciach udział wzięło 20 uczestników.

Inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej

W ramach tego zadania Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej podjął następujące działania:

- organizacja konkursu "Świętokrzyski Anioł Dobroci" 2021 – cel przedsięwzięcia to uhonorowanie instytucji pomocy społecznej, stowarzyszeń, ale także osób fizycznych szczególnie zaangażowanych w działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, patologicznych,

ubogich, niezaradnych życiowo oraz osób starszych, niepełnosprawnych i bezdomnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym;

- włączenie się w organizację Regionalnego Forum Seniora (Echo Dnia, Polska Press): „I Forum Seniora” oraz „I Ogólnopolskie Forum Seniora” to wydarzenia skierowane do aktywnych seniorów, które odbyły się w formule on-line. Województwo Świętokrzyskie wzięło udział w tych wydarzeniach jako partner merytoryczny. Forum Seniora to seria interesujących wykładów, porad ekspertów oraz odpowiedzi na pytania z zakresu zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych. W Forum wzięło udział grono ekspertów, którzy specjalnie dla uczestników przygotowali materiały i wykłady. Podczas forum poruszane były tematy najważniejsze dla seniorów dotyczące bezpieczeństwa w sieci, zdrowia i profilaktyki, prawa oraz czasu wolnego;
- opracowanie i dystrybucja dwóch wydań Biuletynu Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego. Biuletyn jest przekątnikiem informacji pomiędzy samorządem województwa a samorządami lokalnymi m.in. na temat sytuacji społecznej w regionie, działaniach podejmowanych oraz planowanych na szczeblu regionu w obszarze polityki społecznej. W publikacji zawarte są również informacje o różnego rodzaju wydarzeniach, odbywających się w regionie świętokrzyskim, które wiążą się z tematyką pomocy i integracji społecznej;
- udział w krajowych pracach zespołu przedstawicieli ROPS zajmujących się badaniami i analizą danych – podgrupy ds. opracowania uwag do narzędzia Oceny Zasobów Pomocy Społecznej;
- powołanie Świętokrzyskiego Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami;
- powołanie zespołu ds. przygotowania i opracowania wszelkich dokumentów w sprawie planowanej realizacji projektu w ramach Programu Regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego pt. „Tworzenie lokalnych systemów wsparcia dla seniorów”.

Realizowane projekty

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej realizuje zadania samorządu województwa ukierunkowane na tworzenie i promowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie realizacji polityki społecznej. Współpracuje aktywnie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu polityki społecznej, instytucjami zarządzającymi w tworzeniu i realizacji projektów w tym zakresie.

W roku 2021 Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej realizował 6 projektów, tj.:

- 1) „Stop wirusowi! Zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 w woj. świętokrzyskim”,
- 2) „Bezpieczna Przyszłość”,
- 3) „Kompetencje Plus”,
- 4) „Liderzy kooperacji”,
- 5) „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”,
- 6) „Świętokrzyska Ekonomia Społeczna”.

Projekt pn.: „Stop wirusowi! Zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 w województwie świętokrzyskim” – w ramach projektu wyznaczono następujące cele:

- zwiększenie dostępności do testów na obecność wirusa SARS-CoV-2 oraz do informacji o profilaktyce zapobiegania zarażeniom dla mieszkańców regionu poprzez pomoc psychologiczną, poradnictwo specjalistów z różnych dziedzin, działania informacyjno-edukacyjne;
- wyposażenie laboratorium Regionalnego Centrum Naukowo-Technologicznego w narzędzia niezbędne do wykonywania testów na obecność wirusa;
- zwiększenie bezpieczeństwa pracy wśród personelu medycznego i pracowników placówek objętych projektem oraz innych podmiotów leczniczych z terenu województwa: Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy, Świętokrzyskie Centrum Onkologii;
- wyposażenie placówek w niezbędny sprzęt i środki ochrony pracowników, a ponadto wzrost świadomości z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych i aktualnie rozprzestrzeniającej się pandemii.

Projekt realizowany jest przez Województwo Świętokrzyskie – Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego (Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej – partner wiodący, Departament Ochrony Zdrowia, Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne) w partnerstwie z 5 podmiotami leczniczymi podległymi pod Województwo Świętokrzyskie:

- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. św. Rafała w Czerwonej Górze,
- Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze,
- Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy,
- Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego,
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach.

W ramach projektu wsparcie otrzymał **Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. św. Rafała w Czerwonej Górze** o wartości **7 349 081,12 zł**. W ramach realizacji projektu

szpital utworzył nową pracownię badań molekularnych. Dostosował również pomieszczenie Izby Przyjęć, sale chorych oraz izolatki do nowych wymagań epidemiologicznych – zamontowano tam specjalne osłony, kurtyny, domofony, zakupiono parawany i wydzielono strefy epidemiologiczne. Komórki medyczne doposażono w podstawowy sprzęt pomiarowy typu termometry bezdotykowe, pulsoksymetry, ciśnieniomierze, stetoskopy oraz podstawowy sprzęt wydzielony do opieki nad pacjentami izolowanymi – stoliki zabiegowe, fotele sanitarne. Zakupiony został środek trwały w postaci urządzenia do automatycznej izolacji wirusa, dzięki któremu możliwe jest zwiększenie przepustowości i skrócenie czasu badania, co wpływa na polepszenie organizacji pracy oddziałów w zakresie opieki nad pacjentami podejrzanymi o zachorowanie na COVID-19. W ramach zadania zakupiono również tunel detekcyjny z funkcją dezynfekcji. Szpital dokonał także zakupu aparatu do badań USG klatki piersiowej, analizatora do badań molekularnych, zamrażarki na osocze oraz urządzenia do dezynfekcji metodą zamgławiania. Dynamiczny rozwój sytuacji epidemicznej spowodował znaczący wzrost zużycia środków stosowanych do walki z koronawirusem, w związku z tym na bieżąco realizowane były zakupy środków do ochrony osobistej dla pracowników placówki, personelu medycznego m.in.: maski, kombinezony, rękawiczki jednorazowe, okulary, czepki, produkty do dezynfekcji.

Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze zrealizowało zadanie w ramach projektu o wartości **1 334 760,50 zł**. W ramach zadania jednostka dokonała wsparcia placówki oraz personelu w zakresie zakupu niezbędnych środków ochrony indywidualnej m.in.: maski, kombinezony, rękawiczki, okulary, buty ochronne, termometry oraz produkty do dezynfekcji. Zapewnione było wsparcie psychologiczne dla pracowników. Ponadto wyposażono placówkę w urządzenie do dezynfekcji pomieszczeń metodą zamgławiania oraz w system szlabanów i bram wjazdowych z torem wizyjnym.

Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy otrzymało **588 317,77 zł** na realizację zadania w ramach projektu. W efekcie realizacji projektu placówka zabezpieczyła pracowników i pacjentów szpitala w niezbędne środki ochrony indywidualnej, takie jak: rękawice nitrylowe, maski, fartuchy barierowe. Szpital uzyskał wsparcie w zakresie zakupu narzędzi do utrzymania rygorów sanitarnych. Zostały również doposażone stanowiska pracy w drobny sprzęt medyczny, poprzez zakup: termometrów do pomiaru temperatury ciała, pulsoksymetrów, aparatów RR (ciśnieniomierzy), EKG.

Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w ramach projektu otrzymało wsparcie o łącznej wartości **12 578 789,91 zł**. Partner zrealizował swoje zadanie, uzupełniając na bieżąco zaopatrzenie o środki ochrony osobistej oraz materiały

medyczne. Zakupione zostały środki do dezynfekcji, urządzenia do zamglawiania karetek, przenośne lodówko-zamrażarki do przechowywania wymazów. W ramach zadania Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego zapewniło ok. 90 dyżurów ambulansu wymazowego. Zadaniem zespołu wymazowego było pobieranie wymazów od osób z podejrzeniem zakażenia koronawirusem przebywających na kwarantannie. Dzięki temu osoby starsze, samotne, z grupy ryzyka zdrowotnego, opiekujące się dziećmi mogły mieć przeprowadzone badania w ich miejscu zamieszkania. W ramach zadania jednostka zakupiła pulsoksymetry.

Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach w ramach projektu otrzymał wsparcie o łącznej wartości **8 440 171,83 zł**. W ramach zadania szpital na bieżąco dokonywał zakupów środków ochrony indywidualnej dla personelu medycznego oraz pracowników administracyjnych m.in.: maski, kombinezony, rękawiczki, okulary, przyłbice, buty ochronne, czepki oraz produkty do dezynfekcji. Dodatkowo wyposażono placówkę w jednorazowy sprzęt i środki do obsługi pacjentów. W ramach zadania zapewnione było wsparcie psychologiczne dla pracowników. Ponadto na oddziale zakaźnym i oddziałach COVID-19 na bieżąco pokrywane były koszty dotyczące utylizacji odpadów medycznych.

W ramach projektu wsparcie otrzymało **Regionalne Centrum Naukowo-Technologicznego w Podzamczu** o wartości **6 923 963,23 zł**. Celem zadania jest zmniejszenie zagrożenia epidemiologicznego wśród mieszkańców województwa poprzez zwiększenie liczby wykonywanych testów na obecność SARS-CoV-2. W efekcie realizacji projektu wyposażono laboratorium na potrzeby badań w kierunku COVID-19 (klimatyzatory, odczynniki, zatrudnienie personelu medycznego, utrzymanie w gotowości sprzętu, serwis). W grudniu 2021 roku zwiększono dofinansowanie dla RCNT o kwotę 735 000 zł z 5 718 582,65 zł do 6 453 582,65 zł. Zwiększona kwota dofinansowania pozwoliła na przeprowadzenie większej ilości testów. W związku z kolejną falą epidemii planowana liczba testów została zwiększona o 11 520 z 62 864 do 74 384. Dzięki temu większa liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego mogła skorzystać z darmowych badań w okresie jesiennym. Wykonywano dodatkowe darmowe badania określające poziom przeciwciał wirusa SARS-CoV-2. W 2021 roku Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne wykonało:

- 35 944 badania do testów na obecność SARS-COV-2,
- 9 804 badania przeciwciał IgG.

Decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2021 r. termin realizacji projektu przedłużono o kolejne pół roku, a do wydatkowania w 2022 r. zaplanowano kwotę 3,5 mln zł. Pozwoli to na kontynuację działań dla mieszkańców województwa

świętokrzyskiego związanych z korzystaniem z darmowych testów na obecność wirusa SARS-CoV-2 i testów na wykrycie poziomu przeciwciał oraz doposażenie szpitali w wysokiej klasy sprzęt niezbędny do ratowania zdrowia i życia mieszkańców regionu. Ponadto na bieżąco realizowane będą zakupy środków do ochrony osobistej dla pracowników placówki, personelu medycznego m.in.: maski, kombinezony, rękawiczki jednorazowe, produkty do dezynfekcji.

W 2021 roku na realizację projektu pn. „Stop wirusowi! Zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 w województwie świętokrzyskim” Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej wydatkował kwotę: **1 570 631,62 zł**. Zakupiono środki ochrony osobistej dla mieszkańców województwa oraz pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, tj.: pulsoksymetry, lampy bakteriobójcze, maski i półmaski chirurgiczne, rękawice jednorazowe, armatki do dezynfekcji pomieszczeń, płyny do dezynfekcji. Przeprowadzono również działania edukacyjno-profilaktyczne wśród mieszkańców woj. świętokrzyskiego tj. zakupiono pulsoksymetry dla Ochotniczych Straży Pożarnych.

Projekt pn.: „Bezpieczna Przyszłość” – cel projektu: wsparcie mieszkańców oraz personelu w Domach Pomocy Społecznej województwa świętokrzyskiego w związku z sytuacją epidemiologiczną COVID-19”. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej pozyskał na realizację projektu kwotę: 20 685 695,00 zł. Wsparcie w ramach projektu otrzymały Domy Pomocy Społecznej posiadające wpis do rejestru Wojewody Świętokrzyskiego. W ramach projektu zrealizowano następujące zadania:

- zapewnienie tymczasowych miejsc do izolacji poza szpitalem dla mieszkańców DPS, zapewnienie im należytej opieki medycznej oraz kompleksowej usługi pobytowej;
- wypłata dodatków do wynagrodzeń pracowników zatrudnionych przy sprawowaniu opieki i wsparcia nad mieszkańcami DPS w związku z zagrożeniami wynikającymi z sytuacji epidemiologicznej;
- zakup usług związanych z walką i przeciwdziałaniami COVID-19;
- zakup środków ochrony indywidualnej;
- zakup sprzętu i wyposażenia mającego za zadanie podniesienie poziomu bezpieczeństwa epidemicznego oraz ograniczanie rozprzestrzeniania się wirusa;
- zakup sprzętu do wyposażenia i obsługi izolatek utworzonych w budynku DPS;
- zakup i przeprowadzenie testów na COVID-19 wśród personelu domów pomocy społecznej.

W ramach projektu „Bezpieczna Przyszłość” w 2021 roku przeprowadzone zostały dwa dodatkowe nabory wniosków. W ramach naborów dodatkowych wsparciem objętych zostało

8 DPS prowadzonych przez podmioty niepubliczne oraz 33 DPS prowadzonych przez JST lub NGO na zlecenie JST. Dzięki podjętym działaniom łącznie wydatkowano 20,4 mln zł, co daje wydatkowanie na poziomie 98,5%. W 2021 roku na realizację projektu pn. „Bezpieczna Przyszłość” wydatkowano kwotę: **4 930 913,07 zł.**

Projekt pn.: „Kompetencje plus” – cel projektu: doskonalenie kompetencji kadry – kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z zakresu nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej, wprowadzonych w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. oraz ze zmian wprowadzonych w innych ustawach dotyczących obszaru pomocy i integracji społecznej, mający istotny wpływ na wykonywanie przez nich zadań z makroregionu, które tworzą województwa: podkarpackie, lubelskie i świętokrzyskie.

W ramach projektu „Kompetencje plus” w 2021 roku zrealizowane zostały łącznie 39 szkolenia. Łączna liczba osób uczestniczących w szkoleniach w ramach projektu to 455 osób. W 2021 roku na realizację projektu pn. wydatkowano kwotę: **289 595,79 zł.** W ramach oszczędności w projekcie zakupiono środki i sprzęt ochrony osobistej z przeznaczeniem dla pracowników PCPR i MOPR Kielce. Wydatkowana kwota na ww. zakup wynosiła 115 827,89 zł. Zakupiono, a następnie rozdystrybuowano w formie pomocy rzeczowej:

- generator ozonu – 11 szt.,
- termometr bezdotykowy – 22 szt.,
- termometr ścienny – 24 szt.,
- stacja dezynfekcji – 26 szt.,
- lampa UVC – 3 szt.,
- maska chirurgiczna – 276 200 szt.,
- półmaska – 139 szt.,
- rękawiczki nitrylowe – 165 200 szt.

Projekt pn.: „Liderzy Kooperacji” – cel projektu: wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa dla gmin wiejskich, popularyzacja deinstytucjonalizacji (DI) oraz Centrów Usług Społecznych (CUS) na obszarze makroregionu I, tj. województwa: lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego, oraz wsparcie instytucji w przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się choroby COVID-19, zabezpieczenie instytucji przed nawrotem epidemii. W ramach projektu przeprowadzone zostały działania edukacyjno-informacyjne,

tj.: konferencja edukacyjna dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i pracowników socjalnych, dwa spotkania seminaryjno-webinarowe dla podmiotów sektorowych istotnych z punktu widzenia przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz 3-dniowe szkolenia dla pracowników PCPR. Działania edukacyjne opierają się na założeniach organizacyjnych i metodycznych trzech modeli dla gmin wiejskich, miejsko-wiejskich, miejskich. W ramach projektu nastąpiła publikacja „Księgi Rekomendacyjnej Modele Kooperacji”. Członkowie „Partnerskich Zespołów Kooperacji” uczestniczyli w cyklu szkoleń kompetencyjnych w ramach „Szkoły Kooperacji”, badaniach „Focus”, otrzymali wsparcie superwizora oraz doradcze. W ramach projektu na bieżąco prowadzona jest strona internetowej projektu: <https://liderzykooperacji.pl/>.

Ponadto w ramach projektu wprowadzone zostało dodatkowe Zadanie 5. Działania dodatkowe w walce z koronawirusem. Łączna wartość dodatkowego zadania w 2021 r. wynosiła: 82 235,63 zł. ROPS Kielce przekazał zakupione środki ochrony osobistej m.in.: maseczki chirurgiczne jednorazowe, płyny do dezynfekcji rąk, rękawice nitrylowe do dwóch Zakładów Opiekuńczo-Lecznicznych z terenu województwa świętokrzyskiego.

W 2021 roku na realizację projektu pn. „Liderzy Kooperacji” wydatkowano: **617 088,32 zł.**

Projekt pn.: „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym” – cel projektu: wypracowanie, wdrożenie i upowszechnienie standardu w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym. W ramach projektu opracowany został standard uwzględniający specyfikę zaburzenia psychicznego, aktualny stan zdrowia psychicznego po przeprowadzeniu konsultacji z lekarzem psychiatrą, czas po okresie hospitalizacji. Wypracowane założenia zostały wdrożone i testowane na terenie 5 gmin zróżnicowanych pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej. Utworzone mieszkania dostosowane są dla 5 osób, które wspiera wykwalifikowana kadra w tym opiekun mieszkania, psycholog, terapeuta środowiskowy, pielęgniarka i inni w zależności od potrzeb. Wsparcie ze strony różnych specjalistów daje tym osobom stabilizację i pomoc w usamodzielnianiu się. Realizacja projektu wpływa na:

- poprawę jakości usług realizowanych na rzecz osób chorujących psychicznie;
- zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług;
- zapobieganie ponownemu umieszczeniu osoby chorującej psychicznie w szpitalu psychiatrycznym i/lub skierowaniu do placówki opieki całodobowej (DPS, ZOL, ZOP);

- zwiększenie szans na funkcjonowanie osób chorujących psychicznie w środowisku lokalnym.

W 2021 roku na realizację projektu pn. „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym” wydatkowano: **74 343,57 zł.**

Koordinowanie działań na rzecz sektora ekonomii społecznej w regionie

W ramach **projektu pn. „Świętokrzyska Ekonomia Społeczna”** realizowano doradztwo dla samorządów lokalnych w zakresie rozwoju ekonomii społecznej. Cel projektu to: rozwój sektora ekonomii społecznej w województwie świętokrzyskim, w zakresie kreowania nowych miejsc pracy poprzez upowszechnianie, promocję i budowanie współpracy międzysektorowej. Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i bariery rozwoju ekonomii społecznej w województwie świętokrzyskim. W 2021 roku w ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- organizacja uroczystej Gali Ekonomii Społecznej, na którym miało miejsce rozstrzygnięcie 3 konkursów: „Lider Ekonomii Społecznej” (w kategoriach: Samorząd prospołeczny, Podmiot ekonomii społecznej, Biznes prospołeczny), „Konkurs dla dziennikarzy” i „100 inicjatyw na 100-lecie urodzin Jana Pawła II”;
- organizacja spotkania równościowego „Bez barier z ekonomią społeczną” pod hasłem „Świętokrzyski senior – zdrowy i aktywny” dla seniorów z terenu województwa świętokrzyskiego, na którym można było spotkać wystawców i organizatorów warsztatów: podmiotów ekonomii społecznej, podmioty lecznicze i uzdrowiskowe, ośrodki wsparcia ekonomii społecznej. Uczestnicy spotkania mogli wziąć udział w warsztatach: garncarskich, tkackich, zielarskich, zdrowia i urody oraz warsztatach sportu i rekreacji, podczas wydarzenia dostępne były prelekcje ekspertów i konsultacje dla seniorów;
- organizacja „Dni Ekonomii Społecznej” na uczelniach wyższych pod hasłem „Umiejętności przyszłości” przy współpracy z: Politechniką Świętokrzyską, Uniwersytetem Jana Kochanowskiego, Urzędem Miasta Kielce, Ośrodkami Wsparcia Ekonomii Społecznej. Zakres tematyczny obejmował: prezentacje podmiotów ekonomii społecznej, biznesu i uczelni, panel z ekspertem, „Debata Oxfordzka”;
- przeprowadzenie konkursu dla dziennikarzy pn. „Ekonomia społeczna w czasach pandemii”;
- organizacja i przygotowanie merytoryczne spotkań Grup Tematycznych ds.:
  - współpracy międzyinstytucjonalnej OPS, PCPR, PUP i NGO,

- współpracy podmiotów reintegracyjnych CIS, KIS, ZAZ, WTZ,
  - współpracy z nauką, NGO, biznesem i administracją,
  - współpracy ROPS i OWES,
  - ds. diagnozy sektora ekonomii społecznej.
- doradztwo dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie aspektów społecznych w zamówieniach publicznych, aktywnej integracji, usług społecznych, itp.;
  - certyfikacja podmiotów ekonomii społecznej znakiem jakości „Zakup prospołeczny”;
  - organizacja „Świątecznego Kiermaszu Ekonomii Społecznej” dla wystawców: podmiotów ekonomii społecznej, instytucji publicznych z terenu województwa świętokrzyskiego;
  - przeprowadzenie kampanii promocyjnej podczas „Świątecznego Kiermaszu Ekonomii Społecznej”;
  - promocja i upowszechnianie podmiotów ekonomii społecznej (oraz ich ofert) z terenu woj. świętokrzyskiego w mediach społecznościowych w ramach cyklu „Spotkania z PES”.
  - prowadzenie strony internetowej projektu: <http://www.es.umws.pl/>.

W 2021 roku na realizację projektu pn. „Świątokrzyska Ekonomia Społeczna” wydatkowano łącznie: **474 339,77 zł.**

Działania realizowane w ramach rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych

W 2021 roku łączna wartość przekazanego dofinansowania dla zakładów aktywności zawodowej (ZAZ) wyniosła: **9 341 799,29 zł**, w tym:

- przyznane środki PFRON – 7 809 003,12 zł;
- środki Samorządu Województwa Świętokrzyskiego przekazane – 1 532 796,17 zł;
- środki Samorządu Województwa Świętokrzyskiego wydatkowane – 1 532 777,82 zł.

W województwie świętokrzyskim w 2021 roku powstał nowy ZAZ w Chmielniku. W siedmiu zakładach aktywności zawodowej zatrudnionych było łącznie 398 osób, w tym 104 osoby personelu oraz 294 osoby z niepełnosprawnościami, tj. więcej o 73 niż w 2020 roku.

Dofinansowanie robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego

W 2021 roku w zakresie dofinansowania robót budowlanych obiektów służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami zawarto:

- 6 umów obejmujących 8 obiektów,
- łączna kwota dofinansowania wynosiła: **1 853 192,93 zł.**

W roku 2021 w porównaniu do roku 2020 podpisano umowy na remont o 2 obiekty więcej, co w konsekwencji spowodowało zwiększenie dofinansowania o 769 992,00 zł.

Tabela 33. Dofinansowanie robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego w 2021 r.

Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania / zakres inwestycji	Kwota dofinansowania
1.	Gmina Skalbmierz	Montaż zewnętrznej samonośnej platformy dla ON przy budynku Ośrodka Zdrowia w Skalbmierzu	45 800 zł
2.	Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II 3, 25-013 Kielce	Budowa szybu montaż windy w Schronisku i Placówce Opieki Całodobowej w Morawianach – Morawiany 2, 28-512 Bejsce	87 400 zł
		Prace budowlane w budynku po byłej Szkole Podstawowej w Czyżowicach celem dostosowania na Świetlicę dla seniorów i mieszkania wspierane dla osób z niepełnosprawnościami – Czyżowice 16	197 000 zł
		Przystosowanie ciągów komunikacyjnych, montaż windy oraz remont niektórych pomieszczeń w Domu dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie – 26-065 Piekoszków, ul. Czarnowska 2,	253 000 zł
3.	Dom Pomocy Społecznej w Sobowie, Sobów 117, 27-530 Ożarów	Przystosowanie ciągów komunikacyjnych oraz łazienek do korzystania przez osoby niepełnosprawne w DPS w Sobowie	230 000 zł
4.	Fundacja Dom Seniora im. Sue Ryder w Pierzchnicy ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	Roboty budowlane w Domu Seniora w Pierzchnicy – remont elementów zagospodarowania, uszczelnianie kominów wymiana instalacji elektrycznej oraz armatury sanitarnej	58 000 zł
5.	Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo Prowincji Warszawskiej, ul. Tamka 35, 00-355 Warszawa	Rozbudowa i przebudowa związana z dostosowaniem do przepisów w Domu Pomocy Społecznej w Kurozwałkach Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo Prowincji Warszawskiej	582 000 zł
6.	Zespół Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie – Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II, ul. Żeromskiego 28, 29-100 Włoszczowa	Modernizacja oraz przebudowa budynku ZOZ we Włoszczowie z przeznaczeniem na działalność rehabilitacyjną – montaż wind	399 992,93 zł

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Współpraca Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z organizacjami pozarządowymi w obszarze polityki społecznej

Łącznie na realizację zadań publicznych z zakresu polityki społecznej przez organizację pozarządowe przekazano **1 080 000,00 zł** i podpisano **110** umów, w zakresie:

- rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych ze środków PFRON – 16 umów,
- pomocy społecznej – 31 umów,
- przeciwdziałania przemocy – 9 umów,

- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – 34 umowy,
- profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – 11 umów,
- ekonomia społeczna – 9 umów.

Tabela 34. Rozdysponowanie środków (kwoty przyznane) na organizacje pożytku publicznego w 2021 r.

Lp.	Obszar współpracy:	Tryb konkursowy	Tryb pozakonkursowy
1.	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	100 000 zł	-
2.	Pomoc społeczna	320 000 zł	30 000 zł
3.	Przeciwdziałanie przemocy	100 000 zł	-
4.	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	300 000 zł	50 000 zł
5.	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych	120 000 zł	20 000 zł
6.	Ekonomia społeczna	40 000 zł	-
	Razem	980 000 zł	100 000 zł

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Świętokrzyska Rada Działalności Pożytku Publicznego

W ramach Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej działa Świętokrzyska Rada Działalności Pożytku Publicznego. Rada jest organem konsultacyjnym, opiniodawczym, doradczym i inicjatywnym Samorządu Województwa Świętokrzyskiego w zakresie działalności pożytku publicznego.

W roku 2021 odbyło się 16 posiedzeń Świętokrzyskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego:

- 3 posiedzenia stacjonarne,
- 2 posiedzenia w trybie on-line,
- 11 posiedzeń w trybie obiegowym.

Świętokrzyska Rada Działalności Pożytku Publicznego podjęła 24 uchwały wyrażając opinię m.in. w sprawach dotyczących:

- funkcjonowania organizacji pozarządowych, w tym zaopiniowania Programu Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi na 2022 r.;
- wyrażania opinii o projektach uchwał i aktów prawa – projekty uchwał Sejmiku;
- zaopiniowania „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii do 2025 roku”;
- zaopiniowania „Wojewódzkiego programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2021-2026”;
- wyrażenia opinii do Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2026.

Świętokrzyska Rada Seniorów

Rada liczy 16 członków – zarówno osób niezrzeszonych, jak i przedstawicieli instytucji oraz organizacji skupiających i działających na rzecz seniorów. Świętokrzyska Rada Seniorów jest organem o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym działającym na rzecz wzmocnienia i rozwoju regionalnej polityki senioralnej przy Marszałku Województwa Świętokrzyskiego, reprezentuje środowiska osób starszych w zakresie polityki senioralnej na poziomie regionalnym. W 2021 roku odbyły się 2 posiedzenia stacjonarne Rady. Podczas obrad zebrani omówili problemy, z jakimi spotykają się seniorzy w powiatach reprezentowanych przez członków Rady. Dyskutowali na temat aktywności, nowych możliwości finansowych i perspektyw w działalności na rzecz seniorów. Z uwagi na czas pandemii członkowie Rady wystosowali apel o szczepienie się przeciw Covid-19.

Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób z Niepełnosprawnościami

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej prowadzi działania dotyczące obsługi organizacji posiedzeń Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych. Rada pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego Marszałka Województwa. Do zakresu działania Rady należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych;
- opiniowanie projektów wojewódzkich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- ocena realizacji programów, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Sejmik pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W roku 2021 odbyło się jedno posiedzenie Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w formie stacjonarnej. Rada podjęła 1 uchwałę, wyrażając opinię m.in. w sprawie: „Wojewódzkiego programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2021-2026”.

Rzecznik ds. Osób z Niepełnosprawnościami

Zarządzeniem Nr 167/21 Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 1 grudnia 2021 r. powołano nowego Świętokrzyskiego Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Powołanie Rzecznika ma na celu zwiększenie głosu środowiska osób z niepełnosprawnościami. Do zadań Rzecznika należy prowadzenie wszelkich działań dotyczących zapewnienia pełnoprawnego i pełnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej na terenie województwa świętokrzyskiego.

11. Wartość wskaźników realizacji Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030

Jednym z elementów procesu planowania strategicznego jest monitoring strategii polityki społecznej, który będzie realizowany poprzez badanie postępu realizacji i wdrażania strategii. Polegać on będzie na systematycznej obserwacji zmian jakościowych i ilościowych wskaźników określonych w strategii. Przeważającym źródłem informacji, zbieranym na potrzeby monitorowania strategii są dane zawarte w ocenie zasobów pomocy społecznej. W związku z tym, iż ocena opracowana jest rokrocznie w pierwszym półroczu, część danych może być niedostępna.

Strategia polityki społecznej jest dokumentem kompleksowym i interdyscyplinarnym adresowanym dla całego obszaru polityki społecznej w regionie. Planowane w jej ramach kierunki działań wykraczają poza kompetencje Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, odpowiedzialnego za przygotowanie i koordynację działań w obszarze polityki społecznej, w tym w szczególności w zakresie włączenia społecznego. Działania realizowane w ramach strategii, będą w szczególności styczne z działaniami z obszaru: edukacji, zdrowia oraz kultury.

Struktura strategii oparta została na pięciu celach strategicznych odnoszących się do określonych w diagnozie kluczowych obszarów. Sformułowane cele strategiczne mają charakter ogólny obrazujący stan, do którego dążymy. Realizacja celów strategicznych doprecyzowana jest w priorytetowych kierunkach działań, określonych w stosunku do poszczególnych obszarów oraz kluczowych adresatów strategii określonych w części diagnostycznej tj.: rodziny, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego. W ramach strategii jako grupa adresatów wyodrębniona została również kadra wykonująca tzw. zawody pomocowe tj. m.in.: kadra pomocy i integracji społecznej, systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, a także kadra podmiotów systemu wsparcia ekonomii społecznej i solidarnej co jest spójne z zakresem zadań samorządu województwa. Określone w strategii priorytetowe kierunki działań w ramach poszczególnych celów strategicznych mają charakter uniwersalny, mogą być realizowane na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. Samorząd województwa będzie dążył do realizacji wszystkich wymienionych celów, a szczególną rolę przypisuje mu się w realizacji działań z obszaru koordynacji regionalnej polityki społecznej oraz wsparcia rozwoju lokalnych systemów polityki społecznej.

Cel strategiczny 1. Powszechnie dostępne, wysokiej jakości usługi społeczne

Lp.	Wskaźniki	Wartość początkowa	Wartość w 2021 r.	Źródło danych
1.1	% dzieci w wieku do lat 3 objęte opieką żłobkową	8,5%	9%	BDL GUS
1.2	% dzieci wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną	85,2%	84%	BDL GUS
1.3	% dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą w ogóle dzieci przebywających w pieczy zastępczej	72,7%	71,6%	CAS WRiSPZ-P
1.4	Liczba zawodowych rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka	31	30	CAS WRiSPZ-P
1.5	Liczba gmin świadczących usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	87	87	CAS MRiPS-03R
1.6	Liczba gmin świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	14	10	CAS MRiPS-03R
1.7	Liczba gmin świadczących specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	69	68	CAS MRiPS-03R
Liczba osób objętych usługami:				
1.8	- opiekuńczymi	4 014	3 853	CAS MRiPS-03R
1.9	- specjalistycznymi	244	179	CAS MRiPS-03R
1.10	- specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1 233	1 405	CAS MRiPS-03R
1.11	Liczba gmin świadczących usługi transportu indywidualnego dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	-	6	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.
1.12	Liczba gmin/powiatów świadczących usługę opieki wytchnieniowej dla opiekunów rodzinnych	-	24	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.
1.13	Liczba JST świadczących całodobową usługę interwencji kryzysowej	5	5	CAS PRZEMOC
1.14	Liczba gmin świadczących usługę asystenta rodziny	93	94	CAS OZPS
1.15	Liczba rodzin wspierających	2	0	CAS OZPS
1.16	Liczba gmin, w których utworzono CUS	1	2	ROPS

Grafika 7. Tabela monitorująca „Cel strategiczny 1” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych źródłowych.

Cel strategiczny 2. Dostosowana do potrzeb mieszkańców infrastruktura społeczna

Lp.	Wskaźniki	Wartość początkowa	Wartość w 2021 r.	Źródło danych
2.1	Liczba mieszkań komunalnych	10 765	10 501	CAS OZPS
2.2	Liczba mieszkań socjalnych	2 647	2 321	CAS OZPS
2.3	Liczba mieszkań chronionych (wspomaganych, treningowych)	292	284	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.
	Liczba ośrodków wsparcia dziennego:			
2.4	- Dzienny Dom Pomocy	14	15	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.
2.5	- Dzienny Dom Opieki Medycznej	-	5	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.
2.6	- Środowiskowy Dom Samopomocy	39	41	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.
2.7	Liczba rodzinnych domów pomocy (dziecka)	13	12	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.
2.8	Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	197	157	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.
	Liczba świetlic:			
2.9	- socjoterapeutycznych	-	20	Kwestionariusz ankiety II kw. 2022 r.
2.10	- środowiskowych	-	210	Kwestionariusz ankiety II kw. 2022 r.
	Liczba podmiotów reintegracji społeczno-zawodowej:			
2.11	- KIS	20	19	Rejestr ŚUW
2.12	- CIS	6	6	Rejestr ŚUW
2.13	- ZAZ	5	7	Rejestr ŚUW
2.14	- WTZ	32	32	Rejestr ŚUW
2.15	Liczba wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego	25	33	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.
2.16	Liczba Ośrodków Interwencji Kryzysowej	11	19	CAS PRZEMOC
2.17	Liczba gmin, w których funkcjonuje poradnia leczenia uzależnień	17	b.d.	WOTUW
2.18	Liczba ośrodków środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży	-	7	NFZ Kielce

Grafika 8. Tabela monitorująca „Cel strategiczny 2” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych źródłowych.

Cel strategiczny 3. Aktywni mieszkańcy zaangażowani w rozwój lokalny

Lp.	Wskaźniki	Wartość początkowa	Wartość w 2021 r.	Źródło danych
3.1	Liczba gmin, w których realizowany jest budżet obywatelski	-	13	Kwestionariusz ankiety II kw. 2022 r.
3.2	Liczba gmin, w których realizowany jest program współpracy z organizacjami pozarządowymi	81	74	Kwestionariusz ankiety II kw. 2022 r.
3.3	Liczba JST (gmina/powiat) zlecających do realizacji usługi społeczne NGO lub PES	39	50	Kwestionariusz ankiety II kw. 2022 r.
	Sektor ekonomii społecznej:			
3.4	Liczba NGO	około 4 000	b.d.	RPRES
3.5	Liczba spółdzielni socjalnych	47 (w tym 14 w likwidacji)	b.d.	RPRES
3.6	Liczba przedsiębiorstw społecznych	23	b.d.	RPRES
3.7	Liczba NGO's (umów), które otrzymały wsparcie na realizację zadań z obszaru polityki społecznej przez samorząd województwa	106	110	ROPS
3.8	Wolumen środków przeznaczonych na realizację zadań z obszaru polityki społecznej przez samorząd województwa (zł)	1 088 576,40	1 080 000,00	ROPS
3.9	Liczba gminnych/powiatowych rad seniora	16	15	Kwestionariusz ankiety IV kw. 2021 r.

Grafika 9. Tabela monitorująca „Cel strategiczny 3” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych źródłowych.

Cel strategiczny 4. Mieszkańcy regionu włączeni w główny nurt życia społeczno-gospodarczego

Lp.	Wskaźniki	Wartość początkowa	Wartość w 2021 r.	Źródło danych
	% osób zagrożonych ubóstwem:			
4.1	- skrajnym	6,2%	b.d.	GUS
4.2	- ustawowym	13,4%	b.d.	GUS
4.3	- relatywnym	19,2%	b.d.	GUS
4.4	Stopa bezrobocia	8,5%	7,3%	WUP
4.5	% udział osób długotrwale bezrobotnych	56,6%	57,4%	WUP
4.6	Współczynnik aktywności zawodowej	55,7	55,1	BDL GUS
4.7	Wskaźnika zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami	28,8	28,1	BDL GUS
4.8	% osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców	7,96%	7,12	CAS OZPS
4.9	% osób korzystających ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej	2,36%	2,06%	CAS MRiPS-03R
4.10	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	27 528	25 542	CAS MRiPS-03R
4.11	% osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w strukturze osób korzystających z pomocy społecznej	20%	22,5%	CAS OZPS
4.12	Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej	12 147	9 332	CAS MRiPS-03R
4.13	% udział osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej	59,5%	59,1%	WUP
4.14	Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie	4 760	4 568	KWP
4.15	Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	2 532	b.d.	Departament Ochrony Zdrowia
4.16	% dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych w ogóle dzieci (od 3 do 19 lat) objętych edukacją	2,16 stan na rok szkolny 2020/2021 r.	b.d.	Świętokrzyskie Kuratorium Oświaty

Grafika 10. Tabela monitorująca „Cel strategiczny 4” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych źródłowych.

Cel strategiczny 5. Skoordynowany, innowacyjny, kooperatywny system polityki społecznej w regionie

Lp.	Wskaźniki	Wartość początkowa	Wartość w 2021 r.	Źródło danych
5.1	Liczba zorganizowanych przez ROPS przedsięwzięć mających na celu podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr (szkolenia/ warsztaty/ seminaria/ konferencje itp.)	50	59	Raport o stanie Województwa Świętokrzyskiego
5.2	Liczba osób objętych działaniami ROPS mających na celu podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr (szkolenia/ warsztaty/ seminaria/ konferencje itp.)	693	1 172	Raport o stanie Województwa Świętokrzyskiego
5.3	Liczba realizowanych przez ROPS projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, w tym mających na celu: podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr, inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w pomocy społecznej, wdrażaniu innowacji społecznych, koordynacji działań z obszaru włączenia społecznego	7	6	Raport o stanie Województwa Świętokrzyskiego
5.4	Wolumen środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych na realizację projektów (kwota wydatkowana w danym roku) zł	22 284 140,07	7 956 912,14	Raport o stanie Województwa Świętokrzyskiego

Grafika 11. Tabela monitorująca „Cel strategiczny 5” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych źródłowych.

12. Rekomendacje

- Wspieranie przedsięwzięć mających na celu reorientację służb społecznych na działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
- Wspieranie rozwoju podmiotów reintegracji społeczno-zawodowej;
- Zwiększanie wrażliwości mieszkańców regionu na problemy społeczne;
- Zwiększanie roli środowiskowej pracy socjalnej oraz asystentury rodzinnej w procesie włączenia społecznego;
- Upowszechnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania
- Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny w celu wzmocnienia kompetencji pracy z rodzinami w których zogniskowanych jest wiele problemów społecznych.
- Promowanie idei rodzin wspierających jako ważnego narzędzia wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- Rozwijanie oferty poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, rodzinnego, prawnego).
- Wspieranie współpracy międzysektorowej, międzyinstytucjonalnej w zakresie włączenia społecznego osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wspieranie skutecznych mechanizmów pozwalających na łączenie obowiązków zawodowych z rodzinnymi (elastyczne miejsca pracy, większa dostępność żłobków oraz przedszkoli).
- Zwiększenie dostępności pomocy w postaci opieki instytucjonalnej nad dziećmi (żłobki, przedszkola, świetlice oraz kluby dla dzieci).
- Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego, z uwagi na ważną rolę jaką odgrywają w profilaktyce wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. W szczególności tworzenie świetlic środowiskowych oraz socjoterapeutycznych.
- Działania promujące ideę rodzicielstwa zastępczego.
- Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych.

- Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, w tym zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego.
- Wsparcie w tworzeniu mieszkań chronionych/wspieranych w celu usamodzielniania osób wychowujących się w pieczy zastępczej i wkraczających w dorosłość.
- Rozwój oferty i podnoszenie jakości usług społecznych – koordynacja usług społecznych w gminach.
- Diagnozowanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych.
- Dostosowywanie usług społecznych do indywidualnych potrzeb mieszkańców.
- Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów ekonomii społecznej w tym organizacji pozarządowych w realizowaniu usług społecznych dla mieszkańców regionu.
- Budowa i rozwój platformy informacyjnej/wymiany informacji skupiającej realizatorów usług społecznych (JST, PES, podmioty prywatne).
- Wyrównywanie różnic w dostępie do infrastruktury społecznej w regionie.
- Dostosowywanie istniejącej infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców.
- Wspieranie budowy infrastruktury społecznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Inicjowanie i wspieranie działań mających na celu deinstytucjonalizację usług społecznych, w szczególności w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz osób zależnych.
- Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców regionu.
- Wspieranie działań mających na celu zwiększenie partycypacji społecznej w podejmowaniu decyzji istotnych dla społeczności lokalnych.
- Wspieranie działań mających na celu zwiększanie udziału podmiotów ekonomii społecznej w tym organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych.
- Wspieranie rozwoju wolontariatu w społeczności lokalnej.
- Wspieranie integracji międzypokoleniowej.

- Wspieranie rozwoju oraz funkcjonowania na szczeblu regionalnym i lokalnym ciał dialogu społecznego: rady działalności pożytku publicznego, rady seniorów, młodzieżowe rady.
- Premiowanie jednostek samorządu terytorialnego, które posiadają opracowane programy kreujące lokalną politykę społeczną.
- Inwestowanie w nowe kompetencje i kwalifikacje służb społecznych poprzez rozwój oferty szkoleniowej, kształcenia podyplomowego, superwizji;
- Inwestowanie w nowe formy instytucjonalne m.in. CUS.
- Promowanie i upowszechnianie nowych rozwiązań w systemie pomocy i integracji społecznej.
- Podejmowanie działań mających na celu podniesienie świadomości władz samorządowych w zakresie kosztów zaniechania inwestycji społecznych.

Aneks

Wyszczególnienie	Wskaźnik deprivacji lokalnej		Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej		Długotrwanie korzystający z pomocy społecznej	
	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.
Gmina	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.
Busko-Zdrój	28,00	22,65	21,44	18,35	59,5%	59,0%
Gnojno	172,52	145,45	114,55	101,47	55,4%	54,5%
Nowy Korczyn	41,92	36,49	30,33	25,02	70,8%	81,2%
Pacanów	95,99	72,77	51,21	52,30	32,5%	34,7%
Solec-Zdrój	85,62	68,93	84,43	66,53	76,4%	71,3%
Stopnica	40,45	27,34	28,46	23,36	63,0%	58,1%
Tuczępy	55,90	56,85	35,47	41,27	41,5%	44,3%
Wiślica	55,73	47,96	36,42	38,66	39,4%	43,3%
p. buski	53,79	43,84	37,90	34,09	55,2%	55,0%
Imielno	151,00	125,09	139,88	106,58	66,7%	71,9%
Jędrzejów	49,86	48,65	46,01	42,12	59,5%	55,7%
Małogoszcz	80,50	69,97	62,20	61,24	52,8%	54,7%
Nagłowice	71,14	63,88	43,42	39,15	52,1%	46,0%
Oksa	67,66	69,57	34,71	50,68	60,6%	52,2%
Sędziszów	66,99	58,30	58,76	48,99	45,1%	43,1%
Słupia	55,43	44,86	40,69	25,83	64,7%	54,0%
Sobków	47,77	39,31	39,63	33,74	51,8%	48,0%
Wodzisław	64,60	63,64	58,40	50,80	59,4%	60,8%
p. jędrzejowski	65,07	58,89	54,17	48,30	56,6%	54,6%
Bejsce	54,35	54,82	53,85	52,05	52,5%	53,8%
Czarnocin	52,66	47,01	38,76	31,07	25,6%	19,6%
Kazimierza Wielka	62,61	60,62	57,75	51,35	46,9%	40,1%
Opatowiec	28,18	25,23	15,31	15,26	42,1%	46,3%
Skalbmierz	74,22	73,41	66,61	63,64	42,2%	37,7%
p. kazimierski	59,39	57,43	52,73	48,03	44,6%	39,7%
Bieliny	100,31	77,36	69,66	50,21	67,9%	66,5%
Bodzentyn	67,60	47,34	57,28	37,57	52,7%	51,5%
Chęciny	41,02	34,76	35,44	24,08	60,3%	52,3%
Chmielnik	63,35	33,12	35,95	30,78	53,5%	54,9%
Daleszyce	82,79	71,58	63,21	50,08	52,0%	51,6%
Górno	63,39	46,29	40,09	36,22	55,7%	63,7%
Łągów	65,00	48,89	48,82	32,89	52,2%	43,0%
Łopuszno	99,02	90,65	35,16	38,74	55,5%	56,5%
Masłów	66,93	62,29	61,69	50,83	59,5%	56,2%
Miedziana Góra	39,56	40,18	34,84	29,88	41,4%	40,0%
Mniów	73,76	58,72	61,66	33,45	57,5%	54,8%
Morawica	41,96	31,19	31,73	21,40	40,7%	37,0%
Nowa Słupia	62,19	68,03	58,16	59,86	53,1%	55,1%
Nowiny	95,59	67,41	47,86	36,60	41,2%	40,9%
Piekoszów	26,70	22,70	23,43	20,08	42,2%	45,4%
Pierzchnica	130,01	103,25	112,96	83,55	65,9%	50,3%
Raków	57,39	49,91	35,69	34,48	63,9%	62,5%
Strawczyn	51,78	36,11	26,03	21,47	52,8%	52,1%
Zagnańsk	42,39	38,03	36,75	32,28	56,6%	54,2%
p. kielecki	62,19	50,26	45,22	35,75	54,1%	52,2%
Fałków	85,49	67,30	53,71	46,58	60,9%	61,8%

Gmina	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.
Gowarczów	93,98	61,02	91,13	47,41	62,2%	55,3%
Końskie	52,33	49,62	46,90	44,53	54,9%	59,5%
Radoszyce	95,07	87,10	74,24	71,22	45,2%	36,5%
Ruda Maleniecka	93,56	74,12	87,34	62,87	47,7%	46,4%
Słupia (Konecka)	157,93	127,38	126,71	47,58	60,1%	59,5%
Smyków	77,37	64,56	73,41	48,88	50,6%	49,2%
Stąporków	51,88	44,55	44,53	37,57	48,6%	54,5%
p. konecki	68,36	59,23	58,48	47,36	52,5%	52,0%
m. Kielce	45,45	41,10	28,99	26,91	79,4%	78,7%
Baćkowice	52,63	46,36	40,50	40,36	62,4%	52,8%
Iwaniska	80,10	67,62	59,13	50,13	57,7%	62,5%
Lipnik	49,41	44,78	36,67	31,62	49,0%	47,9%
Opatów	37,08	33,43	30,87	23,89	52,5%	50,0%
Ożarów	75,82	73,94	46,87	51,00	49,7%	54,2%
Sadowie	47,75	37,04	44,93	34,19	51,8%	56,2%
Tarłów	73,97	72,77	51,86	45,18	47,7%	43,6%
Wojciechowice	67,70	59,79	23,98	31,03	54,0%	46,5%
p. opatowski	59,96	54,59	41,81	38,51	52,6%	52,2%
Bałtów	86,22	68,28	82,37	67,09	45,5%	50,0%
Bodzechów	54,23	50,04	51,74	49,28	69,7%	70,4%
Ćmielów	95,94	87,76	76,17	71,57	52,1%	46,8%
Kunów	84,09	78,08	80,08	44,21	59,1%	59,9%
Ostrowiec Świętokrzyski	23,70	19,84	17,87	15,83	58,5%	61,7%
Waśniów	76,58	70,32	58,40	61,81	27,2%	21,2%
p. ostrowiecki	42,97	38,09	36,07	30,75	54,7%	53,9%
Działoszyce	57,93	44,52	40,06	39,51	43,5%	47,4%
Kije	99,40	87,45	91,60	81,16	65,8%	32,3%
Michałów	63,32	60,82	51,67	43,06	57,0%	58,2%
Pińczów	37,91	31,71	26,82	23,56	52,5%	61,3%
Złota	57,74	29,93	38,19	6,57	35,3%	85,5%
p. pińczowski	52,62	42,79	40,01	32,35	52,0%	51,4%
Dwikozy	53,13	41,46	35,38	27,99	81,7%	83,3%
Klimontów	129,30	103,01	53,27	44,13	39,2%	59,5%
Koprzywnica	77,07	72,93	43,54	44,68	65,5%	73,1%
Łonów	128,86	110,02	58,99	101,12	95,8%	91,3%
Obrazów	97,83	77,45	56,46	42,58	60,5%	69,6%
Samborzec	126,65	108,87	62,79	60,55	58,6%	59,6%
Sandomierz	32,40	27,23	23,71	21,49	41,8%	61,1%
Wilczyce	92,17	78,56	59,18	76,35	63,8%	71,8%
Zawichost	75,69	73,64	68,83	68,06	73,0%	85,5%
p. sandomierski	79,09	67,04	44,49	45,68	62,6%	71,2%
Bliżyn	79,09	69,29	70,98	55,46	55,9%	57,9%
Łączna	70,68	57,51	53,92	44,57	41,6%	46,3%
Skarżysko Kościelne	89,53	85,82	79,29	70,22	57,9%	60,3%
Skarżysko-Kamienna	39,46	38,74	29,99	28,08	66,0%	66,3%
Suchedniów	39,73	39,25	37,74	32,63	60,6%	56,3%
p. skarżyski	49,97	47,25	41,12	36,24	60,6%	61,4%
Brody	49,52	43,84	27,35	31,29	53,3%	43,9%
Mirzec	47,73	43,18	40,10	35,01	42,8%	44,2%
Pawłów	45,02	41,11	28,90	29,24	21,6%	27,4%
Starachowice	49,35	45,64	39,58	34,61	59,8%	61,5%
Wąchock	66,75	70,85	50,43	53,25	46,4%	49,7%
p. starachowicki	49,81	46,34	37,15	34,74	51,0%	52,2%
Bogoria	140,81	124,31	121,12	105,45	67,4%	70,6%

Gmina	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.
Łubnice	117,59	102,65	53,18	52,31	56,4%	47,9%
Oleśnica	83,40	80,87	77,46	70,40	51,5%	42,9%
Osiek	106,60	92,54	74,50	74,85	56,1%	56,4%
Połaniec	77,36	67,53	68,40	60,03	57,6%	58,0%
Rytwiany	42,96	36,44	38,41	33,76	63,6%	60,4%
Staszów	53,61	47,42	33,72	33,68	70,1%	66,0%
Szydłów	76,64	60,46	59,20	41,18	30,7%	30,7%
p. staszowski	78,34	68,63	58,68	53,65	60,7%	59,5%
Kluczewsko	61,13	46,78	49,17	35,67	52,5%	47,4%
Krasocin	56,25	54,98	37,38	40,81	41,3%	46,6%
Moskorzew	55,03	50,15	37,95	30,25	58,5%	49,4%
Radków	90,00	71,20	72,40	60,34	64,8%	76,9%
Secemin	59,38	54,13	40,77	36,02	47,6%	48,5%
Włoszczowa	35,61	27,97	22,93	16,67	64,0%	63,3%
p. włoszczowski	50,12	43,03	34,90	29,87	54,6%	55,1%
woj. świętokrzyskie	57,42	50,08	42,33	37,18	59,5%	59,1%

Centrum Integracji Społecznej

Lp.	Wykaz placówek	Instytucja prowadząca
powiat buski		
1	Centrum Integracji Społecznej w Podgajach, Podgaje 90A 28-100 Busko-Zdrój	Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”
powiat kielecki		
2	Centrum Integracji Społecznej Chmielniku, ul. Witosa 4, 26-020 Chmielnik	Fundacja „Nadzieja Rodzinie”
miasto Kielce		
3	Centrum Integracji Społecznej w Kielcach, ul. Wesoła 54, 25-363 Kielce	Caritas Diecezji Kieleckiej
powiat ostrowiecki		
4	Centrum Integracji Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, Al. 3 Maja 73, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Fundacja „Pomocna Dłoń”
powiat skarżyski		
5	Centrum Integracji Społecznej w Skarżysku-Kamiennej, ul. Bolesława Prusa 3A, 26-110 Skarżysko-Kamienna	Gmina
powiat staszowski		
6	Centrum Integracji Społecznej w Staszowie, ul. Parkowa 6, 28-200 Staszów	Gmina

Dzienne Domy Pomocy/Dzienne Domy Opieki Medycznej

Lp.	Wykaz placówek	Organ prowadzący
powiat jędrzejowski		
1	Dzienny Dom Pomocy „Arkadia” w Krzelowie, Krzelów 37, 28-340 Sędziszów	organizacja pozarządowa
powiat kielecki		
2	Pielęgniarski Dom Opieki „Leśna Oaza” w Chęcinach, ul. Czerwona Góra 11 26-060 Chęciny	podmiot prywatny
3	Dom Opieki Rodzinnej – „Zielone Niwy” w Niwach, Niwy 20J 26-021 Daleszyce	podmiot prywatny
4	Dom Opieki Rodzinnej w Pierzchnicy, ul. Kard. Wyszyńskiego 2 26-015 Pierzchnica	organizacja pozarządowa
5	Dzienny Dom Opieki w Pierzchnicy, ul. Szkolna 36 26-015 Pierzchnica	podmiot prywatny
6	Dom Opieki w Korzenniu, Korzenna 42 26-035 Raków	podmiot prywatny

miasto Kielce		
7	Dom Dziennego Pobytu przy DPS w Kielcach, ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	gmina
8	Dzienny Dom Opieki Medycznej Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Urzędnicza 16a 25-729 Kielce	organizacja pozarządowa
powiat konecki		
9	Dzienny Dom Pobytu w Końskich, ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie	gmina
10	Dom Dziennego Pobytu w Końskich, ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie	podmiot prywatny
11	Kompleks Opiekuńczy u Stępników w Koziej Woli, Kozia Wola 95, 26-220 Stąporków	podmiot prywatny
12	Tęczowe Zacisze w Kamiennej Woli, Kamienna Wola 71, 26-220 Stąporków	podmiot prywatny
13	Ośrodek Opiekuńczy Barbara w Wielkiej Wsi, Wielka Wieś ul. Szkolna 11, 26-220 Stąporków	podmiot prywatny
14	Dom Opieki Pogodna Jesień w Odrowążu, Odrowąż ul. Kielecka 3, 26-220 Stąporków	podmiot prywatny
powiat opatowski		
15	Dzienny Dom Opieki Medycznej w Opatowie, ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów	powiat
powiat ostrowiecki		
16	Dzienny Dom Opieki Medycznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	organizacja pozarządowa
17	Dzienny Dom Pomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Sienkiewicza 70, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	gmina
powiat sandomierski		
18	Dzienny Dom Pomocy w Zawichoście, ul. Żeromskiego 50, 27-630 Zawichost	gmina
powiat skarżyski		
19	Dzienny Dom Opieki Medycznej w Skarżysku-Kamiennej, ul. Legionów 104 26-110 Skarżysko-Kamienna	gmina
powiat staszowski		
20	Dzienny Dom Opieki Medycznej w Szydłowie, ul. Urocza 1, 28-225 Szydłów	podmiot prywatny

Domy Pomocy Społecznej

Lp.	Wykaz placówek	Typ DPS
powiat buski		
1	Dom Pomocy Społecznej w Gnojnie, Gnojno 118, 28-114 Gnojno	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
2	Dom Pomocy Społecznej Caritas w Ratajach Słupskich, Rataje Słupskie 39b, 28-133 Pacanów	dla osób w podeszłym wieku
3	Dom Pomocy Społecznej w Słupi, Słupia 91, 28-133 Pacanów	dla osób przewlekle psychicznie chorych
4	Dom Pomocy Społecznej Caritas w Świniarach, Świniary 25, 28-131 Solec Zdrój	dla osób przewlekle psychicznie chorych
5	Dom Pomocy Społecznej w Zborowie, Zborów ul. Pałacowa 4, 28-131 Solec Zdrój	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie

powiat jędrzejowski		
6	Dom Pomocy Społecznej w Mnichowie, Mnichów 135, 28-300 Jędrzejów	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
powiat kazimierski		
7	Dom Pomocy Społecznej w Bejskach, Bejsce 230, 28-512 Bejsce	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób przewlekle somatycznie chorych
powiat kielecki		
8	Dom Pomocy Społecznej w Łagiewnikach, Łagiewniki 28-110 Chmielnik	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla osób przewlekle psychicznie chorych
9	DPS - „Dom Seniora Zielone Niwy” w Niwach, Niwy 20 J, 26-021 Daleszyce	dla osób w podeszłym wieku
10	Dom Pomocy Społecznej w Zgórsku, Zgórsko ul. Szewska 28, 26-052 Nowiny	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
11	Dom Pomocy Społecznej w Piekoszowie, ul. Czarnowska 2A, 26-065 Piekoszków	dla osób przewlekle somatycznie chorych
12	Dom Pomocy Społecznej w Osinach, Osiny 54B, 26-015 Pierzchnica	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych
13	DPS - Dom Seniora im. Sue Ruder w Pierzchnicy, ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych
14	Dom Pomocy Społecznej „Helena” w Rudzie Strawczyńskiej, Ruda Strawczyńska 80A, 26-067 Strawczyn	dla osób w podeszłym wieku
powiat konecki		
15	Dom Pomocy Społecznej w Końskich, ul. Warszawska 25 26-200 Końskie	dla osób przewlekle psychicznie chorych
16	Dom Pomocy Społecznej „Etoła” w Rudzie Pilczyckiej, Ruda Pilczycka 56, 26-234 Słupia konecka	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
miasto Kielce		
17	Dom Pomocy Społecznej - Dom Seniora Nestor w Kielcach, ul. Peryferyjna 15, 25-562 Kielce	dla osób w podeszłym wieku
18	Dom Pomocy Społecznej im. Jana i Marysieńki Sobieskich w Kielcach, ul. Króla Jana III Sobieskiego 30, 25-124 Kielce	dla osób przewlekle somatycznie chorych
19	Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Kielcach, ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	dla osób przewlekle somatycznie chorych
20	DPS im. prof. Antoniego Kępińskiego w Kielcach, ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	dla osób przewlekle psychicznie chorych
21	Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Kielcach, ul. Żeromskiego 4/6, 25-369 Kielce	dla osób przewlekle psychicznie chorych
22	Dom Pomocy Społecznej Polskiego Związku Niewidomych (Zarząd Główny PZN) w Kielcach, ul. Żłota 7, 25-015 Kielce	dla osób niepełnosprawnych fizycznie (niewidomych i słabo widzących) oraz osób przewlekle somatycznie chorych
23	Dom Pomocy Społecznej w Kielcach, ul. Tarnowska 10, 25-394 Kielce	dla osób przewlekle somatycznie chorych
powiat opatowski		
24	Dom Pomocy Społecznej w Baćkowicach, Baćkowice 101A, 27-552 Baćkowice	dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób w podeszłym wieku
25	Dom Pomocy Społecznej, Zochcinek 42, 27-500 Opatów z Filią w Opatowie, ul. Szpitalna 4	dla osób przewlekle psychicznie chorych
26	Dom Pomocy Społecznej w Czachowie, Czachów 54, 27-530 Ożarów	dla osób przewlekle psychicznie chorych

27	Dom Pomocy Społecznej, Sobów 117, 27-530 Ożarów z Filią w Suchodółce 23, 27-530 Ożarów	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla osób przewlekle psychicznie chorych
28	Dom Pomocy Społecznej w Bidzinach, Bidziny 142, 27-532 Wojciechowice	dla osób przewlekle psychicznie chorych
powiat ostrowiecki		
29	Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka 7, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	dla osób przewlekle somatycznie chorych
30	Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, Os. Słoneczne 49, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	dla osób przewlekle psychicznie chorych
powiat pińczowski		
31	Dom Pomocy Społecznej w Pińczowie, ul. Wesoła 5, 28-400 Pińczów	dla osób przewlekle psychicznie chorych
powiat sandomierski		
32	Dom Pomocy Społecznej w Sandomierzu, ul. Czyżewskiego 1, 27-600 Sandomierz	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych
33	Dom Pomocy Społecznej „SADYBA” Skwirzowa 38, 27-670 Łonów	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych
powiat skarżyski		
34	Dom Pomocy Społecznej „Centrum Seniora” w Skarżysku-Kamiennej, ul. Ekonomii 7, 26-110 Skarżysko-Kamienna	dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób w podeszłym wieku
35	Dom Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej, ul. Sporna 6, 26-100 Skarżysko-Kamienna	dla osób przewlekle psychicznie chorych
powiat starachowicki		
36	Dom Pomocy Społecznej „Relax” w Brodach, ul. Wójtowska 62, 27-230 Brody	dla osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych fizycznie
37	Dom Pomocy Społecznej im. Sue Ryder w Kałkowie, Kałków-Godów 88, 27-225 Pawłów	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych
38	Dom Pomocy Społecznej w Starachowicach, ul. Bema 26, 27-200 Starachowice	dla osób przewlekle somatycznie chorych
powiat staszowski		
39	Dom Pomocy Społecznej w Pęcławicach Górnych, Pęcławice Górne 23, 28-210 Bogoria	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych
40	Dom Pomocy Społecznej w Kurozwałkach, ul. Kościelna 4, 28-200 Kurozwałki	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych
41	Dom Pomocy Społecznej w Rudkach, Rudki 89, 28-225 Szydłów	dla osób przewlekle psychicznie chorych
powiat włoszczowski		
42	Dom Pomocy Społecznej w Woli Czaryskiej, Wola Czaryska 92, 29-145 Secemin	dla osób przewlekle psychicznie chorych
43	Dom Pomocy Społecznej we Włoszczowie, ul. Koniecpolska 20, 29-100 Włoszczowa	dla osób przewlekle psychicznie chorych

Rejestr jednostek specjalistycznego poradnictwa

Lp.	Wykaz placówek	Organ prowadzący
powiat buski		
1	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Busku Zdroju, ul. Bohaterów Warszawy 120, 28-100 Busko-Zdrój	PCPR
2	Punkt konsultacyjny w Tuczępach, Tuczępy 37, 28-142 Tuczępy	OPS
powiat jędrzejowski		
3	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jędrzejowie, ul. Armii Krajowej 9, Jędrzejów	PCPR

4	Punkt konsultacyjny w Jędrzejowie, ul. Okrzei 49B, Jędrzejów	PCPR
5	Punkt konsultacyjny w siedzibie Ogniska Wychowawczego „Caritas”, ul. Jana Pawła II 3, Jędrzejów	PCPR
6	Punkt konsultacyjny w Imielnie, ul. Cmentarna 7a, 28-313 Imielno	OPS
7	Punkt konsultacyjny w Sędziszowie, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 4, 28-340 Sędziszów	OPS
8	Punkt konsultacyjny w Sobkowie, ul. Rzeczna 8, 28-305 Sobków	OPS
powiat kazimierski		
9	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kazimierzy Wielkiej, ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka	PCPR
10	Punkt konsultacyjny przy PCPR w Kazimierzy Wielkiej, ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka	PCPR
11	Punkt konsultacyjny w Kazimierzy Wielkiej, ul. Kościuszki 12, 28-500 Kazimierza Wielka	OPS
12	Punkt konsultacyjny w Opatowcu, ul. Rynek 16, 28-520 Opatowiec	OPS
powiat kielecki		
13	Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Kielcach, ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce	PCPR
14	Punkt Interwencji Kryzysowej w Mniowie, ul. Centralna 9, 26-080 Mniów	OPS
15	Punkt konsultacyjny w ramach projektu „Centrum Usług”, ul. Okrzei 18/7, 25-525 Kielce	PCPR
16	Punkt konsultacyjny w Bielinach, ul. Partyzantów 17, 26-004 Bieliny	PCPR/OPS
17	Punkt konsultacyjny w Bodzentynie, ul. Suchedniowska 3, 26-010 Bodzentyn	PCPR/OPS
18	Punkt Konsultacyjny w Bodzentynie, ul. Wolności 4, 26-010 Bodzentyn	OPS
19	Punkt Konsultacyjny w Chęcinach, ul. Białe Zagłębie 1 26-060 Chęciny	PCPR/OPS
20	Punkt konsultacyjny w Daleszycach, ul. Sienkiewicza 11, 26-021 Daleszyce	PCPR/OPS
21	Punkt Konsultacyjny i Ośrodek Mediacji w Daleszycach, ul. Sienkiewicza 11, 26-021 Daleszyce	PCPR/OPS
22	Punkt Konsultacyjny OPS dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową, ul. Chopina 25, 26-021 Daleszyce	OPS
23	Punkt porad prawnych w Daleszycach, Plac Staszica 9, 26-021 Daleszyce	OPS
24	Punkt konsultacyjny w Górnio, Górno 169, 26-008 Górno	PCPR/OPS
25	Punkt konsultacyjny w Górnio, Górno 169, 26-008 Górno	OPS
26	Punkt Poradnictwa Prawnego w Górnio, Górno 169, 26-008 Górno	OPS
27	Punkt konsultacyjny w Łopusznie, ul. Strażacka 12, 26-070 Łopuszno	PCPR/OPS
28	Punkt konsultacyjny Miedzianej Górze, ul. Urzędnicza 18, 26-085 Miedziana Góra	PCPR/OPS
29	Punkt konsultacyjny w Mniowie, ul. Centralna 9, 26-080 Mniów	PCPR/OPS

30	Punkt Konsultacyjny w Morawicy, ul. Kielecka 9, 26-026 Morawica	PCPR/OPS
31	Punkt konsultacyjny w Nowej Słupi, ul. Staszica 18, 26-006 Nowa Słupia	PCPR/OPS
32	Punkt konsultacyjny w Nowinach, ul. Białe Zagłębie 25, 26-052 Nowiny	PCPR/OPS
33	Punkt Porad Prawnych w Piekoszowie, ul. Czarnowska 59, 26-065 Piekoszów	OPS
34	Punkt konsultacyjny w Pierzchnicy, ul. Urzędnicza 6, 26-015 Pierzchnica	PCPR/OPS
35	Punkt Konsultacyjny w Strawczynie, ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn	OPS
36	Punkt Konsultacyjny ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Opiekuńczo-Wychowawczych w Zagnańsku, ul. Spacerowa 8A, 26-050 Zagnańsk	OPS
powiat konecki		
37	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Końskich, ul. Spółdzielcza 3, 26-200 Końskie	PCPR
38	Punkt Interwencji Kryzysowej przy M-GOPS w Końskich, ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie	OPS
39	Punkt konsultacyjny przy PCPR w Końskich, ul. Spółdzielcza 3, 26-200 Końskie	PCPR
40	Punkt konsultacyjny przy M-GOPS w Stąporkowie, ul. Piłsudskiego 132 A, 26-220 Stąporków	OPS
41	Punkt konsultacyjny w Końskich, ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie	OPS
42	Punkt konsultacyjny w Rudzie Malenieckiej, Ruda Maleniecka 105a, 26-242 Ruda Maleniecka	OPS
43	Punkt konsultacyjny w Słupi (koneckiej), Słupia 30a, 26-234 Słupia Konecka	OPS
miasto Kielce		
44	Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Urzędnicza 7b 25-729 Kielce	Caritas Diecezji Kieleckiej
45	Dom Dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Kielcach, ul. Słoneczna 9, 25-731 Kielce	MOPR
46	Dział Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego w ramach SOW, ul. Wesoła 51, 25-363 Kielce	MOPR
47	Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii przy Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach, ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 65, 25-432 Kielce	MOPR
48	Ośrodek Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w ramach SOW, ul. Wiśniowa 3, 25-552 Kielce	MOPR
49	Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (PIK) w ramach SOW, ul. Wesoła 51, 25-363 Kielce	MOPR
50	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (SOW), ul. Wesoła 51, 25-363 Kielce	MOPR
powiat opatowski		
51	Powiatowy Punkt Konsultacyjno-Doradczy (PPKD) w Opatowie, ul. Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	PCPR
52	Punkt konsultacyjny w Opatowie, Plac Obrońców Pokoju 34 27-500 Opatów	OPS
53	Punkt konsultacyjny w Wojciechowicach, Wojciechowice 50, 27-532 Wojciechowice	OPS

powiat ostrowiecki		
54	Punkt Interwencji Kryzysowej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Furmańska 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	PCPR
55	Punkt konsultacyjny przy MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	OPS
56	Punkt konsultacyjny przy PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	PCPR
57	Punkt konsultacyjny w Bodzechowie, ul. Jana Kilińskiego 49L, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	OPS
powiat pińczowski		
58	Punkt konsultacyjny w Kijach, ul. Szkolna 19/1, 28-404 Kije	OPS
59	Punkt konsultacyjny w Michałowie, Michałów 115, 28-411 Michałów	OPS
60	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Pińczowie, ul. Żwirki i Wigury 40, 28-400 Pińczów	PCPR
61	Punkt Porad Prawnych w Pińczowie, ul. Zacisze 5, 28-400 Pińczów	PCPR
62	Punkt konsultacyjny w Pińczowie, ul. Złota 7, 28-400 Pińczów	OPS
powiat sandomierski		
63	Punkt konsultacyjny w Klimontowie, ul. Dr Jakuba Zysmana 5, 27-640 Klimontów	OPS
64	Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, Obrazów 120, 27-641 Obrazów	OPS
65	Punkt Interwencji Kryzysowej w Sandomierzu, ul. Żydowska 6c, 27-600 Sandomierz	OPS
66	Punkt Poradnictwa Specjalistycznego w Sandomierzu, ul. Mickiewicza 34 27-600 Sandomierz	PCPR
67	Punkt Edukacyjno-Konsultacyjny Miejskiego Ośrodka Rozwoju Osobistego, ul. Mariacka 1, 27-600 Sandomierz	OPS
68	Punkt konsultacyjny w Wilczycach, Wilczyce 174, 27-612 Wilczyce	OPS
powiat skarżyski		
69	Punkt konsultacyjny w Bliżynie, ul. VI Wieków Bliżyna 2, 26-120 Bliżyn	OPS
70	Punkt konsultacyjny w Łącznej, Kamionki 60, 26-140 Łączna	OPS
71	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Plac Floriański 1, 26-110 Skarżysko-Kamienna	PCPR
72	Punkt Interwencji Kryzysowej MOPS, ul. Sikorskiego 10, 26-110 Skarżysko-Kamienna	OPS
73	Punkt Interwencji Kryzysowej w Suchedniowie, ul. Peck 9 A, Suchedniów	OPS
powiat starachowicki		
74	Ośrodek Pomocy Rodzinie w Starachowicach, Aleja Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice	PCPR/NGO
75	Punkt Interwencji Kryzysowej w Starachowicach, ul. Majówka 21 27-200 Starachowice	OPS
76	Punkt Konsultacyjny (PK) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Złota 7, 27-200 Starachowice	PCPR
77	Punkt konsultacyjny w Starachowicach, ul. Majówka 21a, 27-200 Starachowice	OPS
powiat staszowski		
78	Punkt konsultacyjny w Połańcu, ul. Ruszcząńska 27, 28-230 Połaniec	OPS

79	Punkt konsultacyjny w Staszowie, ul. Wschodnia 13, 28-200 Staszów	OPS
80	Punkt Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie i Osobom w Kryzysie w Staszowie, ul. Szkolna 4, 28-200 Staszów	PCPR
81	Punkt konsultacyjny w Szydłowie, ul. Rynek 2/5, 28-225 Szydłów	OPS
powiat włoszczowski		
82	Zespół Interwencji Kryzysowej we Włoszczowie, ul. Wiśniowa 10, 29-100 Włoszczowa	PCPR

Kluby Integracji Społecznej

Lp.	Wykaz placówek	Podmiot prowadzący
powiat buski		
1	Klub Integracji Społecznej w Busku-Zdroju, ul. Lipowa 1, 28-100 Busko-Zdrój	Caritas Diecezji Kieleckiej
2	Klub Integracji Społecznej w Zborówku, Zborówek 3, 28-133 Pacanów	Fundacja Kreatywnych Zmian Społecznych
powiat jędrzejowski		
3	Klub Integracji Społecznej w Sędziszowie, ul. Kwiatowa 14, 28-340 Sędziszów	Caritas Diecezji Kieleckiej
powiat kielecki		
4	Klub Integracji Społecznej w Chmielniku, ul. Witosa 6, 26-020 Chmielnik	Fundacja „Nadzieja Rodzinie”
5	Klub Integracji Społecznej „Rozwój” w Bęczkowie, Bęczków 193, 26-008 Górno	PEStka
6	Klub Integracji Społecznej „Warsztaty ku samodzielności”, Chałupki ul. Wapiennikowa 1, 26-026 Morawica	Stowarzyszenie Arka Nadziei
7	Klub Integracji Społecznej „MOŻESZ WIĘCEJ”, Bilcza ul. Jeżynowa 30, 26-026 Morawica	Fundacja MOŻESZ WIĘCEJ
8	Klub Integracji Społecznej „Wprost Do Celu”, ul. Gimnazjalna 1, 26-052 Nowiny	Stowarzyszenie PROREW
powiat konecki		
9	Klub Integracji Społecznej w Końskich, ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
miasto Kielce		
10	Klub Integracji Społecznej „Perspektywa” w Kielcach, ul. Targowa 18 pok. 916, 25-520 Kielce	PEStka
11	KIS przy Świętokrzyskim Klubie Abstynentów „Raj”, ul. Jagiellońska 42 a, 25-606 Kielce	Świętokrzyski Klub Abstynentów „Raj”
12.	Klub Integracji Społecznej w Kielcach, ul. Henryka Sienkiewicza 34/1-4, 25-507 Kielce	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
13	Klub Integracji Społecznej w Kielcach, ul. Wesoła 54, 25-363 Kielce	Caritas Diecezji Kieleckiej
14	Klub Integracji Społecznej w Kielcach, ul. Kołłątaja 4, 25-715 Kielce	Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”
powiat sandomierski		
15	Klub Integracji Społecznej w Zawichoście, ul. Żeromskiego 50, 27-630 Zawichost	Stowarzyszenie Spełnić marzenia
powiat skarżyski		
16	Klub Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej, ul. Sikorskiego 10, 26-110 Skarżysko Kamienna	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kamiennej
17	Klub Integracji Społecznej „Szansa” Wiejski Dom Kultury w Mostkach, Mostki 1, 26-130 Suchedniów	PEStka

powiat starachowicki		
18	Klub Integracji Społecznej w Starachowicach ul. Armii Krajowej 28,27-200 Starachowice	Centrum Usług Społecznych
powiat staszowski		
19	Klub Integracji Społecznej „Dolina Kacanki” w Staszowie Wiązownica – Kolonia 90A, 28-200 Staszów	Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Dolina Kacanki”

Mieszkania chronione/wspomagane/aktywizujące

Lp.	Wykaz placówek	Liczba mieszkań	organ prowadzący
powiat buski			
1	Caritas Diecezji Kieleckiej w Piaskach Wielkich, Piaski Wielkie, 28-136 Nowy Korczyn	8	organizacja pozarządowa
2	Lokale Aktywizujące w Zborowie, Zborów ul. Pałacowa 1, 28-131 Solec Zdrój	7	powiat
3	Centrum Rehabilitacyjno-Opiekuńcze Caritas w Stopnicy, ul. Tadeusza Kościuszki 12b, 28-130 Stopnica	16	organizacja pozarządowa
powiat jędrzejowski			
4	Mieszkanie chronione w Jędrzejowie, ul. Przypkowskiego 68/18, 28-300 Jędrzejów	1	gmina
5	Mieszkanie chronione w Jędrzejowie, ul. Przypkowskiego 68/8, 28-300 Jędrzejów	1	gmina
6	Mieszkanie chronione w Jędrzejowie, ul. Mieszka I 14/4, 28-300 Jędrzejów	1	gmina
7	Mieszkanie chronione w Nagłowicach, ul. Kacpra Walewskiego 6, 28-362 Nagłowice	1	powiat
powiat kazimierski			
8	Placówka Dzielna Mieszkania Wspierana w Czyżowicach, Czyżowice 16, 28-512 Bejsce	1	organizacja pozarządowa
9	Zespół Mieszkań Chronionych w Gorzkowie, Gorzków 80, 28-500 Kazimierza Wielka	13	gmina
powiat kielecki			
10	Zespół Mieszkań Chronionych w Piekoszowie, ul. Czarnowska 2a, 26-065 Piekoszków	56	organizacja pozarządowa
11	Lokale Aktywizujące przy Domu Seniora im Sue Ryder w Pierzchnicy, ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	14	organizacja pozarządowa
12	Dzielne Centrum Opieki i Pielęgnacji w Wiśniówce w Zagnańsku, Wiśniówka 38a, 26-050 Zagnańsk	19	organizacja pozarządowa
miasto Kielce			
13	Lokale Aktywizujące prowadzone przez DPS w Kielcach ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	20	gmina
14	Zespół Mieszkań Chronionych w Kielcach ul Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	27	gmina
15	Zespół Mieszkań Chronionych w Kielcach ul. Kazimierza Wielkiego 35a, 25-633 Kielce	23	gmina
16	Zespół Mieszkań Chronionych w Kielcach ul. Kazimierza Wielkiego 35b, 25-633 Kielce	23	gmina
17	Zespół Mieszkań Chronionych w Kielcach ul. Leszczyńska 37, 25-321 Kielce	17	gmina
powiat opatowski			
18	Mieszkanie Wspomagane w Nieskurzowie Nowym, Nieskurzów Nowy 110, 27-552 Baćkowice	1	powiat
19	Mieszkania prowadzone przez PCPR w Opatowie, ul. Henryka Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	3	powiat

20	Mieszkanie chronione w Opatowie, ul. Słowackiego 56, 27-500 Opatów	2	powiat
21	Mieszkanie Wspomagane - Treningowe w Ożarowie, ul. Mazurkiewicza 25 27-530 Ożarów	1	gmina
22	Mieszkanie Wspomagane w Biskupce, Biskupice 33, 27-580 Sadowie	4	gmina
23	Mieszkanie Wspomagane w Biskupce, Biskupice 34, 27-580 Sadowie	1	gmina
powiat ostrowiecki			
24	Zespół Mieszkań Chronionych w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Świętokrzyska 26/5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	3	gmina
powiat sandomierski			
25	Lokale aktywizujące przy DPS w Sandomierzu ul. Czyżewskiego 1, 27-600 Sandomierz	6	powiat
26	Mieszkanie wspomagane w Sandomierzu ul. Katedralna 5/1, 27-600 Sandomierz	1	gmina
27	Mieszkanie wspomagane w Sandomierzu ul. Kościuszki 1/1, 27-600 Sandomierz	1	gmina
powiat skarżyski			
28	Dom Pomocy Społecznej „Centrum Seniora” w Skarżysku-Kamiennej, ul. Ekonomii 7, Skarżysko-Kamienna	10	powiat
powiat starachowicki			
29	Mieszkanie Wspomagane w Starachowicach, Al. Niepodległości 70/25, 27-200 Starachowice	1	powiat
powiat staszowski			
30	Mieszkania treningowe dla osób niepełnosprawnych w Rytwianach, Sichów Duży 109a/2, 28-236 Rytwiany	1	powiat
31	Mieszkanie chronione w Staszowie, Ogłędów 101, 28-200 Staszów	1	gmina

Rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach

Lp.	Wykaz placówek	organ prowadzący
powiat buski		
1	Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością, Świniary 25, 28-131 Solec-Zdrój	Kościelna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego
2	Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, Niziny 66a, 28-142 Tuczępy	Stowarzyszenie
3	Noclegownia dla Osób Bezdomnych przy M-GOPS w Busku-Zdroju, ul. Kościuszki 2a, 28-100 Busko-Zdrój	Gmina
powiat kazimierski		
4	Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością, Morawiany 2, 28-512 Bejsce	Kościelna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego
powiat kielecki		
5	Schronisko dla Osób Bezdomnych, Stowarzyszenie MONAR Centrum Pomocy Bliźniemu MARKOT w Komórkach, Komórki 91 gm. Daleszyce, poczta 26-015 Pierzchnica	Stowarzyszenie
6	Schronisko dla Osób Bezdomnych w Dębskiej Woli, ul. Szlachecka 164, 26-026 Morawica	Stowarzyszenie
7	Schronisko dla Kobiet Ofiar Przemocy w Wiernej Rzece, Wierna Rzeka 21, 26-065 Piekoszów	Stowarzyszenie
powiat konecki		
8	Schronisko dla Osób Bezdomnych w Stąporkowie, ul. Niekłańska 12, 26-220 Stąporków	Stowarzyszenie

miasto Kielce		
9	Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn w Kielcach, ul. Żeromskiego 36a, 25-370 Kielce	Stowarzyszenie
10	Ogrzewalnia/Świetlica w Ośrodku Interwencyjno-Terapeutycznym dla Osób Bezdomnych przy MOPR w Kielcach, ul. Żniwna 4, 25-419 Kielce	GMINA
11	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. św. Brata Alberta w Kielcach, ul. Żeromskiego 36a, 25-370 Kielce	Stowarzyszenie
12	Schronisko dla Kobiet Caritas Diecezji Kieleckiej w Kielcach, ul. Urzędnicza 7b, 25-729 Kielce	Kościelna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego
13	Schronisko dla Osób Bezdomnych w Przytulisku im. JP II w Kielcach, ul. Sienna 5, 25-725 Kielce	Fundacja
powiat opatowski		
14	Schronisko dla Kobiet i Mężczyzn w Wąworkowie, Wąworków 34, 27-500 Opatów	Stowarzyszenie
15	Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, Lipowa 11, 27-500 Opatów	Kościelna osoba prawna
16	Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi „Betsaida”, Jankowice 38b, 27-530 Ożarów	-
17	Schronisko Przemienienia Pańskiego w Jankowicach, Jankowice 38, 27-530 Ożarów	Stowarzyszenie
powiat ostrowiecki		
18	Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Samsonowicza 80, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyskim	Gmina
powiat sandomierski		
19	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Sandomierzu, ul. Trześciowska 13, 27-600 Sandomierz	Kościelna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego
powiat skarżyski		
20	Noclegownia w Skarżysku-Kamiennej, ul. Wileńska 34, 26-110 Skarżysko-Kamienna	Stowarzyszenie
powiat starachowicki		
21	Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy CUS w Starachowice, ul. Radomska 53, 27-200 Starachowice	Gmina

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze, Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna

Lp.	Wykaz Placówek	Liczba miejsc	
powiat buski			
1	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza, Winiary 58, 28-136 Nowy Korczyn	14	
2	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego im. Bł. Gwidona z Montpelier	"Dom Ojca Gwidona nr 1" ul. Radziwiłłówka 4 A/2, 28-133 Pacanów	14
3		"Dom Ojca Gwidona nr 2" ul. Radziwiłłówka 4 A/3, 28-133 Pacanów	14
powiat jędrzejowski			
4	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego,	Mięsowa 139 a, 28-305 Jędrzejów	6
5	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego,	ul. Chęcińska 17 a, 28-366 Małogoszcz	8
6	Centrum Administracyjne Placówek dla Dzieci i Młodzieży:	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego ul. K. Walewskiego 6, 28-362 Nagłowice	8

7		Socjalizacyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 ul. K. Walewskiego 6/15, 28-362 Nagłowice	12
8		Socjalizacyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 ul. K. Walewskiego 6/16, 28-362 Nagłowice	13
9		Socjalizacyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 ul. K. Walewskiego 6/19, 28-362 Nagłowice	14
10		Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 ul. ul. K. Walewskiego 6/18, 28-362 Nagłowice	14
powiat kazimierski			
11	Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych:	Mieszkanie dla Dzieci i Młodzieży Nr 1 ul. Kościuszki 15/3, 28-500 Kazimierza Wielka	14
12		Mieszkanie dla Dzieci i Młodzieży Nr 2 ul. Kościuszki 15/3, 28-500 Kazimierza Wielka	14
13		Mieszkanie dla Dzieci i Młodzieży Nr 3 ul. Kościuszki 15/3, 28-500 Kazimierza Wielka	14
14		Mieszkanie dla Dzieci i Młodzieży Nr 4 ul. Kościuszki 15/3, 28-500 Kazimierza Wielka	14
15	Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna,	ul. Partyzantów 1, 28-500 Kazimierza Wielka	30
powiat kielecki			
16	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego,	Podkonarze 40, 26-010 Bodzentyn	8
17	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego,	ul. Karmelowa 40, 25-090 Dyminy	8
18	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego Nr 2,	Mokry Bór 14 A, 26-080 Mniów	7
powiat konecki			
19	Placówka Rodzinna w Brodach,	Brody 50a, 26-200 Końskie	8
20	Placówka Rodzinna w Kwęczynie,	Kawęczyn 2, 26-212 Smyków	8
21	Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie,	ul. Staszica 6, 26-220 Stąporków	14
miasto Kielce			
22	Centrum Obsługi Placówek:	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza "Dobra Chata" ul. Sandomierska 126, 25-324 Kielce	14
23		Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza "Kamyk" ul. Wielkopolska 31, 25 - 327 Kielce	14
24		Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza "Moje miejsce" ul. Fosforytowa 88, 25-757 Kielce	14
25		Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci" ul. Niestachowska 17, 25-362 Kielce	14
26	Niepubliczna Placówka Rodzinna Nr 1,	ul. Zgórska 61 a, 25-827 Kielce	8
powiat opatowski			
27	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza	Nieskurzów Nowy 110, 27-552 Baćkowice	14
28	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Opatowie:	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 ul. Sempołowskiej 27-500 Opatów	14
29		Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Os. Wzgórze 57 a 27-530 Ożarów	14
30		Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego ul. Słowackiego 13 27-500 Opatów	14

31		Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza ul. Rynek 13,27-515 Tarłów	14
powiat ostrowiecki			
32	Centrum Administracyjne:	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 Małachów Kolonia 2/1 27-440 Ćmielów	14
33		Niepubliczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 Małachów Kolonia 2/2 27-440 Ćmielów	14
34		Niepubliczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 Małachów Kolonia 2/3 27-440 Ćmielów	14
35	Placówka "Nasz Dom":	Placówka "Nasz Dom" Nr 1 ul. Szkolna 19 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	14
36		Placówka "Nasz Dom" Nr 2 ul. Szkolna 19 B 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	14
powiat sandomierski			
37	Centrum Administracyjne Domów dla Dzieci i Młodzieży:	Dom dla Dzieci i Młodzieży Nr 1 Łoniów 121 27-670 Łoniów	12
38		Dom dla Dzieci i Młodzieży Nr 2 Łoniów 122 27-670 Łoniów	12
39		Dom dla Dzieci i Młodzieży Nr 3 Łoniów 123 27-670 Łoniów	12
40		Dom dla Dzieci i Młodzieży Nr 4 Łoniów 124 27-670 Łoniów	10
powiat skarżyski			
41	Centrum Obsługi Placówek:	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 "Przystań 1" ul. Rejowska 53/1 26-110 Skarżysko- Kamienna	14
42		Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 "Przystań 2" ul. Rejowska 53/2 26-110 Skarżysko- Kamienna	14
powiat starachowicki			
43	Zespół Niepublicznych Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych "Domy dla Dzieci im. Jana Pawła II" Jasieniec Iłżecki Dolny 52,	Placówka opiekuńczo - wychowawcza "Dom dla Dzieci nr 3" ul. 1 Maja 13b 27-200 Starachowice	14
44	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza,	ul. Radomska 72, 27-200 Starachowice	14
45	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego Nr 1,	ul. Warszawska 3 27-200 Starachowice	8
powiat staszowski			
46	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego,	ul. Kołłątaja 23/7 28-230 Połaniec	8
Razem			578

Środowiskowe Domy Samopomocy

Lp.	Wykaz placówek	Organ prowadzący
powiat buski		
1	Środowiskowy Dom Samopomocy, Podgaje 92A, 28-100 Busko-Zdrój	organizacja pozarządowa
2	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Rehabilitacyjna 5, 28-100 Busko-Zdrój	gmina
3	Środowiskowy Dom Samopomocy, Świniary 25, 28-131 Solec Zdrój	organizacja pozarządowa
powiat jędrzejowski		
4	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. 11-go Listopada 113B, 28-300 Jędrzejów	gmina
5	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Kwiatowa 14, 28-340 Sędziszów	organizacja pozarządowa
powiat kazimierski		

6	Powiatowy ŚDS, ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka	powiat
powiat kielecki		
7	Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi, Zrecze Duże 22, 26-020 Chmielnik	gmina
8	Środowiskowy Dom Samopomocy, Wola Jachowa 136, 26-008 Górno	gmina
9	Środowiskowy Dom Samopomocy, Józefina 58, 26-070 Łopuszno	organizacja pozarządowa
10	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Gajowa 3, 26-080 Mniów	organizacja pozarządowa
11	Środowiskowy Dom Samopomocy Brudzów, ul. Starowiejska 60, 26-026 Morawica	gmina
12	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Częstochowska 85, 26-065 Piekoszów	gmina
powiat konecki		
13	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Stanisława Staszica 6, 26-220 Stąporków	powiat
miasto Kielce		
14	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Kołłątaja 4, 25-715 Kielce	gmina
15	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Krzemionkowa 1, 25-705 Kielce	gmina
16	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Mielczarskiego Romualda 45 25-709 Kielce	organizacja pozarządowa
17	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Mieszka I 79, 25-624 Kielce	organizacja pozarządowa
18	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Miodowa 7, 25-544 Kielce	gmina
19	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Okrzei 8, 25-525 Kielce	gmina
20	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Orzeszkowej 53, 25-435 Kielce	gmina
21	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Urzędnicza 16a, 25-729 Kielce	organizacja pozarządowa
powiat opatowski		
22	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Henryka Sienkiewicza 5, 27-500 Opatów	gmina
23	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Szpitalna 4D, 27-500 Opatów	powiat
24	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Mazurkiewiczza 25, 27-530 Ożarów	gmina
25	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Kleparz 1, 27-515 Tartów	gmina
powiat ostrowiecki		
26	Środowiskowy Dom Samopomocy, Wólka Bałtowska 30, 27-423 Bałtów	gmina
27	Środowiskowy Dom Samopomocy „Przystań”, ul. Iłżecka 33, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	gmina
28	Środowiskowy Dom Samopomocy, Os. Pułanki 10, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	gmina
powiat pińczowski		
29	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Polna 48, 28-400 Pińczów	organizacja pozarządowa
powiat sandomierski		
30	Środowiskowy Dom Samopomocy Fundacji La Zebra, Krzcin 7, 27-660 Koprzywnica	organizacja pozarządowa
31	Środowiskowy Dom Samopomocy Sandomierskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Intelektualną, Kleczanów 91a, 27-641 Obrazów	organizacja pozarządowa
32	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Katedralna 5, 27-600 Sandomierz	gmina
33	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Szkolna 8, 27-630 Zawichost	gmina
powiat skarżyski		
34	Dzienny Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Zielna 12, 26-110 Skarżysko-Kamienna	gmina
35	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Tysiąclecia 22, 26-110 Skarżysko-Kamienna	powiat
powiat starachowicki		
36	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Batalionów Chłopskich 29, 27-200 Starachowice	powiat
37	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Mikołaja Reja 10, 27-200 Starachowice	gmina
powiat staszowski		

38	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Kościuszki 37, 28-230 Połaniec	gmina
39	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Wschodnia 13, 28-200 Staszów	gmina
40	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy Kurozwęki, ul. Szydłowska 10, 28-200 Staszów	powiat
powiat włoszczowski		
41	Środowiskowy Dom Samopomocy, os. Broniewskiego 7a, 29-100 Włoszczowa	gmina

Centra Integracji Społecznej

Lp.	Centra Integracji Społecznej	Instytucja prowadząca
powiat buski		
1.	Centrum Integracji Społecznej Podgaje 90A 28-100 Busko-Zdrój	Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”
powiat kielecki		
2.	Centrum Integracji Społecznej ul. Witosa 4, 26-020 Chmielnik	Fundacja „Nadzieja Rodzinie”
miasto Kielce		
3.	Centrum Integracji Społecznej ul. Wesoła 54, 25-363 Kielce	Caritas Diecezji Kieleckiej
powiat ostrowiecki		
4.	Centrum Integracji Społecznej Al. 3 Maja 73, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Fundacja „Pomocna Dłoń”
powiat skarżyski		
5.	Centrum Integracji Społecznej ul. Bolesława Prusa 3A, 26-110 Skarżysko Kamienna	Gmina
powiat staszowski		
6.	Centrum Integracji Społecznej ul. Parkowa 6, 28-200 Staszów	Gmina

Kluby Integracji Społecznej

Lp.	Wykaz placówek	Podmiot prowadzący
powiat buski		
1	Klub Integracji Społecznej w Zborówku, Zborówek 3, 28-133 Pacanów	Fundacja Kreatywnych Zmian Społecznych
powiat jędrzejowski		
2	Klub Integracji Społecznej w Sędziszowie ul. Kwiatowa 14, 28-340 Sędziszów	Caritas Diecezji Kieleckiej
powiat kielecki		
3	Klub Integracji Społecznej „Rozwój” Bęczków 193, 26-008 Górno	PEStka
4	Klub Integracji Społecznej „Warsztaty ku samodzielności” Chałupki ul. Wapiennikowa 1, 26-026 Morawica	Stowarzyszenie Arka Nadziei
5	Klub Integracji Społecznej „MOŻESZ WIĘCEJ” Bilcza ul. Jeżynowa 30, 26-026 Morawica	Fundacja MOŻESZ WIĘCEJ
6	Klub Integracji Społecznej „Wprost Do Celu” ul. Gimnazjalna 1, 26-052 Nowiny	Stowarzyszenie PROREW
7	Klub Integracji Społecznej Ul. Witosa 4 26-020 Chmielnik	Fundacja „Nadzieja Rodzinie”
powiat konecki		
8	Klub Integracji Społecznej ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
miasto Kielce		
9	Klub Integracji Społecznej „Perspektywa” ul. Targowa 18 pok. 916, 25-520 Kielce	PEStka
10	KIS przy Świętokrzyskim Klubie Abstynentów „Raj” ul. Jagiellońska 42 a, 25-606 Kielce	Świętokrzyski Klub Abstynentów „Raj”

11	Klub Integracji Społecznej w Kielcach ul. Henryka Sienkiewicza 34/1-4, 25-507 Kielce	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
12.	Klub Integracji Społecznej w Kielcach ul. Wesoła 54, 25-363 Kielce	Caritas Diecezji Kieleckiej
13.	Klub Integracji Społecznej w Kielcach ul. Kołłątaja 4, Kielce	Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”
powiat skarżyski		
14	Klub Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej ul. Sikorskiego 10, 26-110 Skarżysko Kamienna	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kamiennej
15	Klub Integracji Społecznej „Szansa” Wiejski Dom Kultury Mostki 1, 26-130 Suchedniów	PEStka
powiat starachowicki		
16	Klub Integracji Społecznej ul. Armii Krajowej 28,27-200 Starachowice	Centrum Usług Społecznych
17	Starachowicki Klub Integracji Społecznej Ul. Radomska 21, 27-200 Starachowice	Stowarzyszenie Homo Politicus
powiat staszowski		
18	Klub Integracji Społecznej „Dolina Kacanki” Wiązownica – Kolonia 90A, 28-200 Staszów	Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Dolina Kacanki”

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Lp.	Wykaz placówek	Instytucja prowadząca
powiat buski		
1	Warsztat Terapii Zajęciowej w Busku-Zdroju ul. Kościuszki 46, 28-100 Busko-Zdrój	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
2	Warsztat Terapii Zajęciowej w Gnojnie Gnojno 118, 28-114 Gnojno	Dom Pomocy Społecznej w Gnojnie
3	Warsztat Terapii Zajęciowej w Piasku Wielkim Piasek Wielki 117, 28-136 Nowy Korczyn	Caritas Diecezji Kieleckiej
powiat jędrzejowski		
4	Warsztat Terapii Zajęciowej w Jędrzejowie ul. Armii Krajowej 11, 28-300 Jędrzejów	Specjalny Ośrodek Szkolno-wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Jędrzejowie
5	Warsztat Terapii Zajęciowej w Mnichowie Mnichów 135, 28-300 Jędrzejów	Dom Pomocy Społecznej w Mnichowie
powiat kazimierski		
6	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Kościuszki 15, 28-500 Kazimierza Wielka	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Promyk Nadziei"
powiat kielecki		
7	Warsztat Terapii Zajęciowej w Fanisławicach Fanisławice 22, 26-070 Łopuszno	Wiejskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie i Ruchowo
8	Warsztat Terapii Zajęciowej w Zgórsku Zgórsko, ul. Szewska 28, 26-052 Nowiny	Dom Pomocy Społecznej w Zgórsku
9	Warsztat Terapii Zajęciowej w Belnie Belno 143, 26-050 Zagnańsk	Stowarzyszenie „Braterskie Serca”
10	Warsztat Terapii Zajęciowej w Sędku Sędek 61, 26-025 Łągów	Gmina Łągów
11	Warsztat Terapii Zajęciowej w Osinach Osiny 30, 26-015 Pierzchnica	Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym
powiat konecki		
12	Warsztat Terapii Zajęciowej w Końskich ul. Gimnazjalna 41B, 26-200 Końskie	Towarzystwo Wspierania Rozwoju Powiatu Wszechnica Konecka
miasto Kielce		
13	Warsztat Terapii Zajęciowej w Kielcach ul. Krzemionkowa 1, 25-750 Kielce	Dom Pomocy Społecznej im. św. Brata Alberta w Kielcach

14	Warsztat Terapii Zajęciowej w Kielcach ul. Słoneczna 9, 25-731 Kielce	Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Kielcach
powiat opatowski		
18	WTZ w Bidzinach Bidziny 142, 27-532 Bidziny	Stowarzyszenie „Akademia Pomysłu” w Bidzinach
15	WTZ w Czekarzewicach Drugich Czekarzewice Drugie 125, 27-515 Tartów	Stowarzyszenie LGD Powiatu Opatowskiego
16	Warsztat Terapii Zajęciowej w Opatowie ul. Słowackiego 13, 27-500 Opatów	Domu Pomocy Społecznej w Zochcinku
17	Warsztat Terapii Zajęciowej w Opatowie ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów	Top Medicus Sp. z o. o.
19	Warsztat Terapii Zajęciowej w Sobowie Sobów 117, 27-530 Ożarów	Dom Pomocy Społecznej w Sobowie
powiat ostrowiecki		
20	Warsztat Terapii Zajęciowej Os. Pułanki 10, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Stowarzyszenie „Razem” na rzecz osób niepełnosprawnych umysłowo
21	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Żabia 31, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Stowarzyszenie „Szansa”
powiat pińczowski		
22	Warsztat Terapii Zajęciowej w Pińczowie ul. Polna 48, 28-400 Pińczów	Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego
powiat sandomierski		
23	Warsztat Terapii Zajęciowej w Sandomierzu ul. Jakubowskiego 5, 27-600 Sandomierz	Stowarzyszenie „Integracja”
24	Warsztat Terapii Zajęciowej w Piotrowicach Piotrowice 18, 27-630 Zawichost	Gmina Zawichost
25	Warsztat Terapii Zajęciowej w Śmiechowicach Śmiechowice 99, 27-650 Samborzec	Gmina Samborzec
26	Warsztat Terapii Zajęciowej w Sandomierzu ul. Zawichojska 13, 27-600 Sandomierz	Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Tratwa”
powiat skarżyski		
27	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Kościuszki 38, 26-110 Skarżysko-Kamienna	Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych
28	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Równoległa 23, 26-110 Skarżysko-Kamienna	Stowarzyszenie Na Rzecz Warsztatów Terapii Zajęciowej "Tęcza"
powiat starachowicki		
29	Warsztat Terapii Zajęciowej w Kałkowie-Godowie Godów 84a, 27-225 Pawłów	Parafia Rzymskokatolicka w Kałkowie-Godowie
30	Warsztat Terapii Zajęciowej w Starachowicach ul. Wiosenna 5, 27-200 Starachowice	Parafia Św. Judy Tadeusza w Starachowicach
powiat staszowski		
31	Warsztat Terapii Zajęciowej w Połańcu ul. Lipowa 20, 28-230 Połaniec	Gmina Połaniec
powiat włoszczowski		
32	Warsztat Terapii Zajęciowej w Ostrowie Ostrów 57, 29-105 Krasocin	Caritas Diecezji Kieleckiej

Zakłady Aktywności Zawodowej

Lp.	Wykaz placówek	Instytucja prowadząca
powiat kielecki		
1	ZAZ w Chmielniku ul. Mielczarskiego 7, 26-020 Chmielnik	Zakład Doskonalenia Zawodowego
powiat konecki		
2	ZAZ w Końskich, ul. Krzywa 1, 26-200 Końskie	Polski Związek Niewidomych – Okręg Świętokrzyski w Kielcach

miasto Kielce		
3	ZAZ w Kielcach, ul. Olszewskiego 21, 25-663 Kielce (Kielecki Park Technologiczny)	Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”
4	ZAZ w Kielcach, ul. Wesoła 52a, 25-363 Kielce	Caritas Diecezji Kieleckiej
5	ZAZ w Kielcach, ul. Pietraszki 15, 25-822 Kielce	Zakład Aktywności Zawodowej „Manufaktura Pietraszki”
powiat sandomierski		
6	ZAZ w Sandomierzu, ul. Trzeźniowska 13a, 39-400 Sandomierz	Caritas Diecezji Sandomierskiej
powiat starachowicki		
7	Powiatowy ZAZ –Filia w Stykowie Kałków, Godów 84a, 27-225 Pawłów	jednostka organizacyjna Starostwa Powiatu Starachowickiego

Spis

Grafika 1.	Liczba i odsetek kobiet i mężczyzn zamieszkujących woj. świętokrzyskie w 2021 r.	6
Grafika 2.	Piramida płci i wieku dla woj. świętokrzyskiego stan na 30 VI 2021 r.	6
Grafika 3.	Dzieci objęte opieką żłobkową w woj. świętokrzyskim wg. miejsca zamieszkania.	15
Grafika 4.	Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w woj. świętokrzyskim wg. miejsca zamieszkania. ...	17
Grafika 5.	Przepływ cudzoziemców w kraju i woj. świętokrzyskim w 2021 r.	22
Grafika 6.	Typy rodzin pobierających świadczenie z pomocy społecznej w 2021 r.	26
Grafika 7.	Tabela monitorująca „Cel strategiczny 1” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.	123
Grafika 8.	Tabela monitorująca „Cel strategiczny 2” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.	124
Grafika 9.	Tabela monitorująca „Cel strategiczny 3” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.	125
Grafika 10.	Tabela monitorująca „Cel strategiczny 4” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.	126
Grafika 11.	Tabela monitorująca „Cel strategiczny 5” – Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego.	127
Mapa 1.	Liczba mieszkańców woj. świętokrzyskiego w ujęciu powiatowym stan na 30 VI 2021 r.	8
Mapa 2.	Procentowy udział mieszkańców w wieku 60 lat i więcej w populacji wg powiatów w 2021 r.	10
Mapa 3.	Zróżnicowanie stopy bezrobocia w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2021 r.	14
Mapa 4.	Żłobki, oddziały żłobkowe i kluby dziecięce w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	15
Mapa 5.	Placówki wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2020/2021.	16
Mapa 6.	Wewnątrzregionalne zróżnicowanie wskaźnika deprivacji lokalnej w 2021 r.	28
Mapa 7.	Przestrzenne zobrazowanie wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej tj. liczby osób w rodzinach otrzymujących świadczenie pieniężne w 2021 r.	30
Mapa 8.	Procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w 2021 r.	31
Mapa 9.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie na podstawie ustawy o pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w ujęciu powiatowym w 2021 r.	33
Mapa 10.	Liczba rodzin, które zostały objęte świadczeniem pieniężnym w 2021 r.	35
Mapa 11.	Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2021 r.	39
Mapa 12.	Liczba rodzin objętych pracą socjalną w 2021 r.	40
Mapa 13.	Gminy, które realizowały usługi opiekuńcze w 2021 r.	42
Mapa 14.	Gminy, które realizowały specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2021 r.	43
Mapa 15.	Gminy, które realizują usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psych. w miejscu zamieszkania w 2021 r.	45
Mapa 16.	Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego w 2021 r.	47
Mapa 17.	Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2021 r.	49
Mapa 18.	Liczba zawartych kontraktów w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej w 2021 r.	50
Mapa 19.	Liczba kontraktów dotyczących osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2021 r.	51
Mapa 20.	Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w 2021 r.	56
Mapa 21.	Świadczenia pielęgnacyjne – liczba świadczeń w 2021 r.	59
Mapa 22.	Zasiłek pielęgnacyjny – liczba świadczeń w 2020 r.	60
Mapa 23.	Zatrudnienie asystentów rodziny w regionie w 2021 r.	62
Mapa 24.	Liczba rodzinnych domów dziecka wg powiatów (stan na 31.XII) w 2021 r.	69
Mapa 25.	Wypełnione przez Policję formularze „Niebieska Karta – A” na 100 tys. mieszkańców w 2021 r.	72
Mapa 26.	Ośrodki wsparcia w województwie świętokrzyskim w 2021 r.	75
Mapa 27.	Środowiskowe domy samopomocy w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	76
Mapa 28.	Dzienne domy pomocy/Dzienne domy opieki medycznej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	77
Mapa 29.	Noclegownie/schroniska dla osób bezdomnych/ogrzewalnie w woj. świętokrzyskim w 2021 r. ...	78
Mapa 30.	Domy pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	78
Mapa 31.	Mieszkania chronione/wspomagane/aktywizujące w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	79
Mapa 32.	Jednostki specjalistycznego poradnictwa w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	80
Mapa 33.	Ośrodki interwencji kryzysowej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	81
Mapa 34.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	82

Mapa 35.	Centra integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	83
Mapa 36.	Kluby integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	84
Mapa 37.	Warsztaty Terapii Zajęciowej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	85
Mapa 38.	Zakłady aktywności zawodowej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	86
Mapa 39.	Kluby i inne miejsca spotkań dla seniorów ogółem w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	88
Mapa 40.	Hospicja w woj. świętokrzyskim ujęciu powiatowym w 2021 r.	89
Mapa 41.	Ustawowy wskaźnik zatrudnienia: 1 pracownik na 2000 mieszkańców lub 1 pracownik na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących oraz zatrudniają co najmniej 3 pracowników socjalnych.	93
Mapa 42.	Aktywność konkursowo-projektowa z zakresu pomocy społecznej realizowana przez samorządy gminne.	94
Mapa 43.	Zlecenie zadań z pomocy społecznej organizacjom pozarządowym przez powiatowe JST w 2021 r.	96
Mapa 44.	Zlecenie zadań z pomocy społecznej organizacjom pozarządowym przez gminne JST w 2021 r.	96
Mapa 45.	Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania w trybie działalności pożytku publicznego z obszaru pomocy społecznej przez samorządy gminne w 2021 r.	97
Mapa 46.	Samorządy gminne, które posiadały program współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2021 r.	98
Mapa 47.	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w ujęciu powiatowym w 2021 r.	100
Mapa 48.	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej przypadająca na 1 mieszkańca w 2021 r.	100
Mapa 49.	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej w dziale 852 – Pomoc Społeczna przypadająca na 1 mieszkańca w 2021 r.	102
Tabela 1.	Charakterystyka demograficzna województwa świętokrzyskiego (stan w dniu 30 VI).	5
Tabela 2.	Liczba mieszkańców woj. świętokrzyskiego w latach 2018-2021 (stan na 30 VI).	8
Tabela 3.	Liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego w wieku 60 lat i więcej.	9
Tabela 4.	Zapewnienie opieki żłobkowej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	15
Tabela 5.	Infrastruktura wychowania przedszkolnego w woj. świętokrzyskim wg roczników szkolnych.	16
Tabela 6.	Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w przedszkolach/punktach przedszkolnych i w szkołach ogólnodostępnych woj. świętokrzyskiego.	19
Tabela 7.	Liczba przedszkoli/punktów przedszkolnych, szkół ogólnodostępnych, do których uczęszczają dzieci/młodzież z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego.	19
Tabela 8.	Zasiłek celowy ogółem w latach 2018-2021.	37
Tabela 9.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.	42
Tabela 10.	Liczba zawartych kontraktów (w części A i B) oraz liczba osób objęta kontraktem socjalnym.	49
Tabela 11.	Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w latach 2018-2021.	52
Tabela 12.	Pomoc na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się w latach 2018-2021.	52
Tabela 13.	Turnusy rehabilitacyjne w latach 2018-2021.	53
Tabela 14.	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.	53
Tabela 15.	Program „AKTYWNY SAMORZĄD” w latach 2018-2021.	53
Tabela 16.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2018-2020.	54
Tabela 17.	Kwoty świadczeń wychowawczych przyznanych w latach 2018-2021 wg powiatów.	56
Tabela 18.	Kwoty przyznanych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2018-2021.	57
Tabela 19.	Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	63
Tabela 21.	Liczba dzieci w pieczy zastępczej (instytucjonalnej i rodzinnej) w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	64
Tabela 22.	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem wg powiatów (stan na 31.XII).	65
Tabela 23.	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych wg powiatów (stan na 31.XII).	66
Tabela 24.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych wg powiatów (stan na 31.XII).	67
Tabela 24.	Liczba adopcji w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	69
Tabela 25.	Adopcje w województwie świętokrzyskim w 2021 r.	69
Tabela 26.	„Niebieska Karta” w Świętokrzyskiej Policji w latach 2018-2021.	72
Tabela 27.	Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” w woj. świętokrzyskim przez uprawnione podmioty.	72
Tabela 28.	Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta” w woj. świętokrzyskim wg przypadków.	73

Tabela 29.	Ośrodki interwencji kryzysowej ogółem w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	81
Tabela 30.	Realizacja projektów finansowanych/ współfinansowanych ze środków zewnętrznych w obszarze pomocy społecznej przez gminy w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	95
Tabela 31.	Wykaz badań społecznych, raportów z monitoringu wojewódzkich programów przeprowadzonych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2021 r.	107
Tabela 32.	Szkolenia zawodowe dla kadr pomocy i integracji społecznej w 2021 r.	109
Tabela 33.	Dofinansowanie robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego w 2021 r.	119
Tabela 34.	Rozdysponowanie środków (kwoty przyznane) na organizację pożytku publicznego w 2021 r. .	120
Wykres 1.	Struktura populacji kobiet wg ekonomicznych grup wieku w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	7
Wykres 2.	Struktura populacji mężczyzn wg ekonomicznych grup wieku w woj. świętokrzyskim w 2021 r. ...	7
Wykres 3.	Procentowy udział seniorów 60+ w ogóle mieszkańców w latach 2016-2021.	9
Wykres 4.	Liczba mieszkańców 60+ w podziale wg. grupy wiekowe w 2021 r.	10
Wykres 5.	Prognozowany procentowy udział osób w wieku 60 lat i więcej do 2050 r.	11
Wykres 6.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w woj. świętokrzyskim w odniesieniu do kraju.	12
Wykres 7.	Bezrobotni mieszkający na wsi i długotrwale bezrobotni w woj. świętokrzyskim w odniesieniu do kraju.	12
Wykres 8.	Procentowy udział osób długotrwale bezrobotnych z ogółu bezrobotnych w latach 2018-2021 w woj. świętokrzyskim w odniesieniu do kraju.	13
Wykres 9.	Liczba osób bezrobotnych w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	13
Wykres 10.	Przyczyny niepełnosprawności osób dorosłych w woj. świętokrzyskim.	17
Wykres 11.	Liczba wydanych orzeczeń przez powiatowe zespoły dla osób powyżej 16 roku życia.	18
Wykres 12.	Osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	18
Wykres 13.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w woj. świętokrzyskim w relacji do średniej krajowej.	20
Wykres 14.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2021 r.	20
Wykres 15.	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w latach 2018-2021 w woj. świętokrzyskim.	21
Wykres 16.	Liczba wydanych pozytywnych decyzji na pobyt obcokrajowców w woj. świętokrzyskim.	21
Wykres 17.	Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	24
Wykres 18.	Powody udzielenia pomocy i wsparcia w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	25
Wykres 19.	Struktura pobierających świadczenia z pomocy społecznej wg. grup wieku w województwie świętokrzyskim w latach 2018-2021.	27
Wykres 20.	Wartość wskaźnika deprivacji lokalnej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.	28
Wykres 21.	Wartość wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	29
Wykres 22.	Udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców (%) w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	31
Wykres 23.	Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia na przestrzeni lat 2018-2021.	32
Wykres 24.	Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne na przestrzeni lat 2018-2021.	34
Wykres 25.	Liczba osób objęta zasiłkiem stałym w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	35
Wykres 26.	Liczba osób objęta zasiłkiem okresowym w woj. świętokrzyskim 2018-2021.	36
Wykres 27.	Zasiłek okresowy przyznawany z tytułu w 2021 r.	37
Wykres 28.	Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne na przestrzeni lat 2018-2021.	38
Wykres 29.	Wybrane świadczenia niepieniężne z zakresu pomocy społecznej w 2021 r.	39
Wykres 30.	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną na przestrzeni lat 2018-2021.	40
Wykres 31.	Usługi opiekuńcze ogółem w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.	41
Wykres 32.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.	44
Wykres 33.	„Luka potrzeb” – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.	46
Wykres 34.	Poradnictwo specjalistyczne w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	47
Wykres 35.	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową w latach 2018-2021.	48
Wykres 36.	Liczba zawartych kontraktów (ogółem) oraz liczba osób objęta kontraktem socjalnym.	50
Wykres 37.	Liczba zawartych kontraktów (ogółem) oraz liczba osób objęta kontraktem socjalnym.	51
Wykres 38.	Liczba świadczeń pielęgnacyjnych w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	58
Wykres 39.	Wysokość środków finansowych przyznanych na świadczenia pielęgnacyjne w latach 2018-2021. .	58

Wykres 40.	Wysokość środków finansowych wydatkowanych na zasiłki pielęgnacyjne w 2021 r.	61
Wykres 41.	Liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną w woj. świętokrzyskim.	63
Wykres 42.	Liczba rodzin zastępczych w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	64
Wykres 43.	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w latach 2018-2021 (stan na 31.XII).	65
Wykres 44.	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2018-2021 (na 31.XII).	66
Wykres 45.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych w latach 2017-2020 (stan na 31 XII).....	67
Wykres 46.	Liczba rodzinnych domów dziecka w latach 2018-2021 (stan na 31.XII).....	68
Wykres 47.	Udział poszczególnych rodzajów przemocy w rodzinie odnotowanych przez Policję w 2021 r.	71
Wykres 48.	Liczba osób osądzonych i skazanych z art. 207 §1 k.k. w latach 2018-2021 w woj. świętokrzyskim.	73
Wykres 49.	Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy, a liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	86
Wykres 50.	Liczba mieszkań socjalnych (lokali) oraz liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.	87
Wykres 51.	Liczba klubów i innych miejsc dla seniorów w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.....	88
Wykres 52.	Liczba pracowników – ogółem zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.	90
Wykres 53.	Liczba pracowników socjalnych – zatrudnionych w OPS i PCPR w latach 2018-2021.	90
Wykres 54.	Liczba aspirantów pracy socjalnej, pracowników świadczących usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze – ogółem zatrudnionych w OPS na w latach 2018-2021.	91
Wykres 55.	Pracownicy socjalni w PCPR według poszczególnych stopni – stan na 2021 r.	91
Wykres 56.	Pracownicy socjalni w OPS według poszczególnych stopni – stan na 2021 r.	92
Wykres 57.	Zatrudnienie w ośrodkach wsparcia wg. poszczególnych typów placówek – stan na 2021 r.	92
Wykres 58.	Środki finansowe przeznaczone na zadania własne i zadania zlecone w woj. świętokrzyskim.....	99
Wykres 59.	Struktura wydatków w obszarze polityki społecznej w 2021 r.	101
Wykres 60.	Struktura wydatków w dziale „851 - Ochrona zdrowia” w 2021 r.....	101
Wykres 61.	Wydatki w ramach działu „852- Pomoc społeczna” w 2021 r.	103
Wykres 62.	Wydatki w dziale „853 - Pozostała działalność w zakresie pomocy społecznej” w 2021 r.	104
Wykres 63.	Wydatki w ramach działu „854 – Edukacyjna opieka” w 2021 r.....	104
Wykres 64.	Wydatki w ramach działu „855- Rodzina” w 2021 r.	105

UZASADNIENIE

**do Uchwały Nr XLIX/603/22
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 27 czerwca 2022 r.**

w sprawie oceny zasobów pomocy społecznej województwa świętokrzyskiego za rok 2021.

Zgodnie z art. 16a ust. 1 i ust. 4 w związku z art. 21 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 547 z późn. zm.) do zadań samorządu województwa należy sporządzenie oceny zasobów pomocy społecznej na podstawie ocen sporządzonych przez gminy i powiaty z terenu województwa. Ocena uwzględnia kwestie i problemy społeczne wynikające z przyjętej Strategii.

Samorząd województwa przygotowuje ocenę w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. Dokument winien być przedłożony właściwemu wojewodzie do dnia 31 lipca br.